

FEJA

IME E BUKUR

2

TË MËSOJTMË KUSHTET E BESIMIT

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Përgatiti për botim:

Ilir HOXHA

Redaktoi:

Zija VUKAJ

Ermal NURJA

Ilustrimet:

Ismail OZEN

© Shtëpia Botuese Progresi

SHKODER 2011

WWW.PROGRESIBOTIME.COM

Adresa:

Rr: Studenti / Sheshi "2 Prilli"

Shkodër / Albania

Mob: +355 67 20 86767

PARATHËNIE

Falënderimi i takon Allahut të Madhëruar, i Cili na ka nderuar me fenë tonë të bukur, Islamin!

Paqja dhe bekimet qofshin mbi Profetin tonë të dashur (a.s.), i cili ia mësoi mbarë njerëzimit këtë fe duke e jetuar në mënyrën më të bukur, dhe mbi familjen e mbi shokët e tij.

Të dashur fëmijë!

Pasuria më e madhe që kemi në këtë jetë, është besimi. Të jetojmë me besim dhe të dalim para Zotit tonë si besimtarë të devotshëm, duhet të jetë qëllimi ynë më i rëndësishëm.

Dashuria për Allahun dhe besimi tek Ai është esenca e fesë sonë. Besimi zë fill në zemër e pastaj pasqyrohet në veprimet tona. Kjo dashuri e pastër që kemi në zemër na drejton të bëhemi njerëz të mirë dhe të çojmë në vend urdhrat dhe ndalesat e Allahut të Madhëruar. Sjellja e mirë dhe adhurimet që bëjmë, e shtojnë pa pushim dashurinë dhe besimin që ndodhet brenda nesh.

Të dashur fëmijë!

Udha e besimit filloi me Profetin tonë të dashur dhe vazhdoi për breza me radhë. Çdo brez, është munduar që me gjithë forcat dhe mundësitë që kishte, ta jetonte këtë fe e në të njëjtën kohë t'ua transmetonte edhe brezave të mëvonshëm. Kështu, dituria që përcjell Islami, arriti tek ne dorë pas dore, gojë më gojë dhe nga zemra në zemër.

Udhën e bekuar të besimit, të cilin e filloi Profeti ynë i dashur, do ta vazhdoni ju në të ardhmen, me dëshirën tuaj të pastër dhe me ndihmën e Allahut të Madhëruar inshallah. Detyra jonë është që t'ju përgatisim për këtë udhëtim të mbushur me mirësi dhe të sjellim tek ju në mënyrën më të qartë e më të bukur, mesazhet e kësaj feje madhështore. Falënderimi i takon Allahut që puna jonë e filluar me këtë qëllim, vazhdon ende rrugën e saj drejt përmbushjes dhe realizimit të këtij qëllimi.

“Mësoj adhurimet e mia” e serisë së librave “Feja ime e bukur” që janë botuar më parë, kanë fituar pëlqimin tuaj dhe të miqve tanë të cilët janë kujdesur për botimin e tyre. Me mirësinë dhe ndihmën e Allahut të Madhëruar u realizuan gjëra të cilat as që mund të mendoheshin më parë. Këta libra u përkthyen në gjuhën Shqipe, Gjeorgjishte, Azerbajxhanase, Kazakistanase, Kërgëzistanase, Ujgure, Kineze, Franceze dhe Gjermane dhe janë në vazhdim përkthimet edhe në gjuhë të tjera.

Libri që keni në dorë me titull: “Të mësojmë kushtet e besimit ” është përgatitur për të shpjeguar çështjet themelore të besimit, të cilat janë: Besimi në Allahun, besimi në engjëjt, besimi në librat, besimi në profetët, besimi në botën tjetër dhe besimi në caktimin

e Zotit.

Gjatë përgatitjes së këtij libri, kemi studiuar dhe kemi përfituar shumë nga librat që janë shkruar më parë në lidhje me këto tema të rëndësishme të besimit. Përveç këtyre, dëshirova që diturisë dhe botës suaj shpirtërore t'i servirim një shije dhe një ëmbëlsi tjetër. Prandaj gjatë përgatitjes së tij jemi përqëndruar në këto pika:

❖ Çdo temë e sollëm të bashkangjitur me nga një tregim ilustrues, me qëllim që ju ta kuptoni më mirë dhe t'ju bëhet më e dashur feja jonë e bukur.

❖ Vargjet e Kuranit Famëlartë dhe hadithet e Profetit tonë të dashur, i kemi vënë në korniza të zbukuruar, në mënyrë që ju t'i mësoni sa më lehtë ato.

❖ Secili prej kushteve të besimit na mundëson të përfitojmë shumë mirësi. Për këtë arsye, shpjegimin e tyre e kemi bërë nën dritën e Kuranit dhe hadithit .

❖ Shpjegimin e temave të besimit e kemi ilustruar me shembuj, tregime, përngjasime, vizatime dhe foto të ndryshme, me qëllim që t'ju lehtësojmë dhe t'ju bëjmë më të dashur dhe më të kuptueshëm leximin dhe mësimin e tyre.

❖ U munduam që t'ju pasuronim me kujtime mbresëlënëse nga jeta e Profetit tonë të dashur, ajo e shokëve të tij besnikë dhe njerëzve të mëdhenj të Islamit.

❖ Gjatë shpjegimit të temave jemi munduar që të përdorim një gjuhë sa më të thjeshtë dhe të qartë në mënyrë që të mos hasni vështirësi gjatë leximit librit.

❖ Duaja është një formë e të adhuruarit të Allahut të Madhëruar, të cilën Ai e pëlqen shumë dhe që shërben për të forcuar lidhjet me Të. Andaj, për t'ju bërë sa më të dashur këtë mënyrë që ju afron me Krijuesin tuaj, në faqe të ndryshme të librit kemi vendosur foto të fëmijëve duke bërë dua me duart lart. Ne shpresojmë që edhe ju, duke marrë shkas nga këto foto të bëni sa më shumë dua për të fituar pëlqimin e Allahut.

❖ Në mënyrë që t'i përvetësoni sa më mirë dijet e lexuara, ju kemi ndihmuar me pyetje në fund të çdo pjese.

Shpresojmë që në duatë tuaja të mos i harroni të gjithë ata të cilët kanë dhënë mundin dhe kontributin e tyre në përgatitjen e këtij libri.

Tani po ju lëmë vetëm për vetëm me librin që keni në duar.

Ju mbushtë zemra plot besim, jeta plot Islam dhe shpirti plot mirësi. Engjëjt dhe njerëzit e mirë qofshin shokët e miqtë tuaj më të afërt! Allahu i Madhëruar ju ndihmoftë dhe rruga e jetës suaj qoftë e hapur deri në xhenet ...!

AMIN!

PËRMBAJTJA

RRUGA DREJT ALLAHUT

FEJA / 9

Tregim: Tahiri dhe Mahiri	10
Njeriu dhe feja	15
Ato që përfitojmë nga feja	18
Tregim: Sapuni i papërdorur	22
Feja e vërtetë: Islami	24
Poezi: Feja ime	26
Veçoritë e fesë islame	27
Profeti ynë (a.s.), është shembulli më i mirë për ne.....	30
PYETJE	33

ÇELËSI I PAQES NË KËTË BOTË DHE I XHENETIT NË BOTËN TJETËR

BESIMI / 37

Tregim: “Nuk e dija që besoja”	38
Imani (Besimi)	41
Tregim: Kështu ndryshoi jeta e tij.....	44
Njerëzit nga ana e besimit	47
Çfarë duhet të kemi kujdes në çështjen e besimit?	49
Tregim: Lajmi i mirë i Profetit (a.s.)	51
Ç’duhet të bëjmë për të forcuar besimin tonë?.....	52
Poezi: Fjala më e shenjtë.....	56
Tregim: Njeriu që dinte të bënte pyetje	59
Ato që përfitojmë prej besimit	62
Sinqeriteti i besimit të profetit tonë të dashur	65
Tregim: I huaji me rrobe të bardha	67
Kushtet e besimit	68
PYETJE	69

ZOTI I BOTËVE

BESIMI NË ALLAHUN / 73

Tregim: Fëmija që besoi tek Allahu	75
Çdo vepër arti tregon mjeshtrin e saj	76
Poezi: Allah.....	78
Tregim: Përgjigja e Ebu Hanifes	79
Rregulli i përsosur i Universit	81
Tregim: Një përgjigje për tri pyetje	83
Allahun e njohim me anë të attributeve të Tij	85
Atributet e Allahut	86
Tregim: Vajza e shitëses së qumështit	88
Zoti im ! Të pranojë dhe të besojë me gjithë zemër.....	93
Tregim: Besimi i djaloshit	95
Emrat më të bukur (Esmau'l-Husna) i takojnë Allahut.....	98
Ato që përfitojmë nga besimi në Allahun	101
Dashuria për Allahun	104
Lutja, thelbi i adhurimeve tona	106
Tregim: Fshirja prej meje spërkatja prej Teje	108
Përgjegjësitë e myslimanit	110
Tregim: Kush do të shpëtojë?	111
Profeti ynë (a.s.), e donte shumë Allahun.....	112
PYETJE	115

SIMBOLI I BUKURIVE DHE MIRËSIVE

BESIMI NË MELEKËT / 119

Tregim: Zëri i melekut	120
Qenie të dukshme dhe të padukshme	122
Besimi në melekët	123
Ato që përfitojmë nga besimi në melekët	127
Melekët luten për besimtarët	131
Tregim: Melekët, shejtani dhe njeriu	133
Shejtani	136
Profeti ynë i dashur (a.s.) dhe melekët	139
PYETJE	143

UDHËZUESI I JETËS SONË

BESIMI NE LIBRAT / 147

Tregim: Hapi krahët e imagjinatës.....	148
Njeriu ka nevojë për shpalljen.....	151
Librat hyjnorë	152
Teurati (Tora)	153
Zeburi (Psalmet)	153
Inxhili (Ungjilli)	154
Kurani Famëlartë	154
Ato që përfitojmë prej librave hyjnorë	155
Të njohim librin tonë: Ndërtimi i brendshëm i Kuranit Fisnik	158
Fillimi i shpalljes.....	159
Shkrimi dhe mësimi përmendsh i Kuranit Famëlartë.....	161
Mbledhja e Kuranit Fisnik në një libër të vetëm	161
Shumimi i kopjeve të Kuranit si libër	162
Mirësitë e leximit të Kuranit Famëlartë.....	163
Temat që trajton Kurani Fisnik.....	164
Profeti ynë (a.s.) dhe Kurani Fisnik	168
PYETJE	171

PERSONALITETE SHEMBULLORE

BESIMI NË PROFETËT / 175

Tregim: Profetët (të dërguarit e Allahut)	176
Udhërrëfyesit tanë	181
Profetët dhe atributet e tyre	182
Mesazhet e përbashkëta të profetëve	184
Ato që përfitojmë nga besimi në profetët.....	185
Në jetën e profetëve, gjejmë shembujt më të bukur për ne	188
Ademi (alejhis-selam)	188
Nuhu (alejhis-selam).....	189
Ibrahimi (alejhis-selam)	190
Jusufi (alejhis-selam)	191
Musai (alejhis-selam)	192
Isai (alejhis-selam)	194
Muhamedi (alejhis-selam)	195
Profeti ynë (a.s.) dhe profetët e tjerë.....	198
PYETJE	201

JETA E VËRTETË

BESIMI NË BOTËN TJETËR / 205

Tregim: Jeta e pafundme.....	206
Jeta e kësaj bote: E mira më e madhe që na ka falur Allahu	210
Jeta e kësaj bote është veç një udhëtim	210
Bukuritë e kësaj bote janë të përkohshme dhe kalimtare.....	210
Jeta e kësaj bote është një sprovë.....	211
Bota tjetër, është vendi ku vilen frytet e punës së bërë në këtë botë.....	211
Tregim: Rroba e gjelbër.....	212
Vdekja: Koha e ndarjes sonë nga kjo botë	214
Vარი: Porta e kësaj bote që të shpie në botën tjetër	216
A jemi gati për botën tjetër?	217
Tregim: Ankthi (Ëndrra e keqe)	218
Bota tjetër: Jeta jonë e vërtetë dhe e pafundme	220
Ardhja e kiametit	220
Ringjallja.....	221
Mahsheri (Vendi i tubimit).....	223
Tregim: Njeriu që mohoi Allahun dhe botën tjetër.....	224
Dhënia e librit të punëve.....	226
Llogaridhënia.....	227
Mizani (Peshorja)	228
Ura e Siratit	229
Xheneti	229
Xhehenemi.....	230
Mëshira e Allahut është e pafundme	232
Tregim: Shqetësimi i Ibrahimit.....	234
Ato që përfitojmë nga besimi në botën tjetër	236
Ekuilibri mes kësaj bote dhe botës tjetër në jetën e Profetit tonë (a.s.)	240
PYETJE	247

PROGRAMI HYJNOR

KADERI / 251

Tregim: Ja, po e shkruaj këtu.....	252
Kaderi (caktimi) dhe Kadaja (realizimi i caktimit)	256
Tregim: Kaderi i Enesit	258
Dituria e Allahut dhe kaderi.....	261
Vullneti: Lira e njeriut për të zgjedhur.....	261
Tregim: Po largohem nga kaderi i Allahut për tek kaderi i Allahut.....	263
Puna, Risku (furnizimi) dhe Tevekuli (mbështetja tek Allahu).....	264
Tregim: Luani dhe dhelpra	269
Sëmundja dhe vdekja.....	271
Poezi: Loti	273
Ato që përfitojmë nga besimi në kader	274
Profeti (a.s.), e shihte të bukur çdo gjë që vinte nga Allahut.....	277
PYETJE	281
Disa nga duatë që duhet të bëjmë gjatë ditës	285

RRUGA DREJT ALLAHUT FEJA

- *Dërkufizimi i fesë*
- *Ato që përfitojmë nga feja*
- *Veçoritë e fesë islame*
- *Shembulli i Profetit*

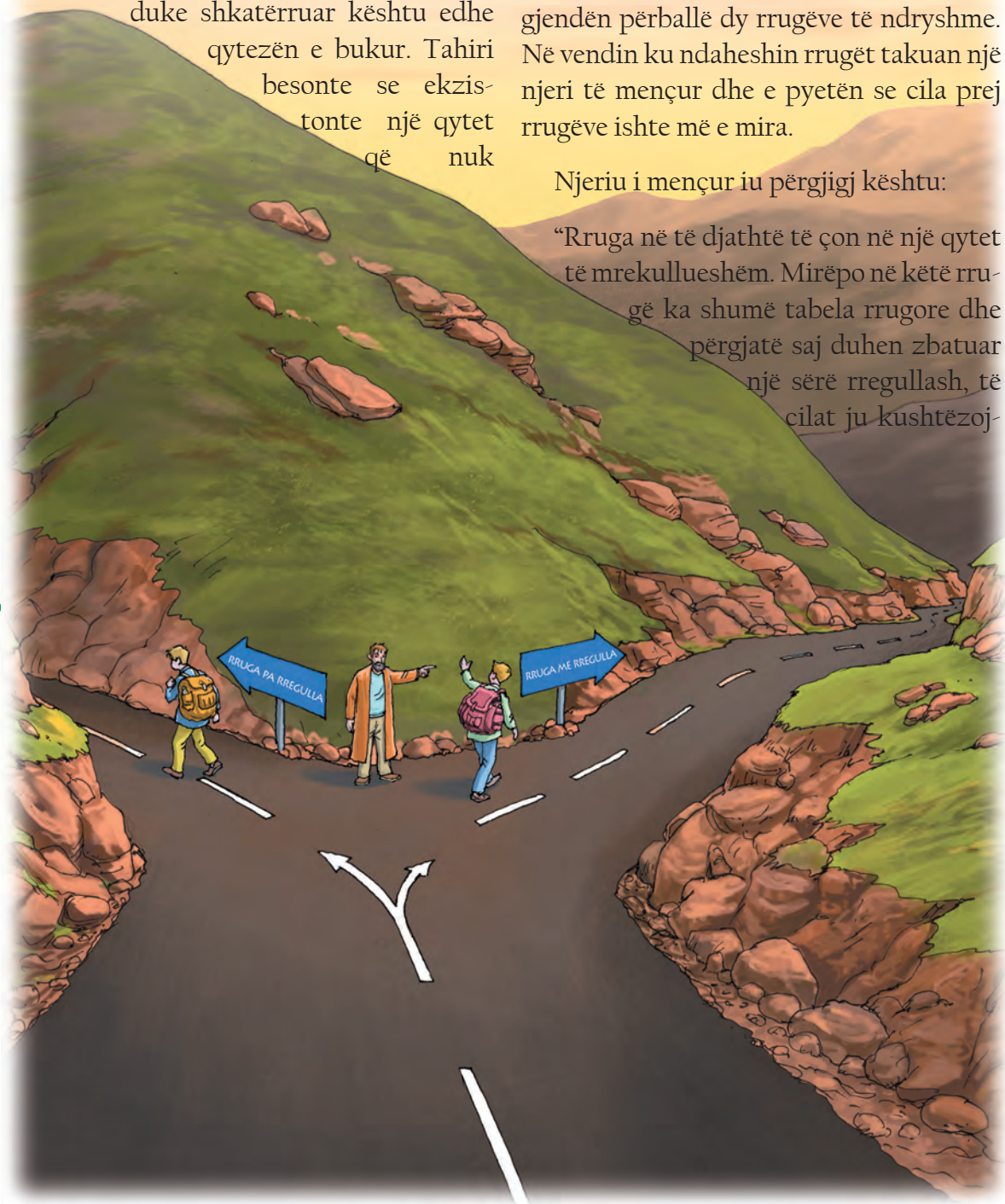
TAHIRI DHE MAHIRI

Rrëzë një vullkani ndodhej një qytezë e bukur. Në këtë qytezë jetonin dy vëllezër të quajtur Tahir dhe Mahir. Ishte pëhapur lajmi që njerëzit e ditur kishin thënë se vullkani do të shpërthente së shpejti, duke shkatërruar kështu edhe qytezën e bukur. Tahiri besonte se ekzistonte një qytet që nuk

shkatërrohej kurrë. Ndërsa Mahiri nuk dëshironte të jetonte në një qytet të shkatërruar. Për këtë arsye, të dy vëllezërit vendosën ta braktisnin qytezën e tyre. Një mëngjes, dolën herët dhe u nisën për udhëtim. Pas një periudhe jo të gjatë kohore, u gjendën përballë dy rrugëve të ndryshme. Në vendin ku ndaheshin rrugët takuan një njeri të mençur dhe e pyetën se cila prej rrugëve ishte më e mira.

Njeriu i mençur iu përgjigj kështu:

“Rruga në të djathtë të çon në një qytet të mrekullueshëm. Mirëpo në këtë rrugë ka shumë tabela rrugore dhe përgjatë saj duhen zbatuar një sërë rregullash, të cilat ju kushtëzoj-

në t'u bindeni urdhrave që ju jepen dhe ndalesave që ju bëhen. Duhet të mbani pastër vendet nëpër të cilat kaloni dhe duhet të silleni mirë me njerëzit dhe gjallesat e tjera me të cilët takoheni. Duhet të ushqeheni vetëm me gjërat që ju lejohen. Nuk duhet të harroni kurrë se kjo rrugë dhe të gjitha kthesat që ndodhen në të, e kanë një pronar i cili i ka caktuar të gjitha këto rregulla që ju thashë. Nëse i respektoni, do të shpëtoni prej të gjitha rreziqeve që ju kanosen dhe do të arrini në një qytet aq të bukur, sa ju nuk mund ta imagjinoni....

Në rrugën në të majtë nuk ka as rregulla dhe as ligje. Jeni të lirë të silleni e të veproni si të doni. Mirëpo në atë rrugë, gjenden kalime shumë të rrezikshme. Në çdo moment mund t'ju sulmojnë banditët ose kafshët e egra të cilat mund t'ju dëmtojnë juve dhe pasurinë tuaj.”

Pas këtyre fjalëve të njeriut të mençur, Tahiri dhe Mahiri filluan të mendoheshin gjatë e të përhumur. Tahiri vendosi të shkonte nga rruga në të djathtë, me qëllim që të mbronte jetën dhe pasurinë e tij dhe gjithashtu të mësonte se si do të mundte t'u shpëtonte rreziqeve. Kështu që, duke bërë një udhëtim të sigurtë do të arrinte shëndosh e mirë në vendin për ku ishte nisur. Ndërsa Mahiri nuk donte rregulla, por dëshironte të vepronte i lirë dhe sipas qejfit të tij. Ç'janë këto rregulla në udhëtim?, mendonte ai me vete. Sipas tij, lumturia e vërtetë qëndronte në veprimet e lirshme pa kushtëzime e rregulla. Nëse përballemi me banditë ose kafshë të egra, shpëtojmë duke u larguar me vrap! -thoshte ai. Me këtë mënyrë të arsyetuar këmbëngulte që të dy të shkonin në rrugën në të majtë. Tahiri i tha se zgjedhja që po bënte ishte

e gabuar dhe se në rrugën që do të ndiqte nuk do të përfundonte mirë. I tha gjithashtu se rregullat që do të zbatoheshin në rrugën në të djathtë nuk ishin për gjë tjetër përveçse sigurimi i një udhëtimit të sigurtë dhe se lumturia e vërtetë qëndronte pikërisht pas një udhëtimit me disiplinë dhe rregulla. Por megjithëse u përpoq që t'ia mbushte mendjen vëllait të tij, ai nuk e dëgjoi dhe më në fund u ndanë në rrugë të ndryshme.

Mahiri filloi udhëtimin e tij me gjithë gëzimin që i jepte kjo rrugë pa rregulla dhe ligje. Gëzohej se kishte mundësi të vepronte si të donte dhe vazhdonte udhëtimin duke kaluar nëpër përrenj, fusha dhe kodra. Hante çdo gjë që i dilte përpara dhe nuk shqetësohej fare për dëmin që mund t'i shkaktonte natyrës.

Kur po kalonte në një fushë të gjerë, papritur dëgjoi një zë. Kur ç'të shihte!!! Një luan i madh që doli nga një kaçube po vërsulej drejt tij. Mahiri i hutuar, nuk dinte se ku të futej dhe filloi të vraponte. Pasi vrapoi për disa metra, vuri re disa puse të mëdha. Para se ta kapte luani, ai iu afrua njerit prej puseve dhe u hodh brenda gjithë frikë.

Pusi ishte aq i madh, saqë në muret e tij kishin mbirë pemë. Kur Mahiri po binte, u kap në njëren prej këtyre pemëve dhe duke u gëzuar se i shpëtoi luanit, për një moment i mbylli sytë dhe mori frymë thellë. Mirëpo gëzimi nuk zgjati shumë. Pamja që po shihte ishte e tmerrshme: poshtë tij qëndronte një kuçedër, ndërsa sipër, në grykën e pusit qëndronte luani. Degën e pemës ku po mbahej po e brenin dy minj, njëri i bardhë dhe tjetri i zi. Pema

Feja ime e bukur 2

ku ishte kapur ishte shumë e çuditshme. Në të kishte çdo lloj fruti, prandaj Mahirit iu hap oreksi dhe i shkante goja lëng teksa shihte gjithë ato fruta.

Megjithëse po kalonte të tillë vështirësi, Mahiri e harroi atë që i ndodhi dhe filloi të sillej edhe aty si në rrugë, në mënyrë të pakujdesshme. Ai filloi të hante nga çdo lloj fruti që kishte në atë pemë, pa menduar fare se mund të ishin të dëmshme për të. Frutat po i shijonin aq shumë, sa harroi fare rrezikun ku ndodhej dhe po ndihej i gëzuar. Por në të vërtetë, në çdo anë ishte i rrethuar nga rreziqe të shumta dhe e priste një fund i frikshëm. Nëse dilte nga

pusi, jashtë ndodhej

luani, nëse zbriste

poshtë ndodhej kuçedra, por

edhe dega e pemës ku po mbahej nuk do të du-

ronte shumë dhe do të thyhej nga të brejturat

e minjve...

Ç'të bënte?! Si të shpëtonte prej kësaj gjendjeje ku ndodhej? A mund ta arrinte lumturinë duke vepruar me pakujdesi, duke ngrënë çdo gjë që i dilte përpara? A do të ishte e mundur që të shpëtonte prej kësaj gjendjeje, përderisa ai ishte duke thyer të gjitha rregullat duke u sjellë si i donte qejfi?

Tani, ta lëmë Mahirin dhe të shkojmë e të shohim gjendjen e Tahirit. Ç'bëri vallë ai? A mundi të arrijë në vendin ku donte të shkonte?

Tahiri, duke besuar se do të ishte më i sigurt, po të ndiqte rrugën me rregulla, zgjodhi rrugën në të djathtë. Ai mendonte se liria e pakufishme nuk mund të ekzistonte. E dinte mirë se, ata që jetojnë pa rregulla dhe pa disiplinë, në fund do të dëmtojnë veten, por edhe të tjerët.

Duke bërë zgjedhjen më të mirë të jetës së tij, Tahiri i zbatoi me përpikmëri të gjitha rregullat e rrugës. Çdo herë i lexonte me kujdes tabelat rrugore dhe u përmbahej me përpikëri të gjitha rregullave. Ai mësoi shumë mirë se si t'u shpëtonte rreziqeve me të cilat mund të përballlej.

Më në fund, rruga e Tahirit përfundoi në një fushë të gjerë. Tahiri vuri re nga larg një luan që po vërsulej drejt tij. Mirëpo nuk u rrëmbye nga frika si i vëllai. Ai e dinte shumë mirë se ky vend kishte pronarin e vet dhe ky luan duhej të ishte nën urdhrat e tij. Nëse do të kërkonte ndihmë prej tij, do të shpëtonte. Mirëpo më parë duhej të merrte masat, prandaj u largua për të shpëtuar nga luani dhe shkoi e u fut në një nga ato pusët e mëdha ku kishte edhe pemë. Kur u fut në pus u kap fort pas një peme në të cilën ndodheshin dy minj që po brenin degët e saj. Lart kishte luanin dhe poshtë kishte kuçedrën, por Tahiri e dinte mirë se ç'duhej të bënte në këto raste rreziku. Kjo ishte një sprovë që duhej ta kalonin të gjithë ata që duan të shkojnë në qytetin e mrekullueshëm për të cilin u foli njeriu i mençur.

Tahiri e kuptoi se pronari i fushës, i luanit dhe i pusit po e sprovonte atë. Ai duhej të tregonte kujdes ashtu siç tregoi gjatë rrugës. E dinte mirë se frutat që ndodheshin në këtë pemë ishin shembuj të

bukur të vendit ku dëshironte të shkonte, por disa prej tyre ishin të dëmshme dhe të vinin në gjumë. Prandaj ngrënia e tyre ishte e ndaluar, ngaqë po t'i haje do të të zinte gjumi dhe do të bije nga pema drejt e në gojën e kuçedrës. Kështu që Tahiri duhej të hante vetëm frutat e mira, me qëllim që të merrte fuqi. Të gjitha këto i kishte mësuar kur lexoi një tabelë në rrugën para se të hynte në pus. Në tabelë shpjegoheshin qartë cilësitë e pemës dhe thuhej se në të kishte një tunel që të lidhte me qytetin e mrekullueshëm. Pra ajo që duhej të bënte Tahiri, që të shpëtonte nga rreziqet në të cilat ndodhej dhe të dilte nga pusi, ishte gjetja e tunelit dhe pastaj t'i lutej pronarit të atij vendi:

“O mbreti i këtyre vendeve! Unë i zbatova të gjitha rregullat dhe urdherat që ti kishe vendosur. U mundova të ecja në rrugë të drejtë. Qëndrova larg gjërave të ndaluara dhe veprimeve të këqija. Tani kam nevojë për ndihmën tënde. Unë kam besim dhe kërkoj strehim tek ti.”

Kjo lutje e mbushte Tahirin me shpresë dhe e bënte të ndihej më i fuqishëm. Si shpërblim i veprimeve, sjelljeve dhe i lutjeve që bëri, Tahiri e gjeti tunelin dhe arriti tek dera e daljes që dukej si një kuçedër. E hapi derën dhe pa se para tij qëndronte një qytet i mrekullueshëm, i cili as që mund të krahasohej me atë të mëparshmin.

Në përfundim, Tahiri arriti të fitonte këtë mirësi të madhe duke zbatuar rregullat e pronarit të atij vendi dhe duke iu lutur atij. Tashmë ai jeton i lumtur dhe i qetë në këtë qytet të mrekullueshëm.

ÇFARË TREGOJNË SIMBOLET E KËTIJ TREGIMI?

Në këtë tregim është paraqitur jeta e njeriut me anë të disa simboleve. Tani le të shohim shpjegimin e tyre:

Tahiri : Simbolizon myslimanët e mirë dhe të sinqertë të cilët bëjnë gjithmonë vepra të mira, besojnë tek Zoti i tyre dhe i zbatojnë të gjitha rregullat që Ai ka caktuar për mbarë njerëzit.

Mahiri : Simbolizon njerëzit mohues dhe kryeneçë që nuk i zbatojnë rregullat dhe urdhrat e Allahut dhe veprojnë vetëm sipas dëshirave të veta.

Rruga e djathtë: Simbolizon rrugën e mbushur me besim, në të cilën gjenden rregullat që ka caktuar Allahu, e të cilat duhet t'i zbatojë çdo besimtar. Simbolizon rrugën që këshillon Kurani, e cila na mundëson të fitojmë pëlqimin e Allahut. Kjo rrugë është Islami.

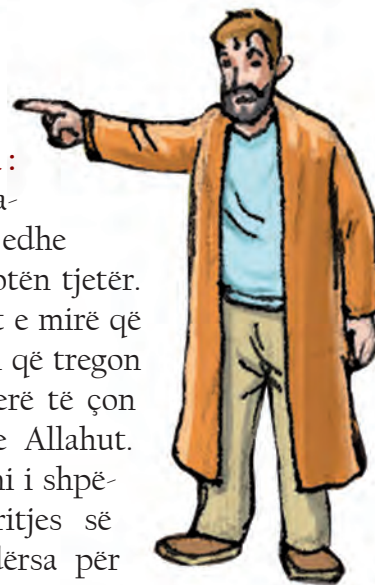
Rruga e majtë : Simbolizon rrugën të cilën nuk e pëlqen Allahu. Është rruga e mohimit dhe kryeneçësisë në të cilën shqërues është shejtani. Kjo është mënyra e jetesës jo sipas Islamit dhe me të cilën Allahu nuk është i kënaqur.

Fusha e gjerë : Simbolizon botën në të cilën jetojmë.

Pema : Simbolizon jetën e çdo njeriu. Ajo është vetë jeta.

Miu i bardh dhe i zi : Miu i bardh simbolizon ditën ndërsa i ziu natën. Këta e brejnë jetën e njeriut ngadalë dhe vazhdimisht.

Luani : Simbolizon vdekjen, e cila e ndan njeriun nga jeta dhe nga të mirat e kësaj bote.

Kuçedra : Simbolizon varrin, i cili është edhe dera për në botën tjetër. Për besimtarët e mirë që ecin në rrugën që tregon Kurani, kjo derë të çon në xhenetin e Allahut. Ky është fillimi i shpëtimimit dhe arritjes së lumturisë. Ndërsa për ata që nuk besojnë Allahun dhe botën tjetër, është një vend i ngushtë dhe shumë i frikshëm.

Frutat e pemës : Simbolizojnë të mirat e kësaj bote. Këto janë shembuj të të mirave që ndodhen edhe në botën tjetër. Por për ata që merren vetëm me të mirat që gjenden këtu dhe harrojnë të mirat e botës tjetër, këto fruta janë të dëmshme. Ndërsa ata që përfitojnë nga të mirat e Allahut në këtë botë në mënyrë të drejtë dhe ecin në rrugën e Tij, në xhenet do t'u jepen të mira të pafundme.

Kuptimi i frutave të ndryshme në një pemë : Kjo tregon fuqinë dhe urtësinë e Allahut të Madhëruar, i Cili nga e njëjta tokë nxjerr me mijëra lloje bimësh për njeriun.

 Kush sillet si Tahiri dhe jeton si besimtar duke i zbatuar rregullat e Islamit, do të arrijë lumturinë e pafundme në xhenetin e Allahut.

 Kush sillet si Mahiri dhe jeton në kundërshtim me rregullat e Islamit, do ta humbë lumturinë e të fituarit të xhenetit dhe do të hyjë në xhehenem.

FEJA DHE NJERIU

Njeriu është një qenie që përbëhet prej trupit dhe shpirtit. Trupi ynë simbolizon anën materiale, ndërsa shpirti simbolizon atë jomateriale. Lidhja midis tyre i ngjan lidhjes së llambës me elektricitetin. Ne nuk mund ta shohim elektricitetin, por kur ndezim llambën, vëmë re se ai ekziston. Ashtu sikurse llamba nuk ndizet pa elektricitet, ashtu edhe njeriu nuk mund të kuptohet dot pa shpirtin.

Ashtu sikur trupi, edhe shpirti ynë ka nevojat e veta. Trupi ynë ndjen uri, etje, të ftohtë, të nxehtë etj; pra do të thotë se trupi ynë ka nevojë për ushqim, ujë, ngrohtësi, freski etj. Ndërsa shpirti, ndien gëzim, mërzi, lumturi dhe zemërim që do të thotë se, shpirti ynë ka nevojë për lumturi dhe qetësim shumanësh.

Trupi dhe shpirti, edhe përbërjen edhe ushqimin e kanë shumë të ndryshme nga njëri-tjetri. Trupi ynë, i krijuar prej dheu, ka nevojë për gjëra materiale, ndërsa shpirti ka nevojë për besimin tek Allahu, për adhurimet, lutjet, mirësinë, mëshirën dhe butësinë. Vetëm me anë të këtyre gjërave mund ta gjejmë lumturinë dhe qetësinë për të cilën ka aq nevojë shpirti ynë.

Trupin dhe shpirtin i kemi amanet nga Allahu i Madhëruar. Zoti ynë, ashtu sikurse dëshiron që ta ruajmë shëndetin e trupit, po ashtu dëshiron që ta ruajmë edhe shpirtin tonë duke e ushqyer me mirësi dhe duke e mbrojtur nga e keqja. Dhe kjo arrihet vetëm me anë të besimit.

Trupi ynë është si një makinë, ndërsa shpirti, shoferi i saj. Nëse e mbushim makinën me naftë, a mund të themi se është ngopur edhe shoferi? Sigurisht që kjo nuk ka kuptim. Sepse ne e dimë mirë se makina ka nevojë për naftë, ndërsa shoferi për ushqim. Pra, a nuk është e gabuar të mendojmë se duke i dhënë ushqim trupit të njeriut, të presim që edhe shpirti të ngopet?

Allahu, Krijuesi i gjithçkaje:

Allahu i Madhëruar e ka krijuar universin në të cilin jetojmë me një rregull të përsosur. Ai e ka pajisur botën tonë me male, lugina, pyje, fusha, lumenj dhe dete. Universin e ka krijuar brenda një rregulli dhe ekuilibri marramendës. Ky rregull vazhdon prej miliarda vitesh pa u prishur. Dielli, çdo mëngjes lind nga lindja dhe në mbrëmje përrëndon nga perëndimi. Ndërsa stinët ndjekin gjithmonë njëra-tjetrën, pa e ngatërruar asnjëherë radhën.

Të gjitha gjallesat në këtë univers, veprojnë sipas rregullit dhe ligjeve që ka caktuar Zoti i gjithësisë dhe i kryejnë me sukses të gjitha detyrat që u janë ngarkuar. Fara që bie në tokë, bëhet filiz, rritet dhe shërben për nevojat e njerëzve dhe të kafshëve. Edhe kafshët në lindjen dhe rritjen e tyre veprojnë sipas qëllimit të krijimit të tyre. Shkurtimisht, i gjithë universi vazhdon rrjedhën e tij brenda një ekuilibri të përsosur.

I gjithë universi është krijuar për t'i shërbyer njeriut. Pallati madhështor i kësaj bote është pajisur me të gjitha të mirat, vetëm për të përmbushur këtë qëllim. Vallë, po njeriu të cilit i janë dhënë kaq shumë të mira, përse është krijuar? Cila është detyra e tij në këtë botë?

Mendja : Mirësia më e madhe që na është dhënë për të gjetur Krijuesin tonë dhe rrugën e drejtë.

Njeriu është shumë i ndryshëm nga krijesat e tjera që gjenden në univers. Ky ndryshim qëndron në faktin se ai mund të mendojë, atij i është dhënë mendja. Për këtë arsye i

është dhënë edhe liria e zgjedhjes së besimit dhe të veprimeve. Pra, njeriu duke përdorur mendjen, mundet të bëjë zgjedhjen më të bukur e më të drejtë të çdo situatë me të cilën përballlet në jetë. Kjo është edhe arsyeja pse njeriu është përgjegjës për veprimet e tij.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Me të vërtetë në krijimin e qiejve dhe të Tokës, në ndryshim e natës dhe të ditës; në anijet që lundrojnë nëpër det për t’u sjellë dobi njerëzve; në ujërat që zbret Allahu prej qiellit, me të cilat i ngjallë tokat e vdekura (tokat e thata) – nëpër të cilën ka shpërndarë gjithfarë lloj kafshësh; në ndryshimin e erërave dhe reve të nënshtruara mes qiellit e Tokës – (në të gjitha këto), ka argumente për të gjithë ata që mendojnë.”

Surja el-Bekare, ajeti 164

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Ne e kemi krijuar njeriun për ta provuar dhe e bëmë atë që të dëgjojë dhe të shohë. Ne i treguam atij rrugën. Ai ose do të jetë mirënjohës, ose mosmirënjohës.”

Surja el-Insan, ajeti 2-3

Profetët : Ljmëruarit tanë për ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut.

Zoti ynë i Madhërishtëm, përveç se na

ka dhënë mendjen, ka dërguar edhe profetë për ne. Profetët i kanë udhëzuar njerëzit që të gjejnë rrugën e drejtë. Njeriu i parë, Ademi (a.s.), është njëkohësisht edhe profeti i parë. Ata që përdorin mendjen dhe pranojnë udhëzimin e profetëve, besojnë në ekzistencën e Allahut dhe njëshmërinë e Tij. Megjithatë, gjatë gjithë historisë njerëzore, ka pasur njerëz që nuk e kanë përdorur mendjen ashtu siç duhet dhe nuk e kanë pranuar udhëzimin e profetëve. Këta njerëz, duke adhuruar në vend të Allahut gjallesat e natyrës, si kafshët, shpendët, madje edhe drurët dhe gurët etj., kanë dalë nga rruga e drejtë.

Feja : Ajo që na ndihmon të sigurojmë lumturinë e botës tjetër.

Allahu i Madhëruar ka krijuar universin duke e vënë në shërbim të njeriut. Në dallim me krijesat e tjera, njeriu i ka dhënë besimin dhe lirinë e zgjedhjes në veprimet e tij. Pra, njeriu është krijuar në atë mënyrë që mund të bëjë edhe mirë, edhe keq.

Zoti ynë, i Cili zotëron mëshirë të pa fundme, megjithëse i ka falur njeriut mirësi të shumta, nuk e ka lënë atë pa ndihmë në lidhje me lirinë e zgjedhjes. Ai i ka falur njeriut mendjen, me qëllim që të bëjë zgjedhjen e duhur. Përveç kësaj, ka dërguar edhe profetë për t'iu gjendur njeriut. Ka caktuar ligje që do t'i udhëheqin njerëzit në punë të mira, do t'i ndalojnë nga e keqja dhe do t'u sigurojnë lumturinë. Pra, lumturia e njeriut është e fshehur pikërisht në këto ligje dhe këshilla hyjnore. Nëse njeriu i mëson dhe i vepron këto, do të ruajë ekuilibrin e jetës dhe do të arrijë lumturinë edhe në këtë botë, edhe në tjetrën. Ja pra, këto ligje dhe këshilla që i ka dërguar Allahu me qëllim që të sigurojë lumturinë e njeriut në të dy botët, përbëjnë atë që quhet fe.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Ne kemi dërguar profetë, që të përgëzojnë (mëshirën tonë) dhe të paralajmërojnë (dënimin tonë)....”

Surja en-Nisa, ajeti 165

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Drejtohu me përkushtim në fenë e pastër monoteiste, natyrën fillestare, në të cilën Allahu i ka krijuar njerëzit...”

Surja er-Rrum, ajeti 30

ATO QË PËRFITOJMË NGA FEJA

FEJA

✿ Na shpëton prej të qenët pa qëllime dhe të padobishëm.

✿ I përgjigjet pyetjeve tona rreth krijimit, vdekjes dhe jetës pas vdekjes.

✿ Na mëson si të adhurojmë Allahun e Madhëruar.

✿ Rregullon lidhjet tona me universin dhe krijesat e tjera.

✿ Na bën njerëz të moralshëm.

✿ Na tregon rrugën e lumturisë edhe të kësaj bote, edhe të botës tjetër.

Ashtu si nuk e ka krijuar asgjë kot, po ashtu Allahu i Madhëruar nuk i ka lënë pasivë njerëzit. Ai dërgoi fenë që do të na mësojë qëllimin e krijimit tonë dhe se si duhet të veprojmë në këtë botë. Sipas fesë sonë, qëllimi kryesor i krijimit është adhurimi dhe bindja ndaj Allahut të Madhëruar. Nëse jetojmë sipas këtij qëllimi, atëherë jeta jonë do të marrë kuptimin e saj të vërtetë. Të dimë se ardhja jonë në këtë botë e ka një qëllim, na shpëton nga të qenët pa qëllime dhe të padobishëm. **Feja mbush zbrazëtinë shpirtërore në zemrat tona.**

Allahu i Madhëruar urdhëron e thotë:

“Vallë, a mendon njeriu se do të mbetet pa obligime (pa përgjegjësi)?”

Sure el-Kijame, ajeti 36

🌸 Kush jam unë ?

🌸 Pse kam ardhur në këtë botë?

🌸 Çdo bëhet me mua pasi të vdes?

Secili prej nesh i bën të paktën njëherë në jetë këto pyetje. Si qenie që mendojmë, ne dëshirojmë të kuptojmë më mirë pozicionin tonë në univers. Mirëpo, ashtu si aftësitë e tjera, edhe mendja jonë është e kufizuar për të na ndihmuar në gjetjen e përgjigjeve të këtyre pyetjeve. Përgjigjet e vërteta i di vetëm Allahu, Ai që na ka krijuar neve dhe çdo gjë tjetër. Kështu që, **pyetjeve tona rreth krijimit, vdekjes dhe jetës pas vdekjes, mund t'u përgjigjet vetëm feja e pastër e dërguar prej Tij.**

Allahu i Madhëruar urdhëron :

"Ai ka krijuar jetën dhe vdekjen për t'ju provuar se cili prej jush punon më mirë..."

Surja el-Mulk, ajeti 2

Me aftësinë e mendjes sonë mund të gjejmë se Allahu ekziston dhe se është Një i Vetëm . Duke menduar mbi të gjitha mirësitë që na ka dhënë, mund të arrijmë në përfundimin se duhet të falenderojmë Dhuruesin e gjithë këtyre të mirave. Mirëpo, ne nuk mund ta dimë me logjikë si ta falenderojmë në mënyrën më të bukur Zotin tonë dhe si ta adhurojmë Atë. Vetëm feja është ajo që **na e mëson si ta adhurojmë Allahun e Madhëruar**. Allahu i di më mirë adhurimet që tregojnë dashuri, respekt dhe bindje ndaj Tij. Ai e di se në ç'kohë dhe se si duhet të kryhen këto adhurime. Dhe Ai ka zgjedhur fenë islame për udhëzimin tonë.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

"Ata janë urdhëruar që t'i luten vetëm Allahut, që si besimtarë të vërtetë, të predikojnë fenë, të falin namaz dhe të japin zekatin. Kjo është feja e drejtë."

Surja el-Bejjine, ajeti 5

Ne nuk jemi të vetmet qenie që ekzistojmë në këtë univers. Bota në të cilën jetojmë ndahet në njerëz dhe gjallesat të tjera. Si rredhë, sjelljet tona, me vetëdije apo pa vetëdije qofshin, ndikojnë edhe tek krijesat e tjera, të gjalla dhe jo të gjalla. Këto sjellje duhet të rregullohen, në mënyrë që të jenë të dobishme për njerëzit dhe gjithçka që i rrethon. Feja na tregon mënyrën më të bukur të jetesës, duke na mësuar të mirën dhe të keqen, të drejtën dhe të shtrembërën. Ajo na mëson të tregohe mi të drejtë dhe të çiltër ndaj njerëzve

të tjerë, të sillemi mirë me kafshët, të ruajmë bimët dhe gjithçka që na rrethon, shkurtimisht, të respektojmë të drejtat e çdo gjëje. Pra, feja rregullon lidhjen tonë me njerëzit dhe me qeniet e tjera në univers.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Zoti, me të vërtetë, urdhëron që të veprohet me drejtësi, mirësi dhe t’u ndihmohet të afërmve, si dhe ndalon imoralitetin, veprat e shëmtuara dhe dhunën. Ai ju këshillon që të pranoni këshillat.”

Surja en-Nahl, ajeti 90

Feja na mëson se jemi nën kontrollin dhe shikimin e Allahut të Madhëruar, gjithmonë dhe në çdo vend. Ajo na mëson se, edhe sikur të mos na shikojë njeri, Allahu na shikon gjithmonë dhe për çdo gjë do të japim llogari në botën tjetër. Ky kontroll shpirtëror na kaplon zemrat dhe mendjet. Ai na bën që të qëndrojmë larg veprave të këqia dhe të jemi me moral.

Allahu i Madhëruar thotë :

Lukmani e këshillonte kështu djalin e tij :

“O djali im, nëse vepra e punuar është e rëndë qoftë sa një kokërr mëlmese dhe e fshehur nën shkëmb, në qiej ose në tokë, Allahu do ta nxjerrë në shesh atë. Me të vërtetë, Allahu është i butë dhe njohësi i të gjitha fshehtësive.”

Surja el-Lukman, ajeti 16

Qofshin të pasur apo të varfër, njerëzit ndjejnë një lloj boshllëku dhe shqetësimi në botën e tyre të brendshme. Shumica e tyre, për të mbushur këtë boshllëk, i drejtohen alkoolit, drogës dhe veseve të ngjashme me këto, të cilat janë të gabuara dhe të dëmshme për shëndetin trupor dhe jo vetëm. Duke u gënjyer me shpresën se lumturia fshihet në argëtime të tilla, harrojnë lidhjet me Allahun dhe harrojnë se një ditë do të vdesin dhe do të japin llogari për veprimet e tyre në botën tjetër. Mirëpo, kur bien në mendime dhe u kujtohet vdekja, u shuhen të gjitha ëndrrat e lumturisë së gënjeshtert që kishin formuluar më parë në mendjet e tyre. Për njeriun, e rëndësishme është të gjejë rrugën drejt lumturisë së vërtetë. Ja pra, feja është mjete më i përsosur që na e tregon këtë rrugë. Feja bën lidhjen midis Allahut dhe njeriut. Ajo na kujton se vdekja nuk është fundi, por fillimi i një jete të re. Fut në zemrat tona dashurinë për Allahun dhe na mëson që ta shohim universin nga dritarja e kësaj dashurie. **Ajo na tregon rrugën e lumturisë në këtë botë dhe në botën tjetër.**

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Disa nga njerëzit thonë: “Zoti ynë, na jep të mira në këtë jetë dhe në jetën tjetër! Na ruaj nga dënimi i zjarrit!”

Surja el-Bekare, ajeti 201

SAPUNI I PAPËRDORUR

Një ditë Hoxhë Hasani, i cili kishte fituar respektin e të gjithëve në qytezën e vogël ku jetonte, pasi kishte falur namazin e ikindisë në xhaminë e qendrës, ecte rrugës ngadalë e me hapa të rëndë për të

shkuar tek ndërtesa e myftinisë. Bashkia e qytezës kishte vendosur të shtronte me pllaka rrugën e pazarit. Prandaj, asfalti në mes të pazarit ishte prishur dhe vendi ishte kthyer në shesh ndërtimi. Tregta-

rët gëzoheshin se pas disa ditësh pazari do të ishte edhe më i bukur se më parë. Por shiu që filloi i mërzhiti të gjithë, ngaqë vendi u mbush me baltë dhe ujë.

Hoxhë Hasani ecte mbi mermerin përpara dyqaneve dhe, detyrimisht, në mbarim të mermerit, rruga zbriste në baltë. Nga një anë ecte me kujdes që të mos përlyhej me baltë dhe nga ana tjetër përshëndetej me tregëtarët dhe i pyeste për hallet dhe shëndetin.

Kur po kalonte nga dyqani i elektricitit, usta Nexhipi e ftoi brenda në dyqan.

- Urdhëroni hoxhë, ejani pini një çaj! Sa bukur folët sot në namazin e xhumasë! Njerëzit vetëm duke u kapur pas fesë mund të shpëtojnë.... Plus që kam edhe nja dy-tre gjëra për t'ju pyetur. Nëse nuk nxitoni, ejani urdhëroni brenda, ju lutem!

- Kam pak punë në myftini, por nuk e kam me nxitim. Po e pimë një çaj bashkë, ndërkohë që bisedojmë.

Qazimi, shitësi i sapunëve, i cili ishte edhe komshiu i usta Nexhipit, nuk shkante në xhami dhe nuk falte namaz, por me të dëgjuar zërin e hoxhës erdhi menjëherë në dyqan. Në momentin që usta Nexhipi po porosiste çajin, Qazimi nisi bisedën:

- Hoxhë i nderuar, ju thoni se feja u sjell njerëzve lumturi dhe qetësi. Mirëpo, megjithëse ka kaluar shumë kohë, bota

përsëri është e mbushur me njerëz të këqinj.

Hoxhë Hasani i tha:

- Ke hyrë në një temë të vështirë dhe të thellë mor bir...

E pa me bisht të syrit shitësin e sapunëve dhe, duke i treguar një burrë që po kalonte përpara tyre me rroba të ndotura dhe me baltë, i tha i sigurt në vetvete:

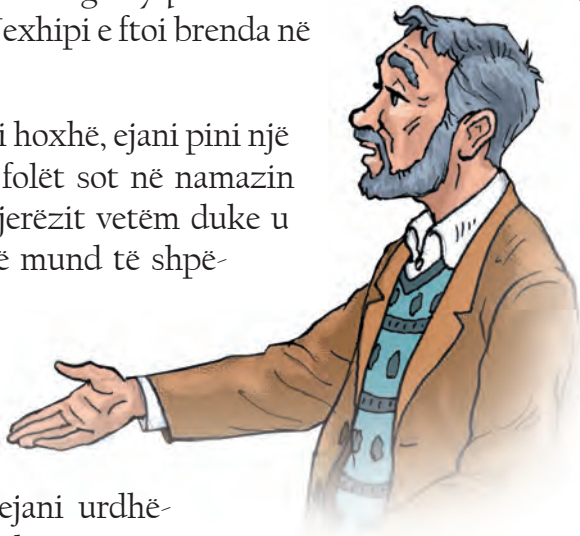
- "Kjo botë ka qindra vjet që është njohur me sapunin dhe thuhet se sapuni i pastron gjërat e pista dhe të ndotura. Mirëpo, bota është akoma shumë e pisët dhe ka ende shumë njerëz që ndoten me këto papastërti, apo s'është kështu?"

Shitësi i sapunëve menjëherë filloi të kundërshtonte, duke i thënë:

- Ashtu është, por sapuni bën dobi atëherë kur përdoret. Ç'të bëjë sapuni, nëse një njeri e zhyt veten në baltë?!

Hoxha mendoi se i erdhi momenti i duhur për të ndërhyrë dhe për t'i dhënë fund bisedës.

- Ke të drejtë, - ia ktheu hoxha. Ç'të bëjë sapuni apo shitësi i sapunit me atë që e hedh veten në baltë? Ja pra biri im! Edhe feja kështu është. Nëse jetohet dhe praktikohet, i sjell botës mirësi. Por ç't'i bëjë feja atij që e hedh veten në gjynahe, në harame dhe në padrejtësi?!

FEJA E VËRTETË: ISLAMI

 Feja e vërtetë është feja e dërguar prej Allahut, e cila urdhëron në adhurimin e një Zoti të vetëm.

E drejta dhe kompetenca për të sjellë një fe i takon vetëm Allahut të Madhëruar.

Krijesat nëpër yjet e largëta të kozmosit dhe në oqeanet e gjera dhe të mëdha janë krijuar dhe u jepet jetë vetëm prej Allahut të Madhëruar. Shkencëtarët janë duke zbuluar çdo ditë lloje të ndryshme krijesash. Ne e dimë se një kompjuter e njeh më mirë inxhinieri që e ka projektuar. Kështu që edhe njeriun e njeh më mirë Zoti i Madhëruar, i cili e ka krijuar nga asgjëja. Vetëm Ai i di nevojat e trupit dhe shpirtit tonë. Kështu që, vetëm Allahu i Madhëruar mund të vendosë ligjet dhe rregullat më të drejta, të cilat do të na bëjnë të lum-

tur edhe në këtë botë, por edhe në botën tjetër. Askush tjetër veç Allahut nuk ka të drejtë të nxjerrë fe të re, t'i ndërrojë ose t'i heqë rregullat që ka vënë Ai.

Islami, feja e vërtetë që kanë sjellë të gjithë profetët.

Profetët janë ata të cilët i zbatuan menjëherë urdhrat që morën prej Allahut dhe më pas i përcollën tek njerëzit e tjerë. Ademi (a.s.), njeriu i parë, në të njëjtën kohë ishte edhe profeti i parë. Feja që iu shpall atij ishte “besimi në një Zot të vetëm”. Pra, feja e “**Tevhidit**”.

Feja e shpallur gjithë njerëzimit prej Allahut është Islami. Dhe ajeti: “Feja e vërtetë tek Allahu është vetëm Islami...” (Surja Al-i Imran, ajeti 19) e vërteton këtë në mënyrë të qartë.

Në periudha të ndryshme të historisë njerëzit kanë devijuar prej rrugës së drejtë të cilën e ka këshilluar shpallja e hyjnore. Ata e prishën pastërtinë e besimit dhe të moralit që u mësoi feja e vërtetë. Allahu i Madhëruar, për të rregulluar këto devijime të besimit dhe moralit, dërgoi përsëri profetë. Të gjithë profetët u kanë mësuar popujve të tyre se nuk ka Zot tjetër përveç Allahut dhe se vetëm Ai meriton të adhurohet. Ata i lajmëruan popujt se mbas vdekjes çdo njeri do të merret në llogari për veprat e tij. Themelet e besimit, drejtësia, mirësia dhe vlerat e tjera morale të cilat i predikonin profetët nuk kanë ndryshuar asnjëherë.

Allahu i Madhëruar e ngarkoi njeriun e parë, Ademin (a.s.), me detyrën e profetit të parë të njerëzimit. Ai i mësoi popullit të vet se Allahu është një dhe nuk duhet të adhurohet askush tjetër përveç Tij. Pra, Ai i mësoi Islamin. Ndërsa Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), ishte Profeti i fundit i Allahut i cili predikoi fenë Islame. Mbas tij nuk do të vijë asnjë profet dhe mbas Kuranit nuk do të zbresë asnjë libër tjetër hyjnor.

Fetë që nuk urdhërojnë besimin në një Zot të vetëm, janë fe të gënjeshtërtë.

 Fetë që nuk janë shpallur nga Allahu, Krijuesi i gjithësisë, janë fe të rreme dhe të kota.

 Ka edhe fe të cilat në fillim janë shpallur nga Allahu i Madhëruar, por që më vonë kanë dalë nga forma e tyre e vërtetë dhe të tilla kanë mbetur deri më sot. Në to janë përzier besime të kota dhe bestytni, të cilat nuk kishin të bënin me fenë e vërtetë. Në themelet kryesore të këtyre feve dhe në ritet e adhurimeve të tyre janë bërë shumë ndryshime. Pra këto fe quhen fe të prishura. Hebraizmi dhe krishtërimi hyjnë në këto fe, sepse janë prishur me kalimin e kohës që nga shpallja e tyre.

Profeti ynë i dashur urdhëron kështu:

“Gjendja midis meje dhe profetëve të parë i ngjan këtij shembulli: Dikush bën një shtëpi shumë të bukur. Shtëpia ndërtohet e gjitha, por në një qoshe të saj lihet një tullë pa vënë. Më vonë, njerëzit që e vizitojnë shtëpinë ngelin të mahnitur prej saj, por kur shohin tullën që mungon thonë: “Ah sikur në atë vendin bosh të ishte vënë edhe një tullë”. “Ja pra, kjo tullë që mungon jam unë. Për këtë arsye, unë erdha dhe u bëra i fundit i profetëve.”

Buhari, Menakib, r8

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Sot ua përsosa fenë tuaj, e plotësova dhuntinë Time ndaj jush dhe zgjodha që Islami të jetë feja juaj.”

Surja el-Maide, ajeti 3

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Kush kërkon tjetër fe përveç Islamit, nuk do t’i pranohet dhe në botën tjetër do të jetë i humbur.”

Surja Al-i Imran, ajeti 85

FEJA IME

Feja ime është madhështore dhe e dua fort atë,
Është më e lartë se fetë e tjera dhe mbi të nuk vë asgjë.

Feja ime është Islami, më e bukura ndër çdo fe,
Ne atë do ta mësojmë, se ajo ka ardhë për ne.

“Allahu është një – Allahu është një” këtë fjali e mbajmë në
gojë,
“Allahu është një – Allahu është një”, këtë fe nuk e ndërrojmë.

Profeti ynë Muhamedi është dielli i dy botëve,
Është i fundit i profetëve dhe pas tij tjetër s’do ketë.

Prej Allahut të Madhëruar këtë fe ai na e solli,
E shpërndau si rreze drite dhe atë mbi ne e hodhi.

Kjo fe na thotë; “Ji i pastër”, kjo fe na thotë; “Ji i drejtë”
Pra, na thoni ju, a ka ndonjë fe më të vërtetë !?

Libri ynë është Kurani dhe e lexojmë me dëshirë,
Falënderimi i takon Allahut që na bëri myslimanë të mirë.

VEÇORITË E FESË ISLAME

Feja e fundit që i dërgoi Allahu njerëzimit është Islami. Disa nga veçoritë më kryesore të fesë sonë janë:

1. Islami është fe universale e cila është e përshtatshme për çdo njeri dhe për çdo kohë. Profeti ynë (a.s.), është dërguar për të gjithë njerëzimin deri në ditën e kiametit. Feja që solli ai i përgjigjet çdo nevojë të njerëzimit. Islami urdhëron që të sillemi mirë me prindërit, të tregojmë mëshirë për të gjitha krijesat, të ruhemi nga harxhimet e tepërta, të tregohemi të drejtë në tregti dhe, sido që të ndodhë, të jemi përherë të drejtë. Të gjitha këto parime dhe të tjera, të cilat i ka caktuar Islami, janë vlerat themelore për të cilat kanë nevojë të gjithë njerëzit dhe popujt.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne të kemi dërguar ty (o Muhamed) vetëm si sjellës të lajmit të mirë dhe paralajmërues për të gjithë njerëzimin...”

Surja es-Sebe, ajeti 28

2. Feja Islame është feja e lehtësisë. Ajo i urdhëron njerëzit sipas mundësive të tyre. Islami nuk i ngarkon njerëzit me përgjegjësi përtej fuqive që kanë. Për shembull; Të sëmuret të cilët nuk mund të falin dot namazin në këmbë, mund ta falin atë edhe ulur. Ai që nuk gjen ujë për abdest, mund të pastrohet duke marrë tejemum. Nëse dikush udhëton gjatë muajit të Ramazanit, mund të mos mbajë agjërim përderisa të jetë në udhëtim dhe ta kompensojë atë më vonë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Allahu nuk e ngarkon askënd përtej fuqisë që ka...”

Surja el-Bekare, ajeti 286

3. Islami nuk bën dallim midis njerëzve, të pasur apo të varfër, të fortë apo të dobët. Islami nuk e ngre dikë për shkak të racës, gjuhës apo ngjyrës. Dhe si rrjedhojë të gjithë janë të barabartë. Islami nuk i jep përparësi askujt, çfarë do qoftë pozicioni i tij në shoqëri. Haxhi është një shembull i mirë i ndjenjës së barazisë në Islam. Gjatë kryerjes së haxhit, me miliona njerëz veshin ihramin e bardhë dhe kryejnë adhurimet e tyre sup më sup pa pasur asnjë dallim.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“O njerëz!

Asnjë arab nuk është më i lartë se një joarab, as joarabi mbi arabin, as i bardhi mbi të ziun dhe as i ziu mbi të bardhin. Dallimi i vërtetë është në besim dhe devotshmëri (ndaj Allahut)”.

Nga Hutbja e Lamtumirës

4. Qëllimi i Islamit është t'i sjellë njeriut lumturi në këtë botë dhe në botën tjetër. Islami e nxit njeriut që të përfitojë nga të mirat e kësaj bote dhe me to të fitojë xhenetin. Islami nuk e pranon braktisjen e kësaj bote për botën tjetër dhe braktisjen e botës tjetër për këtë botë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Përpiqu me atë që të ka dhënë Allahu të fitosh jetën e botës së ardhshme, duke mos harruar pjesën tënde në këtë botë...”

Surja el-Kasas, ajeti 77

5. Islami i jep rëndësi të madhe pastërtisë. Adhurimet që ka urdhëruar Islami, synojnë si pastërtinë trupore, edhe atë shpirtërore. Për shembull, adhurimet si, abdesti, gusulli, namazi, agjërimi, haxhi dhe zekati, e pastrojnë njeriun edhe nga papastërtitë trupore, edhe nga ato shpirtërore.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Pa dyshim, Allahu i do ata që pendohen fort (për gjynahet) dhe ata që pastrohen.”

Surja el-Bekare, ajeti 222

6. Urdhrat dhe ndalesat e Islamit i përshtaten natyrës njerëzore. Islami e ka ndaluar alkoolin, lojrat e fatit, zinanë, gënjeshtrën dhe padrejtësinë. Dhe ka urdhëruar sjelljen e mirë me prindërit, mirësinë, ndihmën, drejtësinë dhe kujdesin ndaj të varfërve.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Ai do t'i urdhërojë ata të bëjnë vepra të mira dhe do t'i ndalojë nga të këqijat; do t'ua lejojë të mirat e do t'ua ndalojë të këqijat...”

Surja el-A'raf, ajeti 157

Veçoritë e Islamit mund t'i paraqesim me këtë skemë:

1

Islami është fe universale e dërguar për gjithë njerëzimin.

6

Islami urdhëron gjërat e mira dhe ndalon nga të këqijat.

2

Islami nuk ngarkon askënd përtej mundësisë së tij.

**VEÇORITË
E ISLAMIT**

Islami i jep rëndësi edhe pastërtisë trupore, edhe asaj shpirtërore.

5

Në Islam nuk ka ndarje klasore dhe raciale.

3

Islami ekuilibron jetën e kësaj bote me atë të botës tjetër.

4

PROFETI YNË (A.S.), ËSHTË SHEMBULLI MË I MIRË PËR NE

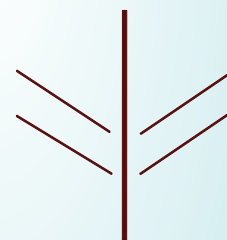
Profeti ynë i dashur (a.s.), i cili është dërguar për t'i mësuar Islamit njerëzimit, **është shembulli më i mirë për të gjithë ne**. Të gjitha sjelljet, veprimet dhe morali i bukur i tij janë rregulluar sipas vlerave hyjnore të Kuranit Famëllart. Ai u mësoi njerëzve se si duhet ta jetojnë fenë.

Profeti ynë (a.s.), i ka zbatuar me përpikëri të gjitha urdhrat dhe ndalesat e fesë sonë. Ai ruhej nga veprimet dhe veset e këqija të cilat nuk i bënë dobi njeriut dhe shoqërisë. Myslimanët gjithmonë i këshillonte të ndiqnin rrugën e mesme dhe të lidheshin fort mbas urdhrave të fesë.

Një ditë, tre shokë të Profetit (a.s.), erdhën në shtëpinë e tij dhe pyetën për adhurimet vullnetare që kryente Profeti. Kur mësuan për adhurimet që kryente Profeti, i u dukën shumë pak adhurimet që kryenin vetë dhe thanë: Kush është Profeti dhe kush jemi ne? Atij i janë falur të gjitha gjynahet e kaluara dhe të

ardhme. Njëri prej tyre tha: “Unë do të fal namaz pa fjetur fare deri në fund të jetës sime”. I dyti thotë: “Ndërsa unë gjatë gjithë jetës sime do të agjëroj natë e ditë”. I treti hidhet dhe thotë: “Unë do të qëndroj larg

Njëherë, kur Profeti ynë i dashur ishte ulur me shokët e tij, kapi një degë peme dhe bëri një vizë të drejtë në tokë. Duke u treguar vizën, u thotë shokëve të tij të cilët ishin bërë kuriozë:

“Kjo është rruga e drejtë e Allahut”.

Pastaj bëri nga dy viza të tjera, në të majtë dhe në të djathtë të vijës së drejtë dhe tha:

“Ndërsa këto janë rrugët e shejtanit”. Më vonë vuri dorën e tij të bekuar mbi vizën e drejtë dhe lexoi këtë ajet:

“Kjo është rruga ime e drejtë; prandaj ndiqeni e mos shkoni rrugëve të tjera që ju shmangin nga rruga e Tij. Kjo është ajo që ju porositi Ai për t’u ruajtur nga të këqijat.” (Surja el-En’am, ajeti 153)

grave dhe nuk do të martohem sa të jem gjallë”. Pas disa ditësh, Profeti ynë (a.s.), erdhi pranë tyre dhe u tha kështu:

“Ju jeni ata që thoni kështu e kështu? Po ju paralajmëroj! Betohe me në Allahun se unë jam ai që e ka më shumë frikë dhe e respektton më shumë Allahun midis jush. Mirëpo, unë ndonjëherë agjëroj vullnetarisht dhe ndonjëherë nuk agjëroj. Natën edhe fal namaz, por edhe fle gjumë. Edhe me gra marrohem. Ai që i kthen shpinën sunetit tim, nuk është prej meje.” (Buhari, Nikah 1)

Profeti ynë i dashur (a.s.), **problemet që i dilnin në jetë, i zgjidhte sipas rregullave të fesë sonë**. Kur i bëhej ndonjë pyetje ose kur donte të zgjidhte ndonjë problem që kishte dalë midis njerëzve, burimi i parë të cilit i drejtohej ishte Kurani Famëlart. Gjithmonë thoshte se feja jonë është feja e lehtësimit dhe gjithmonë zgjidhte rrugën më të lehtë për zgjidhjen e problemeve. Ai i mësonte shokët e tij, që problemet të cilat u dilnin në jetë, t'i zgjidhnin sipas fesë sonë.

Profeti ynë (a.s.), e donte fenë më shumë se shpirtin e tij. Si rrjedhojë ai u mundua shumë në këtë rrugë. Ai i vuri gjoksin shumë vështirësive në rrugë të Allahut.

Në fillimet e para të Islamit, ai u torturua shumë nga mushrikët të cilët nuk e pranorin Islamit. Ata, shumë herë e kërcënuan me vdekje Profetin tonë të dashur dhe e lanë të vuante për bukën e gojës bashkë me ata që kishin besuar fenë Islame. Ata hidhnin ferra në rrugën ku kalonte Profeti (a.s.), dhe kur shkoi në Taif e qëlluan me gurë dhe ia gjakosën këmbët. Ata i bënë edhe shumë tortura të tjera, por megjithë këto, Profeti ynë (a.s.), nuk hoqi dorë nga feja Islame dhe nga mësi-

met e saj.

***

Profeti ynë (a.s.), edukoi një brez myslimanësh që e kuptuan dhe e jetuan Islamit në mënyrën më të përsosur. Njerëzit që e pranuan ftesën për në fenë tonë të bukur Islame në kohën e Profetit, u quajtën “Sahabe”.

Sahabët të cilët jetuan në kohën e injorancës, e kuptuan se feja ishte e vetmja rrugë e shpëtimit. Ata, në sajë të fesë tonë të bukur, shpëtuan prej padrejtësive që kishin push-tuar atë kohë. Ata i treguan të gjithë botës se

Edhe sikur Profeti ynë (a.s.), të mos kishte treguar asnjë mrekulli, do të mjaftonte brezi i sahabeve të cilët i edukoi për të provuar vertetësinë e profetësisë së tij.

si duhet të jetohej kjo fe dhe se si duhet të jetë një shoqëri Islame. Ata u bënë shembull i gjallë për të gjithë njerëzimin deri në ditën e kiametit. Për këtë arsye, koha në të cilën jetuan ata, është quajtur “Epoka e Lumturisë”.

Sahabet e nderuar janë munduar shumë që ta jetojnë fenë e tyre në qetësi dhe paqe. Ata u përpoqën që t'i kapërcejnë të gjitha pengesat

Koha para Islamit quhet “Koha e injorancës”. Në atë kohë, midis arabëve zhvilloheshin luftra të përgjakshme që zgjatnin me vite të tëra. Njerëzit gjithmonë jetonin me frikë. Nuk kishte siguri për jetën dhe pasurinë. Të pasurit sillleshin keq me të varfërit dhe të fortit

shtypnin të dobëtit. Të lirët i torturo- nin skllëvërit në mënyrat më çnjerëzo- re. Feja Islame i zhdukuri të gjitha këto padrejtësi dhe formoi një qytetërim që i jep vlerë njeriut vetëm për arsyen se ai është njeri.

që u dilnin përpara në sajë të besimit të fortë që kishin. Edhe ata përballuan shumë vështirësi ashtu si Profeti ynë (a.s.). Njërin prej tyre e shtrinë në rërën e nxehtë, ndërsa një tjetër e rrahën me qëllim që të heqë dorë prej besimit. Mushrikët nuk u mjaftuan as me kaq. Ata përdorën bojkotin kundër besimtarëve dhe ndërprejnë me ta çdo lidhje tregtie, martesë dhe çdo lloj marrëdhënie tjetër. Sahabët së bashku me Profetin (a.s.), kaluan tre vjet të tëra nën këtë torturë çnjerëzore. Për shkak të urisë lidhën gurë në bark dhe vazhduan të jetojnë duke ngrënë bar, gjethe pemësh dhe copa lëkure të thata. Ata u detyruan të braktisin pasurinë dhe vendlindjen për të jetuar fenë e tyre në paqe në një vend të huaj. Mirëpo, me gjithë këto mundime, ata nuk hoqën dorë nga feja, sepse e kishin shijuar në thellësi të tyre këtë rrugë të pastër për të cilën ishin të gatshëm të jepnin edhe jetën.

Sahabët, për të përhapur mbi faqen e tokës fenë që u solli këto mirësi, sakrifikuan gjithçka. Kishte prej atyre që ranë dëshmorë në rrugë të Allahut si Jasiri (r.a.), Sumejje

(r.a.), Musab (r.a.) dhe Hamzai (r.a.). Ndërsa ata që jetuan më gjatë, u shpërndanë nëpër tokë me qëllim që ta përhapnin këtë fe kaq të bukur tek të gjithë njerëzit. Për këtë arsye dhe feja jonë e bukur në sajë të tyre ka ardhur deri në ditët tona e paprishur.

***

Allahu i Madhëruar na nderoi me mirësinë e Islamit. Ai vendosi në zemrat tona besimin dhe e bëri të dashur për ne, ndërsa mosbesimin, punët e këqija dhe padrejtësinë na i bëri të largëta dhe të urryera. Profeti ynë (a.s.), na ka lënë amanet dy gjëra duke na thënë; “Po ju lë këto dy gjëra. Për sa kohë që të kapeni pas tyre nuk do ta humbisni kurrë rrugën. Këto janë; Libri i Allahut (Kurani) dhe Suneti (tradita, rruga, mësimet) i të Dërguarit të Tij.”

Nëse i japim vlerë mirësive që na ka dhuruar Allahu dhe i dëgjojmë këshillat e Profetit tonë të dashur (a.s.), do të mund ta jetojmë fenë tonë dhe t'i kryejmë adhurimet tona në mënyrën më të bukur. Gjithashtu do të mbrohemi prej punëve të këqija dhe do bëhemi myslimanë të mirë.

PYETJE

Fjalëkryq

1	Emri i periudhës kohore para Islamit.	6	Ligjet dhe rregullat që ka dërguar Allahu me qëllim që t'i bëjë njerëzit të lumtur në këtë botë dhe në botën tjetër.
2	Koha në të cilën jetuan sahabët	7	Emri i përbashkët i njerëzve që jetuan në kohën e Profetit tonë Muhamed (a.s.), dhe të cilët u edukuan nga ai.
3	Gjëja e vetme që i bën besimtarët të dallohen nga njëri-tjetri.	8	Mirësia që na ka dhënë Allahu me qëllim që të gjejmë Atë dhe rrugën e drejtë.
4	Feja e vërtetë me të cilën janë dërguar të gjithë profetët.	9	Në Kuran tregohet për një njeri të urtë që këshillon djalën e tij. Cili është ai?
5	Njerëzit që ka dërguar Allahu për të na mësuar fenë e vërtetë.	10	Besimi në një Zot.

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur !

1	Njeriu është një qenie që përbëhet prej	që të gjejnë rrugën e drejtë.
2	Shpirti është ai i cili na bën të dallohemi	më shumë se shpirtin e tij.
3	Njeriu, duke përdorur mendjen,	na tregon mënyrën më të bukur të jetës.
4	Profetët i kanë udhëzuar njerëzit	e cila përshtatet me çdo kohë dhe me çdo njeri.
5	Sipas fesë sonë, qëllimi i krijimit tonë është,	detyra të vështira që nuk mund t'i kryejnë.
6	Feja, duke na mësuar të mirën dhe të keqen, të drejtën dhe të gabuarën,	mund të dallojë të drejtën dhe të bukurën.
7	Islami është fe universale,	shpirtit dhe trupit.
8	Islami, nuk i ngarkon njerëzit me	janë në përputhje me natyrën njerëzore.
9	Urdhrat dhe ndalesat e Islamit	nga krijesat e tjera dhe i jep trupit tonë veçoritë njerëzore.
10	Profeti ynë i dashur e donte fenë	të njohim Allahun dhe ta adhurojmë Atë.

Plotësoni vendet bosh me fjalët në kllapa!

(i zjarrit / fenë / imoralitetin / provuar / drejtësinë / këshillon / pendohen / të mira / jetën / Islami / pastërtisë)

1) “Zoti ynë, na jep ..... në këtë botë, na jep të mira në botën tjetër dhe na ruaj nga dënimi .....”

2) “Pa dyshim se Allahu i do ata që ..... dhe ata që i japin rëndësi .....”

3) “Sot jua përsosa ..... tuaj, e plotësova dhuntinë Time ndaj jush dhe zgjodha që ..... të jetë feja juaj”

4) “Ai (Allahu) i ka krijuar vdekjen dhe ....., për t’ju ..... se kush prej jush do të veprojë më mirë”

5) “Në të vërtetë, Allahu urdhëron ....., mirësinë dhe ndihmën për të afërmit, si dhe ndalon ....., veprat e shëmtuara dhe dhunën. Ai ju ....., në mënyrë që ju t’ia vini veshin”

Përgjigjet

Fjalëkryq

Të vendosim fjalitë në rendin e duhur.

1	Njeriu është një qenie që përbëhet prej	4	që të gjejnë rrugën e drejtë.
2	Shpirti është ai i cili na bën të dallohemi	10	më shumë se shpirtin e tij.
3	Njeriu, duke përdorur mendjen,	6	na tregon mënyrën më të bukur të jetës.
4	Profetët i kanë udhëzuar njerëzit	7	e cila i përshtatet çdo kohë dhe çdo njeriu.
5	Sipas fesë tonë, qëllimi i krijimit tonë është	8	detyra të vështira që nuk mund t'i kryejnë.
6	Feja, duke na mësuar të mirën dhe të keqen, të drejtën dhe të gabuarën,	3	mund të dallojë të drejtën dhe të bukurën.
7	Islami është një fe universale,	1	shpirtit dhe trupit.
8	Islami, nuk i ngarkon njerëzit me	9	janë në përputhje me natyrën njerëzore.
9	Urdhrat dhe ndalesat e Islamit	2	nga krijesat e tjera dhe i jep trupit tonë veçoritë njerëzore.
10	Profeti ynë i dashur e donte fenë	5	të njohim Allahun dhe ta adhurojmë Atë.

Të plotësojmë vendet bosh.

1. të mira - i zjarrit   2. pendohen - pastërtisë   3. fenë - Islami
4. jetën - provuar   5. drejtësinë - imoralitetin - këshillon

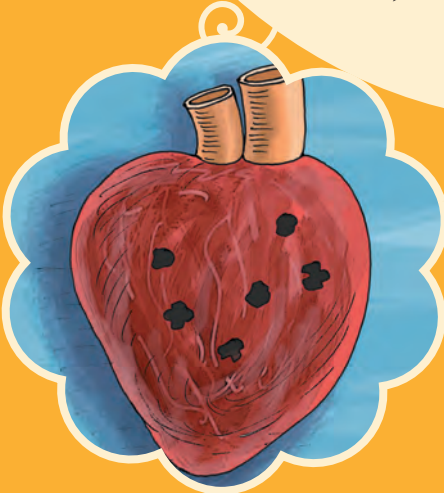

ÇELËSI I PAQES NË KËTË BOTË DHE
I XHENETIT NË BOTËN TJETËR

BESIMI

- *Shprehja e Njesisë dhe e Dëshmisë.*
- *Njerëzit nga pikëpamja e besimit.*
- *Çfarë duhet të kemi kujdes në lidhje me besimin?*
  - *Si të forcojmë besimin tonë?*
  - *Ato që përfitojmë prej besimit.*
- *Sinqeriteti i Profetit tonë në besim.*

“NUK E DIJA QË BESOJA !”

Nuk isha as njëzet vjeç kur shkova në llixhë. Në atë kohë, jo çdo shofer kishte guximin të hynte në këto rrugë malore plot kthesa. Ne gjetëm një minibus dhe, duke marrë me vete të gjitha pajisjet e duhura, u nisëm për rrugë. Nuk kaloi shumë dhe u gjendëm rrugës së malit e cila ofronte një pamje madhështore. Përparonim ngadalë përmes pishave të gjelbra duke dëgjuar kë-

ngët e gjinkallave dhe duke lënë mbrapa një re pluhuri. Falë Zotit nuk po na dilte ndonjë makinë tjetër përpara, sepse vende-vende rruga ishte aq e ngushtë, sa që nuk mund të kalonin dot dy makina. Madje ndonjëherë në disa kthesa, gurët që vinin ndër rrota, rrokulliseshin poshtë deri në përrua.

Më në fund, me vështirësi të madhe e ngjitëm maloren dhe dolëm në një rrugë të drejtë, por pas saj gjendej një tjetër rrugë e pjerrët. Mua më pëlqeu shumë kjo pamje e mrekullueshme dhe nuk dëshiroja që ky udhëtim të mbaronte. Qëndroja gjithmonë afër dritares së hapur dhe thithja ajrin e pastër dhe të freskët të malit. Në një çast më tërhoqi vëmendjen një gjë e çuditshme. U habita, pushë mirë edhe njëherë, edhe njëherë dhe nuk e mbajta dot veten pa thirrur:

“O Zot! Shikoni atë pemën e pishës që ka mbirë mbi atë shkëmbin e thepisur. Aty nuk ka as edhe një dorë dhë.”

Kur unë po thosha këto fjalë, një xhaxha i moshuar, paksa i nxehur me habinë time, më pyeti:

“Çfarë ka këtu për kaq habi? Të tilla pemë ka shumë në këto anë...”

“Si çfarë ka? Shikoni fuqinë e Allahut! Ka krijuar një pemë pisha të bukur dhe të fortë në majë të këtyre shkëmbinjve të thepisur...”

“E ç’lidhje ka mes kësaj dhe fuqisë së Allahut?!”

“Po mirë atëherë, kush e ka bërë të mundur që një pemë të mbijë në një vend të tillë?”

“Askush mor bir...! Përse duhet patjetër që dikush ta krijojë? Këto janë mendime të vjetra dhe të prapambetura.”

“Po mirë pra, nëse nuk e ka bërë Allahu, kush e ka bërë?”

“Mendo kështu mor bir: Farën e kësaj peme e ka marrë një zog i cili fluturon dhe ulet mbi atë shkëmb. Më pas kjo farë bie nga

sqepi i zogut dhe zë vend në një nga të çarat e shkëmbit ku mbin dhe vë rrënjë.”

“Po edhe sikur të jetë ashtu si thoni ju, a nuk ka dikush që i krijon gjithë këto?”

“Sigurisht që jo... Është çmenduri që në këtë kohë të mendosh se ka një krijues.”

“Si mund të flisni kështu duke qenë dhe i moshuar? Në lidhje me këtë mund t’ju jap shumë kundërshebuj.”

Dialogu ynë shpejt u kthye në debat dhe si rrjedhojë filluam të ngremë edhe zërin. Sa më shumë që bërtiste xhaxhai aq më shumë e ngrija zërin dhe unë. Udhëtarët e tjerë që na dëgjonin në heshtje, ndonjëherë merrnin pjesë në debatin tonë. Mirëpo askush tjetër përveç këtij xhaxhai që dukej i shkolluar, nuk e mohonte ekzistencën e Allahut. Përsëri dëshironin që ne ta mbyllnim debatin dhe të rrinim urtë.

Në atë moment, minibusi filloi të ecte më me shpejtësi. Gurët që vinin ndër rrota dhe rrokulliseshin rreth njëqind metra poshtë në lumë, filluan të na frikësonin. Për një moment të gjithë filluan të shihnin njëri-tjetrin. Shoferi ktheu kokën nga ne dhe tha: “Mos janë këputur frenat vallë?” Në anën e majtë të rrugës kishte një rrëpire të mbushur me pisha dhe në fund të kësaj rrëpire dukej uji i lumit i cili përplasej i shkumëzuar pas shkëmbinjve. Ndërsa në anën e djathtë ishte një shpat me shkëmbinj të thepisur. Pasi kaluan disa sekonda, të gjithë filluan të bërtisnin. Dikush thoshte “shehadetin”, dikush thoshte “bismilah” dhe dikush tjetër thërriste “Allah” dhe këndonin të gjitha duatë që dinin. Xhaxhai që thoshte se nuk besonte në Zotin, filloi të përgjërohej; “O Allah! Na shpëto, o Allah!...”

Feja ime e bukur 2

Kjo gjendje nuk zgjati shumë, sepse për habinë tonë, minibusi filloi të ngadalësohej dhe pak më vonë u ndal buzë rrugës. Udhëtarët, me panik të madh zbritën nga minibusi dhe filluan të flisnin secili në kokë të vet:

- Ç'ishte kjo punë?
- Sikur thatë se u këputën frenat apo jo?!
- Ah sa u trembëm !!!
- Mos ishte gjë ndonjë shaka?!...

Shoferi erdhi pranë nesh dhe duke u kthyer nga xhaxhai me të cilin po debatoja pak më parë tha:

- A nuk ke turp që thua, nuk ka Allah? Pak më parë po thoshe se nuk ka Allah, por më vonë, kur thashë se u këputën frenat, fillove të bërtisje “Allah !” më shumë se të tjerët. Sikur të mos kishte Allah ashtu sikur the, përse e thërrisje Atë në ndihmë?

Pastaj duke u kthyer nga ne tha:

- Më falni, frenat nuk u këputën. Por kur dëgjova debatin tuaj desha t'i jap një mësim të mirë këtij xhaxhait.

Pastaj hipi në minibus dhe u ul në timon. Kur minibusi u nis përsëri, dëgjoheshin vetëm zërat e gjinkallave. Të gjithë heshtnin, ndërsa xhaxhai i moshuar i skuqur në fytyrë, ishte zhytur thellë në mendime... Kur erdhëm në llixha dhe filluam të zbritnim plaçkat xhaxhai mu afrua dhe tha:

- Të kërkoj falje mor bir.... Kam kaq vjet që kujtoja se nuk besoja Allahun, por në fakt... besokam. Paskam besuar, por nuk e paskam ditur... Ti u bëre shkak që ta mësoja këtë gjë. Pastaj duke u kthyer nga shoferi i tha:

- Zoti shofer, të falenderoj edhe ty. Më bëre të kuptoj besimin që pa e ditur kisha në Allahun.

Vehbi Vakkasoglu

(Nga “Ditari i mësuesit”)

IMANI (BESIMI)

 Iman, do të thotë, të pranosh me zemër ekzistencën e Allahut, njëshmërinë e Tij dhe profetësinë e Muhamedit (sal-lall-llahu alejhi ve sel-lem)

Shprehja e shpëtimit të përjetshëm: Shprehja e Tevhidit

Shprehja e Njesisë (Tevhidit) është fjalia që e kthen në realitet besimin që kemi në zemër.

Shprehja e Tevhidit përbëhet nga dy fjali të shkurtra. Me fjalinë e parë “La ilahe il-lall-llah” refuzojmë ekzistencën e çdo lloj zoti tjetër përveç Allahut të Madhëruar. Me këtë fjali shprehim se, ne ekzistojmë

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Me të vërtetë, janë të shpëtuar besimtarët.”

Surja el-Mu'minun, ajeti 1

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Dhikri më i mirë është ‘La il-lah il-lall-llah’ dhe duaja më e mirë është ‘Elhamdulil-lah’

Tirmidhi, Deavat, 9

Shprehja e Tevhidit

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

“La ilahe il-lall-llah, Muhammedun resulull-llah”

“Nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe Muhamedi është i Dërguari i Tij.”

Feja ime e bukur 2

vetëm në sajë të Allahut dhe se në këtë botë do të veprojmë ashtu sikur dëshiron Ai. Gjithashtu pranojmë se Allahu është qenia e vetme që meriton të adhurohet. Ndërsa me fjalinë e dytë, “Muhamedun Resulullah” shprehim se Muhamedi (sallallahu alejhi ue sellem) është i dërguar i Allahut dhe udhëzuesi shembullor i jetës sonë.

Të mendosh mbi kuptimin e Shprehjes së Teuhidit dhe të përmendësh Allahun me këtë fjali, na bën të fitojmë shumë sevape. Të themi me gjithë shpirt fjalinë “La ilahe il-lall-llah”, na heq pikëllimet që kemi në shpirt. Na qetëson zemrën dhe vendos në shpirt dashurinë për Allahun. Kështu që bëhemi prej njerëzve të dashur të Allahut.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Freskojeni besimin tuaj duke thënë herë pas here “La ilahe il-lall-llah”

Ahmed bin Hanbel, II, 359

42 Shprehja e Dëshmisë; Shprehja me fjalë e besimit.

Shprehja e Dëshmisë (Shehadetit) është shprehja më e përmblodhur që tregon besimin tonë ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij. Është shprehja me fjalë e Islamit tonë drejtuar njerëzimit. Ne i lajmërojmë ata se jemi myslimanë duke thënë Fjalët e Shehadetit dhe i pranojmë të gjitha urdhrat dhe ndalesat e fesë Islame. Me këtë shprehje bëhemi anëtarë të bashkësisë Islame dhe u nënshtrohemi të gjitha ligjeve që ka caktuar feja Islame për myslimanët.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Allahu ia ndalon zjarrin e xhehenemit atij njeriu që dëshmon se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi alejhis-selam është i Dërguari i Tij”

Muslim, Iman, 47

Ç'është
Shehadeti?

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

“Eshhedu en La ilahe il-lall-llah ve
eshhedu enne Muhammeden abdu-
hu ve resuluh”

Cili është kup-
timi i fjalëve të
Shehadetit?

Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç
Allahut dhe se Muhamedi është rob
dhe i dërguar i Tij (Allahut).

Çfarë
nënkuptohet
me fjalët e
Shehadetit?

Me fjalët e Shehadetit nënkuptohet;

 Se i kemi besuar Allahut dhe një-
shmërisë së Tij.

 Se asnjë qenie tjetër përveç Allahut
nuk e meriton të adhurohet.

 Se do të jetojmë një jetë në përputh-
je me urdhrat dhe ndalesat e Tij.

 Se i kemi besuar Profetit tonë të da-
shur dhe gjithçka që ka sjellë prej Allahut.

JA SE SI NDRYSHOI JETA E TIJ

Ishin vitet e para të islamit dhe numri i myslimanëve po rritej dita-ditës. Me pranimin e islamit prej xhaxhait të Profetit, Hamzait (r.a.), numri i myslimanëve arriti në tridhjetë e nëntë.

Pranimi i Islamit prej Hamzait (r.a.), i shqetësoi shumë mushrikët. Të parët e mushrikëve të Mekes, pa humbur kohë organizuan një mbledhje dhe diskutuan se si mund të ndalonin përhapjen e fesë Islame.

Ata thanë;

“Myslimanët po shtohen dhe forcohen çdo ditë e më shumë. Nëse nuk marrim masa të menjëhershme, do të na dalin probleme që nuk do të mund t'i zgjidhim dot më. Prandaj duhet të gjejmë një rrugëzgjidhje përfundimtare.”

Në mbledhje u ho-

dhën shumë propozime, por propozimi më i ashpër erdhi nga Ebu Xhehli, i cili tha;

“ Nuk kemi rrugëdalje tjetër përveçse të vrasim Muhamedin.”

Kur tha se, atij që e kryen këtë punë do t'i japim si shpërblim flori dhe deve, Omer ibën Hattabi u ngrit menjëherë në këmbë dhe tha;

“ Këtë punë mund ta bëjë vetëm Omer ibën Hattabi.”

Pastaj mes duartrokitjeve doli si shigjetë dhe shkoi në shtëpi. Aty mori armën dhe doli për të vrarë Profetin tonë të dashur, Muhamedin (a.s.). Në rrugë e sipër u takua me Nuajm ibën Abdullahun. Nuajmi e pa që ishte shumë i acaruar dhe e pyeti:

“O Omer! Ku po shkon?”

“Po shkoj të zhduk nga faqja e dheut trupin e Muhamedit që ka futur farën e përçarjes midis arabëve.”

“ O Omer! Ke marrë përsipër një punë shumë të vështirë. Myslimanët sillen rrotull Muhamedit si fluturat e natës rreth dritës dhe as që kanë për të lënë që t’i afroresh atij. Ta zëmë se arrite ta vrasësh, ti kujton se bijtë e Hashimit do të lënë të gjallë?”

Omeri tha: “ Mos je gjë prej tyre edhe ti? Mos vallë ke hyrë në fenë e Muhamedit?”

Nuajmi tha: “ Më parë shih të afërmit e tu! Edhe kunati yt Saidi me motrën tënde Fatma janë bërë myslimanë!”

Këto fjalë të Nuajmit e tronditën dhe e acaruan edhe më shumë Omerin. Nuk donte të besonte se kunati me motrën e tij ishin bërë myslimanë, por... po sikur të ishte e vërtetë? Ç’duhet të bënte? Ku të shkonte më parë?

Për të hequr dyshimet që i pushtuan kokën, Omeri ndërroi rrugë dhe shkoi drejt e në shtëpinë e kunatit të tij Said ibën Zejdit. Nga brenda shtëpisë dëgjohej leximi i Kuranit. Habbabi (r.a.), po i mësonte Kuranin njerëzve të shtëpisë. Kur Omeri erdhi para derës dhe dëgjoji ato që lexoheshin filloi ta gjuante derën me forcë. Njerëzit e shtëpisë u frikësuan shumë kur kuptuan se kishte ardhur Omeri dhe me panik të madh e fshehën Habbabin. Pasi e fshehën edhe pjesën e Kuranit që kishin në duar, shkuan të hapnin derën. Omeri bërtiti i acaruar:

“ Ç’ishin ato që po lexonit?!”

“Asgjë”- tha kunati i tij.

Omeri tha: - “ Domethënë qenkan të vërteta ato që dëgjoja” dhe e kapi kunatin e tij nga jaka. Pastaj e gjuajti me grushte dhe

e rrëzoi për tokë. Kur Saidi u rrëzua filloi ta shkelmonte me gjithë fuqinë që kishte. Motra e Omerit, për të shpëtuar burrin e saj e kapi Omerin për duarsh. Omeri e la Saidin dhe filloi të rrihte motrën e tij. Fatma u gjakos në fytyrë dhe tha:

“ O Omer ! Është e vërtetë se unë dhe burri im u bëmë myslimanë. Bëj ç’të duash! Edhe sikur të na vrasësh nuk do të kthehemi nga feja jonë.”

Gjendja e hidhëruar e Fatmës dhe fjalët që i tha, e mbuluar me gjak, e prekën jashtë mase Omerin. Zemra e tij filloi të zbutej. I penduar për atë që bëri, ra përdhe dhe me zë të qetë tha:

“ Ma sillni ta shoh atë që po lexonit !”

Habbabi doli nga vendi ku ishte fshehur dhe i tha Omerit:

“ O Omer ! Unë e kam dëgjuar Profetin (a.s.), të bëj dua (të lutet); “ O Allah forcoje Islamin me Ebu Xhehlin ose me Omer ibën Hattabin!” Unë shpresoj që duaja të pranohej për ty. Prandaj frikësoju Allahut dhe bëhu mysliman!”

Në këtë moment, motra e Omerit e nxori faqen e Kuranit që kishte fshehur dhe ia dha atij. Në atë faqe ishin shkruajtur ajetet (vargjet) e para të sures Ta-Ha.

Omeri e mori faqen dhe filloi të lexojë. Kur e mbaroi së lexuari u zhyt thellë në mendime. Ajetet e prekën shumë dhe tashmë zemra e tij ishte zbutur ndaj Islamit. Më vonë, nga goja e tij dolën këto fjalë:

“ Më çoni tek Muhamedi.”

Këto fjalë të Omerit, i gëzuan të gjithë njerëzit e shtëpisë. Pa humbur kohë dolën për tek Profeti (a.s.).

Profeti ynë i dashur (a.s.), gjendej në shtëpinë e Erkamit. Kur myslimanët e panë Omerin të vinte i armatosur drejt shtëpisë së Erkamit, i zuri paniku.

Hamzai (r.a.), u dha kurajë duke thënë:

“Mos u shqetësoni! Nëse vjen për mirë, mirë për të! Por nëse vjen me qëllim të keq, do të shohë edhe më keq.”

Omeri erdhi tek dera e Erkamit dhe e lejuan të futet pranë Profetit (a.s.). Profeti e pyeti përse kishte ardhur. Omeri u përgjigj:

“Erdha për të njoftuar se i besova Allahut dhe të Dërguarit të Tij.” Pastaj duke thënë “Eshhedu en la ilahe illallah ve eshhedu enne Muhameden abduhu ve resuluh” u bë mysliman. Të gjithë të pranishmit, thirrën tekbiere (Allahu Ekber) nga gëzimi i madh. Thirrjet Allahu Ekber që dolën nga shtëpia e Erkamit u përhapën nëpër rrugicat e Mekes.

Omeri (r.a.), tashmë kishte filluar një jetë të re, sepse kishte hyrë në mesin e myslimanëve. Urrejtja dhe armiqësia që kishte më parë ndaj myslimanëve u zhduk. Ai e kishte kuptuar bukurinë e islamit dhe zemra e tij u mbush plot me besim. Omeri i vjetër kishte ikur dhe në vend të tij kishte ardhur një Omer krejt i ri.

Me pranimin e Islamit prej Omerit (r.a.), myslimanët u forcuan edhe më shumë. Kjo ua shtoi kurajën dhe guximin të gjithëve. Më vonë, dolën të gjithë bashkë nga shtëpia e Erkamit dhe ecën drejt Qabes.

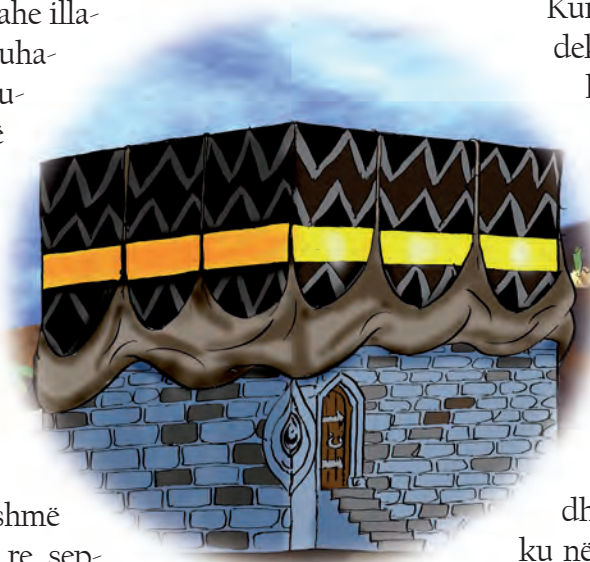
Mushrikët që ishin ulur pranë Qabes, panë se drejt tyre po vinte një grup myslimanësh dhe pas tyre qëndronte Omeri (r.a.). Ata kujtuan se Omeri (r.a.), i ka vënë të gjithë myslimanët përpara dhe po ua sillte atyre. Mirëpo nuk kaloi shumë dhe e kuptuan se ishin gabuar. Kur grupi i myslimanëve që thërriste “Allahu Ekber” iu afrua Qabes, Omeri (r.a.), doli në krye të tyre dhe duke iu drejtuar të parëve të Mekes tha:

“Le ta mësojë ai që nuk e di. Unë jam Omer ibën Hattabi. Edhe unë u bëra mysliman.” Më pas përsëriti shehadetin me zë të lartë.

Kur mushrikët dëgjuan deklaratën e Omerit u hutuan fare dhe nuk dinin ç'të bënin. Nga habia e madhe nuk dinin ç'të flisnin dhe u shpërndanë pa bërë zë.

Në këtë ndodhi, myslimanët, për herë të parë erdhën të gjithë sëbashku në Qabe dhe falën namazin. Edhe Omeri (r.a.), fali namazin bashkë me ta dhe e falënderoi Allahun që e nderoi me islam.

Më parë, në zemrën e Omerit kishte zënë vend një urrejtje dhe armiqësi aq e madhe për Profetin (a.s.), sa që donte ta vriste atë. Ndërsa tani, e njëjta zemër ishte mbushur me aq shumë dashuri sa që donte të vdiste në rrugën e tij. Shprehja e Shehadetit është simboli i këtij besimi dhe i kësaj dashurie.

NJERËZIT NGA ANA E BESIMIT

Nga ana e besimit, njerëzit ndahen në dy grupe:

1. Ata që besojnë
2. Ata që nuk besojnë

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Pa dyshim, ata që besojnë dhe punojnë vepra të mira - ata janë krijesat më të mira. Shpërblimi i tyre është te Zoti: kopshtet e Adnit, nëpër të cilat rrjedhin lumenj, ku do të banojnë përherë. Allahu është i kënaqur me ta dhe ata janë të kënaqur me Atë. Kjo është dhurata për ata që e kanë frikë Zotin e vet!”

Surja Bejjine, ajeti 7-8

1. Ata që besojnë

😊 Ata që besojnë dhe pranojnë me zemër ekzistencën e Allahut, njëshmërinë e Tij, profetësinë e Muhamedit (a.s.), dhe ato që ka sjellë ai prej Allahut të Madhëruar, quhen **Mu'min** ose **Myslman**. Mu'minët që bëjnë vepra të mira, në botën tjetër do të jenë në xhenet

2. Ata që nuk besojnë

Ata që nuk besojnë, për shkak të ndryshimeve në mohimin e tyre, ndahen në tre grupe, në kafir, mushrik dhe munafik.

☹ Ai që nuk e beson Allahun, njëshmërinë e Tij, profetësinë e Muhamedit (a.s.), dhe vërtetësinë e atyre që solli Profeti nga Allahu, quhet kafir.

Ashtu sikur është kafir ai që mohon kushtet e besimit, ashtu është kafir edhe ai që mohon qoftë edhe një nga urdhrat e fesë. Ata që vdesin si kafir, do të dënohen përjetësisht në xhehenem për shkak të mohimit të tyre.

☹ Ai që, megjithëse e pranon ekzistencën e Allahut, nuk pranon njëshmërinë e Tij dhe i shoqëron Allahut shokë në adhurim, quhet mushrik.

Krijimi, furnizimi dhe meritat për t'u adhuruar i takojnë vetëm Allahut. Ata që besojnë se ka qenie të tjera që i meritojnë këto cilësi përveç Allahut, i kanë bërë shirk (ortak-shok) Atij (Allahut). Gjithashtu, është shirk të besosh se ka të ngjashëm me Allahun apo ndihmës të Tij.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Për jobesimtarët është përgatitur zjarri i xhehenemit, ku ata nuk do të vdesin dhe as që do t’u lehtësohet dënimi. Ja, kështu Ne do t’i dënojmë mosmirënjohësit. Atje, ata do të thërrasin: “O Zoti ynë, nxirrna se do të bëjmë vepra të mira e jo nga ato që kemi bërë.”

(Atyre do t’u thuhet):

“Vallë, a nuk ua zgjatëm jetën aq sa të mund të mendonte ai që donte ta kujtonte (Allahun)?! Madje juve ju erdhi edhe paralajmëruesi. Prandaj, shijoni (dënimin)! Për keqbërësit nuk ka kurrfarë ndihme!”

Surja el - Fatir, ajeti 36-37.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Vërtet, Allahu nuk fal që të adhurohet dikush apo diçka tjetër veç Atij...”

Surja, en - Nisa, ajeti 116.

☹️ Ata që, megjithëse nuk besojnë, bëjnë sikur besojnë dhe duan të duken si myslimanë, quhen **munafikë**. Për shkak të dyfytërsisë së tyre, munafikët do të dënohen shumë ashpër në botën tjetër.

ÇFARË DUHET TË KEMI KUJDES NË ÇËSH-TJEN E BESIMIT ?

Kur pranojmë ekzistencën e Allahut, njëshmërinë e Tij dhe profetësinë e Muhamedit (a.s.), do të thotë se kemi besuar. Mirëpo, nuk mjafton të thuash “besova” vetëm një herë. Këtë besim duhet ta ruajmë me kujdes deri në frymën e fundit. Sepse ajo që do të na çojë në lumturinë e vërtetë do të jetë besimi ynë i vazhdueshëm. Për këtë arsye, duhet të kemi kujdes dy pikat e mëposhtme:

Allahu i Madhëruar thotë :

“Pa dyshim që munafikët do të jenë në thellësinë më të madhe të Xhehennemit...” (Surja en-Nisâ, ajeti 145.)

“Kjo, sepse ata fillimisht besuan, pastaj mohuan...” (Surja el-Munafikun, ajeti 3.)

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“O besimtarë! Kijeni frikë Allahun ashtu si i takon Atij dhe vdisni vetëm duke qenë myslimanë!”

Surja Al-i Imran, ajeti 102.

Duhet të pranojmë të gjitha kushtet e besimit dhe rregullat themelore të fesë.

Kushtet themelore të besimit tonë janë: besimi në Allahun, engjëjt, librat, profetët, botën tjetër dhe caktimin e Allahut. Ndërsa farzet (obligimet) dhe haramet (ndalimet) janë rregullat themelore të fesë. Allahu i Madhëruar ka urdhëruar adhurimet, si namazi, haxhi, agjërimi, zekati, xhihadi etj. dhe ka ndaluar gjynahet si: vjedhja, vrasja, kumari, alkooli, fajdeja, imoraliteti etj. Që besimi ynë të jetë i vërtetë dhe i plotë, duhet të besojmë me gjithë shpirt se këto urdhra dhe ndalesa janë prej Allahut të Madhëruar. Nëse nuk pranojmë, nuk pëlqejmë, tallemi, ose mohojmë qoftë edhe një prej këtyre urdhrave, ndalesave dhe kushteve themelore të fesë tonë, “Allahu na ruajt”, ka rrezik të dalim nga feja dhe të bëhemi kafira.

Duhet të jetojmë midis frikës dhe shpresës.

Është e gabuar që t'i besojmë dhe t'i shohim si garanci të xhenetit adhurimet dhe veprimet tona të mira. Por në të njëjtën mënyrë, është gabim të humbim shpresën në faljen e Allahut dhe ta shohim veten tonë si banor të xhehenemit për arsye të gjynaheve dhe gabimeve që kemi kryer. Është e rrezikshme për besimin tonë, nëse ndjehemi të sigurtë në faljen dhe mëshirën e Allahut, por edhe nëse i humbim të gjitha shpresat nga mëshira e Allahut. Kështu që, duhet të besohet se Allahu është Mëshirues dhe Falës i Madh, por në të njëjtën kohë nuk duhet të harrojmë se Ai do t'i dënojë ata që kryejnë gjynahe. Duhet të shpresojmë hyrjen në xhenet dhe duhet të kemi frikë nga hyrja në xhehenem. Pra, duhet të jetojmë një jetë midis frikës dhe shpresës. Duhet të punojmë që ta meritojmë xhenetin dhe duhet të ruhemi e të qëndrojmë larg punëve të këqija që të çojnë në xhehenem.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“...Mos vallë, një pjesë të Librit (Teurait) e besoni, kurse pjesën tjetër e mohoni?! Cilido prej jush që vepron kështu, do të ndëshkohet me poshtërim në këtë jetë, ndërsa në Ditën e Kiametit do të dërgohet në dënimin më të ashpër. Allahu nuk është i pavëmendshëm ndaj veprimeve tuaja.”

Surja el-Bekare, ajeti 85.

Nëse në ditën e kiametit do të lajmërohej se, vetëm një njeri do të hyjë në xhenet, unë përsëri do të shpresoja se do të jem unë ai njeri.

Por edhe nëse do të lajmërohej se, vetëm një njeri do të hyjë në xhehenem, unë do të frikësohesha se, vallë a mos jam unë ai?
Omer ibën Hattab (radijallahu anh)

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“O robërit e Mi, që i keni bërë keq vetes me gjynahe, mos e humbni shpresën në mëshirën e Allahut! Allahu, me siguri, i fal të gjitha gjynahet. Vërtet, Ai është Falësi i madh dhe Mëshirëploti.”

Surja ez-Zumer, ajeti 53.

LAJMI I MIRË I PROFETIT (a.s.).

Njëri nga shokët e Profetit tonë të dashur (a.s.), Amr bin Asi (r.a.), kishte zënë shtratin e vdekjes. Një ditë i erdhën shokët për vizitë dhe kur iu afruan, Amr bin Asi e ktheu fytyrën nga muri dhe filloi të qante me dënësë. Djali i tij, duke u munduar ta ngushëllonte, i tha:

“O baba! A nuk të dha atë lajmin e mirë Profeti? Përse hidhërohesh?”

Pas kësaj, Amr bin Asi e ktheu fytyrën nga shokët dhe tha:

“Gjëja më e mirë që mund të përgatisim për në xhenet është shprehja, “La ilahe illallah, Muhamedun Resulullah”.... Më pas filloi të tregonte këtë ndodhi:

“Ka qenë një kohë kur nuk kishte njeri tjetër që ushqente urrejtje për Profetin (a.s.), më shumë se unë. Gjithmonë dëshiroja të gjeja një mundësi për ta vvarë. Nëse unë do të kisha vdekur duke menduar këto gjëra, patjetër do të isha prej banorëve të xhehenimit.

Kur Allahu i Madhëruar vendosi dashurinë për Islamin në zemrën time, erdha tek Profeti (a.s.), dhe i thashë:

- Zgjatma dorën, do të jap besën se do të besoj dhe do të të bindem ty. Kur Profeti e zgjati dorën e tij, unë e tërhoqa. Për këtë arsye Profeti (a.s.), pyeti:

-Çfarë ke, mos vallë hoqe dorë nga besimi?

I thashë:

- Do të besoj, por me një kusht.

Më pyeti:

- Cili është kushti yt?

Unë thashë:

-Dëshiroj që Allahu të më falë.

Pastaj Profeti (a.s.), urdhëroi kështu:

-Të bëhesh mysliman, të fshihen të gjitha gjynahet e mëparshme. Të bësh Hixhret (të emigrosh për hir të Allahut), të fshihen të gjitha gjynahet. Edhe Haxhi t'i fshin gjynahet e mëparshme.

Unë u gëzova shumë nga këto fjalë të Profetit. Kapa dorën e tij të bekuar dhe i dhashë besën. Bashkë me besimin, në zemrën time u fut një dashuri aq e madhe për Profetin, sa që nuk kam dashur askënd më shumë se atë.

(Muslim, Iman, 192)

Ç'DUHET TË BËJMË PËR TË FORCUAR BESIMIN TONË ?

Besimi është udhëzuesi i mendjes dhe burimi i qetësisë së shpirtit tonë. Kalimi me lumturi nga kjo botë në botën tjetër është i mundur vetëm me besim.

Besimi është baza e çdo adhurimi. Është ai që u jep kuptim adhurimeve tona. Kryerja e adhurimeve me dashuri, morali i bukur dhe kryerja e punëve vetëm për hir të Allahut, janë frytet më të mira të besimit tonë. Në të njëjtën kohë, këto punë do të na e forcojnë edhe më tepër besimin.

Besimi ynë, zë vend në zemrat tona dhe ndikon në jetën tonë sipas;

- Afërsisë sonë me Allahun.
- Adhurimeve tona.
- Rëndësisë që i japim ruajtjes prej harameve.

Dashuria e Allahut është fryti i një besimi të fuqishëm. Kryerja e punëve të këqija dhe lënia pas dore e adhurimeve, tregon dobësinë e besimit. Besimi i atij që i mbushen sytë me lot nga dashuria dhe respekti për Allahun dhe besimi i atij që zhytet në punë të këqija pa e vrarë mendjen, nuk janë të një shkalle.

Besimi është si një filiz delikat që mbin në zemrën tonë dhe rritet vazhdimisht. Nëse duam që ky filiz të rritet dhe të japë frytet e veta, duhet ta ruajmë dhe të kujdesemi për të. Duhet ta ushqejmë dhe forcojmë me ushqime shpirtërore dhe ta ruajmë nga besimet dhe mendimet e dëmshme. Sepse ashtu si thahet filizi që lihet pa përkujdesje, ashtu prishet dhe besimi që nuk ruhet.

Allahu i madhëruar urdhëron :

"Mos u ligështoni dhe mos u pikëlloni, sepse ju, gjithsesi jeni më të lartët, nëse jeni besimtarë të vërtetë.."

Surja Al-i Imran, ajeti 139.

Besimi është edhe dritë, edhe forcë. Ai që zotëron besimin e vërtetë mund t'i dalë përballë gjithë universit.

Bediuzzaman

Besimi është pasuria jonë më e çmuar. Armiku ynë i hapur, shejtani, shfrytëzon çdo rast për ta shkatërruar besimin që gjendet në zemrat tona. Për këtë arsye duhet që besimin ta mbajmë gjallë në çdo moment dhe ta ruajmë atë deri në frymën e fundit. Për të pasur sukses duhet që;

- ✓ T'i kryejmë punët me sinqeritet.
- ✓ T'i kryejmë rregullisht adhurimet tona.
- ✓ Duhet të meditojmë.
- ✓ Duhet të ruhem nga gjynahet.
- ✓ Duhet të shoqërohemi me njerëz të sinqertë.

Të gjitha punët që kryejmë për hir të Allahut, quhen punë të dobishme.

Besimi nuk është vetëm mendim ose pohim i thatë. Ngjijtja në majat e besimit, varet nga adhurimet dhe punët tona të mira. Besimi, më parë qëndiset në zemër dhe më vonë jetohet duke u shndërruar në vepra. Nëse arrijmë në këtë pikë, do të shijojmë ëmbëlsinë e vërtetë të besimit. Për këtë arsye, në Kuran dhe në hadithet e Profetit (a.s.), besimi përmendet gjithmonë bashkë me veprat e mira.

Profeti ynë i dashur urdhëron :

“Nëse ndonjë prej jush jeton Islamin në mënyrë të bukur, për çdo punë të mirë që kryen, do t’i shkruhen dhjetë deri në shtatëqind herë më shumë sevape. Ndërsa për çdo punë të keqe, do të shkruhet vetëm ajo punë derisa të takojë Allahun.”

Buhari, Iman, 31

Çdo punë që kryhet për të fituar kënaqësinë e Allahut, forcon besimin tonë.

Feja ime e bukur 2

Të gjitha punët me të cilat fitohet kënaqësia e Allahut, quhen **punë të dobishme**. Punët e tilla si:

- 💧 Të zbatosh urdhrat e Allahut të Madhëruar.
- 💧 Të ruhesh nga ndalesat e Allahut të Madhëruar.
- 💧 Të jesh me moral.
- 💧 Të tregosh mëshirë dhe dashuri ndaj krijesave.
- 💧 Të mësosh veten dhe të tjerët me dituri.
- 💧 Të punosh për të mirën e njerëzve.
- 💧 Të ndihmosh njerëzit dhe të kujdesesh për hallet e tyre.
- 💧 Të sillësh mirë me kafshët.
- 💧 Të mbash pastër ambientin ku jeton.

Besimi është një llampë e ndezur në shpirtin tonë që na ndriçon rrugën, ndërsa punët e dobishme e ruajnë këtë llampë nga dëmtimet dhe i japin shkëlqim dritës së saj. Pra për të ruajtur dhe forcuar besimin tonë, duhet të shtojmë punët e dobishme. Me shtimin e punëve të dobishme, shtohet edhe drita e besimit në zemrën tonë dhe forcohet dashuria për Profetin tonë të dashur (a.s.).

Një njeri erdhi tek Profeti ynë (a.s.), dhe i tha;

- Më trego për punët që do të më largojnë nga xhehenemi dhe do të më çojnë në xhenet.

Profeti ynë (a.s.), i thotë;

- " Adhuro vetëm Allahun dhe mos i shoqëro asnjë shok. Fal namazin, jep zekatin dhe kujdesu për të afërmit."

Muslim, Iman, 14

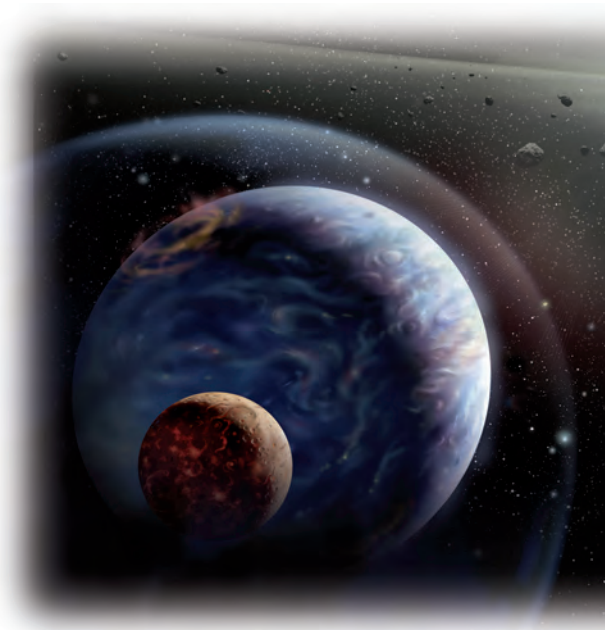
Adhurimet ; mundësia për të mbajtur gjallë besimin tonë.

Midis besimit dhe adhurimeve tona ka një lidhje shumë të fortë. Dëshira dhe sinqeriteti me të cilat kryejmë adhurimet tona, tregojnë forcën e besimit që ndodhet në zemrat tona.

Muslimani që zotëron besim të fortë, ndjen kënaqësi dhe i qetësohet shpirti prej adhurimeve që kryen. Muslimani me besim të dobët, sillet me përtesë ndaj adhurimeve. Për arsye se nuk i kryen me rregull adhurimet, tek ai zvogëlohet kënaqësia që merr prej tyre. Nuk ruhet prej gjynaheve, i ngurtësohet zemra dhe dalëngadalë i shuhet drita e besimit që ka në thellësi të shpirtit.

Adhurimet na afrojnë tek Allahu dhe bëhen shkak që të fitojmë kënaqësinë e Tij. Falja e namazit, agjërimi, zekati, sadakaja, drejtësia, bujaria dhe punë të tjera si këto, e mbajnë gjithmonë gjallë lidhjen shpirtërore midis nesh dhe Allahut të Madhëruar.

Allahu i Madhëruar urdhëron :

“Ata që e përmendin Allahun duke qëndruar në këmbë, ndenjor ose shtrirë dhe që meditojnë për krijimin e qiejve dhe të Tokës (duke thënë:) “Zoti Ynë! Ti nuk e ke krijuar kot asgjë - lartësuar qofsh (nga çdo e metë)! Na ruaj nga ndëshkimi i zjarrit..”

Surja Al-i Imran, ajeti 191.

Meditimi - Horizonti i mendimit të njeriut.

Meditim është të mendosh dhe të marrësh mësim prej:

- ✓ Madhësisë së Allahut
- ✓ Fuqisë së Tij të pakufishme
- ✓ Bukurive të universit dhe gjithçkaje që ndodhet në të,
- ✓ Qëllimit të krijimit të njeriut,
- ✓ Kësaj bote, vdekjes dhe jetës së varrit,
- ✓ Kiametit, dhënies së llogarisë, xhenetit dhe xhehenemit.

Në krijimin e njeriut dhe të gjitha krijesave të tjera në planet, ka shumë prova për ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Kur mendojmë për madhësinë e universit dhe të rregullit të mahnitshëm që ka, kuptojmë se sa i Madh dhe i Fuqishëm është Allahu. Kuptojmë se sa të dobët dhe të pafuqishëm jemi. Kuptojmë se megjithë dobësitë që kemi, Allahu i Ma-

Një orë meditim, është më e mirë se sa një vit adhurimi të shkujdesur.

dhëruar është Bujar dhe i Mëshirshëm ndaj nesh.

Kur mendojmë për jetën, vdekjen dhe botën tjetër, kuptojmë se kjo botë është me të vërtetë një botë kalimtare. Për këtë arsye, nuk e harrojmë asnjëherë se në botën tjetër do të japim llogari për të gjitha veprimet tona në këtë botë. Në sajë të këtij meditimi, besimi ynë do të forcohet edhe më shumë. Këtë duhet ta shohim si një rast të mirë për të njohur jetën tonë, Zotin tonë dhe për të fituar xhenetin. Do të sillemi mirë me prindërit tanë, vëllezërit, shokët dhe të gjithë njerëzit e tjerë. Nuk do të guxojmë të dëmtojmë as edhe një krijesë të Zotit.

FJALA MË E SHENJTË

Ishim një pëllëmbë,
Nuk na nxinin qiejt,
Ishim një pëllëmbë
Të etur për xhenet.

Nuk bie nga gjuhët tona,
Nuk shkulet nga zemrat tona,
Kjo është fjala më e shenjtë,
La ilahe il-lall-llah.

Zemrën time e shërove,
Brenda meje dashuri mbolle,
Në vendin e Teuhidit,
Zemrat tona i bashkove.

Nuk bie nga gjuhët tona,
Nuk shkulet nga zemrat tona,
Kjo është fjala më e shenjtë,
La ilahe il-lall-llah.

Drita e ballit tonë,
Ëndërr e keqe për kafirin,
Kur i bëhet padrejtë dikujt,
Na takon neve me vujt.

Nuk bie nga gjuhët tona,
Nuk shkulet nga zemrat tona,
Kjo është fjala më e shenjtë,
La ilahe il-lall-llah.

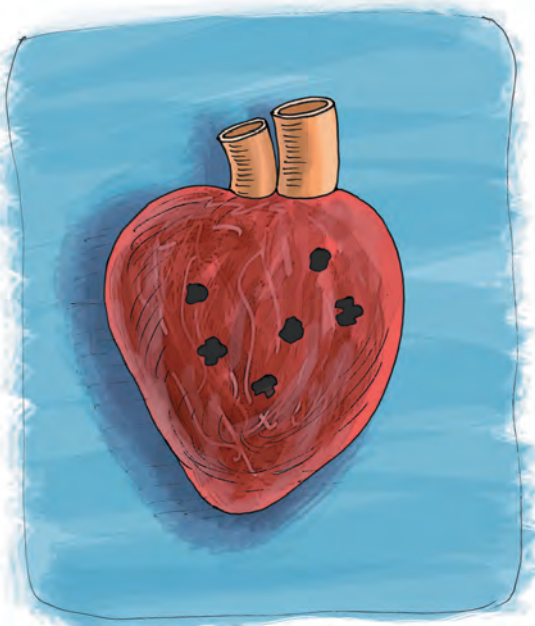
Të qëndrojmë larg gjynaheve dhe ta ruajmë zemrën tonë nga njollat e zeza.

Ka disa sjellje që dëmtojnë trupin, shpirtin, shoqërinë tonë, njerëzit dhe gjallesat e tjera. Allahu i Madhëruar na e ka ndaluar kryerjen e këtyre veprave të dëmshme.

Disa nga këto vepra të ndaluara janë: t'i bësh shok Allahut, të gënjesh, të merresh me thashetheme, të sillesh keq ndaj prindërve, të braktisësh namazin, të dëmtosh të tjerët...etj. Nëse nuk u bindemi urdhrave të Allahut dhe nuk ruhem prej ndalesave të Tij, kemi bërë "gjynah" të madh.

Gjynahet që kryejmë, e dëmtojnë dhe e dobësojnë besimin tonë. Me shtimin e gjynaheve, zvogëlohet edhe dëshira jonë për adhurime dhe dobësohet frika jonë ndaj dënimit të Allahut.

Për çdo gjynah që kryejmë, në zemrën tonë formohet një njollë e zezë. Shtimi i këtyre njollave të zeza bëhet shkak që zemra jonë të ngurtësohet. Dhe me ngurtësimin e zemrës, humbasim ndjeshmërinë tonë kundër gjynaheve. Gjynahet, që më parë i

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Kur besimtari bën një gjynah, në zemrën e tij formohet një njollë e zezë. Nëse ai e braktis atë gjynah dhe i kërkon falje Allahut, ajo njollë fshihet dhe zemra i shëndrit si më parë. Por nëse e vazhdon atë gjynah, njollat e zeza shtohen derisa e nxijnë të gjithë zemrën. Kjo është ajo për të cilën flet Allahu në suren (el-Mutaffifin, ajeti 14.) "Nuk është ashtu! Veprat e tyre (të këqija) ua kanë mbuluar zemrat."

Ibën Maxhe, Zuhd, 29

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Një njeri bëri një udhëtim të gjatë në rrugë të Allahut. I shturur kokë e këmbë, ngre duart lart dhe bën dua "O Zoti im!" Mirëpo ushqimi dhe pija e tij është prej haramit. Si mund t'i pranohet duaja një njeriu të tillë!.."

Muslim, Zekat 65

konsideronim të mëdha, tashmë fillojnë të na duken të parëndësishme. Për këtë arsye, nëse kryejmë një gjynah, qoftë me dije apo pa dije, duhet të bëjmë tevbe dhe të kërkojmë falje prej Allahut të Madhëruar. Pastaj duke bërë punë dhe vepra të mira, duhet të pastrojmë njollat e zeza që janë formuar në zemrën tonë prej gjynaheve të bëra.

Ngrënia e haramit i bën dëm shpirtit dhe trupit tonë.

Ushqimi dhe pija kanë një ndikim të madh mbi botën tonë shpirtërore dhe në ndjenjat fetare. Sa më të pastra që të jenë ushqimet dhe pijet tona prej haramit, aq më i fortë do të jetë edhe besimi ynë. Kjo i ngjan karburantit të

makinës. Sa më i ndotur që të jetë karburanti, aq më shumë dëm i bën makinës. Po ashtu edhe ushqimet haram që hyjnë në stomakun tonë, bëhen shkak i prishjes së mendimeve dhe moralit tonë. Njeriu që ha ushqime haram, mendon haram dhe zemra e tij anon gjithmonë nga e keqja.

Shokët e mirë që të kujtojnë Allahun: Besimtarët e sinqertë

Ka njerëz që i binden me përpikëri urdhërave të Allahut, i kryejnë rregullisht adhurimet, janë të ndjeshëm në çështjen e hallallit dhe haramit dhe kanë moral të lartë.

Këta myslimanë bëjnë punë të dobishme dhe i ruhen haramit. Bëjnë kujdes kur flasin, në mënyrë që të mos ofendojnë askënd. Ata e duan shumë Allahun e Madhëruar, por edhe Allahu i do shumë ata. Këta janë besimtarët të cilët Kurani i ka quajtur “rob të sinqertë”. Njerëzit e sinqertë të cilët Allahu i ka lavdëruar, janë njerëzit me të cilët Ai dëshiron që ne të bëhemi shokë.

Njeriu gjithmonë ndikohet nga natyra dhe veprimet e njerëzve me të cilët shoqërohet dhe i do. Nëse ne shoqërohemi me shokë që nuk i kryejnë adhurimet, nuk ruhen nga gjynahet dhe

kanë moral të dobët, do të ndikohemi për keq. Kjo do të bëhet shkak i dobësisë së besimit dhe i moralit tonë.

Nëse ne i duam besimtarët e sinqertë dhe shoqërohemi me ata, do të ndikohemi për mirë. Shpirti i besimtarit ngjan me një det të qetë dhe të gjerë. Në fytyrat e tyre ka dritë dhe në zemrat e tyre qetësi. Këta njerëz, kudo që janë përhapin ndjenja pozitive. Me veprat dhe fjalët e tyre bëhen shembull dhe na kujtojnë shpesh Allahun dhe botën tjetër.

Nëse bëhemi shokë me besimtarët e sinqertë, besimi ynë forcohet dhe dashuria për Allahun rritet. Në zemrën tonë lind një ndjenjë urrejtjeje për haramet dhe morali ynë zbutohet. Më në fund edhe ne do të bëhemi si ata. Do t'i bindemi urdhrave të Allahut dhe do të bëhemi prej besimtarëve të sinqertë të cilët do të fitojnë kënaqësinë e Tij.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Njeriu ndikohet nga mënyra e jetesës së shokut të vet. Kështu që çdo njëri prej jush të ketë kujdes se me kë shoqërohet!”

Ebu Daud, Edeb 16

Allahu i madhëruar urdhëron :

“O besimtarë! Frikësojuni Allahut dhe bëhuni me ata që janë të sinqertë në fjalë dhe në vepra!”

Surja et-Teube, ajeti 119.

NJERIU QË DINTE TË BËNTE PYETJE

Kalendari tregonte vitin 630. Në kohën kur Profeti ynë (a.s.), ishte duke bërë mbledhje me shokët e tij në Mesxhidin Nebevi, vjen një i huaj dhe qëndron para mesxhidit. Flokët e gjatë i vareshin nga supet. Ishte një burrë me trup të madh dhe i fuqishëm. Me një lëvizje të shkathët, zbriti nga deveja e tij. Pasi e lidhi devenë në oborrin e mesxhidit, u drejtua me hapa të sigurtë drejt Profetit (a.s.) dhe shokëve të tij. Pastaj pyeti me zë të vendosur:

- Cili prej jush është Muhamedi? Ishte e qartë që nuk ishte mysliman, sepse myslimanët nuk e thërrisnin Profetin në emër, por me gradën që i kishte dhënë Allahu i Madhëruar, "Resulullah".

Sahabët i bënë me shenjë për nga Profeti (a.s.), dhe thanë;

- Ja, ai aty që qëndron i mbështetur dhe ka lëkurë ngjyrë gruri. Profeti ynë (a.s.), nuk kishte një vend të veçantë ku ulej gjithmonë dhe as një rrobë të veçantë që e vishte vetë në publik. Kur ulej, ai dukej si shokët e tij. Një i huaj që nuk e kishte parë fytyrën e tij të ndritur më parë, nuk mund ta njohte.

I huaji iu afrua Profetit (a.s.), dhe i thirri në emër të gjyshit të Profetit:

- O i biri i Abdulmuttalibit (gjyshi i Profetit)!

Resulullahu (a.s.), i tha:

Feja ime e bukur 2

- Urdhëro, po të dëgjoj.

I huaji vazhdoi:

- Do të të bëj disa pyetje. Por nëse e teproj me pyetjet e mia, mos u mërzit me mua.

Profeti i tha:

- Nuk mërzitem, pyet ç'të duash.

Pastaj, midis tyre u zhvillua ky dialog:

- Sipas lajmit që na solli i dërguari yt në fisin tonë, ke thënë se Allahu të ka dërguar si profet. Po të pyes në emër të Zotit tënd dhe të gjithë atyre që kanë qenë para teje.

Allahu të ka dërguar?

- Po, Allahu më ka dërguar.
- Mirë, po këto qiej kush i ka krijuar?
- Allahu i ka krijuar.
- Po tokën?
- Edhe atë Allahu e ka krijuar.
- Po këto male kush i ka vendosur mbi tokë?
- Allahu i ka vendosur.
- Ti urdhëron që të adhurohet vetëm Allahu, të braktisen të gjithë zotat e tjerë dhe të mos i bëhet shok Allahut. Të pyes në emër të Tij: Allahu të ka urdhëruar me këtë?

- Po, Allahu më ka urdhëruar.
- Për hir të Allahut më thuaj: Ai të ka urdhëruar që të falësh namaz pesë herë në ditë?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.
- Për hir të Allahut më thuaj: Allahu të ka urdhëruar që të agjërosh në muajin e Ramazanit?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.
- Për hir të Allahut më thuaj: Allahu të ka urdhëruar që të marrësh zekatin nga të pasurit dhe t'ua japësh të varfërve?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.

Sahabët e ndershëm po i dëgjonin me vëmendje pyetjet e këtij të huaji që ishin të sakta dhe të shprehura bukur.

I huaji vazhdoi kështu;

- Sipas asaj që na ka thënë njeriu që ke dërguar tek fisi ynë, ti ke thënë se ata që kanë mundësi, duhet ta vizitojnë Qaben, apo jo?

- Po, i dërguari im ka thënë të drejtën.
- Për hir të Atij që të ka dërguar si profet, më thuaj: Të gjitha këto, Allahu t'i ka urdhëruar?
- Po, Allahu më ka urdhëruar.

I huaji, pas çdo pyetjeje merrte përgjigje pozitive. Për këtë arsye me dashamirësi të thellë i thotë këto fjalë:

- Tani besoj padyshim se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi alejhi's-selam është rob i Allahut dhe i Dërguari i Tij. U besoj të gjitha urdhrave që ke sjellë prej Allahut dhe do t'i bindem me përpikëri. Do qëndroj larg gjithçkaje që ke ndaluar. Unë jam Dimam bin Sa'lebe nga fisi Sa'd bin Bekir. Kam ardhur si përfaqësues i fisit tim. Beto hem në Allahun që të ka dërguar si profet se nuk do të veproj as më shumë dhe as më pak prej këtyre punëve që më the...

Dimami u ngrit nga vendi, zgjidhi devenë, i hipi dhe shkoi tek fisi i vet.

Ndërsa sahabët e nderuar po e shikonin me çudi atë njeri, në fytyrën e Resulullahut (a.s.), u duk një buzëqeshje e ëmbël. Nga goja e tij e bekuar dolën këto fjalë;

- Nëse ky burrë thotë të vërtetën, ai ka për të hyrë në xhenet.

(Buhari, Ilim, 6; Muslim, Iman, 10)

ATO QË FITOJMË PREJ BESIMIT

Besimi

✿ Na ndihmon t'i shpëtojmë xhehenemit dhe të futemi në xhenet.

✿ Na jep forcë që të përballojmë vështirësitë dhe fatkeqësitë.

✿ Forcon ndjenjat e vëllazërisë dhe të bashkëpunimit.

✿ Ndikon në mënyrë pozitive në ndjenjat, mendimet dhe veprimet tona

Jeta, nuk përbëhet vetëm nga kjo botë. Jeta në këtë botë që zgjat mesatarisht rreth gjashtëdhjetë vjet, është një mundësi që na është dhënë, me qëllim që të përgatitemi për botën tjetër. Pasi të vdesim, nuk do të kemi më mundësi të vijmë edhe një herë në këtë botë. Ata që

e humbin këtë mundësi në këtë botë, do të pendohen në botën tjetër. Kjo botë është një vend sprovimi. Ata që besojnë dhe bëjnë punë të mira në këtë botë, do të fitojnë xhenetin. Ata që mohojnë dhe bëjnë punë të këqia meritojnë xhehenemin. Lumturi në botën tjetër e fitojmë me anë të besimit dhe të punëve të mira në këtë botë. Besimi i fortë na ndihmon të bëjmë punë të dobishme dhe të mira. Na ndihmon t'i shpëtojmë xhehenemit dhe të futemi në xhenet.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Për ata që besojnë dhe që bëjnë vepra të mira, do të ketë kopshte, nëpër të cilët rrjedhin lumenj. Kjo është fitore madhështore!"

Surja el - Buruxh, ajeti 11.

Njeriu është një krijesë e dobët. Kjo botë është edhe vendi i sprovave dhe e mbushur plot me vështirësi. Në botë, të gjithë kanë probleme të ndryshme në varësi të jetës së tyre. Problemet ekonomike dhe shpirtërore, fatkeqësitë dhe probleme të tjera si këto, janë pjesë e jetës sonë. Sëmundjet, vdekjet, fatkeqësitë natyrore etj, janë probleme që çdo moment mund të na dalin përballë.

Njeriu që nuk është besimtar i shikon të gjitha këto probleme si një torturë e padurueshme. Mirëpo, ai që është besimtar, të gjitha këto ndodhi i shikon nga dritarja e besimit.

Ai e di shumë mirë se në çdo gjë që ndodh ka një urtësi të Allahut të Madhëruar. Çdo gjë e shikon si një mundësi që mund ta çojë në xhenet dhe për këtë arsye tregohet i durueshëm. Nuk përkulet dhe nuk bëhet i pashpresë përballë sëmundjeve, vdekjeve, fatkeqësive natyrore dhe të tjera problemeve të vështira, sepse besimi që ka zënë vend në zemrat tona, na bën të mendojmë se çdo vështirësi do ta pasojnë shumë lehtësime.

Besimi na mëson se çdo gjë që ndodh është sprovë dhe duhet të bëjmë durim. **Ai na jep forcën që t'i bëjmë ballë çdo vështirësi.**

Allahu i Madhëruar urdhëron:

Sigurisht që Ne do t'ju provojmë me frikë dhe uri, me dëmtim të pasurisë, të njerëzve dhe të të lashtave! Prandaj, përgëzoji të duruarit, të cilët, kur i godet ndonjë fatkeqësi thonë: "Të Allahut jemi dhe vetëm tek Ai do të kthehemi!"

Surja el-Bekare, ajeti 155-156.

Besimi formon një atmosferë dashurie dhe vëllazërimi midis nesh dhe njerëzve të tjerë. **Ai Forcon ndjenjat e vëllazërisë dhe të bashkëpunimit.**

Të jesh pjesëtar i një shoqërie dhe t'i ndash problemet dhe vështirësitë me njerëzit e tjerë, të lehtëson shumë.

Nëse jemi besimtarë, bëhemi pjesë e një shoqërie me njerëz të mirë dhe kuptojmë se nuk jemi vetëm në këtë botë. Gëzimet dhe problemet tona i ndajmë me ata dhe si rredhojë gjejmë zgjidhje të përbashkëta për çdo problem.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Besimtarët, duke e dashur, mëshiruar dhe mbrojtur njëri-tjetrin, i ngjajnë një trup të vetëm. Kur në trup është i sëmurë ndonjë organ, edhe organet e tjera bëhen pjesë në dhimbjen e tij duke u sëmurë dhe duke mos fjetur."

Buhari, Edeb, 27

Besimi u jep formë ndjenjave dhe mendimeve tona. Veprimet, janë pasqyrimi i ndjenjave dhe mendimeve tona. **Besimi ndikon në mënyrë pozitive në ndjenjat, mendimet dhe veprimet tona.** Nëse zotërojmë një besim të fortë, edhe mendimet tona do të jenë të bukura. Si rrjedhojë, edhe fjalët dhe veprimet tona do të jenë të bukura. Do të bëhemi një njeri i drejtë dhe i dashur me të tjerët. Nga goja jonë nuk do të dalin fjalë të këqija dhe nuk do të ofendojmë askënd. Do të jemi të moralshëm dhe nuk do të dëmtohet askush nga dora dhe goja jonë. Kështu, do të fitojmë edhe dashurinë dhe kënaqësinë e Allahut , por edhe respektin e njerëzve që na rrethojnë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Në trupin e njeriut ndodhet një copë e vogël mishi. Nëse kjo copë mishi është e mirë, i gjithë trupi është i mirë. Nëse ajo prishet, i gjithë trupi prishet. Kjo copë mishi është zemra.”

Buhari, Iman, 39

Kini kujdes mendimet tuaja, sepse bëhen ndjenjat tuaja.

Kini kujdes ndjenjat tuaja, sepse bëhen veprimet tuaja.

Kini kujdes veprimet tuaja, sepse bëhen shprehitë tuaja.

Kini kujdes shprehitë tuaja, sepse bëhen morali dhe karakteri juaj.

SINQERITETI I BESIMIT TË PROFETIT TONË TË DASHUR

Profetët janë njerëz të bekuar, të zgjedhur nga Allahu për të ftuar në besim të gjithë njerëzimin. Ata së pari besuan vetë, pastaj u munduan që ta përhapnin dritën e besimit në zemrën e njerëzve të tjerë.

Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), është profeti i fundit i zgjedhur prej Allahut. Ashtu si profetët e tjerë edhe ai më parë besoi vetë në fenë në të cilën predikoi. Ai asnjëherë nuk adhurroi zota të tjerë. **Nuk pranoi zot tjetër përveç Allahut.** Ai u mundua me gjithë shpirt të përhapë fjalën e Allahut të Madhëruar. Dhe si rrjedhojë u përball me shumë vështirësi në këtë rrugë.

Mushrikët e Mekes, i provuan të gjitha mënyrat për ta bërë Profetin tonë të heqë dorë nga ideali i tij. Ata qenë të pafuqishëm përpara besimit të tij të sinqertë. **Asnjë lloj force nuk mundi ta ndalte atë prej besimit dhe ftesës së të tjerëve në këtë fe të bukur.**

Megjithëse Profeti ynë i fali të gjitha të këqijat që i ishin bërë atij si person, ai nuk qëndroi i heshtur përballë sulmeve që i bëheshin besimit dhe Islamit. Nuk e uli kokën përpara padrejtësive dhe i luftoi të padrejtët në mënyrën më të bukur. Asnjëherë nuk hezitoi të sakrifikonte jetën në emër të besimit dhe gradën e dëshmorit e konsideronte si gradën më të lartë.

Profeti i dashur i Allahut **e mbante gjallë besimin me adhurime, meditime dhe përmendje të shpeshtë të Allahut.** Ai ishte i vetëdijshëm se në çdo moment ishte nën kon-

Allahu i Madhëruar urdhëron

“I Dërguari beson në atë (Kuranin) që i është shpallur nga Zoti i tij. Ashtu edhe besimtarët: të gjithë besojnë në Allahun, engjëjt e Tij, librat e Tij dhe të dërguarit e Tij...”

Surja el-Bekare, ajeti 285.

Mushrikët e Mekes provuan shumë mënyra për ta kthyer Profetin tonë të dashur nga besimi i tij. Asnjëherë nuk patën sukses. Më në fund vendosën të shkojnë tek Ebu Talibi, xhaxhai i Profetit (a.s.). Profeti (a.s.), e donte shumë xhaxhain, sepse që prej moshës tetë vjeç kishte qëndruar me të. Për këtë arsye mbase ai e dëgjonte fjalën e xhaxhait të tij dhe hiqte dorë nga besimi Islam dhe nga ftesa që u bënte njerëzve në këtë fe. Ata kërkuan prej Ebu Talibit që të fliste me Profetin (a.s.). Ebu Talibi foli me nipin e tij dhe e njoftoi për kërkesat e mushrikëve. Ai i tha të hiqte dorë nga kjo punë se përndryshe do ta kishte fundin e hidhur. Profeti e dëgjoi deri në fund dhe iu përgjigj:

“ O xhaxha ! Beto hem në Allahun se, edhe sikur të më vënë diellin në dorën e djathtë dhe hënën në dorën e majtë, unë përsëri nuk do të heq dorë nga puna ime. Ose Allahu i Madhëruar do ta përhapë këtë fe në të gjithë botën, ose unë do të vdesë në këtë rrugë!”

Ibën Ethir, el-Kamil, II, 64

trollin e Allahut dhe mudohej gjithmonë që të fitonte dashurinë dhe kënaqësinë e Tij. Ai nuk linte pa kryer asnjë adhurim dhe shfrytëzonte çdo mundësi që i jepej për të kryer sa më shumë adhurime ndaj Allahut. Adhurimet dhe meditimet që kryente, e bënë të harronte vështirësitë e kësaj bote dhe ia qetësonin zemrën. Kjo qetësi dhe bukuria që i jepte besimi, pasqyrohej edhe në fytyrën e tij të bekuar.

Profeti ynë i dashur **zotëronte një moral të lartë**. Morali i tij i bukur ishte pasqyrimi i jashtëm i besimit që kishte në zemër. Duke na tërhequr vëmendjen me fjalët: “Besimtari më i përsosur është ai që ka moral më shumë se të tjerët.” (Tirmidhi, Rada, 11), dëshironte të na thoshte se besimi ka nevojë për moralin. Madje e cilësonte besimin dhe moralin si dy vëllezër të pandarë. Ai thoshte gjithmonë se aty ku ka besim, patjetër ka edhe moral. Për këtë arsye ai i vlerësonte në mënyrë të veçantë sahabët që ishin shumë me moral. **Ai nuk i vlerësonte njerëzit sipas pasurisë apo pozitës që kishin në shoqëri por sipas besimit dhe moralit të bukur që zotëronin.**

Profeti ynë (a.s.) ia kishte dedikuar jetën e tij adhurimit të Allahut, prandaj **e shikonte botën dhe të gjitha ngjarjet nga këndvështrimi i besimit**. Ai e konsideronte këtë botë vetëm si vend sprove. I vinte gjoksin çdo lloj vështirësie që përballonte dhe nuk e humbte asnjëherë shpresën tek Allahu. Besonte me gjithë shpirt se jeta e vërtetë është jeta e botës tjetër dhe se për çdo vepër në këtë botë do të jepte llogari në atë botë. Çdo mirësi që i është dhënë njeriut e konsideronte vetëm si amanet dhe për këtë arsye sillej mirë me të gjitha krijesat e Allahut.

Shkurtimisht, **Profeti ynë i dashur (a.s.), e jetoi në mënyrën më të bukur atë që besonte**. Ai u bë shembulli më i bukur për ne. Besimi i sinqertë dhe morali i tij bukur, e ndriçoi si diell të gjithë njerëzimin.

N ë
k o h ë n
e Profetit
tonë të dashur
(a.s.), në shkretëti-
rë
jetonte i vetmuar një sahabi. Ky sahabi e donte shumë Profetin dhe Profeti gjithashtu e donte shumë atë. Sa herë që shkonte në Medinë, i sillte Profetit dhuratat të vogla. Ndërsa Profeti (a.s.), në shkëmbim të dhuratës i jepte edhe më tepër.

Një ditë, Profeti (a.s.), e pa atë sahabë në treg. Iu afrua nga mbropa pa pa e vënë re ai dhe ia mbylli sytë me duart e tij të bekuara. Pastaj (duke patur qëllim robin e Allahut) tha:

- A dëshiron ndonjëri që ta blejë këtë rob?

Sahabi e njohu zërin, u gëzua shumë dhe tha;

- O Resulullah, kush e merr një njeri të shëmtuar si unë? Nëse më shet nuk ke për të fituar ndonjë gjë të madhe.

Profeti (a.s.) e lëshoi dhe urdhëroi kështu:

- Ata që mashtrohen nga pamja e jashtme nuk do të jepnin shumë, por tek Allahu vlera jote është e madhe!”

I HUAJI ME RROBA TË BARDHA

Omeri (r.a.), tregon:

Një ditë, gjendeshim pranë Resulullahut (a.s.). Papritur erdhi një burrë me rroba të bardha dhe me flokë të zinj, tek i cili nuk dukeshin shenjat e udhëtimit dhe asnjëri prej nesh nuk e njohte. U fut tek Profeti (a.s.) dhe u ul përpara tij. I mbështeti gjunjët e tij tek gjunjët e Profetit (a.s.) dhe duart i vuri mbi gjurin e vet. Pastaj tha;

- O Muhamed, më trego islamin !

Resulullahu (a.s.), urdhëroi;

- Islami është, të dëshmosh se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhamedi (a.s.), është i Dërguari i Tij, të falësh namazin me përpikëri, të japësh zekatin, të agjërosh Ramazanin dhe të vizitosh Qabenë, nëse ke mundësi. Njeriu i panjohur i tha;

- The të vërtetën.

Ne u habitëm shumë nga mënyra se si ai vetë e pyeste dhe vetë ia vërtetonte fjalët. Pastaj tha;

- Tani më trego për besimin !

Resulullahu (a.s.) tha:

- Ai është besimi në Allahun, engjëjt, librat, profetët, botën tjetër dhe caktimin

e Allahut (të mirës dhe të keqes).

Njeriu tha përsëri;

- The të vërtetën.

- Mirë, po mirësia (ihsani) çfarë është? Më trego për të.

Resulullahu (a.s.), tha:

- Mirësia është, të adhurosh Allahun sikur je duke e parë. Ndonëse ti nuk e sheh, Ai patjetër të sheh.

Njeriu përsëri tha;

- The të vërtetën.

Pasi pyeti për kiametin dhe shenjat e tij, u ngrit dhe iku në hesh-tje. Unë ngela me gojë hapur për një kohë të shkurtër. Ndërsa Profeti (a.s.), tha;

- O Omer, a e di se kush ishte ky që pyeti?

Unë thashë:

- Allahu dhe i Dërguari i Tij e dinë.

Resulullahu (a.s.), urdhëroi e tha:

- Ai ishte Xhebraili. Erdhi për t'ua mësuar fenë tuaj.

(Muslim, Iman, 1 dhe 5. Shih dhe Buhari, Iman, 37; Tirmidhi Iman, 4; Ebu Daud, Sunnen, 16; Nesai, Mevakit, 6; Ibën Maxhe, Mukaddime, 9)

KUSHTET E BESIMIT

Të gjithë besimtarët i besojnë gjashtë kushtet e besimit. Duaja e Amentu-së përmban këto gjashtë kushte:

DUAJA E AMENTU-SË

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَأَيْتَهُ وَكُتِبَ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدَرِ خَيْرِهِ
وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَابْتِغْتُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقِّي * أَشْهَدُ أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Kam besuar në Allahun, engjëjt e Tij, librat e Tij, profetët e Tij, botën tjetër dhe caktimin e Tij, pra që e mira dhe e keqja ndodh me lejen e Tij. (Besoj se) Ngjallja mbas vdekjes është e

vërtetë. Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe dëshmoj se Muhamedi sal-lallahu alejhi ve sel-lem është rob dhe i Dërguari i Tij.

CAKTIMIN
E TIJ

ALLAHUN

ENGJËJT
E TIJ

BESOJ

BOTËN
TJETËR

PROFETËT
E TIJ

LIBRAT E
TIJ

PYETJE

Fjalëkryqi

1	Emri i vendit ku shkojnë besimtarët e mirë në botën tjetër.	6	Emri i vendit ku shkojnë ata që nuk i besojnë Allahut dhe bëjnë vepra të këqija.
2	Si duhet të jenë punët për të fituar kënaqsinë e Allahut?	7	Kushti i tretë i besimit është besimi në...
3	Kushti i dytë i besimit është besimi në...	8	Ata që, megjithëse nuk besojnë, bëjnë sikur besojnë dhe duan të duken si Myslimanë.
4	Të adhurosh Allahun a thua se je duke e parë.	9	Ai që nuk e beson Allahun, njëshmërinë e Tij, profetësinë e Muhamedit (a.s.), dhe vërtetësinë e atyre që solli Profeti nga Allahu
5	Ai që, megjithëse e pranon ekzistencën e Allahut, nuk pranon njëshmërinë e Tij dhe i shoqëron Allahut shokë në adhurim.	10	Ata që besojnë dhe pranojnë me zemër ekzistencën e Allahut, njëshmërinë e Tij, profetësinë e Muhamedit (a.s.), dhe ato që ka sjellë ai prej Allahut

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur !

1	Shprehja që tregon besimin tonë në Allahun dhe Profetin (a.s.), është	pas dore adhurimet, tregon një besim të dobët.
2	Të krijosh nga asgjëja, të furnizosh	do të thotë ta kujtosh gjithmonë dhe të mos e harrosh Atë.
3	Ajo që do të na çojë në lumturinë e përjetshme	kemi bërë "gjynah".
4	Adhurimet fitojnë vlerë	mund të ndiejë ëmbëlsinë e adhurimeve.
5	Dashuria për Allahun është	vetëm me besim.
6	Të bësh gjynahe dhe të lësh	është besimi ynë i vazhdueshëm.
7	Besimtari që ka besim të fortë,	përballë vështirësive dhe fatkeqësive.
8	Të përmenëdsh Allahun,	fryti i një besimi të fortë.
9	Besimi na jep forcë	dhe të shërosh, i takon vetëm Allahut
10	Nëse nuk u bindemi urdhrave dhe ndalesave të Allahut,	Shprehja e Tevhidit

Të provojmë veten tonë

1. Cila nga fjalitë e mëposhtme është kuptimi i plotë i Fjalëve të Tevhidit?

- A. I besoj Allahut.
- B. Nuk ka zot tjetër përveç Allahu dhe Muhamedi është rob dhe i dërguar i Tij.
- C. Dëshmoj se nuk ka zot tjetër përveç Allahut dhe dëshmoj se Muhamedi sal-lallahu alejhi ue sel-lem është rob dhe i Dërguari i Tij.
- D. Allahu është dëshmitar për çdo gjë që kam vepruar.

2.

- I. Të bësh vepra të mira
- II. T'i kryesh adhurimet në mënyrë të rregullt
- III. Të merresh gjithmonë me meditim dhe përmendje të Allahut.
- IV. Të marrësh pjesë në çdo lojë dhe argëtim
- V. Të largohesh prej çdo lloj gjynahu

Cila nga veprat e mësipërme na e forcon besimin?

- A. I, II, III dhe V   B. II, IV dhe V
- C. I, II, III dhe IV   D. II, III, IV dhe V

3.

- I. Besimin në Allahun dhe njëshmërinë e Tij.
- II. Askush tjetër përveç Allahut nuk e meriton të adhurohet.
- III. Edhe qenie të tjera mund të jenë zot përveç Allahut.
- IV. Të jetojmë një jetë në përputhje me urdhrat dhe ndalesat e Allahut.
- V. Besimi në Profetin (a.s.), dhe në të gjitha ato që na ka sjellë prej Allahut.

Cilën prej veprave të mësipërme nënkuptojmë me Shprehjen e Tevhidit?

- A. Vetëm I dhe II   B. I, II, IV dhe V
C. II, III dhe V   D. I, II, III, IV dhe V

4. Cila nga fjalitë e mëposhtme janë Shprehjet e Tevhidit?

- A. Elhamdu lil-lahi rabbil alemin.
- B. All-llahumme sal-li ala Muhammedin ve ala ali Muhammed
- C. Eshhedu en lâ ilahe il-lall-llah ve eshedu enne Muhammeden abduhu ve rasuluh
- D. La ilahe il-lall-llah Muhammedun rasûlull-llah

5. Cila nga veprat e mëshposhtme nuk është prej Veprave të Mira?

- A. Të jesh me moral të bukur
- B. Të largohesh prej ndalesave të Allahut
- C. Të sillesh keq me kafshët
- D. Të ndihmosh njerëzit

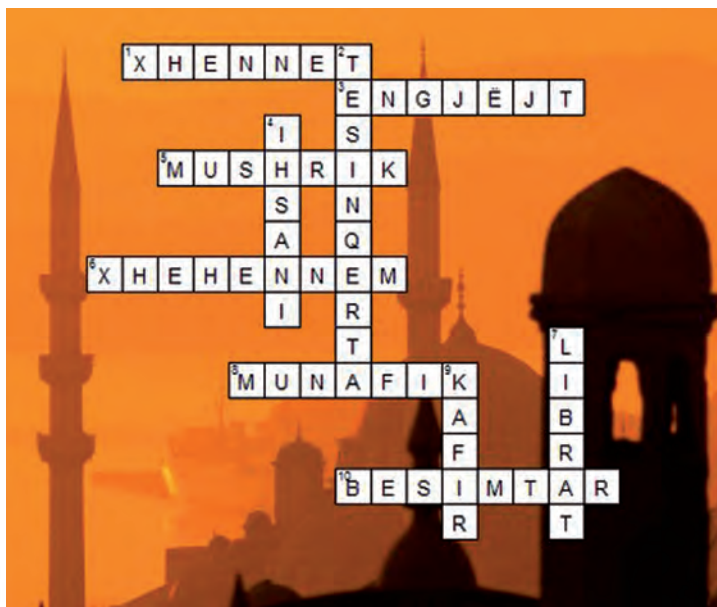
Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

(besojnë / zemra / punë të mirë / dobishme / dhjetë / shoqërohet / e mirë / zemrat / shokut / përmendjen)

1. “Ata që ..... dhe bëjnë vepra të mira, janë krijesat më të .....”
2. “Dijeni mirë se ..... qetësohet vetë me ..... e Allahut”
3. “Njeriu ndikohet nga mënyra e jetesës së ..... të vet. Kështu që çdo njeri prej jush të ketë kujdes se me kë .....”!
4. “Nëse ndonjëri prej jush jeton islamin në mënyrë të bukur, për çdo ..... që kryen, do t’i shkruhen ..... deri në shtatëqind herë më shumë.”
5. “Në trupin e njeriut ndodhet një copë e vogël mishi. Nëse kjo copë mishi është ....., i gjithë trupi është i mirë. Nëse ajo priset, i gjithë trupi priset. Kjo copë mishi është .....”

PËRGJIGJET

Fjalëkryqi

Të vendosim fjalitë në rendin e duhur.

1	Shprehja që tregon besimin tonë në Allahun dhe Profetin (a.s.), është,	6	pas dore adhurimet, tregon një besim të dobët.
2	Të krijosh nga asgjëja, të furnizosh	8	do të thotë ta kujtosh gjithmonë dhe të mos e harrosh Atë.
3	Ajo që do të na çojë në lumturinë e përjetshme	10	kemi bërë "gjynah".
4	Adhurimet fitojnë vlerë	7	mund të ndiejë ëmbëlsinë e adhurimeve.
5	Dashuria për Allahun është	4	vetëm me besim.
6	Të bësh gjynahe dhe të lësh	3	është besimi ynë i vazhdueshëm.
7	Besimtari që ka besim të fortë,	9	përballë vështirësive dhe fatkeqësive.
8	Të përmendsh Allahun,	5	fryti i një besimi të fortë.
9	Besimi na jep forcë	2	dhe të shërosh, i takon vetëm Allahut
10	Nëse nuk u bindemi urdhrave dhe ndalesave të Allahut,	1	Shprehja e Teuhidit

Të provojmë veten.

1. C   2. A
3. B   4. D
5. C

Të plotësojmë vendet bosh me fjalët në kllapa.

1. besojnë - dobishme   2. zemrat - përmendjen
3. shokut - shoqërohet   4. punë të mirë - dhjetë
5. e mirë - zemra

ZOTI I BOTËVE

BESIMI NË ALLAHUN

- *Ekzistenca dhe njëshmëria e Allahut*
  - *Pilësitë dhe emrat e Allahut*
  - *Dobia e besimit në Allahun*
  - *Dashuria e Profetit tonë (a.s.),
për Allahun*

FËMIJA QË BESOI TEK ALLAHU

Njëherë e një kohë, në Babiloni jetonte një fëmijë i quajtur Ibrahim. Me karakterin e tij të mirë dhe zgjuarsinë e tij tërhiqte vëmendjen e të gjithëve. Populli i vendit ku ai jetonte,

adhuronte hënën, diellin, yjet, zjarrin, ujin dhe shumë krijesa të tjera. Ata i mbushnin tempujt me figurat dhe statujat e këtyre krijesave dhe i adhuronin ato, u përuleshin dhe i luteshin. Kur u err pak, në qiell u duk planeti Venus, i cili dallohet mirë midis yjeve dhe planeteve të tjerë. Ibrahim, duke u treguar këtë planet atyre që kishte pranë, u tha:

-Sa yll i shkëlqyeshëm dhe i bukur që është ky! Ja, ku duhet të jetë Zoti im.

Ata që adhuronin këtë yll filluan të mendonin: “Edhe Ibrahim beson si ne. Edhe ai e gjeti të vërtetën.” Në mëngjes kur agoi dita, ylli i Venusit humbi nga sytë. Për këtë arsye Ibrahim tha; “ Jo, ky nuk mund të jetë zoti im. Zoti nuk duhet të humbë dhe të ikë kështu. Unë nuk i dua ata që perëndojnë dhe zhduken.”

Disa prej atyre që i dëgjuan këto fjalë të thella dhe të urta i dhanë të drejtë Ibrahimit. Ky shpjegim i logjikshëm i bëri ata të dyshojnë

në lidhje me besimin e tyre të kotë. Ndërsa disa të tjerë u nxehën shumë me këtë fëmijë që vinte në pikëpyetje zotat e tempullit të tyre.

Një herë tjetër pa hënën dhe vuri re se ishte më e shndritshme dhe më e bukur se Venusi. Për këtë arsye Ibrahimimi tha:

-Kjo është më e madhe dhe më e shndritshme! Kjo duhet të jetë zoti im.

Por në mëngjes edhe hëna humbi nga sytë. Atëherë Ibrahimimi tha:

-Edhe ajo humbi si ylli. Nëse Zoti im i vërtetë nuk do të më kishte udhëzuar, do të besoja në gjëra të kota. Edhe kjo nuk mund të jetë në asnjë mënyrë Zoti im.

Ata që e rrethonin filluan të mendonin se “mbase ka të drejtë”... Mirëpo disa të tjerë, të cilët ishin mësuar me besimet e kota, nuk bindeshin të hiqnin dorë.

Një mëngjes, Ibrahimimi pa diellin duke lindur dhe tha: “Ky po që duhet të jetë Zoti im. Qenka më i madh dhe më i shndritshëm se të tjerët!” Ata që e rrethonin, duke u munduar që ta bindnin thanë: “Po, e shikon? Tani e gjete të vërtetën! Dielli e meriton të jetë Zot”. Mirëpo erdhi mbrëmja dhe dielli perëndoi. Atëherë Ibrahimimi u tha atyre që adhuronin yjet, hënën dhe diellin:

“O populli im! Nuk është aspak e logjikshme të adhurohen as këto yje që nuk e kanë në dorë veten e tyre dhe që nuk kanë fuqi për asgjë. Në të vërtetë, unë nuk i adhuroj dhe as nuk i respektoj këto zota të cilët ju i adhuroni. Unë besoj në Allahun, Zotin e botëve, Atë që krijoi qiellin dhe tokën nga asgjëja.”

Ata që e rrethonin i thanë: “Ibrahimim! Çfarë bën!? Nëse vazhdon kështu, zotat tanë do të nxehen, do të godasin dhe do të pendohesh për këto që thua!”

Ibrahimimi iu përgjigj kështu; “Ju nuk i besoni Allahut të Madhëruar i Cili ka krijuar gjithçka dhe është më i Fuqishmi. Mbi të gjitha, pranoni për Zot qenie të cilat nuk kanë asnjë lloj fuqie dhe që nuk mund t’i bëjnë dobi dhe dëm askujt. Ju ia shoqëroni Allahut këto zota dhe nuk keni frikë se një ditë do të gjykoheni për këtë besim të gabuar që keni. Pra, megjithëkëtë, ju kërkoni që unë t’i frikësohem zotave tuaj?! Ejani dhe hiqni dorë nga ky besim i gabuar. Besoni në Zotin e Vërtetë i Cili krijoi tokën, qiellin dhe e zbukuroi atë me yje, hënë dhe diell. Unë iu drejtova Allahut i Cili krijoi qiejt dhe tokën nga asgjëja. Unë nuk i bëj kurrë shok Atij.”

(Në lidhje me këtë temë shihni ; Surja el- En'am, ajetet 74-79)

ÇDO VEPËR ARTI TREGON MJESHTRIN E SAJ

Çdo bankë ku ulemi e ka një mjeshtër, çdo shtëpi ku banojmë e ka një inxhinier, libri që kemi në duar, një shkrimtar dhe çdo vepër e bukur dhe estetike që e kënaq shpirtin tonë dhe zgjon te ne ndjenja të bukura, e ka një mjeshtër. Pas të gjitha ngjarjeve që shohim në gjithësi, qëndron një Krijues që zotëron dituri dhe fuqi të pakufishme. Nuk është e mundur të mendojmë se ky rregull mahnitës që ekziston në gjithësi është formuar rastësisht. Le ta shpjegojmë më mirë me këtë shembull:

Ta zëmë se një ditë të nxehtë vere keni shkuar në breg të detit. Përpara jush shtrihet një det i kaltër dhe një rërë e butë. Deti është i qetë dhe uji i pastër kristal. Duke shëtitur përgjatë bregut të detit, përpara jush del një kala prej rëre. Shikoni rreth e rrotull, por nuk shquani askënd aty afër. Në atë moment filloni të mendoni se si është formuar kjo kala prej rëre.

Këtë mund ta shpjegoni vetëm në dy mënyra:

Mënyra e parë: Kjo kala është fryt i një pune të madhe dhe të kujdesshme, të cilën mund ta ketë bërë vetëm dikush që është i zoti dhe ka përvojë në ndërtimin e kalave prej rëre.

Mënyra e dytë: Kjo kala është formuar prej dallgëve të detit që përplasen në breg. Gjatë përplasjeve të shpeshta të dallgëve në breg, rëra në një mënyrë të rastësishme është shndërruar në këtë kala të bukur.

Sipas jush, cila prej këtyre dy mënyrave është më e logjikshme dhe më e pra-

nueshme?

Kalaja që shikoni në foto, është bërë prej një njeriu të specializuar në ndërtimin e kalave prej rëre duke punuar për orë të tëra. Ndërsa ndërtimi e një kalaje të tillë si përfundim i përplasjeve të shpeshta të dallgëve në breg në mënyrë të rastësishme, as që është parë dhe as që është dëgjuar ndonjëherë. Kjo kala mund të shembet nga një erë e fortë ose një dallgë e lehtë. Mirëpo, edhe për ndërtimin e kësaj kalaje të thjeshtë, duhet dituri, përvojë dhe punë e madhe.

Tani le të shohim me kujdes foton e xhamisë në cep.

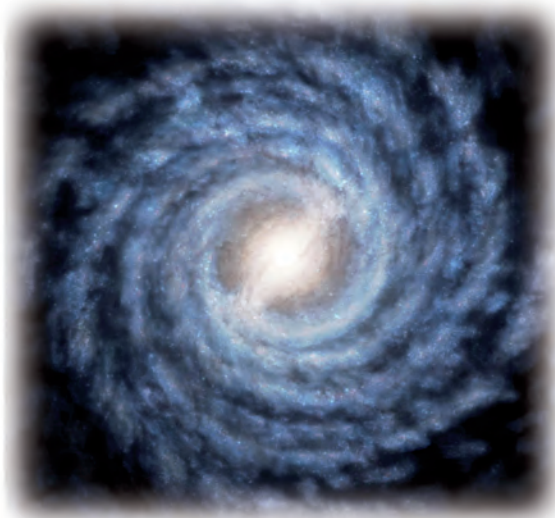
Kjo është xhamia Sulejmanije, e ndërtuar prej arkitektit të famshëm Sinanit, e cila ndodhet në njërin nga kodrat e Stambollit. Kjo xhami pranohet si një nga veprat arkitekturore më të rëndësishme në botë si për inxhinierinë, ashtu edhe për punimet artistike që e zbukurojnë atë. Me minaret e saj të gjata, të holla dhe estetike dhe me kubenë e saj madhështore, ajo lë gojëhapur të gjithë ata që e vizitojnë. Mjeshtëria, cilësia e materialeve dhe e punës që është bërë në ndërtimin e kësaj xhamie i magjeps shikuesit e saj. Nuk është e mundur të mendojmë ose të pretendojmë se kjo vepër kaq madhështore të jetë bërë vetvetiu pa një mjeshtër, arkitekt apo inxhinier.

Atëherë, a mund të jetë formuar rastësisht qielli që qëndron si kube mbi kokat tona, toka në të cilën jetojmë, njerëzit që na rrethojnë, kafshët, bimët dhe malet, gjallesat që jetojnë në thellësitë e mëdha të oqeanëve, dielli, planetët dhe galaksitë që zbukurojnë hapësirën e pafund të kozmo-

sit... dhe gjithë ato krijesa që nuk i dimë dhe nuk i kemi parë?! Kush i ka krijuar të gjitha këto me një dituri dhe fuqi të pakufishme, me një mjeshtëri mahnitëse, me plane të përsosura dhe estetike?

Përgjigja e vetme që mund t'i japim kësaj pyetje është kjo: I gjithë universi, nga atomi më i vogël dhe deri tek galaksitë më të mëdha të cilat janë fryt i një llogarie shumë precize, i një arkitekture dhe inxhinierie të përsosur, e kanë një Krijues. Ai është Allahu i Madhëruar, zotëruesi i një urtësie dhe i një fuqie të pafundme.

ALLAH

Lexoni një libër,
Pyesni për autorin.
Në çdo gjë të bukur,
Kërkoni punëtorin.

Qiejt, toka janë pa zot?
Atë që flet, a e mendon?
Çdo gjë neve na thotë,
Ka një Allah që na krijon.

Të mësojmë për Krijuesin
Detyrë është për ne gjithmonë.
Por këtë të vërtetë,
Feja jonë na e mëson.

PËRGJIGJA E EBU HANIFES

Dijetari i madh mysliman, Ebu Hanife, jetonte në Bagdad. Aty kishte shumë nxënës dhe kishte fituar zemrën dhe respektin e të gjithëve.

Në atë kohë jetonte edhe një dijetar jo-besimtar që pretendonte se “nuk ka Allah” dhe kudo që shkonte diskutonte ekzistencën e Allahut me dijetarët e tjerë.

Ky dijetar jobesimtar kishte dëgjuar për famën e Ebu Hanifes dhe shkoi në Bagdad për të diskutuar edhe me të. Sapo e gjeti Ebu Hanifen, filloi nga diskutimet. Ebu Hanife nuk iu përgjigj menjëherë pretendimeve të tij. Mirëpo i propozoi që të takoheshin të nesërmen në një kohë të caktuar, në të njëjtin vend. Dhe aty do t'i jepte përgjigjet që kërkonte.

Të nesërmen, Ebu Hanifja nuk erdhi në kohën e caktuar. Di-jetari jobesimtar filloi të mërzhitej dhe, sapo bëri të ikte, u duk Ebu Hanifja.

Jobesimtari i thotë Ebu Hanifes:

- Pëse erdhe me vonesë? Apo mos u frikësove të diskutosh me mua?

Ebu Hanifja i tha:

- Jo, nuk u frikësova. Mirëpo siç e di, qyteti i Bagdadit ndahet në mes nga lumi Tigër. Unë banoj në anën tjetër të lumit dhe natën e kaluar një furtunë e fuqishme e kishte rrëzuar urën. Dëshirova që në atë moment të bëhej vetvetiu një urë pa ustallare dhe pa inxhinierë. Kështu që i urdhërova pemët dhe gurët e atij vendi: "Pemë, gurë! Hajde, shpejt bëhuni urë për mua." Dëshira ime u plotësua, por zgjati pak. Pastaj kalova nga ajo urë dhe megjithëse u vonova disi, përsëri ja ku më ke.

Jobesimtari, duke qeshur me të madhe, pyeti:

- O millet! Ky është më i dituri prej jush? A është e mundur të bëhet një urë pa usta dhe pa inxhinier?! A nuk është budallallëk ta besosh këtë?

Ebu Hanifja iu përgjigj menjëherë:

- O njeri pa mend! Meqenëse thua se kjo urë nuk mund të bëhet vetvetiu, atëherë si është e mundur që gjithë ky univers të jetë krijuar vetvetiu?!

Jobesimtari nuk dinte ç'të thoshte. U mendua ca dhe më në fund tha: "Në rregull pra, na e trego Allahun që ta shohim dhe ta besojmë."

Ebu Hanifja mori një gotë qumësht dhe i tha:

- Pa na thuaj pak, nga se prodhohet gjalpi?

- Nga se do prodhohet, sigurisht që nga qumështi, tha jobesimtari.

- Atëherë më trego gjalpin brenda kësaj gotë me qumësht, tha Ebu Hanifja.

Jobesimtari thotë:

- Sigurisht që gjalpi është brenda në qumësht, por nuk duket se është në gjendje të shpërndarë dhe jo në një vend të caktuar.

Ebu Hanifja përsëri i përgjigjet:

- Meqenëse beson se gjalpi nuk mund të duket në këtë gotë qumështi, përse nuk beson se megjithëse Allahu i Madhëruar ekziston nuk mund të shihet?

Jobesimtari ngeli pa fjalë dhe filloi të kuptojë gabimin e tij. E kuptoi se kjo botë e ka një Krijues dhe se Ai nuk mund të shihet. Kërkoj falje dhe hoqi dorë nga mendimet e veta. Besoi në ekzistencën e Allahut dhe njëshmërinë e Tij.

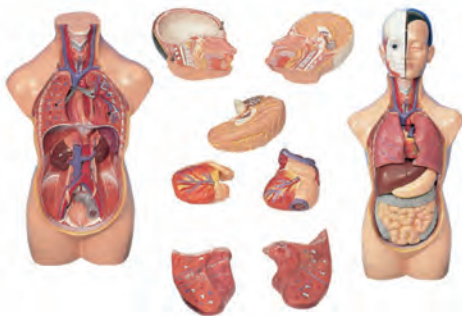
RREGULLI I PËRSOSUR I UNIVERSIT

Ekzistenca dhe njëshmëria e Allahut është një e vërtetë e pamohueshme. Për të kuptuar ekzistencën, njëshmërinë dhe fuqinë e Tij mjafton të shohim veten tonë dhe botën që na rrethon.

Trupi i njeriut e fillon jetën me një qelizë, por më vonë arrin mesatarisht deri në 100 trilion qeliza. Në çdo bërthamë të këtyre qelizave ndodhet nga një molekulë ADN-je dhe në këtë molekulë ndodhen të gjitha të dhënat e cilësive gjenetike të njeriut.

Në çdo qelizë të njeriut ndodhen rreth 3 miliard gjene. Domethënë që në ADN-në e çdo qelize janë të ruajtura 3 miliard të dhëna të ndryshme në lidhje me ne. Të gjitha të dhënat e cilësive tona, që nga ngjyra e lëkurës, e syve e deri tek sëmundjet e trashëgueshme, janë të ruajtura në gjenet e ADN-së dhe në sajë të tyre, ato transmetohen nga brezi në brez.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Ai ju ka krijuar dhe ju ka dhënë dëgjimin, shikimin dhe zemrat, dhe megjithatë sa pak e falënderoni!"

Surja el-Mulk, ajeti 23.

Të gjitha funksionet e panumërta të trupit tonë siç janë edhe rrahjet e zemrës, zhvillohen natyrshëm e pa ndërhyrjen tonë. Megjithëkëtë të gjitha sistemet e trupit funksionojnë në mënyrë të përsosur.

Çdo veprim yni, mendim, fjalë apo ndjenjë, formohet në trurin tonë. Kjo arrihet me anë të qelizave nervore të trurit, të cilat shërbejnë si lajmëtare. Në trurin e një njeriu ndodhen mesatarisht 100 miliard neurone (qeliza nervore). Për të dëgjuar, parë apo lëvizur duhet që këto qeliza ta kryejnë funksionin e tyre informativ midis njëra-tjetrës. 100 miliard qelizat nervore që ndodhen në trurin tonë, formojnë gjithsej 100 trilion rrugë lidhëse për të shkëmbyer informacione me njëra-tjetrën.

Në këtë moment që jeni duke lexuar këto rreshta të librit, në syrin tuaj po kryhen me miliarda funksione. Rrezet e dritës që vijnë në syrin tuaj, më parë kalojnë nga kornea, pastaj në beben e syrit dhe më vonë në thjerrëzën e syrit. Qelizat e ndjeshme ndaj dritës që ndodhen aty, e kthejnë dritën në sinjale elektrike dhe e dërgojnë atë tek qelizat nervore. Të gjitha pamjet që vijnë nga të dy sytë, truri i bashkon në një pamje të vetme. Pastaj përcakton formën dhe ngjyrën e objektit dhe llogarit largësinë. Të gjitha

këto veprime të ndërlikuara realizohen në një të dhjetën e sekondës.

75 përqind e sipërfaqes së tokës dhe 70 përqind e trupit të njeriut përbëhet nga uji. Uji, hyn në çdo lloj qelize të trupit të njeriut dhe lëviz në çdo damar të tij. Çdo njëra nga 100 trilion qelizat që ndodhen në trupin e njeriut përmban ushqim dhe çliron oksigjen dhe energji. Uji, është një e mirë e pazëvendësueshme për jetën.

Frutat dhe perimet, të cilat dalin nga e njëjta tokë dhe ujiten nga i njëjti ujë kanë një shumëllojshmëri të pabesueshme. Aroma dhe shijet e këtyre frutave dhe perimeve, që ndodhen në tokë dhe zhvillohen me ujë dhe minerale, vazhdojnë të jenë të njëjta prej shekujsh.

Të gjitha të dhënat që i përkasin një bime të vetme, janë të ruajtura brenda një fare të vogël. Këto fara përmbajnë informacionet se si do të jenë degët e bimës, ngjyra, forma, trashësia, aroma, shija dhe çdo gjë që ka të bëjë me këtë bimë.

Që një gjallesë të mund të jetojë mbi sipërfaqen e Tokës duhen kushte të tilla si: largësia e duhur nga Dielli, karboni, ozoni, vazhdimi i ciklit ujor, mineralet, fotosinteza, pjerrësia e veçantë dhe fusha magnetike e Tokës dhe shumë të tjera si këto.

Toka në të cilën jetojmë, është e pajisur

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne do t’u tregojmë atyre shenjat Tona në hapësirat tokësore e qiellore, si edhe në vetvete, ...”

Surja Fussilet, ajeti 53.

me të gjitha kushtet që i përmendëm dhe është e mbrojtur me atmosferën.

Në Gjithësi mendohet se ekzistojnë rreth 300 miliardë galaksi. Galaksia jonë, Rruga e Qumështit, është vetëm njëra prej tyre. Dielli që është 103 herë më i madh se Toka është vetëm njëri prej 250 miliard yjeve të tjerë që gjenden në Rrugën e Qumështit. Largësia e Tokës prej Diellit është 150 milion km. Të gjithë yjet, planetet dhe trupat e tjerë qiellore që ndodhen në gjithësi rrotullohen rreth vetes dhe rreth sistemit nga i cili varen.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Qoftë lartësuar Allahu, Krijuesi më i përsosur!”

Surja el - Mu'minin, ajeti 14.

NJË PËRGJIGJE PËR TRI PYETJE

Në kohët e vjetra jetonte një njeri që nuk besonte Zotin. Çdo fëmije që shihte, i thoshte: “Nuk ka Allah. Nëse do të kishte do ta shihnim.” Ky njeri kishte një komshi të mirë me emrin Junus. Junusi i besonte Allahut, e falte namazin, kurrë nuk fliste fjalë të këqija

dhe sillej mirë me të gjithë. Ai i mblidhte të gjithë fëmijët e lagjes dhe i pyeste: “Kush të ka krijuar ty?” Nëse nuk e dinin, ua mësonte duke thënë: “Ty të ka krijuar Allahu, biri im!”

Një ditë, njeriu që nuk besonte erdhi pranë Junusit. I sigurt që Junusi nuk do të mund t'i përgjigjej, i tha; "Kam tri pyetje për ty në lidhje me fenë dhe besimin. Të shohim a do të dish t'u përgjigjesh!" Me guximin që ia jepte besimi i fortë që kishte, Junusi ia ktheu duke i thënë:

- Pyet ç'të duash.

- Pyetja ime e parë: Ju thoni se ekziston Allahu. Unë them se, nëse do të kishte, do ta shihnim. Dhe meqenëse nuk e shohim, do të thotë se Allah nuk ka. Nëse me të vërtetë ka, ma trego! Pyetja e dytë: Ju besoni se edhe shejtani do të digjet në xhehenem dhe se shejtani është i krijuar prej zjarrit. E si mundet që ta djegë zjarri zjarrin? Pyetja e tretë: Ju thoni se e mira dhe e keqja vijnë prej Allahut. Po pse duhet që unë të ndëshkohem meqenëse nuk besoj?

Junusi i dëgjoi pyetjet me shumë kujdes, pastaj mori një plis dhe e gjuajti me të jobesimtarin në kokë duke i thënë "Ja përgjigja ime për të tria pyetjet".

Jobesimtari u ankua tek gjykatësi për komshiun dhe kështu shkuan në gjyq. Gjykatësi i tha Junusit:

- A e gjuajte këtë njeri në kokë me plis dheu?

Junusi iu përgjigj:

- Po zoti gjykatës! Unë e gjuajta. Mirëpo veprimi im ishte përgjigja e tri pyetjeve që ai më bëri dhe filloi të tregonte ngjarjen:

Në fillim më tha se nuk ka Allah meqenëse nuk mund ta shohim. Dhe më kërkoi që unë t'i tregoja Allahun që ai të besonte. Për

këtë arsye unë e gjuajta në kokë. Tani ai deklaroi se po i dhemb koka. Nëse ai nuk më tregon dhimbjen që ndjen unë nuk i besoj. Meqenëse ai mohon çdo gjë që nuk mund ta shohë, edhe unë nuk i besoj dhimbjes së kokës së tij pa e parë atë.

Së dyti, pyeti se si do ta djegë zjarri shejtanin i cili është i krijuar prej zjarrit. Edhe njeriu është krijuar prej dheut. Meqenëse zjarri nuk mund ta djegë zjarrin, atëherë nuk është e mundur që plisi i dheut me të cilin e gjuajta në kokë, t'i ketë shkaktuar dhembje.

Së treti, ai pretendoi se mosbesimi i tij vinte për shkak të caktimit të Zotit. Kështu që nuk është e drejtë që ai të dënohet për mosbesimin e tij. Atëherë edhe gjuajtja e plisit të dheut ka qenë caktimi i Zotit. Atëherë përse ankohet duke ju shpenzuar kohën edhe juve?

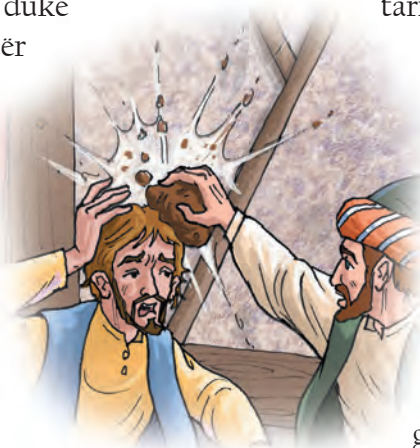
Pas kësaj, gjykatësi e pyeti jobesimtarin:

- Ç'mendon për këto që u thanë?

I turpëruar nga ato që kishte thënë, njeriu e kuptoi gabimin dhe u përgjigj:

- Ato që thotë Junusi, janë të gjitha të vërteta zoti gjykatës! Ai ka të drejtë. Tashmë tërheq ankesën time kundër tij dhe dua të bëhem mysliman.

Pastaj, Junusi bashkë me komshiun dolën bashkë nga gjykata dhe që nga ajo ditë u bënë shokë të mirë.

ALLAHUN E NJOHIM ME ANË TË ATRIBUTEVE TË TIJ

Organet tona ndjesore që na ndihmojnë të ndiejmë qeniet e tjera janë të kufizuara. Për këtë arsye ne nuk mund të shohim apo të dëgjojmë gjithçka. Për shembull, ne nuk mund t'i shohim mikrobet dhe viruset që ndodhen përreth nesh. Gjithashtu nuk mund të dëgjojmë as zërin tepër të ulët të milingonave, as tingullin tepër të fortë të rrotullimit të Tokës.

Ashtu si organet e shikimit dhe dëgjimit, edhe mendja jonë është e kufizuar. Njëra nga fushat të cilën mendja jonë e ka të vështirë ta kuptojë është edhe ajo e attributeve (cilësive) të Allahut të Madhëruar.

Duke përdorur mendjen dhe duke menduar për provat që ekzistojnë në Gjithësi, mund të arrijmë në përfundimin se Allahu ekziston dhe se është vetëm një. Mirëpo atributet e Tij individuale nuk mund t'i dimë. Për këtë arsye, ne e njohim Allahun ashtu si e ka prezantuar Ai veten e Tij.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Shikimet njerëzore nuk mund ta arrijnë Atë, ndërsa Ai i arrin shikimet e të gjithëve...."

Surja el - En'am, ajeti 103.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Çfarë do që t'ju vijë në mendje në lidhje me Allahun, Ai është ndryshe nga ajo që mendoni. Mendoni për ato që ka krijuar Allahu. Mos mendoni për Allahun personalisht, sepse ju nuk mund ta konceptoni si duhet Atë. ."

Hejthemi, Mexhmau'z-Zevaïd, I, 81

Allahu i Madhëruar, me qëllim që ne ta njohim sa më mirë Atë, i ka treguar atributet e Veta në Kuranin Famëlartë. Për të kuptuar dhe për të besuar Allahun ashtu si e meriton, duhet t'i dimë mirë këtotribute.

ATRIBUTET E ALLAHUT

Atributet Dhati (Individuale)

Atributet Thubuti (Qenësore)

I) ATRIBUTET DHATI (INDIVIDUALE)

Janëtribute të posaçme vetëm për Allahun, të cilat nuk mund t'i ketë asnjë qenie tjetër përveç Tij.

Atributet Dhati janë gjashtë

ATRIBUTET DHATI (INDIVIDUALE)

Vuxhud

Allahu ekziston.

Kidem

Ekzistenca e Allahut nuk ka fillim.

Beka

Ekzistenca e Allahut nuk ka fund.

Vahdanijet

Allahu është një dhe i vetëm.

Muhalefetun li'l-havadith

Allahu nuk u ngjan qenieve të tjera.

Kijam bi nefsihi

Allahu ekziston në vetvete dhe nuk ka nevojë për ndonjë qenie tjetër për të ekzistuar.

1. Vuxhud: Allahu ekziston dhe mos-ekzistenca e Tij është e pamundur.

2. Kidem: Allahu është i palindur. Ekzistenca e Tij nuk ka fillim. Sado të kthehemi pas, nuk do të mund të gjejmë një pikë kohore kur Ai të mos ketë ekzistuar.

3. Beka: Allahu është i pafund. Ekzistenca e Tij nuk ka fund. Sado para që ta çojmë mendimin, nuk mund të gjejmë një pikë kohore kur Allahu nuk do të ekzistojë më.

4. Vahdaniyet: Allahu është një dhe i vetëm. Nuk ka krijues tjetër përveç Allahut dhe ska asnjë qenie tjetër që do të zotëronte cilësitë e Tij.

5. Muhalefetun li'l-havadith: Allahu nuk i ngjan asnjë qenie tjetër. Ai është përtej të gjitha formave dhe mendimeve që mund të vijnë në mendjen e njeriut.

6. Kijam bi nefsihi: Ekzistenca e Allahut dhe vazhdimi i kësaj ekzistence nuk ka nevojë për askënd. Atë nuk e ka krijuar dikush tjetër. Ai ekziston në vetëvete.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“O njerëz! Ju jeni të varfër e nevojtarë për Allahun, sepse Allahu s’ka nevojë për asgjë dhe është i Denjë për çdo lavd.”

Surja el - Fâtir, ajeti 15.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Thuaj: “Ai është Allahu, Një dhe i Vetëm! Allahu është Absoluti, të Cilit i përgjërohet gjithçka në amshim. Ai as nuk lind, as nuk është i lindur. Askush nuk është i barabartë (i krahasueshëm) me Atë!”

Surja el - Ihlâs, ajeti 1-4.

VAJZA E SHITËSES SË QUMËSHTIT

Omeri (r.a.), gjatë kohës kur ishte Halife, e kishte ndaluar përzierjen e qumështit me ujë. Një natë ai kishte dalë nëpër Medine për të kontrolluar rregullin dhe kur u lodh, u mbështet për të pushuar në murin e një shtëpie. Në këtë moment dëgjoji pa dashje një dialog mes nënës dhe bijës së saj, të cilat banonin në atë shtëpi.

Nëna:

- Hajde moj bijë, çohu dhe hidhi ca ujë qumështit.

Vajza:

- Mos moj nënë! A nuk ka thënë Halifja që të mos e përziejme qumështin me ujë?

- Moj bijë, nga do ta shohë Halifja në këtë orë të natës se ne i hedhim ujë qumështit?

- Moj nënë ! Nëse nuk e sheh Halifja që po përziejme qumështin me ujë, a nuk e sheh Allahu?!

Pasi pushoi pak Omeri (r.a.), u largua prej aty pa bërë zë. Me të zbardhur dita, dërgoi njerëz tek familja e vajzës dhe i kërkoi dorën e vajzës për të birin. I biri i njëres prej vajzave që lindën nga kjo martesë, është Omer bin Abdulazizi i cili në historinë Islame njihet edhe si "Omeri i Dytë". Në kohën e Omer bin Abdulazizit i cili u bë i njohur me drejtësinë e tij ashtu si gjyshi i tij Omeri (r.a.), njerëzit jetonin të qetë dhe të lumtur.

II) ATRIBUTET THUBUTI (QENËSORE) TË ALLAHUT

Këtotribute të Allahut janë të pafillimta e të pafundme dhe nuk u ngjajnë të njëjtavetribute të krijesave, të cilat, ashtu si edhe vetë krijesat, janë shfaqur në një pikë kohore të caktuar.

ATRIBUTET THUBUTI TË ALLAHUT

Hajat (Jetë)

Allahu është i Gjallë dhe është burimi i jetës.

Ilm (Dituri)

Allahu zotëron dituri të pafundme.

Sem'i (Dëgjim)

Allahu dëgjon gjithçka.

Basar (Shikim)

Allahu shikon gjithçka.

Irade (Vullnet)

Allahu dëshiron dhe bën atë që do.

Kudret (Fuqi)

Allahu zotëron fuqi të pakufishme.

Kelam (Fjalë)

Allahu flet.

Tekvin (Krijim)

Allahu krijon gjithçka nga asgjëja.

1. Hajat: Allahu jeton dhe jeta e Tij nuk ka as fillim dhe as fund. Jeta e Tij nuk varet as nga koha, as nga hapësira dhe as nga shkaqet, ashtu si varet jeta e krijesave. Ai i jep jetë çdo gjallesë dhe çdo jetë varet prej Tij.

2. Ilm: Allahu i Madhëruar di gjithçka që ndodhet në qiej e në tokë. Nuk ka asgjë që Ai të mos e dijë. Ai zotëron diturinë e qiejve, të tokës dhe të gjitha gjallesave që ndodhen midis qiellit dhe tokës, mënyrën e funksionimit të gjithësisë dhe të gjitha ngjarjet që ndodhin. Ai di çdo yll që ndodhet në gjithësi, por edhe çdo qelizë që ndodhet në trupin e çdo gjallesë. Ai di edhe sekretet që fsheh çdo njeri në shpirtin e tij. Sepse Ai, Allahu, është krijuesi i gjithçkaje. Mbi të gjitha, dija e Allahu është e pakufishme. Rregulli i përsosur i funksionimit të gjithësisë e tregon më së miri se Allahu ka dituri të pakufishme.

3. Semi : Allahu dëgjon gjithçka. Për Të nuk ka as larg dhe as afër. Ai dëgjon dhe kupton shumë mirë çdo zë që nxjerrin krijesat e Tij në gjithësi në çdo moment. Allahu nuk ka nevojë për ndonjë organ ose aparat që të dëgjojë. Fuqia e Tij e dëgjimit është e pafundme. Dëgjimi i një zëri nuk e pengon që të dëgjoj një zë tjetër në të njëjtin moment.

4. Basar : Allahu sheh çdo gjë. Për të nuk ka dallim nëse është afër apo larg, e hapur apo e fshehtë, e vogël apo e madhe. Ai na sheh se ku jemi dhe çfarë veprojmë. Ai nuk ka nevojë për sy që të shikojë, si kemi nevojë ne.

5. Irade : Çdo gjë ndodh me dëshirën e Allahut të Madhëruar. Asgjë nuk ndodh pa urdhrin dhe dëshirën e Tij. Çdo gjë që Ai dëshiron dhe vepron ka qëllimet dhe urtësitë e saj. Ai nuk ka krijuar asgjë pa

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"...Ai e di ç'ka në tokë dhe në det; asnjë gjeth nuk bie, pa e ditur Ai..."

Surja el - En'am, ajeti 59.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"... Vërtet, Allahu dëgjon dhe sheh çdo gjë."

Surja el - Gafir, ajeti 20. ayat

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Vërtet, urdhri i Tij, kur Ai dëshiron diçka, është që t'i thotë asaj "Bëhu!" - dhe ajo bëhet."

Surja Jasin, ajeti 82.

një qëllim dhe pa një urtësi. Nuk ka asnjë forcë që do ta thyente urdhrin dhe dëshirën e Tij.

6. Kudret : Allahu zotëron forcë të pakufishme dhe nuk ka asgjë që nuk do të mund ta bënte dot. Gjithashtu Atë nuk e pengon dot asgjë të bëjë atë që dëshiron.

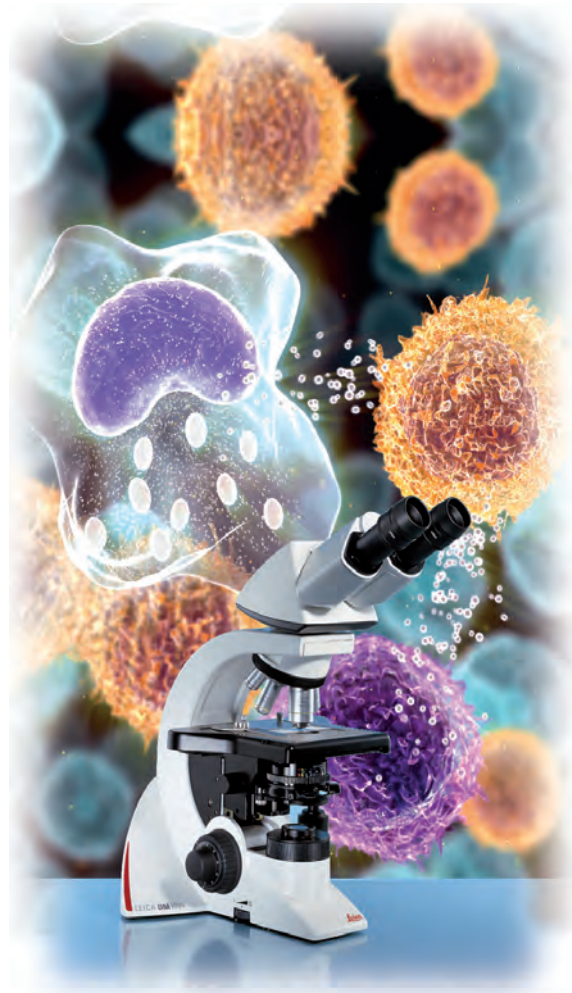
Njeriut i mjafton të studiojë me vëmendje Universin në të cilin jeton dhe të gjitha ngjarjet që ndodhin në të për të kuptuar më mirë fuqinë e pakufishme të Allahut të Madhëruar. Lëvizja nëpër kozmos e yjeve dhe e planeteve, që janë me miliona tonë të rëndë, pa u përplasur me njëri-tjetrin, si dhe krijimi i të gjithë krijesave të tjera janë me të vërtetë shembuj që tregojnë fuqinë e Allahut.

7. Kelam : Allahu i Madhëruar flet pa pasur nevojë për gojë, gjuhë, zë dhe shkronja. Asnjë fjalë e Tij nuk mund të krahasohet me fjalët e njerëzve. Allahu i Madhëruar i flet çdo krijese me gjuhën që ato e kuptojnë. Ai i flet dhe i jep urdhra tokës, qiejve dhe të gjitha krijesave. Me librat e shenjtë që dërgoi u foli profetëve dhe me anë të tyre të gjithë njerëzimit. Kurani Famëllartë dhe të gjithë librat e tjerë hyjnorë që u kanë zbritur profetëve të tjerë janë fjala e Tij.

8. Tekvin : Gjithësia dhe gjithçka që ndodhet në të janë krijesat e Allahut të Madhëruar. Ai është krijuesi, gjallëruesi dhe ushqyesi i të gjitha qenieve. Nuk ka krijues tjetër përveç Tij.

Allahu është i vetëm edhe në cilësinë e krijimit. Ai, krijon nga asgjëja pa pasur nevojë për ndonjë model. Sa do të mrekullueshme dhe moderne të jenë shpikjet teknologjike dhe zbulimet e njerëzve, ato formohen vetëm prej bashkimi të atyre

ekzistuese dhe prej shndërrimit të formës së tyre, duke nxjerrë në pah aftësitë dhe energjinë e objekteve që ekzistojnë. Këto nuk mund të jenë krijim, por zbulime.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

**“Ai është Allahu, Krijuesi, Zanafillësi,
Ai që çdo gjëje i jep trajtë.”**

Surja el - Hashr, ajeti 24.

ALLAHU I MADHËRUAR SHEH ÇDO GJË

Një baba i mblodhi djemtë e tij dhe u dha nga një unazë shumë të vlefshme. Ai kërkoi prej tyre që t'i fshihnin unazat në një vend që nuk do t'i shihte askush tjetër përveç tyre dhe t'i nxirrnin prej aty vetëm pas vdekjes së tij.

Pasi i morën unazat, djemtë filluan të kërkonin ndonjë vend për t'i fshehur. Dy prej djemve i fshehën unazat me shumë kujdes midis gjërave të tyre personale dhe u kthyen tek babai. Kur arritën aty filluan të pritnin vëllanë e tretë. Mirëpo, megjithëse kaloi një kohë e gjatë vëllai i tretë nuk po kthehej. Ata u shqetësuan shumë, por më në fund, në mbremje ai u kthye me unazën në dorë. Kur e panë që nuk kishte mundur të fshihte unazën gjithë këtë kohë, i thanë me tallje:

- Vëllai ynë qenka munduar shumë, por nuk paska gjetur dot një vend për ta fshehur unazën. Pastaj filluan të ndiheshin krenarë që ia kishin plotësuar kërkesën babait të tyre në një kohë të shkurtër.

Babai i vështroi me kujdes të tre djemtë e tij dhe duke u kthyer nga djali që nuk mundi të fshihte unazën tha:

- O biri im! Vëllezërit e tu e kanë fshehur unazën. Ti, pse nuk mundë?

- I dashur baba! A kërkove prej nesh që t'i fshihnim unazat në një vend ku nuk mund t'i shihte askush?

- Po.

- Unë u mundova shumë, por nuk munda të gjej dot një vend ashtu sikur the ti, sepse në çdo vend që shkova, e ndjeja se Allahu i Madhëruar më shihte. Për këtë arsye e solla prapë unazën.

Babai, i kënaqur shumë me fjalët e djalit të tij të tretë, tha:

- Të lumtë biri im! Me këtë sprovë të vogël desha t'ju kujtoja se Allahu na sheh në çdo kohë dhe në çdo vend.

ZOTI IM ! TË PRANOJ DHE TË BESOJ ME GJITHË ZEMËR

O Allahu im ! Ti ekziston dhe nuk ke nevojë për askënd që të ekzistosh. Ti na ke krijuar dhe Ti na ke lajmëruar për ekzistencën Tënde. Të gjitha qeniet të kanë borxh ekzistencën e tyre. Ti je Ai që e krijove dhe e mban gjallë çdo qenie. Nëse dëshiron, e kthen gjithçka në asgjë!

O Allahu im ! Ti je Ai që nuk ke as fillim dhe as fund. Ti je Ai që e fillon dhe e mbaron çdo gjë. Ti je krijuesi i kohës dhe gjithashtu Ti je Ai që sjell fundin e saj. Pafundësia të takon vetëm Ty. Çdo gjë tjetër përveç Teje është e përkohshme. Çdo i lindur do të vdesë dhe çdo qenie do të zhduket. Vetëm Ti je i përhershmi!

O Allahu im ! Ti je një dhe i vetëm. Ti nuk ke të ngjashëm dhe as ortakë. E gjithë fuqia është Jotja. Ti je Ai që ke krijuar dhe kujdesesh për gjithçka. Rregulli i përsosur në gjithësi është vepra Jote. Kjo është prova që nuk ka zot tjetër përveç Teje!

O Allahu im ! Ne nuk mund të njohim plotësisht Ty. Ti nuk i ngjan asgjëje që na vjen në mendje. Ti je larg prej ngjashmërive. Ekzistenca Jote është prej Vetes Tënde. Ti je i pashoq dhe i Madhëruar. Ne të pranojmë si Zotin tonë të vetëm dhe në të njëjtën mënyrë të adhurojmë!

O Allahu im ! Ti je burimi dhe dhënësi i jetës së çdo gjallese. Ti je Ai që sheh qendrën e Tokës, gjerësitë e kozmosit, thellësitë e oqeanëve dhe fshehtësitë e zemrave. Çdo gjë është vepra Jote, që nga qenia që

BISMILAH

Allah është fjala jonë e parë,
plot iman zemra jonë e mbarë .
Punët me emrin Allah,
fillojnë, mbarojnë më mirë s'ka.
Kur zgjohemi çdo sabah,
them menjëherë BISMILAH.
Kur ha, kur pi ndonjë gjë,
pa thënë BISMILAH nuk e lë.
Them gjithmonë BISMILAH
dhe nuk harroj asnjëherë.
Gjithmonë Zotit i drejtohem,
më jep forcë dhe begati përherë.

nuk mund të shihet e deri tek planetet më të mëdha. Ti je Ai që e sheh milingonën e zezë që ecën mbi një gur të zi në një natë pa dritë, i di nevojat e saj dhe e furnizon atë!

O Allahu im! Vetëm Ti e krijon prej asgjëje atë që dëshiron. Çdo gjë që ekziston është thjesht për faktin se Ti ke dashur që ajo të ekzistojë. Në çdo punë që bën ka një urtësi dhe nuk ka asnjë forcë që mund ta thyej urdhërin Tënd!

O Allahu im! Ti je Ai që flet fjalën më

të drejtë dhe më të bukur. Ti je Ai që i ke mëshiruar robët e Tu dhe u ke dërguar shpalljen hyjnore. Sikur deti të ishte bojë dhe pemët lapsa, nuk do të mbaronin dot së shkruari fjalët e Tua!

O Allahu im! Ti je Ai që krijon nga asgjëja dhe çdo krijesë e bën asgjë. Ti krijon çdo gjë me masë të caktuar dhe kujdesesh për to me Madhështinë dhe Fuqinë Tënde!

Zoti ynë! Pastroje zemrën tonë prej mendimeve që nuk i meriton Madhështia Jote!

Na bëj që jetën tonë t'ia dedikojmë adhurimit Tënd dhe të japim shpirt si myslimanë!

Në ditën e gjykimit mos na turpëro për shkak të gjynaheve dhe të metave tona!

Na i fal gjynahet që kemi kryer haptazi dhe fshehtazi!

Na ndihmo në rehati dhe në vështirësi!

Ti je Ai që i di të gjitha dëshirat tona dhe i dëgjon të gjitha lutjet tona.

O Allah! Pranoi lutjet tona!

Amin!

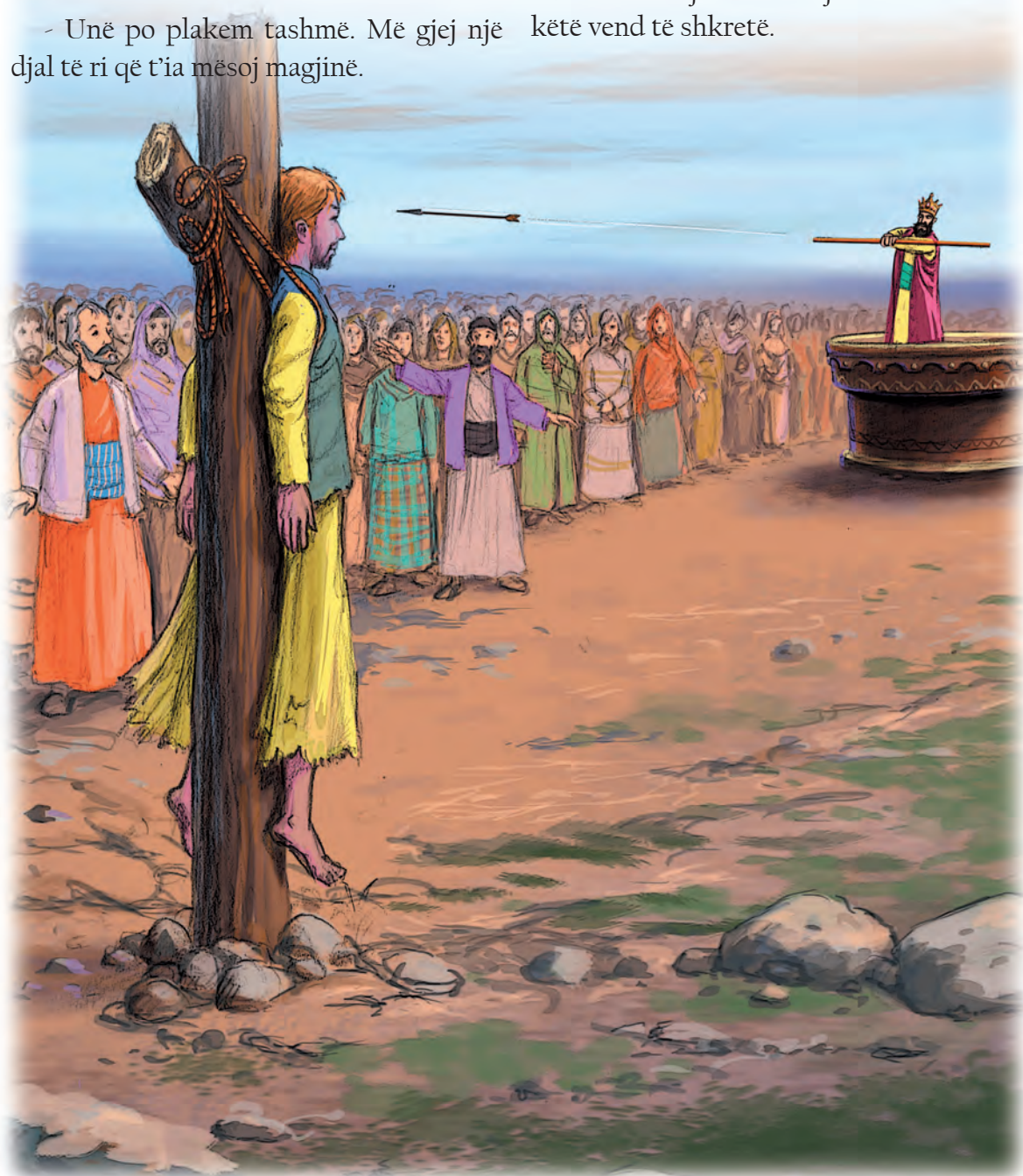
BESIMI I DJALOSHIT

Një ditë Resulullahu sal-lallahu alejhi ve sel-lem u tregoi shokëve të tij një ngjarje.

“Në një popull para jush, jetonte një mbret me magjistarin e tij. Kur magjistari filloi të plakej i tha mbretit:

- Unë po plakem tashmë. Më gjej një djal të ri që t’ia mësoj magjinë.

Mbreti e dëgjo i fjalën e magjistarit dhe i dërgoi një djalë të ri. Kur i riu po shkante tek magjistari, rrugës tek një vendi i shkretë, rastisi me një murg i cili i kishte ngritur krye mbretit për arsye se mbreti e mbante veten për Zot. Duke shpëtuar prej mbretit dhe njerëzve të tij ishte fshehur në këtë vend të shkretë.

Sa herë që djali i ri shkante tek magjistari, kthehej edhe tek murgu. Atij i pëlqenin shumë gjërat që i tregonte murgu. Madje ndonjëherë bëhej vonë, sepse e kishte të vështirë të ndahej prej tij. Kur djali vonohej, magjistari nxehej me të dhe e rrihte.

Një ditë, rastisi një kafshë grabitqare që i pengonte njerëzit të kalonin në rrugë. Në atë moment tha me vete: “Tani do ta mësoj se kush është më i fortë, magjistari apo murgu” dhe menjëherë mori një gur në dorë. Pastaj duke thënë; “O Allahu im! Nëse i do më shumë veprat e murgut se sa të magjistarit, vrite këtë kafshë që t’u hapet rruga njerëzve” e gjuajti gurin në drejtim të kafshës. Kafsha ngordhi dhe njerëzit vazhduan rrugën të qetë. Më vonë djali shkoi tek murgu dhe i tregoi për atë që kishte ndodhur. Murgu i tha djalit:

- Djalosh! Shoh që ti paske arritur një gradë të lartë. Madje edhe më të lartë se unë. Kam frikë se së shpejti do të ndodhë një gjë e keqe. Nëse ndodh një gjë e tillë, mos i trego askujt për vendin tim.

Djaloshi filloi të shëronte të verbrit, lebrozët dhe sëmundjet e tjera. Famën e djalit e dëgjoi një i afërm i mbretit, të cilit i ishin verbuar sytë. Duke marrë me vete dhurata me vlerë shkoi tek djali dhe i tha:

- Nëse më shëron, të gjitha këto janë të tuat!

Djali thotë:

- Unë nuk mund të shëroj askënd me fuqinë time. Shërimin e jep vetëm Allahu i Madhëruar. Nëse beson tek Allahu, unë mund t’i lutem Atij dhe nëse Ai dëshiron, të jep shërim.

I afërm i mbretit besoi dhe Allahu i Madhëruar e shëroi. Më vonë ai shkoi tek mbreti dhe zuri vendin e tij në oborrin e mbretit si më parë.

Mbreti e pyeti:

- Kush t’i shëroi sytë?

Ai tha:

- Zoti im.

Këtë herë mbreti iu hakërrua :

- Ke ndonjë zot tjetër përveç meje?

Ai tha:

- Zoti im dhe Zoti yt është Allahu i Madhëruar.

Mbreti i inatosur e arrestoi të afërmin e vet dhe e torturoi derisa ai i tregoi vendin e djaloshit. Më pas e kapën djalin dhe e sollën tek mbreti. Mbreti e pyeti:

- Djalosh! Me sa duket magjia jote qenka aq e fortë sa të shërojë të verbërit dhe lebrozët. Kam dëgjuar se ke bërë shumë punë, apo jo?

Djali tha:

- Jo, unë nuk mund të shëroj askënd. Shërimin e jep vetëm Allahu i Madhëruar.

Mbreti, duke menduar se djaloshi i ka mësuar këto gjëra prej murgut, e arrestoi atë dhe e torturoi derisa djali i tregoi vendin e murgut.

Ata e kapën dhe sollën murgun tek mbreti. I thanë që të hiqte dorë nga feja e tij, por murgu nuk pranoi. Për këtë arsye mbreti dha urdhër që ta sharrnin me sharrrë në dy pjesë, nga koka tek këmbët. Më

vonë sollën të afërmin e mbretit të cilit i thanë që të hiqte dorë nga besimi i tij. Por edhe ai nuk pranoi. Kështu që mbreti dhe urdhër që edhe atë ta sharronin në dy pjesë. Më vonë sollën djaloshin të cilit i thanë të hiqte dorë nga besimi, por edhe ai nuk pranoi. Pastaj mbreti ua dorëzoi djaloshin ushtarëve të tij duke i urdhëruar kështu:

- Çojeni tek maja e asaj kodre. Nëse heq dorë prej fesë, mirë! Nëse nuk heq, lëshojeni të rrokulliset poshtë.

Ushtarët e çuan djalin në majë të kodrës.

Djali filloi të lutej:

- O Allahu im, më shpëto si të duash nga dora e këtyre njerëzve! Më pas kodra u drodh dhe ushtarët e mbretit u rrokullisën poshtë. Djali shpëtoi dhe u kthye tek mbreti. Mbreti i tha:

- Ç'u ndodhi atyre që kishe pranë?

Djaloshi ia ktheu:

- Allahu më shpëtoi prej tyre.

Më pas mbreti ua dorëzoi djaloshin disa ushtarëve të tjerë duke u thënë:

- Merreni dhe hipeni në një anije. Nëse ndërrohen fenë, mirë! Nëse jo hidheni në det që të mbytet.

Ata e morën djalin dhe shkuan. Djali përsëri u lut:

- O Allahu im, më shpëto si të duash nga dora e këtyre njerëzve!

Anija u përmyt me gjithë ekuipazhin, ndërsa djali u kthye i padëmtuar tek mbreti.

Kur mbreti e pa e pyeti përsëri:

- Ç'u ndodhi atyre që kishe pranë?

Djaloshi thotë:

- Allahu më shpëtoi prej tyre dhe shtoi:

- Nëse nuk bën ato që të them unë, nuk mund të më vrasësh dot.

Mbreti tha:

- Ç'janë ato?

Djaloshi thotë:

- Mblidhe të gjithë popullin në një fushë të gjerë. Ndërsa mua më lidh në një trung hurme. Pastaj merr harkun dhe shigjetën dhe gjuaj duke thënë "Në emër të Zotit të djaloshit". Ja pra, vetëm duke vepruar kështu mund të më vrasësh.

Mbreti e mblodhi popullin në një fushë të gjerë dhe e lidhi djaloshin në trungun e një hurme. Pastaj mori një shigjetë nga të djaloshit dhe e vuri në mes të harkut. Pastaj duke thënë, "Në emër të Allahut, Zotit të djaloshit" e gjuajti shigjetën. Shigjeta e kapi djalin në kokë dhe ai vdiq.

Kur populli e pa këtë tha:

- Ne besuam në Zotin e djaloshit.

Njerëzit e mbretit e lajmëruan mbretin për gjendjen duke thënë:

- A e sheh? Më në fund ndodhi ajo që kishe frikë. Edhe populli besoi.

(Muslim, Zuhd, 73)

EMRAT MË TË BUKUR (ESMAU'L - HUSNA) I TAKOJNË ALLAHUT

Allahu i Madhëruar na e ka prezantuar veten e Tij me emra dhe cilësi. Këto emra me të cilat na ka njoftuar Allahu në Kuran dhe na ka mësuar Profeti ynë (a.s.), quhen Esmau'l – Husna (Emrat më të bukur).

Në Kuranin Famëlartë thuhet; “Allahut i përkasin emrat më të bukur, prandaj thirrreni Atë (lutuni Atij) me to...” (Surja el – A'raf, ajeti 180) duke dëshiruar prej nesh që kur t'i drejtohem i dhe t'i lutemi Allahut, të përdorim këto emra.

Edhe Profeti ynë (a.s.), duke na njoftuar për emrat e Allahut të Madhëruar, ka urdhëruar:

“Allahu i Madhëruar ka nëntëdhjetë e nëntë emra. Kushdo që i mëson përmendsh dhe i përmend, do të hyjë në xhenet.” (Buhari, Deavat, 76; Muslim, Zikir, 5-6)

Në hadithin e mësipërm, shprehja “i

mëson përmendsh dhe i përmend” nënkupton, pranimin e Allahut me emrat më të bukur, kujtimin dhe përmendjen e Tij gjithmonë me këto emra. Gjithashtu nënkupton edhe shikimin e jetës dhe të ngjarjeve nga dritarja e këtyre emrave. Përshebull, në mëshirën e nënës të kujtojmë emrin “Rahman dhe Rrahim”, në mirësitë që zotërojmë, emrin “Rrezzak”, në faljen e gjynaheve, emrin “Gafur”, në ardhjen e pranverës, emrin “Muhji” dhe në ardhjen e vdekjes, emrin “Mumit”.

Nëse i mësojmë këto emra me kuptimet e tyre dhe përmirësojmë sjelljet tona, do të bëhemi nga robët e dashur të Allahut. Kështu që do të meritojmë përgëzimin e Profetit (a.s.), me xhenet.

Ejani pra të hapim duart dhe t'i lutemi Allahut me disa prej emrave të Tij të bukur...

<p>JA ALLAH</p> <p>الله</p>	<p>O Allahu im që zotëron emrat dhe cilësitë më të bukura!</p> 	<p>Po të lutemi me emrin Tënd më të famshëm. Pranoji lutjet tona !</p>
<p>JA RRAHMAN JA RRAHIM</p> <p>الرحمن الرحيم</p>	<p>O Allahu im që kujdesesh me mëshirë ndaj të gjitha krijesave!</p> 	<p>Na mëshiro në këtë botë dhe në botën tjetër !</p>
<p>JA RREZZAK</p> <p>الرزاق</p>	<p>O Allahu im që furnizon të gjitha krijesat!</p> 	<p>Na jep mirësi dhe begati të pastra !</p>
<p>JA HAFIDH</p> <p>الحفيظ</p>	<p>O Allahu im që mbron çdo gjë!</p> 	<p>Më ruaj mua, familjen time dhe të gjithë myslimanët nga çdo fatkeqësi !</p>

<p>JA MUSAVVIR</p> <p>المصير</p>	 <p>O Allahu im që krijon çdo gjë në formën më të bukur !</p>	<p>Zbukuroje moralin tim ashtu sikur ke zbukuruar pamjen time !</p>
<p>JA MUXHIB</p> <p>المخيب</p>	 <p>O Allahu im që dë- gjon dhe pranon çdo lutje që rrjedh nga zemra dhe derdhet nga buzët !</p>	<p>Na bëj prej atyre që të luten me gjithë zemër dhe nga ata që u pranohen lutjet !</p>
<p>JA HADI</p> <p>الهادي</p>	 <p>O Allahu im që udhëzon në rrugë të drejtë !</p>	<p>Mos na ndaj nga rruga e drejtë e Islamit !</p>
<p>JA HAJJU JA KAJJUM</p> <p>الحى القائم</p>	 <p>O Allahu im i gjallë dhe plot jetë që drejton dhe kujdesesh për Gjithësinë!</p>	<p>Na bëj prej atyre që e shpenzojnë jetën që u ke falur në rrugën Tënde. Mos e lidh zemrën tonë pas gjërave kalimtare të kësaj bote !</p>
<p>JA VEDUD</p> <p>الودود</p>	 <p>O Allahu im që je burimi i dashurisë dhe merituesi i saj !</p>	<p>Na i bëj të dashur të dashurit e Tu!</p>

ATO QË PËRFITOJMË NGA BESIMI NË ALLAHUN

BESIMI NË ALLAHUN

✿ Na fal një ndjenjë sigurie të pafundme.

✿ Bëj që të sillemi me mëshirë ndaj të gjitha krijesave.

✿ Bëj që të jemi më të kontrolluar në veprimet tona

✿ Na bën njerëz të drejtë dhe të sigurtë.

T'i besosh një fuqie madhështore dhe të presësh suksesin e çdo pune vetëm prej Tij, është burimi i një ndjenje të lartë sigurie për qenien njerëzore e cila nga natyra është shumë e dobët. Çdo gjë është në dorën e Allahut të Madhëruar dhe çdo gjë ndodh në sajë të Tij. Ai nuk i zhgënjën ata që i besojnë Atij. Asnjë nuk mund të na bëjë dobi ose dëm nëse nuk e lejon Allahu.

Kështu i besojmë Allahut ne besimtarët. **Ky besim na jep një ndjenjë sigurie të pafundme.** Çdo ditë të re e fillojmë me parimin "Allahu na mjafton. Sa mbrojtës i mirë është Ai". Kjo na shpëton prej dembelizmit, pesimizmit, shqetësimeve të kota, stresit dhe na bën të jetojmë një jetë të qetë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Nëse ju ndihmon Allahu, s'ka kush t'ju mposhtë, por nëse ju lë pa ndihmën e Tij, kush do t'ju ndihmojë, përveç Tij?! Pra, vetëm tek Allahu le të mbështeten besimtarët".

Surja Al-i Imrân, ajeti 160.

Ne besojmë se çdo krijesë ekziston në sajë të dashurisë dhe të mëshirës së pafundme të Allahut të Madhëruar. **Një besim i tillë na bën të sillemi me mëshirë ndaj të gjitha krijesave**, sepse për ne çdo krijesë është vepra e mëshirës së Allahut dhe tregues i ekzistencës dhe njëshmërisë së Tij.

Kështu që, të gjitha krijesat që Allahu u ka dhënë jetë, i shohim me syrin e mëshirës. Për këtë arsye, nuk i bëjmë dëm familjes dhe shoqërisë sonë, madje nuk e cënojmë as edhe një milingonë. Edhe krijesat e tjera të cilave Allahu nuk u ka dhënë jetë janë mirësi që Ai na i ka falur. Prandaj duhet të kemi kujdes që t'i përdorim pa i shpërdoruar.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Shumë kohë më parë, një njeri që udhëtonte, e mori etja. Diku gjeti një pus dhe zbriti për të pirë. Pasi piu doli prapë, por ç’të shihte! Një qen kishte nxjerrë gjuhën përjashta dhe nga etja e madhe që kishte lëpinte tokën e lagur. Njeriu mendoi me vete “Edhe këtë qen e paska marrë etja si mua” dhe zbriti përsëri në pus. E mbushi këpucën e vet me ujë, doli nga pusi dhe i dha për të pirë qenit. Sjellja e mirë e këtij njeriu i pëlqeu Allahut të Madhëruar dhe ia fali të gjitha gjynahet.”

Buhari, Musakat, 9.

Zoti ynë, që është më shumë afër nesh se sa damari i qafës, di, dëgjon dhe shikon çdo gjë. Nuk ka asgjë në gjithësi që të ndodhë pa dijeninë e Tij.

Kur besojmë se Zoti ynë di gjithçka që veprojmë, bëhemi më të rregullt me vetveten dhe i **kontrollojmë veprimet tona**. Kur dalim në kamera ose na bëjnë fotografi, ne tregohemi të kujdesshëm për pamjen e jashtme dhe veprimet tona, duke përdorur autokontrollin. E njëjta gjë vlen edhe kur e dimë se jemi nën kontrollin hyjnor. Atëherë do të jemi më të kujdesshëm në veprimet tona. Veprimet tona do t'i mbajmë nën kontroll, jo për shkak të forcave të rendit apo ndonjë force tjetër njerëzore, por për shkak të vetëdijes sonë se Allahu na sheh në çdo moment. Ne e adhurojmë Allahun me besimin dhe bindjen se edhe pse ne nuk e shohim Atë, Ai na sheh neve. Prandaj çdo gjë që bëjmë, e bëjmë në mënyrën më të mirë dhe mundohemi të kultivojmë mirësinë në shpirtin tonë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"...Ai është me ju kudo që të gjendeni; Ai sheh gjithçka që bëni..."

Surja el - Hadid, ajeti 4.

Kur besojmë në Allahun, e rregullojmë jetën tonë sipas urdhërave dhe ndalesave të Tij. Për shkak të dashurisë që kemi për Allahun e Madhëruar, ne mundohemi që ta fitojmë kënaqësinë e Tij. Frikësohemi prej zemërimit dhe xhehenemit të Tij dhe qëndrojmë larg prej veprimeve që nuk e kënaqin Atë. Kështu që brenda nesh formohet një vetëdije devotshmërije. Një besim i tillë **na bën njerëz të drejtë dhe të sigurtë**. Bëhemi nga ata njerëz që janë të drejtë në fjalë e në vepra. Çfarëdo që të ndodhë, nuk ndahemi nga e drejta dhe nuk bëhemi gënjeshtarë, mashtrues, dredharakë dhe nuk e tradhetojmë amanetin. Bëhemi myslimanë të vendosur dhe shembull i drejtësisë si Profeti ynë i dashur që duhej dhe respektohej nga të gjithë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Pa dyshim, ata që thonë: "Zoti ynë është Allahu!" dhe pastaj qëndrojnë në rrugën e drejtë, nuk do të kenë arsye për t'u frikësuar e as për t'u dëshpëruar (kur t'u vijë vdekja). Ata do të jenë banorë të Xhenetit, ku do të qëndrojnë përgjithmonë, si shpërblim për atë që kanë punuar".

Surja el - Ahkaf, ajeti 13-14.

DASHURIA PËR ALLAHUN

Krijuesi i trupit e i shpirtit tonë dhe mbjellësi i dashurisë në zemrat tona është Allahu i Madhëruar. Një nga emrat e Tij të bukur është “Vedud” që do të thotë se Allahu edhe “do shumë” por edhe “e duan”.

Allahu, Burimi i Dashurisë, i do shumë roberit e Tij. Këtë dashuri e ka treguar duke na falur mirësi të panumërta në këtë botë dhe na ka dhënë fjalën se në botën tjetër do të na shpërblejë me mirësi edhe më të mëdha. Prej nesh Ai ka kërkuar që t’i besojmë, ta adhurujmë dhe ta duam ashtu siç na ka urdhëruar Ai vetë.

Ne e duam Allahun si një domosdoshmëri të besimit dhe si shprehje e falënderimit tonë, sepse Ai e meriton më shumë se çdo gjë të dashurohet dhe të falenderohet.

Të duash Allahun e Madhëruar është kulmi i besimit. Ne si besimtarë që besojmë tek Allahu me gjithë zemër, e duam Atë më shumë se çdo gjë, madje edhe më shumë se shpirtin tonë. Sepse ne e dimë mirë se të dashurit tanë si nëna, babai, fëmijët, shoqët, ...etj, janë mirësi që na i ka falur Zoti i Madhëruar. Prandaj edhe dashuria jonë për ta nuk është e njëjtë me dashurinë për Allahun.

Ai që dashuron, i bindet të dashurit. Prova më e bukur e besimit dhe e dashurisë sonë ndaj Allahut është bindja ndaj Tij. Dashuria e vërtetë duket në vepra. Besimin dhe dashurinë ndaj Allahut të Madhëruar mund ta tregojmë vetëm nëse i bindemi urdhrave dhe largohemi prej ndalesave të Tij.

Ai që dashuron, gjithmonë e kujton të dashurin dhe ndihet mirë kur e përmend emrin e tij. Ai nuk e harron kurrë atë. Edhe ne si besimtarë që jemi, e kujtojmë gjithmonë Zotin tonë me adhurimet, namazet, leximin e

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Ekzistojnë tre cilësi që kushdo që t’i zotërojë, do të shijojë ëmbëlsinë e besimit;

- Të duash Allahun dhe të Dërguarin e Tij më shumë se të tjerët.

- Atë që e do, ta duash vetëm për hir të Allahut.

- Meqë Allahu të ka shpëtuar prej të keqes së kufrit (mohimit), ta konsiderosh kthimin në kufër, të shëmtuar dhe të rrezikshme sikur hedhja në zjarr.”

Buhari, Iman, 9.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...ata që besojnë, e duan shumë më tepër Allahun...”

Surja el-Bekare, ajeti 165.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Thuaju (o Muhamed): “Nëse ju e doni Allahun, atëherë më ndiqni mua në mënyrë që Allahu t’u dojë dhe t’ua falë gjynahet! Allahu është Falës i Madh dhe Mëshirëplotë”.

Surja Al-i Imran, ajeti 31.

Kuranit dhe lutjet që bëjmë vazhdimisht. Në sajë të emrave të Tij më të bukur, ne mund të njohim madhësinë dhe fuqinë e Tij dhe arrijmë të shprehim dashurinë tonë për Të duke e përmendur me ata emra.

Ai që do Allahun ecën në rrugën e të Dërguarit të Tij. Islami është shkolla më e madhe e dashurisë. Mësuesit e kësaj shkolle janë profetët, njerëzit më të lartë dhe më me vlerë në sipërfaqen e tokës. Profeti ynë i dashur Muhamedi (sal-lall-llahu alejhi ue sellem) është në të njëjtën kohë “Habibull-llah” pra, “Robi i dashur i Allahut”. Për sa kohë që ne ecim në rrugën e Profetit tonë të dashur, e shprehim më së miri dashurinë për Allahun, por në të njëjtën kohë fitojmë edhe dashurinë e Tij.

Kur zemra jonë do të mbushet me dashurinë për Allahun, jeta jonë merr kuptimin e vërtetë, veprimet tona përmirësohen dhe morali jonë zbukurohet. Për shkak të dashurisë që kemi për Allahun, mundohemi të fitojmë edhe kënaqësinë e Tij. U bindemi urdhrave të Zotit tonë, ecim në rrugën e Profetit tonë dhe nuk ndahemi kurrë nga rruga e drejtë që na ka treguar Ai. Duke vepruar kështu, Allahu do të na dojë dhe do të na marrë në radhët e robërve të Tij më të dashur. Kështu që do të bëhemi prej njerëzve dhe miqve të Tij më të zgjedhur dhe do të fitojmë edhe dashurinë e besimtarëve të tjerë dhe të engjëjve.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Në të vërtetë, atyre që besojnë dhe bëjnë vepra të mira, i Gjithëmëshirshmi do t’u dhurojë dashuri.”

Surja el - Merjem, ajeti 96.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Vërtet, zemrat qetësohen me përmendjen e Allahut!”

Surja er - Ra’d, ajeti 28.

Një mik i Allahut tha:

- Unë e di se kur më përmend Allahu. Pas këtyre fjalëve, i gjithë populli u mblodh pranë tij dhe i thanë:

- Nga e di këtë? Ai iu përgjigj:

- Kjo është shumë e lehtë. Kur unë e përmend Zotin tim, edhe Ai më përmend mua.

LUTJA, THELBI I ADHURIMEVE TONA

Lutja ose duaaja, është rikthimi tek Allahu dhe kërkimi i ndihmës së Tij, duke pranuar dobësitë tona. Ajo është njëra nga momentet që ndodhemi më afër Allahut. Kur bëjmë lutje, hapim duart, lutemi dhe përgjerohe mi. Me anë të lutjes i shprehim Allahut dëshirat dhe kërkesat tona.

Nuk ka ndonjë kohë ose kusht të veçantë për të kryer lutje. Mund të lutemi në çdo kohë dhe në çdo vend. Mirëpo ka vende dhe kohë që janë raste shumë të mira për t'u lutur. Ditët dhe netët e mira, si dita e xhumasë, koha e iftarit dhe e syfyrit, nata e Kadrit etj, janë kohë që nuk duhen lënë pa bërë lutje. Edhe vendet e shenjta, si Qabja, Arafati, etj. janë vende ku lutjet pranohen më së shumti.

Allahu i madhëruar i pranon lutjet që dalin nga zemra dhe nuk e lë duarbosh robin e Tij. Nuk duhet të jemi të nxituar për të shijuar pranimin e lutjeve tona, sepse Allahu e di më mirë se ç'është më e dobishme për robin e Tij. Profeti ynë i dashur, për këtë çështje urdhëron kështu:

"Nëse dikush prej jush lutet dhe nuk nxiton të thotë "sa herë i jam lutur Zotit dhe lutja nuk më është pranuar" lutja e tij do të pranohet se s'bën një ditë." (Buhari, Deavat, 22)

Lutja është adhurimi që e mban gjallë lidhjen tonë me Allahun çdo moment. Ashtu sikur e kujtojmë Allahun në çaste vështirësie, ashtu duhet ta kujtojmë dhe t'i lutemi Atij edhe kur jemi në bollëk dhe rehati.

Të luten të tjerët për ty është po aq e rëndësishme sa të lutesh vetë. Të ndihmojmë nënën në shtrimin e sofrës, të moshuarit ose shokët në problemet e tyre, janë raste të mira për të marrë lutjet e tyre. Kështu që duhet të mundohemi sa më shumë që të marrim lutjet e prindërve tanë, të moshuarve, dijetarëve, mësuesve, miqve, komshinjve, jetimëve dhe të varfërve. Por në të njëjtën kohë edhe ne duhet të bëjmë lutje për vëllezërit tanë myslimanë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Lutja është thelbi i adhurimit."

Tirmidhi, Deavat, 1

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Kur robërit e Mi (besimtarë) të pyesin për Mua, (thuaje se) Unë jam afër, i përgjigjem lutjeve të lutësit, kur ai më lutet Mua..."

Surja el - Bekare, ajeti 186.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Kujtoje Allahun kur je në bollëk dhe rehati që Ai të të kujtojë kur të jesh në vështirësi."

Ahmed ibën Hanbel, Musned, I, 307

Allahu im! Fale dhe ruaje Ummetin e Muhamedit. Ndhmoji dhe mëshiroji ata përherë.

URDHËRO ROBI IM

Një Mysliman çohet çdo natë, e përmendte Allahun dhe i lutej Atij. Një herë Shejtani i tha:

- O ti njeri që e përmend shumë Allahun! Gjithë natën thërret Allah, por a të thotë ndokush “urdhëro” lutjeve të tua? Nuk po të vjen as edhe një përgjigje e vetme! Pra, deri kur do të vazhdosh me lutje?

Njeriut iu thye zemra... E vuri kokën përdhe dhe fjeti. Në ëndërr dëgjon një zë:

- Eja në vete, zgjohu! Përse e le lutjen dhe përmendjen e Allahut? Përse u mërzite?

Njeriu:

- Ngaqë nuk vjen asnjë përgjigje që të thotë “urdhëro”! Kam frikë se mos më kanë dëbuar.

Pas kësaj dëgjoji t’i thonë:

- Thënia jote “Allah” është në sajë të thënies së Tij “urdhëro”. Nëse Ai nuk do të thoshte “Urdhëro robi im” ti nuk do të mundje dot të thoshe “Allah” dhe t’i luteshe Atij. Lutja jote është në sajë të frymëzimit që Allahu fut në zemrën tënde. Përpyekjet e tua janë vetëm në sajë të Allahut që t’i ka zgjidhur këmbët për t’ju afruar Atij. Pas çdo thënies tënde “O Zoti im”, vjen thënia e Allahut “Urdhëro”. Shpirti i atij që është larg

adhurimit dhe lutjes, është larg edhe prej kësaj lutjeje (O Zoti im), sepse ai nuk e ka merituar ende që të lutet “O Zoti im”. Gjuha, zemra dhe shpirti i tij janë të kyçura.

Mbase Allahu nuk i ka dhënë probleme, sëmundje dhe fatkeqësi në mënyrë që ai të mos ankohet dhe të qahet. Duhet të kuptojmë se, vështirësitë dhe problemet që na bëjnë t’i lutemi Allahut, janë më të mira se të gjitha pasuritë e botës që na bëjnë ta harrojmë Atë. Lutja pa hall është e ftohtë, ndërsa lutja që bëhet kur jemi në vështirësi, del nga zemra.

Mevlana Xhelaeddin Rumi

FSHIRJA PREJ MEJE, SPËRKATJA PREJ TEJE

shiut, prenë kurbane, shpërndanë lëmoshë dhe u kujdesën për jetimët, por përsëri kërkesa e tyre nuk u plotësua.

Tashmë ishin pa rrugëzgjidhje. U mbledhën disa fshatra së bashku dhe dolën përsëri të bëjnë lutjen e shiut. I gjithë populli i fshatrave, të mësuesit, të vegjëlit, të rinjtë dhe të moshuarit u mbledhën në një shesh. Erdhën edhe hoxhallarët e fshatrave përreth. U këndua Kuran dhe u bënë lutje. U shpërnda lëmoshë dhe u prenë kurbane. U lutën me orë të tëra dhe të gjithë i kishin ngritur sytë nga qielli. Por përsëri në qiell nuk dukej as edhe një re e vogël.

Të nesërmen do të dilnin përsëri për lutjen e shiut. Agoi dita dhe çdo vend u ndriçua. Dukej sikur sot do të ishte edhe më nxehët se ditët e tjera. Gratë e fshatit që në orët e para të mëngjesit kishin zënë radhën tek gryka e pusit dhe po prisnin të merrnin ujin që u nevojitej. Edhe burrat i kishin mbaruar punët e tyre dhe pas pak do të mbledheshin tek sheshi për të filluar lutjen e shiut. Sot do të vinte edhe myftiu me disa hoxhallarë të njohur prej qytetit.

Populli i fshatrave përreth sapo kishte filluar të vinte, kur kishin mbërritur edhe hoxhallarët nga qyteti, por në momentin

Kishte me muaj që nuk binte asnjë pikë shiu. Për kafshët nuk gjendej ujë tjetër përveç baltës së ngelur në gjolin e vogël. Njerëzve nuk u kishte ngelur tjetër veç ujit të pusit që vinte e thahej. Ata besonin se nuk kishte rrugë tjetër përveçse t'i përgjerohejshin Allahut. Me ditë të tëra bënë lutjen e

që po fillonte programi i lutjeve, një grua e moshuar doli tek dera e shtëpisë duke mbajtur belin me dorë. Për shkak të sëmundjes dhe moshës së thyer nuk mund të shkonte tek sheshi. Asaj i vinte shumë keq për thatësirën dhe gjithmonë bënte tevbe (pendim) dhe kërkonte falje. Ajo nuk e humbte kurrë shpresën dhe thoshte gjithmonë se, Allahu është i mëshirshëm ndaj robërve të Tij dhe se një ditë patjetër do të binte shi.

Megjithëse gruaja e moshuar ishte kërrusur shumë, ajo merrte fshesën në dorë dhe me mundim të madh fshinte oborrin përpara shtëpisë. Teksa mendohej të drejtonte belin, ajo shikonte nga qielli me sy të përlotur. Gjithmonë, përpara së të fshinte oborrin, e spërkaste tokën me ujë që të mos ngrihej pluhur. Mirëpo për shkak të thatësirës së madhe nuk mundi ta spërkaste tokën me ujë dhe pluhuri që u ngrit i hyri në hundë. Kush e di se sa dëshironte të kishte pak ujë! Ja pra, në atë çast, nga goja e saj u derdhën këto fjalë: “O Zoti im! Fshirja prej meje, spërkatja prej teje”.

Kjo ishte e gjitha. Nuk kishte hyrë ende nga dera e oborrit dhe ja ku prej së largu u dukën disa njolla të zeza. Retë e shiut që u afruan brenda disa minutave, mbu-

luan gjithë qiellin. Brenda gjysmë ore filloi të binte një shi i madh. Populli që ishte mbledhur për të bërë lutje nuk u largua nga habia e madhe dhe të gjithë u lagën. Nga një anë, falënderonin Allahun e Madhëruar duke derdhur lot dhe nga ana tjetër po ktheheshin në shtëpi ende të habitur ngaqë nuk po e kuptonin të fshehtë të kësaj ndodhie...

PËRGJEGJËSITË E MYSLIMANIT

Ne

- * **Çdo të mirë që zotërojmë, ia kemi borxh Allahut.**
- * **Nuk i shoqërojmë Allahut asnjë shok.**
- * **Nuk pranojmë Zot tjetër përveç Allahut.**
- * **E duam Allahun më shumë se çdo gjë tjetër.**
- * **Adhurojmë vetëm Allahun.**
- * **I lutemi dhe kërkojmë ndihmë vetëm prej Allahut.**
- * **I besojmë Allahut dhe besojmë se Ai nuk do të na lërë të vetmuar dhe pa ndihmë.**
- * **E dimë se gjithë të mirat vijnë prej Allahut dhe e falënderojmë Atë.**
- * **Falim namazin vetëm për Allahun dhe vetëm Atij i bëjmë sexhde.**
- * **Shpresojmë në mëshirën e Allahut dhe frikësohemi prej dënimit të Tij.**
- * **Bëjmë ato që na ka urdhëruar Allahu i Madhëruar.**
- * **Nuk i bëjmë ato që Ai i ka ndaluar.**
- * **E duam Allahun dhe e përmendim emrin e Tij në çdo kohë dhe në çdo vend.**
- * **Lexojmë, dëgjojmë dhe mundohemi të kuptojmë fjalën e Allahut, Kuranin Famëlartë.**

SEPSE NE JEMI MYSLIMANË.

KUSH DO TË TË SHPËTOJË ?

Resulullahu (a.s.), kishte organizuar një fushatë ushtarake në krahinën e Nexhdit në Gadishullin Arabik. Pasi përfundoi fushatën ushtarake në këtë krahinë, ushtria myslimane po përgatitej për t'u kthyer në Medine. Ata ishin shumë të lodhur, sepse koha iahte shumë e nxehtë dhe përpara i priste një udhëtim i gjatë. Kishte hyrë koha e drekës kur ushtria ndaloi për të pushuar në një luginë me pemë dhe shkurre. Sahabët zgjodhën një hije peme të përshtatshme me qëllim që Profeti (a.s.), të pushonte i qetë. Ndërsa vetë u shpërndanë nëpër hijet e pemëve të tjera përreth.

Për shkak të lodhjes dhe të nxehtëtit të madh ushtarët i zuri gjumi shumë shpjet. Ndërsa Profeti, u ul për të pushuar poshtë pemës që i zgjodhën sahabët, e vari shpatën në pemë dhe fjeti...

Armiqtë i kishin ndjekur fshehurazi... Kështu që, pushimi që po bënte ushtria myslimane ishte një rast shumë i mirë për t'i sulmuar. Mushrikët, për të vrarë Profetin (a.s.), nxitën një person nga mesi i tyre që quhej Gavres. Duke ecur tinëz dhe pa u vënë re, Gavresi arriti të shkonte deri tek Profeti (a.s.). Mori shpatën e varur në pemë dhe e ngriti për t'i rënë Profetit tonë të dashur (a.s.). Mirëpo sapo e ngriti shpatën pa që sytë e bekuar të Profetit (a.s.), u hapën.

Gavresi tha:

- O Muhamed! Tani kush do të të shpëtojë ty nga dora ime?

Profeti ynë i dashur (a.s.), pa u shqetësuar dhe pa u frikësuar përballë armikut

që donte ta vriste, iu përgjigj:

- Allahu !

I tronditur nga besimi i patundur i Profetit (a.s.), mushrikut i ra shpata nga dora. Profeti (a.s.), e mori shpatën që kishte rënë tokë dhe iu kthye mushrikut duke i thënë:

- Po tani, ty, kush do të të shpëtojë nga dora ime?!

I hutuar nga ajo që ndodhi Gavresi i thotë:

- Prit ! Mos më dëno menjëherë ! Resulullahu (a.s.), e pyeti :

- A pranon se nuk ka Zot tjetër përveç Allahut dhe se unë jam i dërguari i Tij?

Gavresi tha:

- Jo, nuk pranoj. Por të jap fjalën që nuk do të luftoj më me ty dhe nuk do të bashkohem më me asnjë grup që lufton kundër teje.

Pas kësaj, Resulullahu (a.s.), e la të lirë këtë njeri i cili pak më parë donte ta vriste. Sahabët që u shqetësuan prej zërave erdhën menjëherë pranë Profetit (a.s.). Gavresi u largua prej aty mes shikimeve të habitura të sahabëve. Ai u ndikua shumë nga sjellja e mëshirshme e Profetit tonë të dashur (a.s.), dhe kur u kthye tek shokët e vet, tha këto fjalë:

- Sapo jam kthyer nga takimi me njeriun më të mirë që kam njohur ndonjëherë.

(Buhari, Xhihad, 84)

PROFETI YNË (A.S.), E DONTE SHUMË ALLAHUN

Profeti ynë i dashur (a.s.), e donte Allahun e Madhëruar më shumë se gjithçka. **Dashuria e tij për Allahun nuk ngjasonte me asnjë lloj tjetër dashurie.** Për ta bërë këtë dashuri të vazhdueshme, ai hapte duart dhe i lutej Allahut kështu : “ *Allahu im! Bëje dashurinë time për Ty, më të madhe se dashuria për shpirtin tim, familjen time dhe ujin e ftohtë!*” (Tirmidhi, Deavat, 72)

Profeti ynë (a.s.), **në të gjitha marrëdhëniet e tij me botën, njerëzit, kafshët dhe krijesat e tjera, gjithmonë synonte që të fitonte dashurinë e Allahut.** Për shkak të dashurisë për Allahun, ai sillej me mëshirë ndaj të gjitha krijesave të Allahut. Në çdo mendim dhe veprim ai mendohej të fitonte kënaqësinë e Allahut dhe nuk e lëshonte kurrë nga goja këtë dua: “ *Allahu im ! Dëshiroj që, të të dua Ty, ata që të duan Ty dhe veprat që do të më bëjnë të fitoj dashurinë tënde.*” (Tirmidhi, Deavat, 72)

Profeti ynë e përmendte shumë Allahun dhe thoshte se; “ *Ndryshimi midis atij që e përmend Allahun dhe atij që nuk e përmend Atë, është si ndryshimi midis të gjallit dhe të vdekurit.*” (Buhari, Deavat, 66). Ai, çdo punë e fillonte duke përmendur Allahun dhe ndiente kënaqësi të përpshkrueshme kur përmendte emrat e bukur të Tij.

Profeti ynë i dashur druhej shumë nga mosbindja ndaj urdhrave të Allahut. Ai, gjithmonë jetonte me frikën e dëbimit nga dashuria dhe mëshira e Allahut. Nga dashuria dhe respekti i madh për Allahun, i rrënqethej zemra. Ai nuk linte asgjë mangut nga urdhrat e Allahut,

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Allahu im! Ti je Zoti im. Nuk ka Zot tjetër përveç Teje. Ti më ke krijuar dhe unë jam robi yt. Po mbaj fjalën që të kam dhënë, me aq sa kam mundësi. Strehohem tek Ti nga e keqja e gjynaheve që kam kryer. I përmend me mirënjohje para Teje mirësitë e tua dhe i pranoj gjynahet e mia. Më fal mua! Pa dyshim që askush tjetër nuk mund t’i fali gjynahet përveç Teje.”

Buhari, Deavat, 2

dhe thoshte; “ *Unë jam ai që e njoh dhe e kam më shumë frikë Allahun.*” (Buhari, Itisam, 5). Ai nuk e hiqte kurrë nga mendja dënimin e ashpër të Allahut. Kur frynte erë e fortë, kur gjemonte ose kur qiellin e kaplonin re të zeza, ai kujtonte gjithmonë popujt e mëparshëm të cilët ishin shkatërruar prej Allahut. Në këto raste, me frikë ndaj Allahut, lutej dhe falte namaz. Kur lexonte dhe dëgjonte Kuran ose kur ishte në namaz, zemra i rrënqethej nga frika prej Allahut dhe nuk i mbante dot lotët, por qante.

Profeti ynë i dashur (a.s.), besonte në ndihmën e Allahut çdo moment dhe i dorëzohej Atij. Gjatë emigrimit për

në Medine, kur Ebu Bekri (r.a.), pa se mushrikët u afruan deri tek hyrja e shpellës dhe u frikësua se mos i ndodh-

te ndonjë e keqe Profetit, Resulullahu i tha; *“Mos u frikëso! Allahu është me ne.”*

Megjithëse Resulullahu (a.s.), e dinte mirë ashpërsinë e dënimit të Allahut, ai, kurrë nuk i humbiste shpresat nga mëshira e Tij. **Ai jetonte një jetë të ekuilibruar midis frikës dhe shpresës.** Megjithëse Profet, ai shprehej se edhe ai vetë nuk do të shpëronte po të mos ishte mëshira e Allahut. Ai thoshte se; *“Lutja është thelbi i adhurimit”* (Tirmidhi, Deavat, 1) dhe sa herë që kishte mundësi, i drejtohej dhe i lutej Allahut që të bëhej rob më i mirë. Dhe gjithmonë dëshironte prej Allahut mëshirë dhe falje.

Profeti ynë (a.s.), ishte njeriu që e falënderonte Allahun më shumë se çdo kush tjetër. Ai, me

adhurimet që kryente natë e ditë, mendohej që të shprehte dashurinë që e tij ndaj Allahut. Për të falënderuar Allahun nuk mjaftohej me adhurimet farz (të obliguara), por kryente edhe adhurime nafile (vullnetare). Në ditë të caktuara të muajit agjëronte dhe gjatë natës falte namaz. Madje, ndonjëherë ndodhte që ri ënjteshin këmbët nga qëndrimi një kohë të gjatë në këmbë. Njëherë, kur u pyet se, *“Përse e lodh veten kaq shumë kur ty të janë falur gabimet e shkuara dhe të ardhshme”,* ai u përgjigj; *“A mos të jem një rob falënderues ndaj Allahut?”* (Buhari, Tefsir, Surja 48, 2)

Profeti ynë i dashur, shembulli ynë për çdo çështje, na ka treguar se, falënderimi i vërtetë ndaj Allahut mund të arrihet ve-

tëm me bindje dhe adhurim. Ai mendohej gjithmonë të ishte një rob që e falënderon Zotin. Lutej dhe na ka këshilluar edhe ne që të lutemi me këto fjalë; *“Allahu im! Më ndibmo që të falënderoj Ty për mirësinë e kujtimit dhe përmendjes Tënde dhe të zbuluroj adhurimin tim ndaj Teje!”* (Ebu Davud, Vitri, 26). **Ai e falënderonte Allahun në rehati dhe në vështirësi.** Për çdo mirësi që i jepte Allahu, thoshte gjithmonë "Elhamdulillah" dhe e shprehte me gjuhë atë që i vinte nga zemra.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ

AJETU'L-KURSI

Allahu! Nuk ka zot tjetër përveç

Tij, të Gjallit, të Përjetshmit, Mbajtësit të gjithçkaje! Atë nuk e kaplon as dremitja, as gjumi! Atij i përket gjithçka që gjendet në qiej dhe gjithçka që gjendet në tokë. Kush mund të ndërhyjë tek

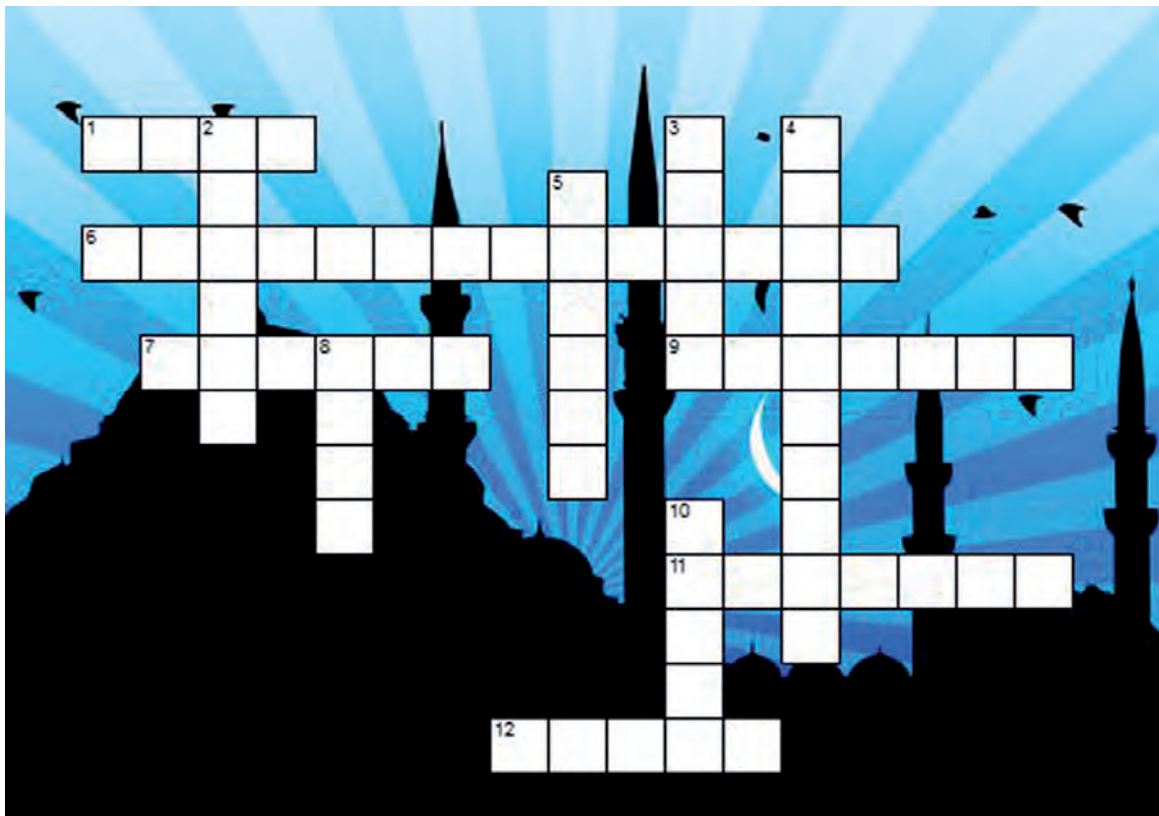
Ai për ndokënd pa lejen e Tij? Ai di çdo gjë që ka ndodhur përpara dhe çdo gjë që do të ndodhë pas njerëzve, kurse ata nuk mund të përvetësojnë asgjë nga Dituria e Tij, përveçse aq sa Ai dëshiron. Kursi-u (Froni) i Tij shtrihet mbi qiejt dhe Tokën dhe Ai nuk e ka të rëndë t'i ruajë ato. Ai është i Larti, Madhështori!

(Surja el - Bekare, ajeti 255.)

PYETJE

Fjalëkryqi

1	Pafundësia e ekzistencës së Allahut.	7	Allahu si pranues i lutjeve.
2	Allahu si drejtues dhe mbikëqyrësi i gjithësisë.	8	Allahu si tregues i rrugës së drejtë.
3	Allahu sheh çdo gjë.	9	Pakufishmëria e mëshirës së Allahut
4	Allahu është një dhe i vetëm.	10	Allahu dëshiron dhe vepron çdo gjë që do.
5	Allahu çdo gjë e krijon nga asgjëja.	11	Allahu si furnizues i çdo krijese.
6	Ekzistimi i Allahut në vetvete pa pasur nevojë për dikë tjetër që të ekzistojë.	12	Ekzistenca e Allahut nuk ka fillim.

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

(Bëhu / gjethe / e doni / Lutja / t’ju dojë/ tokësore e qiellore / afër / zemrat / Allahun / vetvete / Mua)

1. “Ne do t’u tregojmë atyre shenjat Tona në hapësirat ....., si dhe në ....., ...”
2. “...Ai e di ç’ka në tokë dhe në det; asnjë ..... nuk bie, pa e ditur Ai...”
3. “Vërtet, urdhri i Tij, kur Ai dëshiron diçka, është që t’i thotë asaj “.....!” dhe ajo bëhet.”
4. “...ata që besojnë, e duan shumë më tepër .....”
5. “Thuaju (o Muhamed): “Nëse ju ..... Allahun, atëherë më ndiqni mua, që Allahu ..... dhe t’jua falë gjynahet!”
6. “Vërtet, ... qetësohen me përmendjen e Allahut!”
7. “....., është thelbi i adhurimit.”
8. “Kur robërit e Mi (besimtarë) të pyesin për ....., (thuaju se)Unë jam ....., i përgjigjem lutjeve të lutësit, kur ai më lutet Mua...”

Të provojmë veten

1. Cila nga cilësitë e mëposhtme duhet të gjenden tek një mysliman që të shijojë ëmbëlsinë e besimit?

- Të duash Allahun dhe të Dërguarin e Tij më shumë se çdo gjë.
- Atë që e do, ta duash vetëm për hir të Allahut.
- Të konsiderosh kthimin në kufur, të shëmtuar dhe të rrezikshme sikur hedhja në zjarr.
- Të gjitha.

2. Cilat nga shprehjet e mëposhtme në lidhje me lutjen, janë të gabuara?

- Për të kryer lutje nuk ka ndonjë kohë ose kusht të veçantë.
- Për të kryer lutje është e detyrueshme të marrësh abdest.
- Lutja, çdo çast e mban gjallë lidhjen tonë me Allahun.
- Të lutemi kur jemi në rehati që Allahu të na ndihmojë kur jemi në vështirësi.

3. Cila nga fjalitë e mëposhtme nuk përdoret për të treguar dashurinë e Profetit (a.s.), ndaj Allahut?

- E përmendte shumë Allahun.
- Synonte që në të gjitha mendimet dhe veprimet të fitonte kënaqësinë e Allahut.
- Në pesë vaktet e namazit u printe saha-

bëve në namaz.

- Bënte shumë lutje dhe adhurime për të falënderuar Allahun.

4. Cilat nga fjalitë e mëposhtme nuk janë ato që përfitojmë nga besimi në Allah?

- Na bën të dashur tek të gjithë njerëzit.
- Na jep një ndenjë sigurie të pafundme.
- Bën që të jemi të mëshirshëm ndaj të gjitha krijesave.
- Na bën që të jemi të kontrolluar në veprimet tona.

5. Cila nga fjalitë e mëposhtme është e gabuar në lidhje me njëshmërinë e Allahut?

- Çdo kryevepër e ka një mjeshtër. Edhe Gjithësia e ka një krijues.
- Përsosmëria e trupit të njeriut dhe funksionimi i tij nuk mund të jetë vetvetiu. Kjo tregon se e ka një krijues.
- Lindja dhe perëndimi i diellit, ditët dhe netët dhe ndërrimi i stinëve është e pamundur të formohen vetë. Ky rregull i përsosur në Gjithësi, tregon që ka një Zot.
- Çdo njeri ka të drejtë të zgjedhë midis të mirës dhe të keqes.

PËRGJIGJET

Fjalëkryqi

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

1. tokësore dhe qiellore / vetvete	2. gjethe
3. Bëhu	4. Allahun
5. e doni - t'ju dojë	6. Zemrat
7. Lutja	8. Mua - afër

Të provojmë veten

1. d 2. b 3. c 4. a 5. d

SIMBOLI I BUKURIVE DHE MIRËSIVE
BESIMI NË ENGJËJT

- *Qenie të dukshme dhe të padukshme*
  - *Besimi në engjëjt*
  - *Pilësitë dhe detyrat e engjëjve*
- *Ato që përfitojmë nga besimi në engjëjt*
  - *Pilësitë e shejtanit*
  - *Profeti ynë dhe engjëjt*

ZËRI I ENGJËLLIT

Halili ishte një djalë i zgjuar dhe i vëmendshëm, të cilit i pëlqente të meditonte. Ai studionte arsyet e ngjarjeve të ndryshme që shihte apo që imagjinonte dhe në shumicën e rasteve arrinte në përfundime të sakta.

Një ditë i tha babait të tij:

- I dashur baba, kur shoh nënën time që punon dhe lodhet për ne, ndonjëherë mërzitem shumë. Në ato çaste dëshiroj shumë që ta ndihmoj dhe ashtu bëj. Por ndonjëherë, megjithëse e di se ka shumë nevojë për ndihmën time, dal përjashta dhe luaj. Nuk e di, përse sillem kështu kur unë e dua aq shumë nënën time...

Babai ishte mësuar me pyetje të tilla nga ana e Halilit. Prandaj dhe e donte shumë djalin e tij, i cili fliste hapur dhe pa i fshehur ndjenjat.

- Këtë gjendje e përjetojmë të gjithë biri im. Nuk të ndodh vetëm ty...

- Me të vërtetë baba? Të them të drejtën, po gëzohem shumë për këtë, sepse e fajësoja veten shpesh duke menduar se vetëm unë jam i tillë. Mirëpo, përsëri dua që ta di shkaku. A nuk bien në kundërshtim me njëra-tjetrën këto mendime?

- Sigurisht, ashtu është biri im. Kjo ndodh, sepse njeriu është vazhdimisht nën ndikimin e dy qenieve të kundërta me njëra-tjetrën, të cilat nuk mund t'i shohë dot. Njëra nga këto qenie është engjëlli dhe tjetra shejtani.

- Cili është roli i engjëllit, babi?

- Engjëlli na këshillon për të mirë. "Bëhu i mirë!" thotë, "Bëj këtë të mirë!" thotë. Ai nuk do që ne të bëjmë diçka të keqe. Nëse bëjmë ndonjë të keqe, engjëlli mërzitet shumë.

- Po shejtani çfarë bën?

- Shejtani na nxit gjithmonë për punë të këqija. Ai do që ne të flasim fjalë të pista dhe t'i zemërojmë njerëzit. Gjithashtu dëshiron që ne të kundërshtojmë urdhrat e Allahut. Kur ne i kundërshtojmë më të rriturit dhe kur nuk e dëgjojmë fjalën e nënës dhe të babait, gëzohet dhe lumturohet shumë.

- O babi! Kur unë dëshiroj të bëj mirë apo keq, nuk dëgjoj ndonjë zë nga brenda që të më thotë, "Bëj këtë!" ose "Mos e bëj atë!"

- Biri im! Zëri i engjëllit dhe shejtanit nuk i ngjan zërit tonë. Ata mundohen që të ndikojnë në mendimet tona. Le të mendojmë pak shembullin që dhe ti.

Kur ti mendon, "Nëna ime lodhet shumë dhe nuk ka kush ta ndihmojë. Le të pushojë pak, sepse po lodhet shumë për ne. Unë do ta ndihmoj atë!", dije se ky mendim është zëri i engjëllit. Por kur ti e sheh nënën tënde në këtë gjendje dhe thua me vete:

"E ç'më duhet mua se lodhet nëna! Tani nuk kam kohë të ndihmojë askënd." Dije se, shejtani po mundohet të të mashtrojë.

Ndonjëherë shejtani ngadhënjën dhe të detyron të bësh diçka që ti thellë-thellë

nuk e dëshiron. Ja pra, në atë moment duhet të kemi kujdes që të mos biem në grackën e tij.

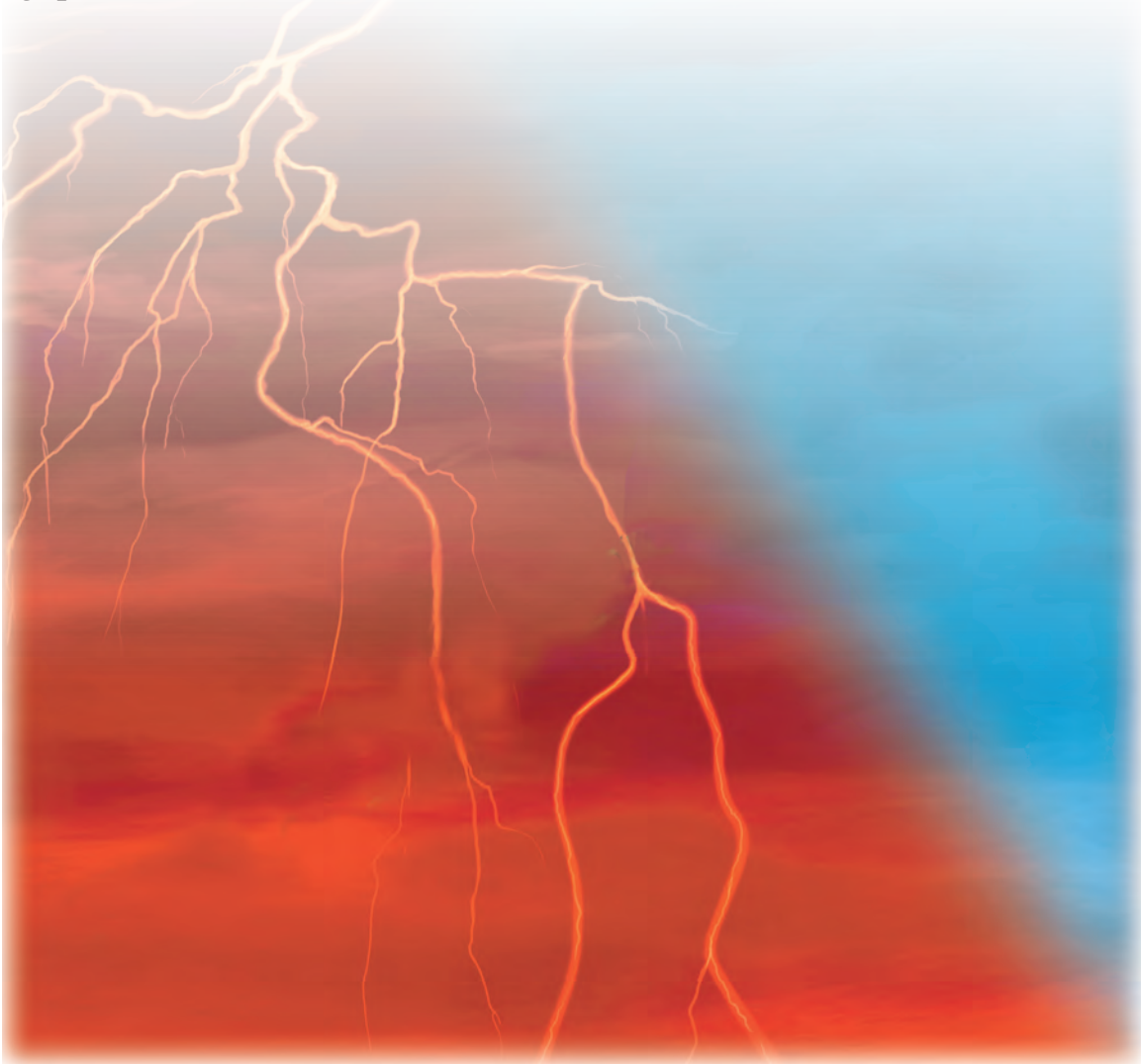
Po të them edhe diçka tjetër që do të ndihnoj ta njohësh më mirë zërin e engjëllit dhe të shejtanit:

Nëse ndjejmë një dëshirë të madhe për të vepruar ato që na ka urdhëruar Allahu dhe Profeti ynë, dije se kjo ndjenjë vjen nga ndikimi i engjëllit tek ne. Por nëse përjetojmë një ndjenjë të kundërt me këtë, dije se kjo vjen nga nxitja e shejtanit. Shejtani dëshiron që të na largojë nga feja, pra nga punët e mira dhe të bukura.

- O baba! Përse nuk mund ta shohim engjëllin dhe shejtanin? A mund të më tregosh pak më shumë për ta?

- Nuk mund t'i shohim, sepse përbërja e tyre është ndryshe nga e jona. Por këto do t'i tregoj një herë tjetër sepse tani më duhet të shkoj në punë. Halili e falënderoi babain e tij dhe u zhyt në mendime për engjëllin dhe shejtanin...

M. Jashar KANDEMIR

QENIE TË DUKSHME DHE TË PADUKSHME

Krijuesi i të gjitha qenieve dhe rregulluesi i kësaj Gjithësie është Allahu i Madhëruar. Allahu ka krijuar qenie që mund t'i shohim dhe që nuk mund t'i shohim.

Një pjesë të qenieve që ndodhen në Gjithësi mund t'i shohim me sy dhe t'i ndjejmë me shqisat e tjera. Ekzistojnë edhe qenie të cilat as nuk mund t'i shohim, dhe as nuk mund t'i ndjejmë me asnjë nga shqisat tona.

Për të pranuar ekzistencën e një qenieje, nuk është e thënë që duhet patjetër ta shohim atë. Ka shumë gjëra, ekzistencën e të cilave e pranojmë edhe pa i parë. Për shembull; mendja, dashuria, mëshira dhe lumturia nuk mund të shihen, por të gjithë ne e pranojmë ekzistencën e tyre. Gjithash-

tu edhe elektricitetin nëpër tela apo valët e zërit në ajër nuk mund t'i shohim, pavarësisht se jemi të bindur në ekzistencën e tyre. Pra, këta shembuj na tregojnë se, bota nuk përbëhet vetëm prej qenieve e krijesave të dukshme.

Njerëzit, kafshët, bimët, malet, detet, pemët, lulet, hëna, dielli dhe yjet janë qenie që mund të shihen. Ndërsa engjëjt dhe shejtanët, janë prej atyre qenieve që nuk mund të shihen dot, sepse syri ynë nuk ka aftësi për t'i parë. Megjithëkëtë, ne besojmë në ekzistencën e tyre, sepse Zoti ynë na ka njoftuar në Kuranin Famëlartë për një ekzistencë të tillë.

BESIMI NË ENGJËJT

Engjëjt janë të krijuar për të kryer detyra të ndryshme me urdhrin e Allahut. Engjëjt nuk mund t'i shohim, as nuk mund t'i ndjejmë. Për këtë arsye, dituritë që kemi rreth tyre, i kemi vetëm në sajë të Kuranit dhe të fjalëve të Profetit tonë të dashur (a.s.).

Pranimi i ekzistencës së engjëjve pa patur dyshime, është një nga elementet bazë të besimit në fenë Islame. Ndërsa mohimi i ekzistencës së tyre, rrjedhimisht çon në mohimin e shpalljes, Profetit, librit që solli Profeti dhe fesë që ai predikoi. Gjithashtu Allahu me anë të engjëjve u ka dërguar mesazhe profetëve. Kështu që, një njeri që i beson shpalljes së Allahut, profetëve dhe librave të Tij, duhet t'i besojë medoemos edhe engjëjve.

Veçoritë e engjëjve.

Engjëjt kanë disa veçori që i bëjnë të ndryshëm nga njerëzit dhe krijesat e tjera. Ata janë krijuar nga nuri (drita) dhe janë shumë të fuqishëm. Mund të lëvizin shumë shpejt dhe për këtë arsye mund të përshkojnë një distancë të madhe në një kohë shumë të shkurtër.

Engjëjt janë krijesa që i binden Allahut dhe i kryejnë të gjitha urdhërat që u jep Ai. Ata vazhdimisht e adhurojnë Allahun dhe i binden Atij. Nuk i kundërshtojnë kurrë

urdhërat e Allahut dhe nuk rebelohen kundër Tij. Ata nuk shkelin as edhe një prej urdhrave të Allahut dhe nuk bëjnë gjynahe. Ata nuk i bëjnë keq asnjë krijese.

Engjëjt nuk kanë gjini (mashkull apo femër), nuk hanë, nuk pinë dhe nuk flenë kurrë. Ata nuk mërzhiten kurrë nga puna dhe adhurimet ndaj Allahut.

Detyrat e engjëjve

Detyra e engjëjve është të kryejnë urdhërat e Allahut dhe ta adhurojnë Atë. Ata i kryejnë në mënyrë të përsosur dhe pa mangësi të gjitha detyrat që u ngarkon Allahu. Ata nuk mërzhiten dhe nuk lodhen gjatë kryerjes së detyrave që u ngarkohen. Vazhdimisht adhurojnë Allahun dhe nuk kundërshtojnë asnjëherë prej urdhrave të Tij.

Përveç adhurimit dhe bindjes të cilat janë detyrat parësore të engjëjve, disa prej tyre kryejnë edhe detyra të veçanta. Më të rëndësishmit prej tyre janë katër engjëj:

Xhebraili: I ngarkuar të kryejë detyrën e dërgimit të mesazheve dhe shpalljeve të Allahut tek profetët. Gjithashtu, ai u bën të ditur urdhërat e Allahut edhe engjëjve të tjerë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Engjëjt janë krijuar nga nuri (drita), xhinët nga zjarri i pastër, ndërsa Ademi nga dheu.”

Muslim, Zuhd, 10

Azraili: I ngarkuar të marrë shpirtat e njerëzve të cilëve u ka ardhur momenti i vdekjes. Për këtë arsye, në Kuranin Famë-lartë, Azraili është përmendur edhe si “engjëlli i vdekjes”.

Mikaili: I ngarkuar të kontrollojë fenomenet e natyrës dhe të shpërndajë rizkun (furnizimin) për njerëzit.

Israfil: I ngarkuar t’i fryjë surit (një lloj mjeti alarmi) për të lajmëruar ardhjen e ditës së Kiametit dhe ringjalljen në ditën e gjykimit.

Përveç këtyre katër engjëjve të mëdhenj, ka edhe disa lloje engjëjsh që kryejnë detyra të caktuar. Disa prej tyre janë:

Kiramen Katibin: Këta janë dy engjëj prej të cilëve njëri qëndron në të djathtën dhe tjetri në të majtën tonë. Ai që qëndron në të djathtë shkruan gjithçka të mirë që veprojmë, fjalë apo veprim qoftë. Ndërsa engjëlli në të majtë shkruan gjithçka të keqe që veprojmë. Dhe në ditën e gjykimit, kur të jemi përpara Allahut për të dhënë llogari, këta dy engjëj do të dëshmojnë për ne.

Engjëjt mbrojtës: Siç kuptohet edhe nga emri i tyre, këta engjëj janë të ngarkuar të mbrojnë njerëzit që i luten Allahut dhe kërkojnë strehimin e tyre tek Ai. Me lejen e Allahut ata i mbrojnë njerëzit nga aksiden-

tet dhe fatkeqësitë e kësaj bote.

Munker dhe Nekir: Këta janë dy engjëj që marrin në pyetje çdo njeri që vdes duke i drejtuar këto pyetje: “Kush është Zoti yt? Kush është Profeti yt? Cili është libri yt? Dhe sipas përgjigjeve që marrin, sillen mirë ose i ndëshkojnë njerëzit e vdekur.

Engjëjt e tjerë: Përveç atyre që tre-guam më sipër, ka edhe shumë engjëj të tjerë që merren me detyra të ndryshme. Për shembull, disa engjëj frymëzojnë njeriun në punë të mira, disa të tjerë shkruajnë salavattet (lutjet) për Profetin (drejtuar Allahut), ndërsa disa të tjerë janë të ngarkuar të merren me punët e Xhenetit dhe të Xhehemit.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Mbi ju ka rojtarë (që ju vëzhgojnë), shënues të nderuar, që dinë gjithçka që bëni.”

Surja el - Infitar, ajeti 10-12

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“... engjëj të fuqishëm e të ashpër, të cilët kurrë nuk i kundërshtojnë urdhrat e Allahut, por i zbatojnë menjëherë ato.”

Surja et - Tahrir, ajeti 6.

Engjëjt luten për ata që vizitojnë të sëmurët

Djali i xhaxhait të Profetit e, njëkohësisht edhe dhëndri i tij, Aliu (r.a.), u takua një mëngjes me shokun e tij Said bin Ifdaka, të cilin e kapi për krahu duke i thënë:

- Said! Hajde shkojmë bashkë të vizitojmë ndonjë të sëmurë! Kështu u drejtuan për tek Hasani, meqë nuk ishte mirë me shëndet. Kur arritën tek shtëpia e tij, aty gjetën edhe Ebu Musa el-Esh'ariun (r.a.).

Aliu (r.a.), pyeti:

- O Ebu Musa, a ke ardhur me qëllim vizitën e një të sëmurë apo thjesht të rruga kënde?

Ebu Musai tha:

-Jo, erdha për të vizituar të sëmurin.

Pas kësaj Aliu (r.a.), transmetoi një thënie që e kishte dëgjuar prej Profetit tonë të dashur:

“Nëse një mysliman viziton në mëngjes vëllanë e tij mysliman që është i sëmurë, shtatëdhjetë mijë engjëj luten dhe kërkojnë falje për të deri në mbrëmje. Nëse e viziton në mbrëmje, shtatëdhjetë mijë engjëj luten dhe kërkojnë falje për të deri në mëngjes. Ai njeri, në xhenet, do të ketë fruta të mbledhura posaçërisht për të.”

(Tirmidhi, Xhenaiz, 2)

Engjëjt luten për ata që agjërojnë

Profeti ynë (a.s.), i cili u jepte shumë rëndësi marrëdhënieve fqinjësore, shkante dhe i vizitonte fqinjët e tij kur kishte mundësi. Një ditë, nderoi shtëpinë e Ummu Umares e cila ishte e njohur me trimëritë e saja në luftën e Uhudit dhe që e thërrisnin zonja Nesibe. Ummu Umare u gëzua shumë për vizitën e Profetit (a.s.), dhe filloi menjëherë të përgatiste ushqim. Ajo qerasi Profetin dhe ata që kishin ardhur bashkë me të. Profeti (a.s.), dëshiroi që edhe e zonja e shtëpisë të ulej e të hante me ta duke e ftuar në sofër me fjalët:

- Urdhëro, ha edhe ti!

Ummu Umare iu përgjigj:

- Unë agjëroj.

Ummu Umare atë ditë mbante agjërim nafile (vullnetar) dhe për këtë arsye nuk hëngri bashkë me mysafirët e saj. Pas kësaj Profeti ynë i dashur e përgëzoi Ummu Umaren me këto fjalë:

“Nëse hahet ushqim pranë dikujt që agjëron, engjëj bëjnë lutje për agjëruesin deri sa të mbarojë ushqimi ose të ngopen ata që po hanë.” (Tirmidhi, Saum, 66)

ATO QË PËRFITOJMË NGA BESIMI NË ENGJËJT

BESIMI NË ENGJËJT

✿ Forcon devotshmërinë tonë dhe shton dashurinë për adhurimin.

✿ Na bën të qëndrojmë larg të këqijave.

✿ Zbukuron moralin tonë.

✿ Na jep dëshirë dhe motivacion për të punuar.

Engjëjt janë qenie që i binden dhe e adhurojnë vazhdimisht Allahun e Madhëruar. Dikush prej tyre qëndron në sexhde dhe dikush tjetër në ruku. Ata e përmendin Allahun pa undalur dhe kërkojnë falje për besimtarët. Besimi në këta engjëj me veçori të tilla, **forcon devotshmërinë tonë dhe shton dashurinë për adhurimin**. Na bën t'i drejtohem Allahut për t'i kërkuar falje për gabimet dhe gjynahet tona dhe gjithashtu të bëhemi prej njerëzve që fitojnë kënaqësinë dhe pëlqimin e Allahut. Na motivon që t'i vlerësojmë më mirë ditët dhe netët tona. Na bën që t'i kemi zili engjëjt për adhurimet që bëjnë dhe na shtyn të bëhemi si ata.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Ata që janë tek Ai (engjëjt), nuk ngurrojnë për të adhuruar Atë e nuk ndiejnë lodhje, por e lavdërojnë (Atë) natën dhe ditën, paprerë.”

Surja el - Enbija, ajeti 19-20.

Besimi në engjëjt “Kiramen Katibin”, të cilët qëndrojnë në të majtën dhe të djathtën tonë duke shkruar të mirat dhe të këqijat, dhe në engjëjt “Munker dhe Nekir”, të cilët do të na pyesin kur të jemi në varr, e mban të gjallë besimin tonë në ditën e gjykimit. Na kujton se një ditë do të japim llogari për çdo vepër tonën. Besimi në engjëj na bën më të matur dhe më të kontrolluar në fjalët, veprimet dhe marrëdhëniet tona me shoqërinë. Na bën të përmirësohemi dhe të qëndrojmë larg të këqijave.

Besimi në engjëjt na bën njerëz “engjëllor”. Për të mos fyer dhe turpëruar engjëjt që qëndrojnë bashkë me ne, largohemi prej fjalëve dhe veprave të këqija. Nuk ngacmojmë dhe nuk tallemi me askënd. Ruhemi nga padrejtësitë dhe nuk sillemi pa edukatë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Dy engjëj i rrinë atij nga e djathta dhe e majta, dhe, për çdo fjalë që ai thotë, ka pranë vetes një mbikëqyrës të gatshëm (për ta shënuar atë).”

Surja el - Kaf, ajeti 17-18.

Engjëjt e frymëzojnë zemrën tonë me punë të mira, të drejta dhe të bukura. Ata kënaqen dhe gëzohen shumë kur ne u bindemi urdhrave të Allahut të Madhëruar dhe Profetit tonë të dashur (a.s.). Ata i luten Allahut dhe kërkojnë falje për ne. Për shembull, kur sillemi mirë me prindërit, u bëjmë mirë shokëve dhe lutemi për ata, kur vizitojmë të afërmit dhe të sëmurët, kur ndihmojmë të varfrit dhe të dobëtit, kur falim namazet, kur lexojmë Kuran dhe marrim dituri, pra, për çdo gjë që bëjmë për të fituar kënaqësinë e Allahut, engjëjt luten për ne dhe kërkojnë prej Allahut të na i falë gjynahet tona. Të dimë dhe të besojmë se veprat tona të mira vlerësohen kaq shumë, i jep një qetësi shpirtit dhe zemrës sonë. Na motivon të sillemi edhe më bukur duke e **zbukuruar moralin tonë**.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Edhe shejtani, edhe engjëlli, sjellin në zemrën e njeriut disa mendime dhe ndjenja. Puna e shejtanit është, të thërrasi në të këqia dhe përfundimi është, drejtimi për nga punët e këqia dhe largimi nga rruga e vërtetë, ndërsa puna e engjëllit është, të thërras për në punë të mira dhe të drejta duke u larguar nga të këqijat.

Cili prej jush që dëgjon brenda vetes një zë që e thërret për punë të mira, ta dijë se ai është zëri i engjëllit. T’i bindet menjherë dhe të falenderojë Allahun. Ndërsa, ai që dëgjon nga brenda një zë që e thërret për në punë të këqija, ta dijë se ai është zëri i shejtanit. Të largohet prej tij dhe të strehohet tek Allahu.”

Tirmidhi, Tefsir, 3.

Allahu i Madhëruar u jep njerëzve forcën për të punuar. Kështu që çdo sukses arrihet në sajë të Tij. Zoti ynë është gjithmonë pranë njerëzve të mirë dhe punëtorë, sepse Ai i do shumë ata që punojnë dhe u jep sukses në punët e tyre. Allahu i Madhëruar na ndihmon kur punojmë diçka të bukur dhe të dobishme. Edhe engjëjt që Ai ka ngarkuar me detyrë, ndodhen pranë nesh duke na frymëzuar për punë të mira dhe të dobishme. Kur bëjmë punë të dobishme, gëzohen shumë dhe i lutën Allahut që ne të kemi sukses. Kur ne ndodhemi në vështirësi ata na ndihmojnë me urdhrin e Allahut. Në Kuranin Famëlartë na bëhet e ditur se, në luftën e Bedrit, për të ndihmuar myslimanët shpirtërisht dhe ushtarakisht u dërguan pesë mijë engjëj. Besimi se Allahu i Madhëruar dërgon engjëjt e Tij për të na ndihmuar kur jemi në vështirësi **na jep dëshirë dhe motivacion për të punuar**. Gjithashtu na bën të mos dorëzohemi dhe të mos i humbim shpresat përballë çdo lloj vështirësie.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Me të vërtetë, atyre që thonë: “Zoti ynë është Allahu”, e pastaj vazhdojnë të vendosur në rrugën e drejtë, do t’u zbrezin engjëjt (para vdekjes) e do t’u thonë: “Mos u frikësoni dhe mos u pikëlloni! Dhe gëzohuni Xhenetit që ju është premtuar. Ne jemi mbrojtësit tuaj në jetën e kësaj bote dhe në botën tjetër. Atje do të keni çfarë t’ju dëshirojë zemra dhe çfarë të kërkonit.”

Surja Fussilet, ajeti 30-31.

ENGJËJT LUTEN PËR BESIMTARËT

Engjëjt i ndihmojnë besimtarët të ruhen nga gjynahet dhe të arrijnë mirësitë e Allahut të Madhëruar. Vetë Allahu na njofton kështu për këtë të vërtetë:

“Ata (engjëjt), që e mbajnë Fronin dhe ata që janë rreth tij, e madhërojnë Zotin e tyre me falënderim dhe i besojnë Atij. Ata lypin falje për besimtarët, duke thënë:

“Zoti ynë, Ti përfshin çdo gjë me mëshirën dhe dijeninë Tënde, prandaj fali ata që janë penduar dhe që ndjekin rrugën Tënde. Ruaji ata prej dënimit të Zjarrit flakëruar!

Zoti ynë, shpjeri ata në kopshtet e Adnit, të cilat ua ke premtuar, së bashku me prindërit, bashkëshortët dhe pasardhësit e tyre të devotshëm! Ti je i Plotfuqishmi dhe i Urti.

Shpëtoji ata nga e keqja! Atë që Ti e shpëton nga e keqja atë Ditë, e ke mëshiruar. Ky është shpëtimi i madh!”

(Surja el - Gafir, ajetet 7-9.)

A doni të merrni lutjet e engjëjve?

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Lutja e një myslimani për vëllanë e tij që nuk i ndodhet pranë, pranohet. Për sa kohë që myslimani lutet për të mirën e vëllait të tij, një engjëll që i ndodhet pranë, lutet për lutësin:

‘T’u pranoftë lutja! Edhe ty të të jepet e njëjta gjë.’”

Timidhi, Tefsir, 3

Engjëjt thonë “Amin” për të gjitha lutjet tona

Profeti ynë i dashur ka dëshiruar që ne të lutemi sa herë që kemi mundësi dhe ka dhënë myzhdenë se, engjëjt thonë “amin” për të gjitha lutjet tona. Ai na ka këshilluar që në lutjet tona të kërkojmë prej Allahut gjëra të mira dhe të bukura:

“Kur të luteni, kërkonit për veten tuaj vetëm gjëra të mira dhe të bukura, sepse engjëjt thonë “amin” në lutjet tuaja.”

Timidhi, Tefsir, 3

Engjëjt luten për ata që mësojnë dituri

Profeti ynë i dashur (a.s.), na ka lajmëruar se, engjëjt luten në mënyrë të veçantë për besimtarët që mësojnë dituri dhe duan që këto dituri t'i përdorin në jetën e tyre:

“Nëse dikush udhëton me qëllim që të marrë dituri, Allahu ia lehtëson atij rrugën

e xhenetit. Edhe engjëjt kënaqen shumë nga ky veprim dhe hapin krahët e tyre mbi atë që kërkon të marrë dituri. Ata që ndodhen në qiej dhe në tokë, madje edhe peshqit që ndodhen në ujë, i luten Allahut që ta falë dijetarin...”

(Ebu Davud, Ilim, 1)

ENGJËJT, SHEJTANI DHE NJERIU

Njeriu ende nuk ishte krijuar. Allahu dëshiroi të krijonte njerëzit që ta njihnin dhe ta adhuronin Atë. Ai u tha engjëjve:

- Unë po krijoj (po përcaktoj) në tokë një halife (mëkëmbës)!”!

Engjëjt thanë:

- A do të krijosh dikë që do të bëjë turbullira e gjakderdhje, ndërsa ne të madhërojmë Ty, të lavdërojmë dhe të lartësojmë?

Allahu tha:

- Unë di atë që ju nuk e dini.

Pastaj engjëjt duke biseduar me njëri-tjetrin thanë:

- Padyshim që Zoti ynë di gjithçka dhe nuk krijon asgjë të padobishme.

Më vonë, Allahu u tha:

- O engjëjt e Mi! Unë do të krijoj njeriun nga balta dhe do t'i jap formë e shpirt. Tregoni respektin e duhur ndaj tij dhe bini në sexhde kur t'ju urdhëroj.

Engjëjt të gjithë së bashku thanë:

- Zoti ynë i Madhëruar! Dëgjuam dhe i bindemi urdhrit Tënd.

Por shejtanit, nuk i pëlqeu ky urdhër i Allahut. Atij i pëlqente vetja, krenohej dhe kujtonte se ishte më i larti ndër krijesat e Allahut.

Më në fund, Allahu e krijoi njeriun. Engjëjt, duke iu bindur urdhrit të Allahut, e respektuan Ademin dhe ranë në sexhde respekti përpara tij. Ndërsa shejtani u tregua mendjemadh dhe ngriti krye. Ai re-

fuzoi të binte në sexhde përpara Ademit duke mos iu bindur urdhrit të Allahut.

Allahu i Madhëruar e pyet:

- Përse nuk iu binde urdhrit Tim? Ç'të pengoi të biesh në sexhde?

Shejtani u përgjigj kështu:

- Mua më ke krijuar nga zjarri, ndërsa atë nga balta. Unë jam më i lartë se ai.

Pas kësaj përgjigjeje Allahu e dëboi shejtanin.

Më vonë, Allahu e vendosi Ademin në xhenet. Krijoi gruan e tij, Havanë dhe i tha Ademit:

- O Adem! Qëndro bashkë me gruan tënde në xhenet. Hani sa të doni dhe çfarë të doni prej aty, por vetëm kësaj peme mos ju afroni, sepse do të bëheni nga të humburit.

Allahu i Madhëruar i kishte lejuar të hanin nga të gjitha pemët përveç kësaj peme të cilën ua ndaloi. Ai kishte për qëllim që të mësonte njeriun të mbizotëronte egon (veten) dhe të forconte vullnetin.

Ademi me Havanë jetonin të lumtur dhe të qetë në xhenet. Nuk dinin se ç'ishte lodhja dhe frika. Hanin dhe pinin çdo gjë që u dëshironte shpirti. Pastaj Allahu e paralajmëroi Ademin në lidhje me shejtanin:

- O Adem! Në të vërtetë, ky (shejtani) është armiku yt dhe i gruas tënde. Kini kujdes që të mos ju nxjerrë nga xheneti se përndryshe do të ngeleni të dëshpëruar. Ndërsa në xhenet nuk ngeleni as të uritur, as lakuriq. Nuk ngeleni nën nxehtësinë përvëluese të Diellit, as të etur.

Feja ime e bukur 2

Ademi me Havanë edhe për ca kohë qëndruan të qetë në xhenet. Mirëpo shejtani nuk rrinte duarlidhur. Ai mendonte gjithnjë dredhi të ndryshme për t'i mashtruar. Një herë, duke u ardhur pranë, u

pëshpëriti kështu:

- O Adem! A të tregoj për pemën e përjetësisë?

Ademi e pa shejtanin dhe e pyeti:

- Cila është ajo pemë? Na e trego që ta shohim!

Kur shejtani i tregoi pemën që ia kishin ndaluar Allahu, nuk e besoi dhe e dëboi atë. Mirëpo, shejtani përsëri nuk u lodh, nuk u dorëzua dhe përsëri filloi t'u pëshpëriste:

- A e dini përse ua ka ndaluar Allahu këtë pemë? Nëse hani nga kjo pemë, do të qëndroni këtu përjetësisht. Ja pra, për këtë arsye ua ndaloj atë. Mendoni mirë! Hajde hani prej frutave të saj!

Ademi dhe Havaja nuk e dëgjuan shejtanin dhe u larguan prej aty. Por shejtani u erdhi nga pas dhe duke u betuar në Allahun ju tha:

- Besomëni, unë po ju këshilloj për të mirën tuaj.

Kur Iblisi (shejtani) u betua në Allahun, Ademi me Havanë i thanë njëri-tjetrit:

- Nuk është e mundur që dikush të gënjë dhe të betohet në Allahun. Mbase thotë të vërtetën. Pastaj filluan të hanin prej frutave të pemës që ua ndaloj Allahu.

- Pasi hëngrën frutat, filluan t'u zbulohen vendet e turpshme të tyre, prandaj filluan të mbulohen me gjethe të xhenetit, sepse nuk dinin ç'të bënin.

Allahu i Madhëruar i pyeti:

- A nuk ua kisha ndaluar atë pemë? A nuk u pata paralajmëruar se shejtani është armiku juaj i hapët? Përse nuk e dëgjuat fjalën time?

Ademi dhe Havaja thanë:

- Zoti ynë! Bëmë mëkat ndaj vetes, dhe nëse Ti nuk na fal dhe nuk na mëshiron, ne me siguri do të jemi të humbur.

Allahu i Madhëruar i tha Ademit:

- Unë të dhashë mirësinë Time më të madhe, Xhenetin. Të fala ç'dëshirove. A nuk të mjaftonin këto që iu afrove kësaj pemë?

Ademi tha:

- Nuk e kisha menduar se dikush do të gënjente duke u betuar në emrin Tënd...

Allahu i Madhëruar i tha Ademit:

- Do të zbrisni në tokë dhe do të fitoni jetesën duke u lodhur dhe duke derdhur djersë.

Pastaj Allahu vazhdoi duke thënë:

- Zbritni (dilni)! Deri në një afat të caktuar, vendbanimi dhe prehja juaj do të jetë në tokë.

Ademi u dëshpërua shumë dhe i penduar për atë që veproi, filloi të qante dhe të përgjërohej:

- Zot, më fal! Më mëshiro, të lutem!

Më në fund, Allahu e mëshiroi dhe ia pranoi pendimin. Ai e fali atë, sepse Allahu i falë ata që pendohen sinqerisht dhe kërkojnë falje për gabimet e tyre. Ai është Mëshirues dhe Bujar.

(Shikoni ajetet në lidhje me këtë temë: Surja Bekare, ajetet 30-37 dhe Surja A'raf, ajetet, 11-25)

(“Tregime nga Kurani Kerim”, Sejjid Kutub – Abdullah Xhude es-Sahhar)

SHEJTANI

Shejtani është njëra nga qeniet që nuk mund të shihet me sy. Emri tjetër i tij që përmendet në Kuranin Kerim, është Iblis. Shejtani është krijesa që u dëbua nga mëshira hyjnore, sepse kundërshtoi urdhërin për t'i bërë sexhde Ademit (a.s.). Ai është krijuar prej zjarrit dhe është simboli i së keqes.

Siç thamë, arsyeja e dëbimit të shejtanit prej mëshirës hyjnore, ishte mendjemadhësia që ai tregoi ndaj urdhrat të Allahut. Mirëpo ai, duke pretenduar se arsyeja e dënimit të tij ishte Ademi (a.s.), u bë armiku i njerëzve. Për këtë arsye, ai bën çdo lloj hileje dhe mashtrimi që t'i pengojë njerëzit nga rruga e drejtë. Ai dëshiron që t'i kundërshtojmë urdhrat e Allahut dhe të bëjmë gjynahe. Kështu që ai do të hakmerret kundër Ademit (a.s.), dhe bijve të tij duke u bërë shkak që ata të shkojnë në Xhehenem. Allahu i Madhëruar, na paralajmëron nga dredhitë dhe mashtrimet e shejtanit në këtë mënyrë: “Me të vërtetë, djalli është armik i hapët për ju, prandaj vështrojeni si armik! Ai vetëm i joshë ithtarët e vet, që të bëhen shokë të zjarrit të përflakur.” (Surja el – Fatir, ajeti 6.)

Shejtani nuk është ndonjë krijesë e fuqishme që të kihet frikë prej tij. Ai, vetëm sa fut në zemrat tona ndjenja dhe mendime negative duke na bërë me vesvese. Punët dhe veprat e këqija i bën të na duken të mira dhe mundohet që të na bëjë të harrojmë Allahun dhe botën tjetër. Mirëpo, ne njerëzit, jemi krijesa të zgjuara dhe të vullnetshme. Këto cilësi na bëjnë më të fuqishëm se shejtani. Megjithatë shejtani është i ndryshëm dhe i padukshëm për syrin tonë, ai nuk ka fuqi të na detyrojë ne të kryejmë punë të këqija. Allahu i Madhë-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Ai (Iblisi) ishte një nga xhindët dhe nuk iu bind urdhrat të Zotit të vet...”

Surja el - Kehf, ajeti 50.

ruar na tregon qartë për këtë: “Në të vërtetë, djalli nuk ka kurrfarë pushteti mbi ata që besojnë dhe mbështeten tek Zoti i tyre. Pushteti i djallit është vetëm mbi ata që i binden atij dhe adhurojnë zotat e tjerë përveç Allahut.” (Surja en – Nahl, ajetet 99 – 100.)

Nëse ne përdorim zgjuarsinë dhe vullnetin tonë, nuk ndikohemi prej ndjenjave dhe mendimeve negative që vijnë prej shejtanit dhe nuk kryejmë punë të këqija. Kështu që shejtani nuk ia arrin qëllimit të tij dhe ne do ta fitojmë betejën me të. Mirëpo, nuk duhet ta heqim kurrë nga mendja që, nuk është e mjaftueshme që këtë betejë ta fitojmë vetëm një herë. Kjo është një betejë që do të vazhdojë deri në fund të jetës sonë.

Rrëfimi i shejtanit

Në botën tjetër, kur të kryhet llogaria dhe të mbaroj gjithçka, shejtani do të thotë kështu: "Allahu ju bëri një premtim të vërtetë. Edhe unë ju premtova, por ju mashtrova. Unë nuk kam pasur kurrfarë pushteti mbi ju. Unë thjesht ju thirra e ju m'u përgjigjët. Pra-

ndaj, mos më qortoni mua, por qortoni veten! Unë nuk jam shpëtimtari juaj dhe as ju nuk jeni shpëtimtarët e mi. Unë tani e mohoj që më bëtë ortak me Allahun (në adhurim)." Vërtet, keqbesërisit do të kenë një dënim të dhembshëm. (Surja Ibrahim, ajeti 22.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Nëse djalli fillon të të joshë, kërko mbështetje te Allahu. Me të vërtetë, Ai i dëgjon të gjitha dhe i di të gjitha."

Surja Fussilet, ajeti 36.

TË STREHOHEMI TEK ALLAHU PREJ SHEJTANIT

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Thuaj:

"Kërkoj mbështetje te Zoti i agimit, që të më mbrojë nga shërrit dhe nga gjithçkaje që Ai ka krijuar dhe nga shërrit dhe natës, kur kaplon terri dhe nga shërrit dhe falltarëve, që fryjnë në nyje (duke bërë magji) dhe nga shërrit dhe smirëziut, kur vepron me smirë!"

Surja el-Felek, ajeti 1-5.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Thuaj:

"Kërkoj mbështetje te Zoti i njerëzve, Sundimtari i njerëzve, i Adhuruari (i vetëm me të drejtë) i njerëzve, nga shërrit dhe djallit cytës që fshihet (pasi cyt) e që hedh dyshime në gjokset e njerëzve, (qoftë ai djall) prej xhindeve apo njerëzve!"

Surja en-Nas, ajeti 1-6.

Sahabiu, xhenazen e të cilit e mbajtën engjëjt.

Seleme bin Eslem (r.a.), tregon:

Sa'd bin Muadhi (r.a.), njëri nga shokët më të dashur të Profetit (a.s.), kishte ndërruar jetë. Sapo mori lajmin e hidhur të vdekjes së Sadit, Profeti (a.s.), bashkë me shokët e tij shkoi menjëherë në shtëpinë e të ndjerit. Profeti (a.s.), ecte përpara, ndërsa ne të tjerët ishim pas tij. U afruam tek dera e dhomës dhe Profeti (a.s.), hyri brenda. Aty nuk ishte askush tjetër përveç trupit të pajetë të Sa'd bin Muadhit. Mirëpo, Profeti ynë i dashur ecte me shumë kujdes sikur kishte frikë se mos shkelte ndonjë. Kur desha të hyja në dhomë, më bëri me shenjë të qëndroja aty ku isha. Unë qëndrova dhe u bëra me shenjë edhe të tjerëve që ishin pas meje që të mos lëviznin nga vendi. Kur

Profeti (a.s.), doli nga dhoma, i thashë: “O i Dërguar i Allahut! Unë nuk pashë askënd përveç jush, por ju ecnit sikur kalonit mbi supet e dikuajt tjetër.” Profeti (a.s.), urdhëroi e tha: “Për të mbajtur xhenazen (trupin e vdekur) e Sa'dit, kishin zbritur shtatëdhjetë mijë engjëj që nuk kishin shkelur më parë mbi tokë. Në dhomë nuk gjeta vend për t'u ulur. Por njëri nga engjëjt më bëri vend dhe vetëm kështu munda të ulesha.”

Profeti ynë i dashur, kishte ngelur aq i kënaqur me gradën që kishte arritur Sad bin Muadhi, saqë shpesh përsëriste këtë fjalë: “O Ebu Amr, i lumi ti! O Ebu Amr, i lumi ti! O Ebu Amr, i lumi ti!”

(Ibn Sad, III, 428-430.)

**Të bëjmë një jetë të tillë që,
edhe xhenazen tonë ta mbajnë engjëjt**

PROFETI YNË I DASHUR (A.S.), DHE ENGJËJT

Engjëjt të cilët e respektuan Ademin (a.s.), i respektojnë të gjithë bijtë e tij besimtarë. Njerëzit e mirë të cilët Allahu i do, edhe engjëjt i duan. Për këtë arsye, engjëjt duan dhe respektojnë më shumë profetët e Allahut.

Profeti ynë, Muhamedi sal-lallahu alejhi ve's-sel-lem, ishte profeti i fundit të cilin Allahu e dërgoi për të gjithë njerëzimin. Ai u zgjodh prej Allahut që të jetë shembulli më i mirë për njerëzit. Ai zotëronte një moral aq të bukur, saqë edhe engjëjt ia kishin zili. Allahu e deshë atë dhe e bëri të dashur tek njerëzit e Tij të mirë. Edhe engjëjt e deshën atë që në vogëli dhe lajmëronin njëri-tjetrin për profetësinë që do t'i jepej.

Marrëdhëniet e Profetit me engjëjt filluan të bëheshin më të shpeshta me zbritjen e Kuranit Famëlartë. Profeti ynë (a.s.), ishte dyzet vjeç kur filloi të shkante në shpellën Hira. Ai qëndronte disa netë atje e më pas kthehej përsëri në shtëpi. Aty përmendte Allahun e Madhëruar dhe meditonte mbi gjendjen e gjithësisë dhe njerëzve. Njëerën nga netët që Profeti ynë (a.s.), qëndronte në shpellë, në kohën para sabahut, i vjen engjëlli i shpalljes, Xhibrili

(a.s.), të cilin Allahu i Madhëruar e ka ngarkuar me detyrën e dërgimit të shpalljeve dhe mesazheve tek profetët. Ai kërkoi prej Profetit tonë (a.s.), që të lexonte. Ndërsa Profeti ynë (a.s.), tha se nuk dinte të lexonte. Xhibrili (a.s.), e përsëriti disa herë kërkesën e tij dhe pasi mori të njëjtën përgjigje prej Profetit tonë (a.s.), lexoi ajetet (vargjet) e para të Kuranit Famëlartë. Kur Profeti ynë (a.s.), mori shpalljen e ajeteve të para, doli nga shpella dhe pa Xhibrilin (a.s.), që kish-te mbuluar gjithë qiellin. Pas kësaj ngjarjeje, Xhibrili (a.s.), erdhi tek Profeti ynë (a.s.), në kohë të ndryshme për njëzet e tre vjet me rradhë për t'i shpallur Profetit tonë ajetet dhe suret e Kuranit Famëlartë, pra, mesazhin e Allahut të Madhëruar.

Profeti ynë i dashur (a.s.), çdo vit, në muajin e Ramazanit lexonte përmendsh përpara Xhibrilit (a.s.), të gjitha ajetet që i kishin ardhur deri në atë moment. Por në vitin e fundit para se të ndërronte jetë, e lexoi dy herë të gjithë Kuranin, nga fillimi deri në fund bashkë me Xhibrilin (a.s.).

Xhibrili (a.s.), i vinte ndonjëherë Profetit tonë (a.s.), në formën e një njeriu. Një ditë, kur Profeti ynë (a.s.), po qëndronte me shokët e tij, Xhibrili vjen i veshur me rroba të bardha dhe të pastra. Ai e pyeti Profetin tonë (a.s.), në lidhje me besimin, islamin, ihsanin (mirësi) dhe kiametin. Pasi mori përgjigjen e pyetjeve, u largua prej aty. Ndërsa Profeti ynë (a.s.), u shpjegoi shokëve të tij se, ai ishte Xhibrili (a.s.), që kishte ardhur t'u mësonte fenë e tyre.

Allahu i Madhëruar, dërgonte engjëjt në ndihmë të Profetit tonë të dashur (a.s.), për t'i qetësuar zemrën dhe për ta mbështetur në kohë të vështira. Një shembull i tillë ndodhi gjatë kohës së hixhretit (emigrimit). Mushrikët e Mekes u afruan deri tek hyrja e shpellës ku ishte fshehur Profeti (a.s.). Po të përkuleshin pak, do ta shihnin Profetin (a.s.). Në atë moment, Allahu i Madhëruar i dha një qetësi shpirtërore dhe një ndjenjë sigurie.

Allahu i Madhëruar, e ka ndihmuar dhe mbështetur Profetin (a.s.), dhe shokët e tij me ushtri engjëjsh në shumë luftëra. Në luftën e Hunejnit, kur Myslimanët po jetonin çaste të vështira, Allahu i ndihmoi besimtarët duke ju dërguar një ushtri engjëjsh.

Profeti ynë i dashur thotë se, engjëjt vijnë nëpër vende ku kryhen vepra të bukura dhe të mira, që e kënaqin Allahun. Ata ulen nëpër vendet ku mësohet dituri, lexohet Kuran, kryhen adhurime dhe vepra të mira. Gjithashtu ai ka thënë se, engjëjt duke i rrethuar njerëzit që ndodhen në këto vende, lutën për ta dhe futin në zemrat e tyre gëzim dhe qetësi. Këshillonte që të largohemi nga veprimet që do t'i shqetësonin engjëjt. Ai vetë kishte kujdes për këtë. Ai nuk pëlqente që njerëzit që hanin qepë apo hudhra të

futeshin në xhami deri sa t'u ikte era e keqe e gojës. Ai thoshte se nuk duhej të shqetësoheshin njerëzit e tjerë dhe engjëjt.

Profeti ynë i dashur u dërgua si mëshirë për të gjitha kohërat dhe për të dy botët. Zoti ynë që e lartësoi Profetin (a.s.), me mëshirën dhe kënaqësinë e Tij, e bëri atë të dashur edhe për engjëjt dhe kërkoi prej tyre që ta lavdëronin atë me salavate. Për këtë arsye, engjëjt luten dhe kërkojnë falje për Profetin tonë të dashur (a.s.). Madje disa engjëj janë të ngarkuar me detyrën e gjetjes së besimtarëve që bëjnë salavate për Profetin dhe me dërgimin e këtyre salavateve Profetit tonë të dashur (a.s.).

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"... (dijeni se) Allahu është Mbrojtësi i tij (Profetit), Xhebraili dhe besimtarët e mirë. Veç kësaj, edhe engjëjt e mbështesin atë."

Surja et-Tahrim, ajeti 4.

NDIHMA QË VJEN ME ENGJËJT

Lufta e Bedrit, ishte e para që u zhvillua midis myslimanëve dhe mushrikëve të Mekes. Mushrikët kishin ardhur në Bedir me një ushtri tre herë më të madhe se e ushtria e myslimanëve. Ata kishin në plan që me këtë luftë t'i zhduknin përfundimisht myslimanët.

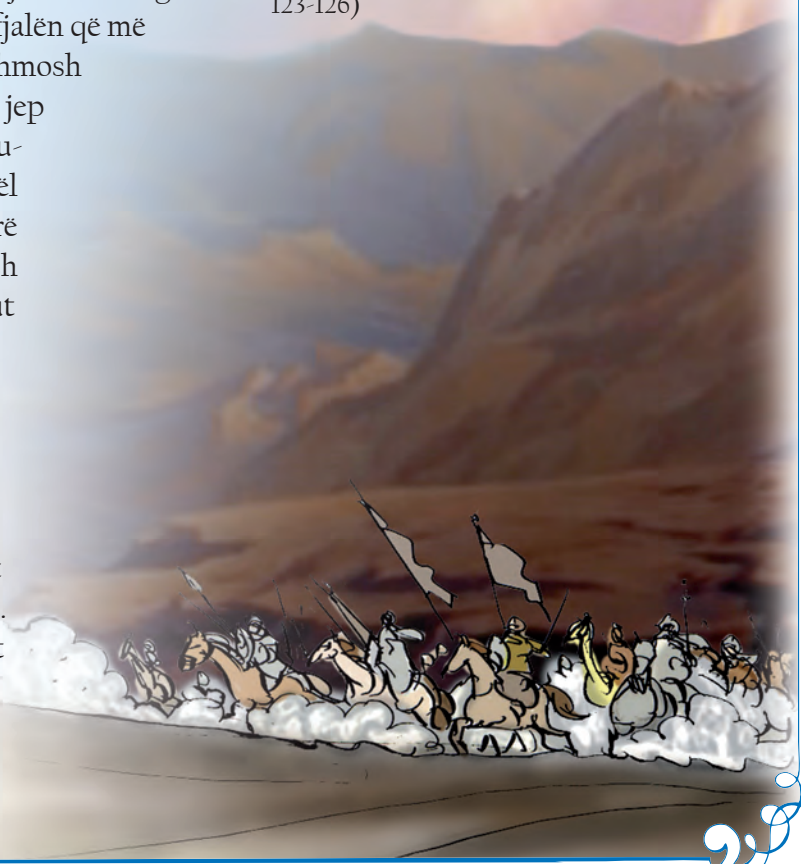
Lufta filloi dhe ushtritë u përplasën me njëra-tjetrën. Myslmanët bënë një luftë për jetë a vdekje. Ndërsa Profeti ynë i dashur kishte ngritur duart nga qielli dhe lutej kështu:

“Zoti im! Ja ku janë Kurejshët që kanë ardhur me gjithë forcat e tyre për të zhdukur fenë Tënde. Ata të sfidojnë Ty dhe përgënjeshtrojnë të Dërguarin Tënd. O Allah! Mbaje fjalën që më ke dhënë se do t'i ndihmosh të Dërguarit e Tu. Na jep fitore. Nëse do të zhduket edhe ky grup i vogël i besimtarëve, atëherë nuk do të ngelet askush tjetër mbi faqen e dheut që do të adhurojë Ty.”

Allahu Teala e pranoi lutjen e Profetit tonë të dashur (a.s.), dhe dërgoi engjëjt grupe grupe në momentet më të vështira të luftës. I ndihmoi myslimanët me pesë mijë engjëj dhe luftën e fituan myslimanët. Alla-

hu i Madhëruar, ndihmën që ju dha me anë të engjëjve, në Kuranin Famëlartë e tregon kështu:

“Allahu ju ndihmoi në Bedër, kur ishit të pafuqishëm, andaj frikësojuni Allahut, për të qenë falënderues. Atëherë ti (Muhamed) u thoshe besimtarëve: “A nuk ju mjafton ndihma e Zotit tuaj me tre mijë engjëj të dërguar?” Po! Por, nëse ata ju sulmojnë, bëhuni të durueshëm dhe të dëgjueshëm dhe Zoti juaj menjëherë do t’ju dërgojë në ndihmë pesë mijë engjëj. Allahu e bëri këtë që t’u sjell lajmin e gëzuar dhe që t’ua qetësojë zemrat. Vërtet, fitorja është vetëm nga Allahu, i Plotfuqishmi dhe i Urti.” (Surja Ali-i Imran, ajetet 123-126)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Vërtet, Allahu dhe engjëjt e Tij bëjnë salavat për të Dërguarin dhe luten për të. O ju që besuat, bini salavat për atë dhe përshëndeteni me “selam”!”

Surja el-Ahzab, ajeit 56.

Ejani të lutemi edhe ne si engjëjt që të ngrihet grada e Profetit tonë sal-lallahu alejhi ve sel-lem tek Allahu i Madhëruar. Ti dërgojmë atij (Profetit) selamet tona më të përzemërta, duke i vendosur ato në krahët e engjëjve të Allahut.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ
الْأُمِّيِّ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ

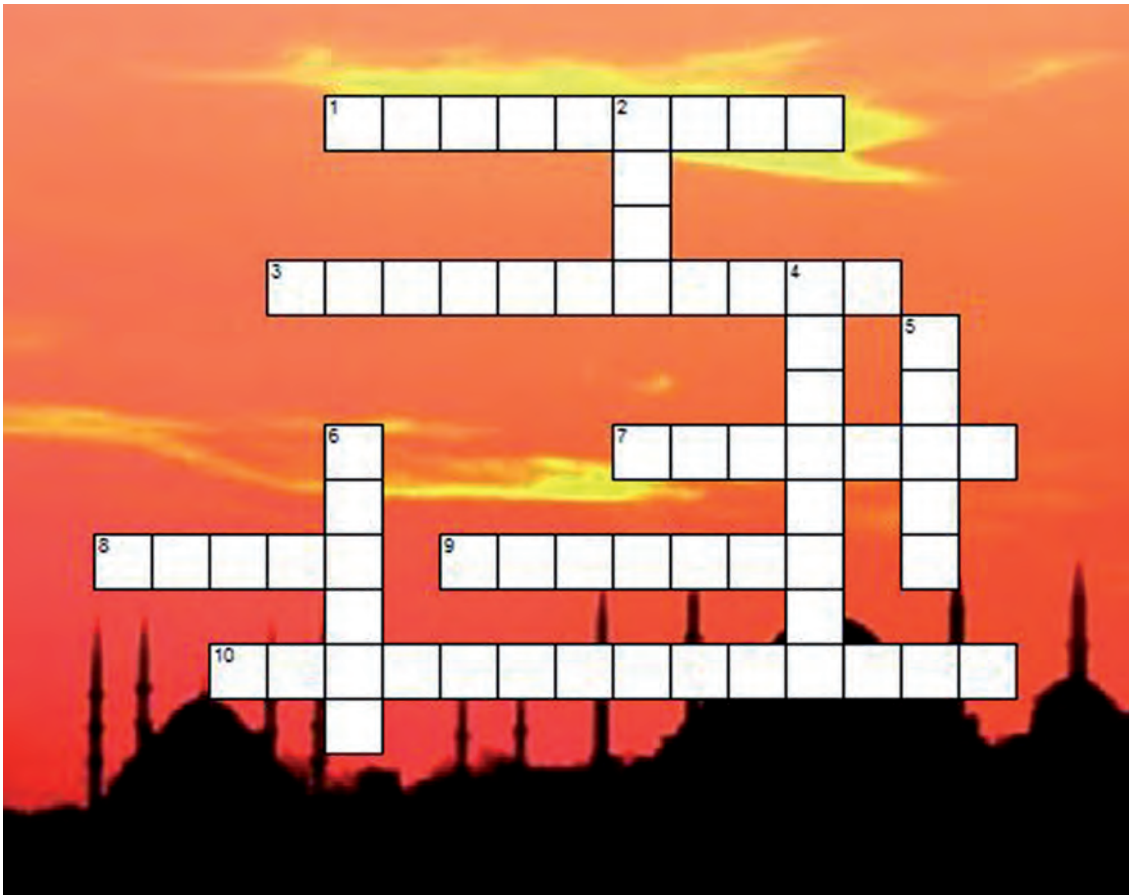
Allahumme sal-li ala sejjidina
Muhamedin'in-nebijji'l-umijji ve ala
alihi ve sahabihi ve sel-lim.

O Allahu im! Jepi begati dhe paqe
Profetit tonë të dashur Muhamedit
(alehjis-selam)

PYETJE

Fjalëkryqi

1	Engjëlli që kishte për detyrë t'i sjellë shpalljet dhe mesazhet e Allahut tek profetët.	6	Lënda prej së cilës është krijuar shejtani.
2	Fjala që thonë engjëjt pas çdo lutjeje që bëjmë.	7	Engjëlli që ka për detyrë të kontrollojë fenomenet e natyrës dhe të shpërndajë rizkun (furnizimin) për njerëzit.
3	Engjëjt që kanë për detyrë të marrin në pyetje të vdekurin në varr.	8	Lënda prej së cilës janë krijuar engjëjt.
4	Engjëlli i ngarkuar t'i fryj surit për të lajmëruar ardhjen e ditës së Kiametit dhe ringjalljen në ditën e Gjykimit.	9	Engjëlli që merr shpirtrat e njerëzve.
5	Lënda prej së cilës janë krijuar njerëzit.	10	Engjëjt që kanë për detyrë të shkruajnë veprat e mira dhe të këqia.

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

(amin / shejtani / shënues / engjëllit / armik / pushteti / shejtanit / zota / bëni / engjëjt / ata / zë)

1. “Ndonëse mbi ju ka rojtare (që ju vëzhgojnë), ... të nderuar, që dinë gjithçka që .....”
2. “Me të vërtetë, ... është armik për ju, andaj vështrojeni si .....! Ai vetëm i josh ithtarët e vet, që të bëhen shokë të zjarrit të përflakur.”
3. “Sepse, në të vërtetë, shejtani nuk ka kurrfarë ..... mbi ata që besojnë dhe mbështeten tek Zoti i tyre. Pushteti i shejtanit është vetëm mbi ..... që i binden atij dhe adhurojnë ..... të tjerë veç Allahut.”
4. “Kur të luteni, kërkoni për veten tuaj vetëm gjëra të mira dhe të bukura. Sepse ..... thonë “.....” për lutjet tuaja.”
5. “Cili prej jush të dëgjoj nga brenda vetes një ..... që e thërret për punë të mira, ta dijë se ai është zëri i ..... T’i bindet menjëherë dhe të falenderojë Allahun. Ndërsa, ai që dëgjon nga brenda një zë që e thërret për punë të këqija, ta dijë se ai është zëri i ..... Të largohet prej atij dhe të strehohet tek Allahu.”

Të provojmë veten

1- Cila nga veprimet e mëposhtme nuk është veçori e engjëjve?

- a) Nuk hanë dhe nuk pinë.
- b) Nuk flenë.
- c) Nuk kanë gjini (mashkull apo femër)
- d) Kanë aftësi t'i ngrënë krye Allahut.

2- Cila nga veprimet e mëposhtme nuk është detyrë e engjëjve?

- a) Të bëhen shembull për njerëzit.
- b) Të vëzhgojnë njerëzit.
- c) Të luten për besimtarët.
- d) T'u sjellin shpalljen profetëve.

3- Cilat prej fjalive të mëposhtme shprehin ato që përfitojmë nga besimi në engjëjt?

- I- Forcon devotshmërinë tonë.
  - II- Na bën më punëtorë
  - III- Na largojnë prej të këqijave.
  - IV- Zbukurojnë moralin tonë.
- a) I-II-IV   b) I-III-IV
  - c) I-II-IV   d) I-II-III-IV

4- Cilët prej engjëjve të mëposhtëm nuk janë prej katër engjëjve të mëdhenj?

- I- Mikaili
- II- Israfili
- III- Munker Nekir
- IV- Xhebraili
- V- Azraili
- VI- Junusi

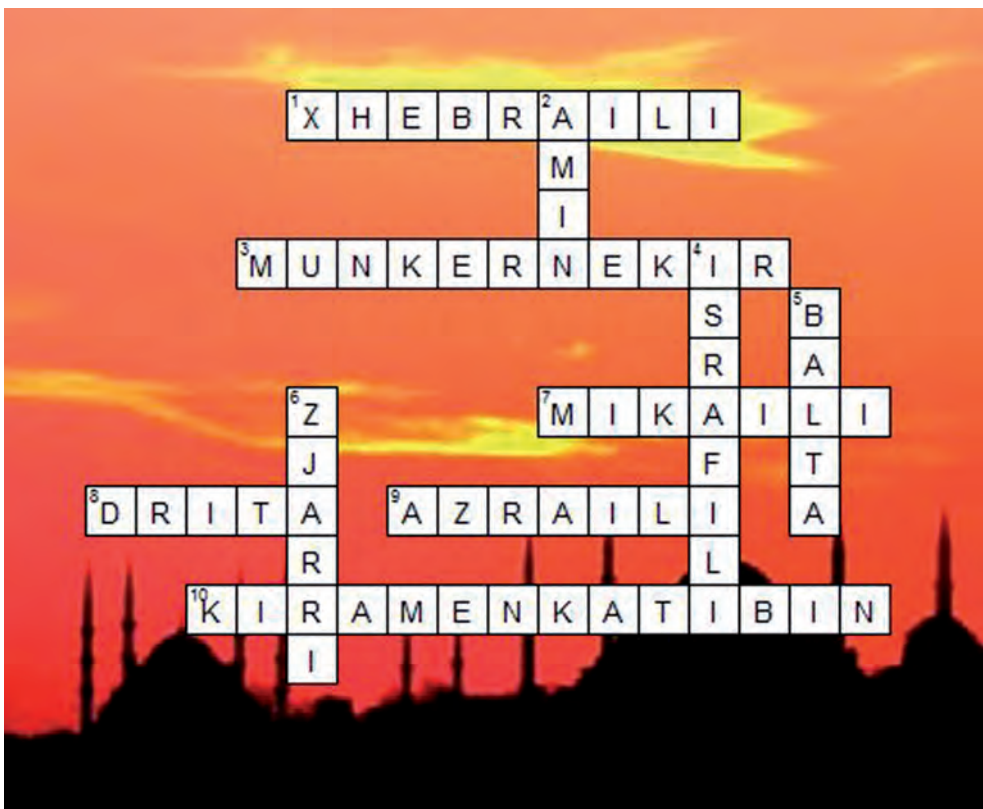
- a) I -IV   b) II-VI
- c) III-VI   d) IV-V

5- Kur dëshirojmë të bëjmë punë të mira, në zemrën tonë lindin disa ndjenja. Pra na pëshpërit shejtani dhe engjëlli. Cila prej mendimeve të mëposhtme janë prej shejtanit?

- a) Me këtë vepër do të ndjesh qetësi dhe kënaqësi.
- b) Do të bëhesh shembull i mirë për të tjerët.
- c) Në këtë botë nuk do të ketë dobi për ty.
- d) Do të fitosh dashurinë dhe shpërblimin e Allahut.

PËRGJIGJET E PYETJEVE

Fjalëkryqi

146

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

1. shënues - bëni
2. shejtani - armik
3. pushteti - zota - ata
4. engjëjt - amin
5. engjëllit - shejtanit - zë

Të provojmë veten

- 1) d   2) a   3) d   4) c   5) c

UDHËZUESI I JETËS SONË **BESIMI NE LIBRAT**

- *Njeriu ka nevojë për shpalljen*
  - *Librat hyjnorë*
- *Ato që përfitojmë prej librave hyjnorë*
  - *Shpallja e parë*
- *Libri ynë, Xurani Xerim*
- *Profeti ynë i dashur dhe Xurani Xerim*

HAPI KRAHËT E IMAGJINATËS !

Bekiri iu afrua babait të tij që po lexonte Kuran dhe duke treguar Librin e shenjtë tha:

- "I dashur baba! Di që ky Kuran që po lexon është fjala e Allahut të Madhëruar, por dua ta njoh edhe më shumë e më nga afër atë. A më tregon diçka më tepër rreth Kuranit Famëlartë?"

Babai i Bekirit, duke mos mundur ta fshihte gëzimin ndaj dëshirës së djalit, nisi t'i fliste kështu mbi Kuranin Famëlartë:

- Biri im! Kurani Famëlartë është libri i shenjtë i myslimanëve. Allahu në çdo periudhë u ka dërguar shpallje njerëzve dhe u ka treguar se ç'pret e ç'dëshiron prej tyre. Mirëpo, me kalimin e një kohe të gjatë, këto shpallje humbën dhe njerëzit filluan të sillshin në kundërshtim me dëshirën e Allahut. Krijuesi i Madhëruar, gjithmonë dëshiron të mirën për robërit e Vet. Dhe për këtë arsye, i dërgoi njerëzimit shpallje të reja duke ia përcjellë me anë të një profeti të ri. Ndërsa, shpallja e fundit që Allahu dërgoi, është Kurani Famëlartë. Pas tij nuk dërgoi dhe nuk do të dërgojë asnjë shpallje tjetër. Këtë na e bën të ditur edhe vetë Kurani Famëlartë në ajetet e tij.

- Atëherë, Kurani është libri i të gjithëve, pra i mbarë njerëzimit, apo jo baba?

- Të lumtë biri im! E the shumë bukur. Kurani Famëlartë është libri që duhet t'i besojnë dhe t'i përmbahen të gjithë njerëzit që nga koha e Profetit tonë të dashur (a.s.), e deri në ditën e kiametit.

- I dashur baba! A ka ndonjë fjalë të thë-

në nga Profeti ynë (a.s.), në Kuranin Famëlartë?

- Jo biri im. Në Kuranin Famëlartë gjenden vetëm fjalët e Allahut të Madhëruar. Ah sikur ta dish se çfarë përpikërie e kujdesi ka treguar Profeti ynë (a.s.), që të mos ngatërrohen assesi fjalët e tij me fjalët e Kuranit Famëlartë!

Profeti ynë, për një periudhë kohe e ndaloi shkrimin dhe ruajtjen e fjalëve të tij dhe urdhëroi kështu: "Ai që i ka shkruar, le t'i grisë!" Më vonë, kur kaloi rreziku i ngatërimit të fjalëve të Kuranit me fjalët e Profetit, e lejoi shkrimin e tyre nga ata që kishin dëshirë.

- I dashur baba! Jam shumë kurioz të di se si i është shpallur Kurani Famëlartë Profetit tonë të dashur (a.s.)?

- Është një melek që u ka sjellë shpalljet e Allahut të gjithë profetëve. Emri i tij është Xhebrail. Pra, edhe Profetit tonë (a.s.), Kuranin Famëlartë ia ka sjellë Xhebraili (a.s.).

- Vallë, po si ia ka sjellë?

- Sigurisht që duhet t'ia ketë sjellë të mbështjellë në ndonjë pako të bukur, apo jo?

- Jo, biri im! Kurani Famëlartë nuk ka ardhur në formën e një libri të shkruar, por në një mënyrë krejt të veçantë që quhet "vahj".

- Vahj; do të thotë, fjalim i fshehtë ose pëshpëritje. Mënyra e komunikimit të shpalljeve të Allahut nga ana e Xhebrailit, Profetit tonë (a.s.), quhet vahj. Xhebraili, ajetet që i sillte me urdhërin e Allahut, ia

mësonte Profetin tonë (a.s.). Ndërsa Profeti (a.s.), këto ajete ua diktonte me shkrim dhe ua mësonte përmendsh myslimanëve të tjerë.

- Ah, sikur të kishim lindur edhe ne në kohën e Profetit tonë, o baba! Të shikonim e të përjetonim nga afër zbritjen dhe përcjelljen e Kuranit nga Profeti (a.s.), gjer në mendjet dhe zemrat tona! T'i dëgjonim vargjet e Kuranit nga goja e Profetit tonë të dashur duke e parë nga afër fytyrën e tij të bukur!

- Nëse dëshiron, mund të hapim krahët e imagjinatës e të fluturojmë drejt atyre ditëve... Si mendon, a je dakord për një shëtitje të tillë?

- Dakord baba i dashur!
- Atëherë bëhu gati!
- Hajde bismil-lah!

Destinacioni ynë, Medine... Po fluturojmë për në qytetin e Profetit të mbarë njerëzimit.

-Mbylli sytë!

...

Ja erdhëm. Mund t'i hapësh sytë tani. Këtu është Medina. Erdhëm!

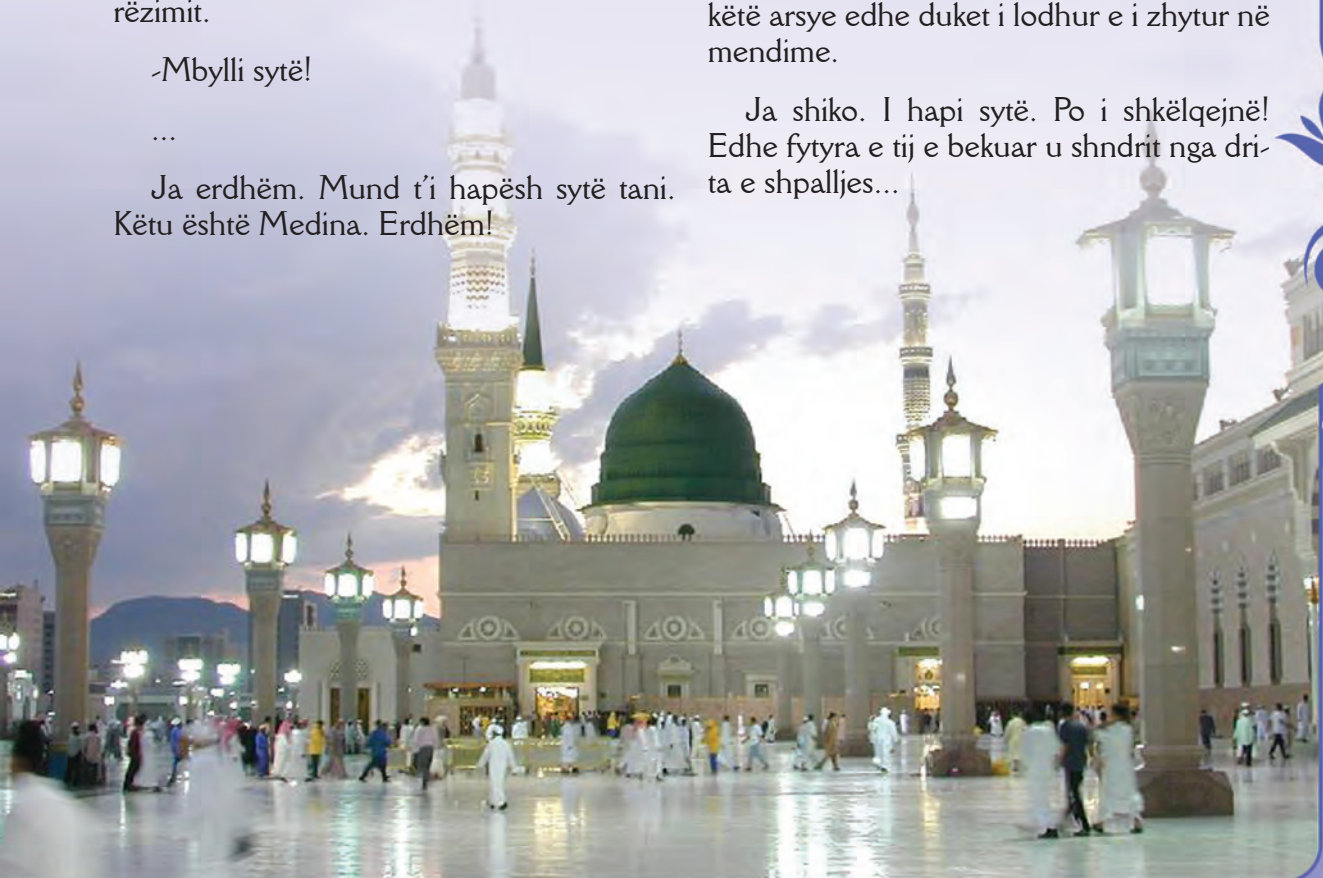
Tani eja të kërkojmë për Profetin tonë. Nuk besoj ta kemi të vështirë për ta gjetur. E them këtë, ngaqë në të shumtën e kohës ai gjendet në mesxhidin e tij. Eja të hedhim një sy atje, më parë.

Po, po këtu qenka! Eja afrohu... Ja shiko. Ai që është ulur midis këtij grupi njerëzish, është Profeti ynë. A nuk e njohe? Shiko! Ja, ai me fytyrë të pastër dhe sy të zinj. Me qafë të gjatë dhe vetulla të harkuara. Me mjekër të dendur e flokë me dredha. Me lëkurë të mëndafshtë e trup të bukur. E njohe apo jo? Ja pra, ai është Profeti ynë i dashur!

Oh! Paskemi ardhur në çastin e duhur, biri im... Ishe kurioz të dije se si i vinin ajetet e Kuranit Fisnik Profetit tonë (a.s.)? Mendoj se këtë do ta shohim tani së bashku.

Shiko. Lëkura e bardhë e Profetit (a.s.), është zverdhur paksa. Ndërsa ballin e tij e kanë mbuluar bulëzat e djersës. Ata që ndodhen përreth tij kanë heshtur, sytë i kanë përdhe dhe nuk nxjerrin zë. Profeti po sjell një mesazh tjetër nga Allahu. Për këtë arsye edhe duket i lodhur e i zhytur në mendime.

Ja shiko. I hapi sytë. Po i shkëlqejnë! Edhe fytyra e tij e bekuar u shndrit nga drita e shpalljes...

Pa shikoji shokët e Profetit! E di që në atyre u themi sahabë? Sahabët kanë një interes të veçantë për mesazhet e reja që vijnë nga Allahu i Madhëruar. Ata po presin duke shikuar nga goja si gonxhe e Profetit (a.s.). Kjo gonxhe do të hapet tani dhe do të përhapë aromën e saj më të mirë. Ja, shiko. Ai po flet:

- Allahu i Madhëruar më shpalli një tjetër ajet. Shkruesit e shpalljes le ta shkruajnë këtë ajet në suren Bekare. Po lexoj me ngadalë. Dëgjoni me kujdes e me vëmendje! Mësojeni për vete dhe ua mësoni edhe atyre që nuk ndodhen këtu!

Allahu i Madhëruar urdhëron e thotë:

“Mirësia nuk është të kthyerit e fytyrës suaj nga lindja dhe perëndimi, por është cilësi e atij që beson Allahun, Ditën e Fundme, melekët, Librin dhe profetët. Mirësia është po ashtu e atij që me vullnet jep nga pasuria e vet për të afërmit, jetimët, të varfërit, udhëtarët e mbetur rrugës, lypësit dhe për lirimin e të robëruarve; e atij që fal namazin dhe jep zekatin; e atyre që plotësojnë premtimet, kur marrin përsipër diçka; e atyre që durojnë në kohë skamjeje, sëmundjeje e luftime. Këta janë besimtarët e vërtetë dhe këta janë ata që e kanë frikë Allahun”. (Surja Bekare, ajeti 177)

- E shikon, biri im? Kur Allahu i Madhëruar dërgon ndonjë ajet, Profeti ynë (a.s.), ua mëson dhe ua dikton me shkrim sahabeve të tij. Kur Profeti të largohet, sahabët do t'i lexojnë këto ajete midis njëri-tjetrit, do t'i mësojnë përmendsh dhe do t'ua mësojnë atyre që nuk ndodheshin të pranishëm.

- Faleminderit për këtë udhëtim imagjinar baba...! Më ngjau sikur e jetova me të vërtetë atë kohë.

Dua të di edhe diçka tjetër. Për sa kohë i zbriti Kurani Fisnik Profetit tonë të dashur (a.s.)?

- Vahji i parë i erdhi Profetit në vitin 610, në qytetin e Mekes. Ndërsa i tëri zgjati gjithsej 23 vjet. 13 vjet në Meke dhe 10 në Medine.

- I dashur baba! Nuk desha të të shqetësoj më tepër gjatë leximit të Kuranit, por nuk mund të duroj pa të bërë edhe këtë pyetje të fundit; **Përse Kurani Fisnik nuk erdhi njëherësh, por në një periudhë kohore prej 23 vjetësh?**

- Në mënyrë që myslimanët ta përvetësojnë sa më mirë atë që thuhet në ajetet e tij. Nëse do të vinte njëherësh, do të ishte më e vështirë të shkruhej e kësisoj edhe të mësohej. Prandaj Kurani vazhdoi të zbritej pjesë pjesë, pas ndonjë ndodhie të asaj kohe ose kur i bëheshin pyetje të rëndësishme Profetit (a.s.).

Gjatë kësaj periudhe relativisht të gjatë kohore, myslimanët e shkruanë Kuranin në shpirtin e tyre. E jetuan atë në mënyrën më të bukur dhe e mbrojtën në mënyrë që të mos i ndërrohej qoftë edhe një shkronjë e vetme.

Tani e kemi radhën ne, biri im. Edhe ne do ta lexojmë Kuranin. Do t'i mësojmë urdhrat dhe ndalesat e Allahut. Do t'i përmbahemi këshillave të tij. Fenë tonë do ta jetojmë në mënyrën më të mirë e më të pastër dhe Kuranin do t'ua trashëgojmë brezave të rinj në të njëjtën formë.

Tashmë Bekiri e kuptoi më mirë se përse babai i tij i jepte kaq rëndësi leximit të Kuranit. Sepse ai është një mesazh pastërtisht i qartë, dërguar njerëzimit nga Allahut (xh. sh.). Ai është një libër që duhet të lexohet duke u menduar, duke e kuptuar dhe jetuar.

M. Jashar Kandemir

NJERIU KA NEVOJË PËR SHPALLJEN

Një nga organet më të rëndësishme të trupit tonë është syri. Krijesat rreth nesh i shohim e i shquajmë, së pari me anë të syve tanë. Gjithashtu edhe të dhënat për këto krijesa i përftojme me anë të syve. Mirëpo, ekzistojnë dy kufinj në lidhje me sytë tanë. I pari ka lidhje me dritën, pa praninë e së cilës syri ynë nuk mund ta shikojë botën përreth. I dyti ka të bëjë me faktin që syri ynë nuk ka aftësinë të shohë gjithçka. Normalisht, ne nuk mund t'i shohim qeniet e vogla mikroskopike, si mikrobet, atomet e të ngjashmet me to. Për t'i parë këto qenie, përdorim mikroskop ose mjete të tjera.

Cilësia më e rëndësishme që na ndan nga çdo krijesë tjetër, është mendja, të arsyetuarit. Me anë të mendjes ne arrijmë të bëjmë dallimin e të ndajmë të mirën nga e keqja. Ne përdorim arsyetimin si funksion thelbësor i mendjes, për të dalluar nëse një gjë është e dobishme apo jo. Por megjithatë, edhe mendja jonë është e kufizuar ashtu si sytë. Për të ndarë të mirën nga e keqja e të dobishmen nga e dëmshme, nuk na mjafton vetëm mendja. Kështu që, siç kemi nevojë për dritën që të shohim, po ashtu kemi nevojë edhe për "dritën e vahjit (shpalljes)" me qëllim që ta përdorim mendjen në drejtimin e duhur dhe në maksimumin e potencialit të saj. Gjithashtu, ne kemi nevojë për shpalljen

edhe në çështjet që nuk mund t'i kuptojmë drejtpërsëdrejti vetëm me anë të mendjes sonë të kufizuar, siç janë: bota tjetër, xheneti e xhehenemi.

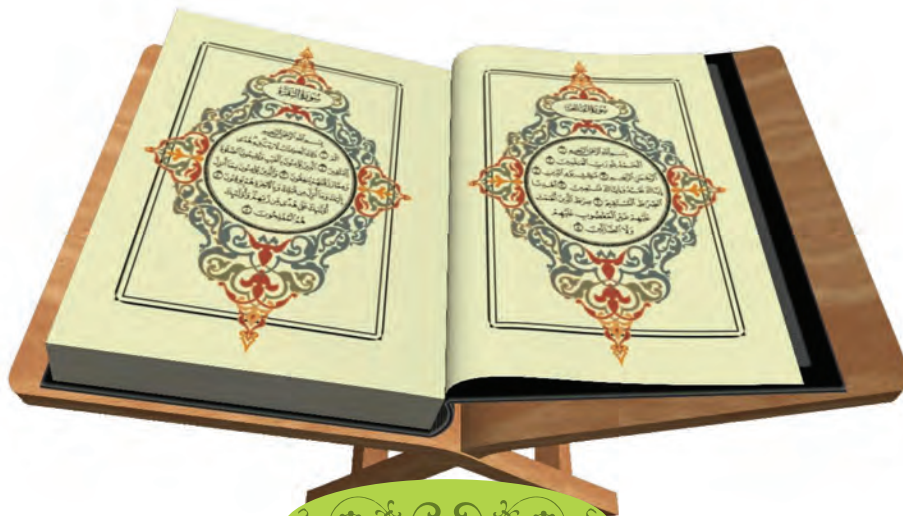
Shpallja nga ana e Allahut, është një dritë që i tregon rrugën mendjes dhe ndriçon rrugën e krejt jetës sonë. Në sajë të vahjit (shpalljes), njohim Krijuesin e gjithësisë dhe arrijmë të kuptojmë qëllimin e krijimit tonë. Udhëzuesin e shpalljes e përdorim edhe për të gjetur përgjigjen e pyetjeve të tilla si:

- ❖ Cili është qëllimi i jetës?
- ❖ Si duhet të jetë rregull i jetës sonë në këtë botë?
- ❖ Cilat janë detyrat dhe përgjegjësitë tona kundrejt Allahut?
- ❖ Ç'do të bëhemi pas vdekjes?
- ❖ A do të ketë ringjallje?
- ❖ Ku dhe si do të japim llogari për veprat tona në këtë botë?
- ❖ Po në tjetrën?

Allahu i Madhëruar ka komunikuar me njerëzit me anë të librave dhe profetëve që u ka dërguar atyre. Të gjithë profetët, duke filluar që nga Ademi (a.s.), kanë sjellë tek ne fjalët dhe mesazhet e Allahut të Madhëruar. Këto fjalë dhe mesazhe, të cilat Allahu ua ka komunikuar njerëzve me anë të profetëve, quhen vahj (shpallje).

LIBRAT HYJNORË

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“... ata që besojnë në atë që të është shpallur ty (o Muhamed) dhe në atë që është shpallur përpara teje...”

(Surja el-Bekare, ajeti 4)

Një nga kushtet e besimit është edhe besimi në librat që ka dërguar Allahu dhe besimi në vërtetësinë e përmbajtjes së tyre.

Allahu i Madhëruar, kur dëshiron të njoftojë profetët e Vet për diçka, e realizon këtë drejtpërsëdrejti ose me anë të engjëllit të Tij të shpalljes. Kurse profetët, udhëzimet dhe informatat që kanë marrë me anë të vahjit (shpalljes), ua komunikojnë njerëzve. Librat që përmbajnë urdhrat, ndalesat dhe këshillat e Zotit të Madhëruar, emërtohen “libra hyjnorë”. Kushtet e besimit, adhurimet dhe rregullat e sjelljes në këtë jetë, i mësojmë pikërisht prej këtyre librave. Gjatë gjithë jetës ne mundohemi t’i përmbahemi urdhëresave që përmbajnë këta libra dhe të fitojmë kënaqësinë e Allahut.

Zoti ynë, sipas nevojave të njerëzimit, urdhrat dhe ndalesat e Tij, disa profetëve ua ka dërguar në formë fletësh (suhuf) dhe disa të tjerëve në formë libri.

Përveç fletushkave që ka dërguar Allahu i

Këto fletushka janë rreth 100;

10 fletushkat e Ademit (a.s.)

50 fletushkat e Shitit (a.s.)

30 fletushkat e Idrisit (a.s.)

10 fletushkat e Ibrahimit (a.s.)

Madhëruar, katër profetëve të mëdhenj u ka dhënë libra. Këta katër libra janë:

Teurati (Tora)

Ky libër i është zbritur Profetit Musa (a.s.). Kurani Fisnik na njofton se Teurati është një nga librat e shenjtë që është zbritur për t'u treguar rrugën e drejtë njerëzve. Për këtë arsye, ne besojmë se Teurati origjinal është një libër hyjnor që përmban fjalët e Allahut të Madhëruar.

Teurati u është dërguar Bijve të Izraelit dhe u është kumtuar atyre me anë të Musait (a.s.). Mirëpo, Bijtë e Izraelit (hebrenjtë), nuk mundën ta ruanin ashtu siç erdhi në fillim prej Allahut. Kështu, Teurati i vërtetë humbi. Edhe pse pas një kohe shumë të gjatë, Teurati është riformuar përsëri nga dijetarët hebrenj. Gjatë asaj kohe, ky libër

ka pësuar shumë ndryshime nga dora e njeriut. Për këtë arsye, megjithëse ai është një libër i dërguar prej Allahut, me kalimin e kohës, origjinaliteti i tij është prishur. Teurati që ndodhet sot në duart e hebrenjve, për shkak se në të janë bërë shumë ndryshime, tashmë e ka humbur veçorinë e të qenit libër hyjnor.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Para Kuranit është shpallur Libri i Musait, një udhërrëfyes dhe mëshirë për gjithë njerëzimin...”

(Surja el-Ahkaf, ajeti 12.)

Zeburi (Psalmi)

Ky libër i është zbritur Daudit (a.s.). Ai e lexonte Zeburin me zërin e tij të bukur dhe ata që e dëgjonin prekeshin shumë. Sot, Zeburi është një pjesë e Teuratit. Zeburi i sotëm është një libër këshillash të shkruara në formë poezish që nuk përmban as urdhra e as ndalesa.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“... Ne i kemi ngritur disa profetë mbi të tjerët dhe Daudit i kemi dhënë Zeburin.”

(Surja el-Isra, ajeti 55.)

Inxhili (Ungjilli)

Ky libër i është zbritur Isait (a.s.). Originali i këtij libri është zbritur, po ashtu si dy të parët, nga Allahu. Edhe ky libër, ashtu si Teurati e Zeburi, është ndryshuar nga njerëzit. Inxhili nuk ishte shkruar ende gjatë periudhës së Isait (a.s.). Më vonë u shkruan shumë Inxhile. Ndërsa në vitin 325, klerikët e krishterë mblodhën një këshill në qytetin e Iznikut dhe, midis të gjitha versioneve të Inxhileve, ranë dakord që të pranohen vetëm katër prej tyre. Këto janë Inxhilet e shkruara sipas Mateut, Markut, Lukës dhe Gjonit të cilët mbajnë edhe emrin përkatës të

autorit. Pra, këta janë Inxhilet që përdoren në ditët e sotme.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...Ne dërguam Isain, të birin e Merjemes, si vërtetues të Teuratit që kishte ardhur para tij. Dhe i dhamë atij Inxhilin...”

(Surja el-Maide, ajeti 46.)

Kurani Famëlartë

Ky është libri i fundit hyjnor i dërguar prej Allahut. Kurani i zbriti Profetit tonë të dashur Muhamedit (a.s.).

Një pjesë e librave hyjnorë kanë humbur dhe një pjesë tjetër është prishur dhe deformuar si rrjedhojë e ndërhyrjes së njerëzve. Mirëpo, Zoti i Madhëruar i komunikoi njerëzimit të gjitha mesazhet dhe principet që ndodheshin në librat e mëparshëm dhe ato për të cilat ka më shumë nevojë njerëzimi me anë të Kuranit Fisnik.

Ne si myslimanë, kemi për detyrë t'i besojmë librat e mëparshëm, në formën e tyre origjinale dhe jo në formën në të cilën ndodhen sot. Ne duhet t'i pranojmë të gjithë librat e shenjtë për të cilët na ka njoftuar Allahu i Madhëruar në Kuran. Gjith-

ashtu, besojmë se prej tyre, vetëm Kurani Fisnik ka ardhur deri në ditët e sotme pa u prisur dhe pa u deformuar.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Sigurisht, Ne e kemi shpallur Kuranin dhe, sigurisht, Ne do ta ruajmë atë.”

(Surja el-Hixhr, ajeti 9.)

ATO QË PËRFITOJMË PREJ LIBRAVE HYJNORË

LIBRAT HYJNORË

- Na mundësojnë që të jemi vazhdimisht të lidhur me Zotin e Madhëruar.
- Na mësojnë qëllimin e ardhjes dhe detyrat tona në këtë botë.
- Na ndihmojnë t'i mbrojmë parimet themelore të fesë nga prishja e deformimi.
- Shërbejnë për t'u transmetuar brezave të rinj pjesë të rëndësishme të historisë njerëzore me qëllim që të marrin mësim prej tyre.

Letrën e ardhur prej dikujt që e duam shumë, e lexojmë disa herë pa u mërzitur. Ndërsa shprehjet që na pëlqejnë, nuk i harrojmë gjatë gjithë jetës. Edhe librat hyjnorë që përmbajnë fjalën e Allahut të Madhëruar janë si një letër e dërguar për gjithë njerëzimin. Një letër që vjen prej Allahut të Madhëruar në çdo varg të saj përmban me mijëra urtësi e bukuri. Kur e lexojmë atë, është njësoj sikur po flasim me Zotin tonë. Sa herë që i lexojmë dhe i dëgjojmë këto fjalë hyjnore të zbritura në sipërfaqen e tokës prej atmosferës së pafundësisë, përjetojmë ndjesi të reja shpirtërore. Leximi i saj na e shton dashurinë për Allahun e Madhëruar dhe na bën që të jemi vazhdimisht të lidhur me Të.

Profeti ynë i dashur urdhëron :

“Po ju lë dy gjëra të rëndësishme. Njëra nga këto është libri i Allahut. Ai është litari i Allahut. Ai që kapet prej këtij litari, gjen rrugën e drejtë. Ndërsa ai që e lëshon atë, humbet rrugën.”

(Muslim, Fedailu's-sahabe 37)

Librat hyjnorë na bëjnë të ditur urdhrat dhe ndalesat e Zotit tonë të Madhëruar. Ata na mësojnë qëllimin e ardhjes dhe detyrat tona në këtë botë. Na urdhërojnë që të adhurojmë vetëm Allahun dhe të marrim si shembull profetët e Tij. Na këshillojnë të bëjmë punë të dobishme për njerëzit. Na nxisin të jemi fjalëdrejtë, të veprojmë me drejtësi dhe të ndihmojmë nevojtarët. Sepse dëshira e tyre është që të bëhemi njerëz që e njohin Zotin e tyre, që largohen prej padrejtësisë dhe që sillen mirë me të gjitha krijesat e Allahut.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ky (Kuran) është shpallje e qartë për njerëzit, me qëllim që ata të marrin paralajmërim nëpërmjet tij, që ta dinë se Allahu është Një Zot i Vetëm dhe që të këshillohen njerëzit e mençur!”

(Surja el-Ibrahim, ajeti 52.)

Kushtet e besimit, janë bazat e fesë. Kur librat hyjnorë që njoftojnë këto baza prishen dhe deformohen, njerëzit futen në rrugë e besime të gabuara. Largohen prej njësimit të Allahut dhe fillojnë që hallallin (të lejuarën) ta bëjnë haram (të ndaluar) dhe haramin, hallall. Ndërsa Allahu i Madhëruar, në vend të librave të prishur dhe të deformuar dërgon një libër të ri, duke iu mësuar përsëri njerëzve besimin e vërtetë dhe sjelljet e drejta. Kësisoj, librat hyjnorë të dërguar prej Allahut, mbrojnë bindshëm parimet themelore të fesë nga prishja dhe deformimi. Libri i fundit, të cilin Allahu i Madhëruar ia ka dërguar njerëzimit, është Kurani Fisnik. Ky libër, përveç veçantive të tij unike, përmban të gjitha mirësitë dhe bukuritë e librave të mëparshëm.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ai të ka shpallur ty Librin, me të vërtetën e saktë, duke vërtetua shpalljet e mëparshme. Ai i ka zbritur Teuratin dhe Inxhilin.”

(Surja Al-i Imran, ajeti 3.)

Aventura e jetës së njeriut në tokë fillon me Ademin (alejhis-selam). Që nga ajo kohë e deri më sot, njerëzit kanë qenë pjesë e shumë civilizimeve. Ata që ndoqën rrugën e treguar prej profetëve dhe që bënë punë të mira, u kujtuan gjithmonë me mirësi dhe u bënë shembull për brezat e mëvonshëm. Ndërsa njerëzit që nuk pranuan udhëzimin e profetëve dhe librave hyjnorë, e përdorën tokën vetëm për interesat e tyre. Shtypën të dobëtit dhe morën të drejtat e të pafuqishmëve. Vranë njerëz në mënyrë të padrejtë dhe harxhuan pasuritë e veta në rrugë të gabuar. Për këto arsye, u dëbuan prej mëshirës së Allahut. Ata dolën nga skena e historisë njerëzore duke lënë pas gjurmë të këqija. Ja pra, **librat hyjnorë shërbejnë për t'u transmetuar brezave të rinj pjesë të rëndësishme të historisë njerëzore me qëllim që të marrin mësim prej tyre.**

Trupi i Faraonit që u mbyt në Detin e Kuq. Ky trup u gjet i paprishur pas disa shekujsh.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Në tregimet e atyre (të dërguarve) ka këshilla për ata që janë me mend. Ky (Kuran) nuk është tregim i trilluar, por është vërtetues i atyre (librave) që janë shpallur para tij, është shpjegues i çdo gjëje dhe udhërrëfyes e mëshirë për njerëzit besimtarë.”

(Surja Jusuf, ajeti 111.)

Piramidat: Varret e Faraonëve

TË NJOHIM LIBRIN TONË

Ndërtimi i brendshëm i Kuranit Fisnik.

Kurani Famëlartë është një libër hyjnor përpara të cilit njerëzit ngelën të paaftë të sillnin një të ngjashëm me të. Ndryshe, Kurani quhet edhe “Kelamull-llah” që do të thotë “fjala e Allahut” të Madhëruar. Kurani i zbriti Profetit tonë të dashur (a.s.), prej Xhebrailit pjesë-pjesë gjatë 23 vjetëve dhe përmban rreth 600 faqe.

Kurani Fisnik ka një ndërtim të brendshëm që përbëhet prej ajeteve (vargjeve), sureve (kapitujve) dhe xhuzeve (pjesëve). Një apo më shumë fjali përbëjnë një “ajet”, ndërsa përmbledhja e disa ajeteve quhet “sure”. Kurani përbëhet nga 114 sure. Çdo sure ka një emër të veçantë dhe numër të ndryshëm ajetesh.

Suret nuk janë vendosur sipas radhës së zbritjes kronologjike, por sipas një rregulli të caktuar prej Allahut të Madhëruar. Surja më e gjatë, është surja el – Bekare, e cila përbëhet prej 286 ajetesh. Ndërsa surja më e shkurtër, është surja el – Keuther e cila përbëhet vetëm

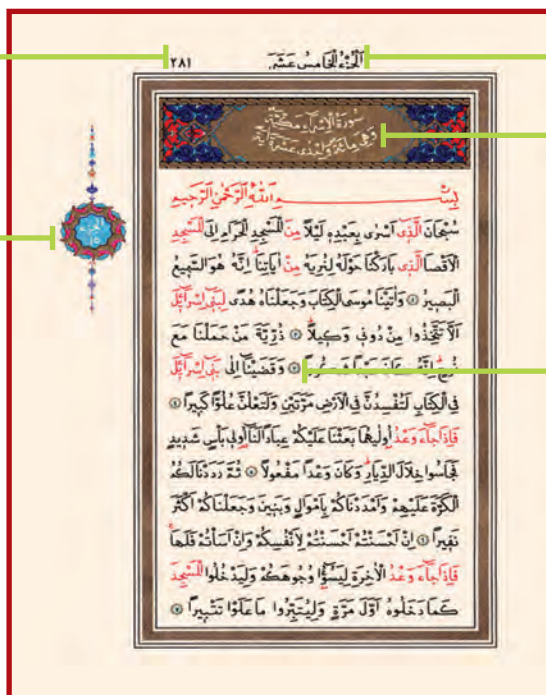
prej 3 ajetesh. Kurani Famëlartë, fillon me suren el – Fatiha dhe mbaron me suren en – Nas.

Çdo 20 faqe të Kuranit përbëjnë një “xhuz”. Ndërsa i gjithë Kurani ndahet në 30 xhuze. Shkaku i një ndarjeje të tillë të Kuranit, ka të bëjë me leximin në mënyrë të programuar dhe lehtësimin e mësimit i tij përmendsh.

Kurani Famëlartë është zbritur në gjuhën arabe. Por me qëllim që të kuptohet edhe nga ata që nuk dinë arabisht, është përkthyer në shumë gjuhë të botës. Përkthimi i Kuranit në gjuhë të tjera konsiderohet vetëm si “domethënia” më e përafërt e Kuranit në gjuhën ku është përkthyer dhe jo domethënia ekzakte e tij, për arsye se përkthimet nuk mund të pasqyrojnë kurrë domethënien e vërtetë që ka në gjuhën arabe në të cilën ka zbritur origjinali. Ndërsa shpjegimet dhe komentimet e gjera e të detajuara të çdo ajeti i mësojmë në shkencën e Tefsirit.

Numri i faqes

Shenja dhe numri i xhuzit

Emri i xhuzit

Emri i sures dhe numri i ajeteve

Ndalesa dhe numri i ajetit.

FILLIMI I SHPALLJES

Profeti ynë i dashur, Muhamedi (sal-lallahu alejhi ue sel-lem), njihej prej shoqërisë në të cilën jetonte, si një njeri me moral të lartë. Ai kurrë nuk ka adhuruar idhuj dhe nuk ka ngrënë prej mishit të kurbanit që pritej në emër të idhujve. Nuk ka pirë alkool e nuk ka luajtur kumar. Nuk ka marrë pjesë as edhe në ceremonitë e dëfrimet që janë organizuar në emër të idhujve gjatë periudhës së injorancës, përpara Islamit. Ai kishte fituar simpatinë e të gjithëve me drejtësinë, sigurinë, mbajtjen e fjalës, ndjenjën ë turpit, bujarinë dhe pjekurinë e tij.

Muhamedi (a.s.), besonte në fenë "hanif" të gjyshit të tij të largët, Profetit Ibrahim (a.s.). Ai i besonte vetëm një Zoti, Allahut. Kur mbushi moshën dyzet vjeç filloi të shikonte ëndrra të vërteta. Çdo gjë që shikonte në ëndërr realizohej tamam ashtu siç e kishte parë. Në një natë (nata e kadrit) të muajit Ramazan të vitit diellor 610, shkoi në shpellën Hira dhe ende pa u zbardhur dita i erdhi pranë engjëlli i shpalljes, Xhebraili (a.s.), duke iu drejtuar Profetit tonë me këto fjalë:

- Lexo..!

Profeti ynë (a.s.), me emocione të papërshkrueshme përgjigjet:

- Unë nuk di të lexoj.

Xhebraili (a.s.), përsëri i tha:

- Lexo..!

Por përgjigja e Profetit tonë (a.s.), ishte po e njëjta:

- Unë nuk di të lexoj.

Xhebraili (a.s.), duke thënë përsëri "Lexo!", lexoi vetë pesë ajetet e para të sures el – Alak.

Ndërsa Profeti ynë (a.s.), i përsëriti pas

Xhebrailit këto pesë ajete, që janë edhe pesë ajetet e para të zbritura të Kuranit Fisnik.

Kuptimi i këtyre ajeteve është:

“ 1. Lexo me emrin e Zotit tënd, i Cili krijoi (gjithçka),

2. Krijoi njeriun nga një droçkë gjaku të ngjizur (nga një masë gjaku të mpiksuar)!

3. Lexo se Zoti yt është më Bujari!

4. Është Ai, i Cili me anë të penës i mësoi njeriut të shkruajë,

5. I mësoi njeriut atë që nuk e dinte.”

Pasi i përsëriti fjalët e engjëllit të shpalljes, Profeti ynë (a.s.), u ngrit në këmbë. Ishte hutuar dhe dridhej nga frika. Doli nga shpella. Por i njëjti zë i erdhi nga qielli. Zëri i fuqishëm i Xhebrailit (a.s.), jehonte nga të gjitha anët:

- O Muhamed! Ti je i Dërguari i Allahut, kurse unë jam Xhebraili.

Profeti ynë (a.s.), u emocionua shumë nga kjo ngjarje. Zbriti me të shpejtë nga mali dhe shkoi në shtëpi. Kur Hatixhja (r.a.), e pa në atë

gjendje, u shqetësua shumë. Profeti ynë ende ishte duke u dridhur. Pa shpjeguar asgjë, u shtri në krevat dhe kërkoi që ta mbulonin. Fjeti dhe, pasi u ngrit, i tregoi bashkëshortes së tij të shtrenjtë çdo gjë që i kishte ndodhur. Nëna jonë Hatixhja, e cila e njih-te mirë bashkëshortin e saj, e ngushëlloi në këtë mënyrë:

- Mos u frikëso! Allahu nuk të turpëron ty sepse ti sillesh mirë me të afërmit, flet gjithmonë të drejtën, duron në vështirësi, gostit mysafirët, u gjendesh pranë atyre që pësojnë fatkeqësi dhe ndihmon ata që nuk mund të punojnë e që janë në nevojë.

Fjalët e ëmbla të Hatixhes, e gëzuan pa masë të Dërguarin e Allahut. Pastaj që të dy shkuan tek djali i xhaxhait të Hatixhes, Uaraka bin Neufeli. Uaraka ishte një burrë i moshuar që kishte njohuri rreth Teuratit dhe Inxhilit. Kur dëgjoi ato që i tregoi Muhamedi (a.s.), u emocionua shumë dhe i tha;

- Beto hem se ti je Profeti i këtij umeti (populli). Engjëlli që ke parë, ishte Xhebraili. Edhe Musait e Isait ky engjëll ua ka sjellë shpalljet prej Allahut. Duke vazhduar fjalën e tij, Uaraka vijon:

- Ah sikur të isha i ri gjatë kohës kur do të bësh ftesën për në fenë e Allahut e të mundja të të ndihmoja kur njerëzit të të dëbojnë nga vendi yt!..

Profeti, i habitur e pyet:

- Do të më nxjerrin nga vendi im?!

Uaraka tha:

- Po! Të gjithë profetët që kanë sjellë shpalljen prej Allahut janë shpallur armiq, janë përballur me vështirësi të mëdha ose janë dëbuar prej vendit të vet.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ky është një Kuran, që Ne e kemi ndarë pjesë-pjesë, që ti t’ua mësosh njerëzve pak nga pak, duke e shpallur atë kohë pas kohe.”

(Surja el-Hsra, ajeti 106.)

Shkrimi dhe mësimi përmendsh i Kuranit Famëlartë

Profeti ynë (a.s.), ajetet e Kuranit Fisnik që i shpallëshin, ua transmetonte menjëherë sahabeve e në të njëjtën kohë ua diktonte me shkrim atyre sahabeve që kishin ngarkuar me detyrën e shkrimit të vahjit (shpalljes). Kështu që, ajetet e Kuranit Fisnik që zbrisnin herë mbas here, mësoheshin përmendsh, në fillim nga vetë Profeti, më pas nga disa prej sahabëve dhe në të njëjtën kohë shkruheshin nga të tjerë.

Shkruesit e vahjit, i shkruanin ajetet e zbritura të Kuranit sipas mundësive që kishin në atë kohë, nëpër pllaka të holla guri, kocka, gjethe hurmash dhe copa lëkure. Profeti (a.s.), i këndonte vetë përmendsh ajetet që zbrisnin, pastaj ua diktonte shkruesve të vahjit dhe më vonë kërkonte prej shkruesve t'ia lexonin ato që kishin shkruar. Duke dëgjuar leximin e tyre, kontrollonte nëse ishin shkruar saktë apo jo. Edhe katër halifët e mëdhenj, Ebu Bekri, Omeri, Osmani dhe Aliu (radijallahu anhum), ishin prej shkruesve të vahjit. Përveç tyre, edhe disa sahabë të njohur si, Zejd bin Sabiti, Ubej bin Ka'bi dhe Muadh bin Xhebeli, kanë kryer detyrën e shkruesve të vahjit.

Profeti ynë (a.s.), ajetet që zbrisnin, i këndonte në namaz dhe në kohë të tjera. Ai u tregonte myslimanëve rregullat dhe hollësitë që përmbanin ajetet e zbritura. Çdo vit, kur vinte muaji i Ramazanit, lexonte bashkë me Xhebrailin (a.s.), ajetet që kishin zbritur deri në atë moment. Ndërsa në muajin e Ramazanit të vitit kur ndërroi jetë Profeti

(a.s.), bashkë me Xhebrailin (a.s.), e lexuan dy herë të gjithë Kuranin e plotë.

Mbledhja e Kuranit Fisnik në një libër të vetëm

Kurani Fisnik, që kur ishte Profeti gjallë, është ruajtur duke u mësuar përmendsh dhe duke u shkruar siç e thamë më sipër. Mirëpo, ajetet dhe suret e shkruara nuk ishin mbledhur ende në një libër të vetëm, sepse vahji vazhdonte të zbriste kur Profeti (a.s.), ishte ende gjallë. Pra, për arsye se vahji nuk ishte plotësuar ende, nuk ishte e mundur që Kurani të mblidhej në një libër në të gjallë të Profetit.

Pas vdekjes së Profetit (a.s.), Ebu Bekri (r.a.), u zgjodh halife. Në luftat që u zhvilluan në kohën e tij, shumica e hafizëve të Kuranit ranë dëshmorë. Pakësimi i sahabëve që e kishin mësuar përmendsh Kuranin, e shqetësoi shumë Omerin (r.a.). Për këtë arsye, ky i fundit i propozoi Ebu Bekrit (r.a.), që të mblidheshin të gjitha materialet në të cilat ishin shkruar ajetet e Kuranit Fisnik. Ebu Bekri (r.a.), duke e pranuar këtë propozim, formoi një komision me në krye Zejd bin Sabitin (r.a.), që ishte edhe shkruesi kryesor i vahjit. Të gjithë anëtarët e komisionit ishin hafizë të Kuranit. Pas një pune serioze njëvjeçare, u mblodhën të gjitha materialet dhe ajetet e Kuranit u shkruan nëpër faqe të rregullta. Më pas të gjitha faqet u bashkuan në një libër të vetëm dhe iu dorëzua Halifes Ebu Bekr (r.a.).

Shumimi i kopjeve të Kuranit si libër

Në kohën e Omerit (r.a.), dhe Osmanit (r.a.), feja Islame filloi të përhapej në vende të tjera. Njerëzit me kulturë, racë dhe gjuhë të ndryshme filluan të pranonin Islamin gjithandej. Të gjithë dëshironin ta lexonin dhe ta mësonin Kuranin Fisnik.

Halifja Osman (r.a.), me qëllim që muslimanët të mësonin dhe lexonin Kuranin në mënyrën e duhur, vendosi ta shumonte.

Kuranin që ishte mbledhur në një libër të vetëm në kohën e Halifes Ebu Bekr (r.a.). Duke formuar një komision tjetër, përsëri me në krye Zejd bin Sabitin (r.a.), filloi shumimi i Kuranit. Një nga kopjet e Kuranit u la në Medine, ndërsa të tjerat u dërguan në Meke, Kufe, Basra, Sham, Jemen dhe Bahrejn. Në këto qendra, bashkë me kopjen e Kuranit u dërgua edhe nga një mësues që t'i ndihmonte.

- ❖ Në kohën e Profetit tonë (a.s.), Kurani Fisnik u mësua përmendsh dhe u shkrua.
- ❖ Në kohën e Halifes Ebu Bekr (r.a.), u mblodh në një libër të vetëm.
- ❖ Në kohën e Halifes Osman (r.a.), u shtua në shumë kopje dhe ka ardhur deri në ditët tona pa iu ndryshuar asnjë gërmë e vetme.

Mirësitë e leximit të Kuranit Famëlartë

Kurani është fjala më e lartë dhe më e bukur. Profeti ynë (a.s.), ka thënë, “Më i miri ndër ju është ai që e mëson Kuranin dhe ua mëson atë të tjerëve.” Për këtë arsye, detyra jonë më e rëndësishme ndaj Kuranit është ta mësojmë atë dhe t’ua mësojmë të tjerëve e, sidomos, të jetojmë sipas rregullave që na ka treguar ai.

Leximi i Kuranit Fisnik është një adhurim më vete. Zoti i Madhëruar, na ka dhënë lajmin e mirë se, do t’i falë mirësitë e xhenetit atij që e lexon dhe praktikon në jetë ato që thotë Kurani. Ndërsa Profeti ynë i dashur (a.s.), na ka njoftuar se, prindërit e këtyre

njerëzve do të shpërblehen me dhurata të bukura në ditën e kiametit.

Profeti (a.s.), e lexonte Kuranin ngadalë dhe germë më germë. Ai e këshillonte edhe popullin e tij që Kuranin ta lexonin shpesh, bukur dhe në mënyrë të drejtë. Gjithashtu, ai thoshte se, ata që e lexojnë bukur Kuranin do të jenë bashkë me engjëjt. Ndërsa për ata që megjithëse e kishin të vështirë leximin e Kuranit vazhdonin të lexonin, jepte myzhdenë se do të shpërbleheshin dyfish më shumë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Nënës dhe babait të atij që e lexon Kuranin dhe vepron sipas mësimëve të tij, në ditën e kiametit do t’i vendosen kurora. Drita e atyre kurorave është më e bukur se drita e diellit që shkëlqen mbi shtëpitë e kësaj bote. Pra, mendojeni vetë shpërblimin e atij që vepron sipas mësimëve të Kuranit...”

(Suneni Ebu Daud, I, 355)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“...ata që lexojnë Librin e Allahut, falin namazin dhe japin fshehtazi apo haptazi nga ajo që u kemi dhënë Ne, mund të shpresojnë në një fitim që nuk do të humbasë. Allahu do t’ua plotësojë atyre shpërblimin dhe do t’ua shtojë nga dhuntitë e Tij...”

(Surja el-Fatir, ajetet 29-30.)

TEMAT QË TRAJTON KURANI FISNIK

Kurani Fisnik ka një mënyrë shprehjeje të veçantë. Ai trajton shumë çështje njëherësh brenda një ajeti ose sureje të vetme. Përdor një mënyrë tregimi që e ndikon njeriun në çdo aspekt. Ai i drejtohet mendjes së njeriut duke mos lënë pas dore edhe botën shpirtërore dhe gjendjen psikologjike të tij. Qëllimi i Kuranit nuk është vetëm dhënia e informacionit. Por ai synon që dijen ta kthejë në besim, besimin në veprim dhe moral të shëndoshë.

Para çdo gjëje, Kurani mundohet që t'i sigurojë njeriut besimin e vërtetë. Na mëson qëllimin e ekzistencës tonë në këtë botë. Na njeh me Allahun. Na tregon rrugët dhe mënyrat e sjelljes me veten tonë, prindërit,

njerëzit e tjerë dhe me të gjitha krijesat, të gjalla ose jo.

Temat kryesore mbi të cilat qëndron Kurani Fisnik janë: bazat e besimit, adhurimet dhe normat e moralit. Përveç këtyre, ka edhe shumë tema dhe ajete që na udhëzojnë në çështjet e marrëdhënieve njerëzore. Historitë e profetëve dhe disa ndodhi që kanë jetuar popujt e mëparshëm, tregohen me qëllim që të marrim mësim prej tyre.

Nëse e studiojmë me vëmendje Kurantin Fisnik, do të shohim se temat kryesore që trajtohen në të janë si më poshtë:

Temat kryesore të Kuranit Fisnik

- ✓ Bazat e besimit
- ✓ Adhurimet
- ✓ Normat e moralit
- ✓ Krijimi dhe Gjithësia
- ✓ Duaja (Lutja)
- ✓ Hallalli dhe Harami
- ✓ Marrëdhëniet shoqërore
- ✓ Profetët dhe popujt e vjetër.

Bazat e besimit

Veçoria më e rëndësishme e Kuranit Fisnik është informacioni që na jep në lidhje me Zotin tonë. Ai na mëson ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Ai e prezanton Allahun me emrat dhe cilësitë e Tij që vetëm Ai zotëron.

Bazat e besimit që na mëson Kurani Fisnik, janë të lidhura fort me besimin në Allahun. Pra, sipas Kuranit, të gjitha bazat e besimit janë një trup i vetëm. Ata që i besojnë Allahut, u besojnë edhe engjëjve të Tij, librave, profetëve dhe botës tjetër.

Adhurimet

Kurani na mëson që të jemi të devotshëm ndaj Allahut. Në vend që të na tregojë hollësitë e adhurimeve, na mëson parimet themelore të adhurimeve dhe na tërheq vëmendjen në lidhjen e fortë midis adhurimeve dhe besimit si i tërë. Na njofton se adhurimet duhet të kryhen jo “për sy e faqe”, por vetëm për hir të Allahut. Gjithashtu na tregon me shembuj seriozë gabimin e të adhuruarit dikë a diçka tjetër përveç Allahut.

Kurani Fisnik në veçanti thekson adhurimet si, namazi, zekati, agjërimi dhe haxhi. Çdo sjellje që e kënaq Zotin tonë, pranohet si një tregues i të qenit rob i mirë ndaj Tij. Gjithashtu, të gjitha veprat dhe punët që janë në dobi të njerëzve si buzëqeshja, gjuha e ëmbël dhe fitimi i zemrës, konsiderohen si adhurime më vete.

Normat e moralit

Kurani Fisnik i jep një rëndësi të veçantë moralit. Ai synon që të gjithë njerëzit t'i pajisë me moral të mirë dhe që morali të mbizotërojë në çdo fushë të jetës së tyre. Për këtë arsye, në shumë ajete të tij flitet për normat e moralit. I orienton njerëzit për nga e mira, e bukura dhe e drejta. Ai urdhëron mirësinë ndaj prindërve dhe ndihmën ndaj të afërmeve, të varfërve dhe të dobtëve. Ndalon shpërdorimin e cënimi i jetës dhe pasurisë së të tjerëve. Vazhdimisht tërheq vëmendjen në mbajtjen e besës, në të qenët të besueshëm nga të tjerët, në marrëdhëniet e mira me njerëzit në përgjithësi dhe norma të tjera të këtij lloji. Gjithashtu thekson me këmbëngulje se sjelljet e mira dhe të bukura do t'i bëjnë njerëzit të lumtur në këtë botë e në tjetrën.

Krijimi dhe gjithësia

Kurani Fisnik tërheq vëmendjen në krijimin e njeriut, krijesave të tjera dhe të gjithësisë. Ai fton në reflektimin rreth qëllimit të krijimit të njeriut. Gjithashtu thekson faktin se Allahu e ka krijuar gjithësinë nga asgjëja.

Aty flitet për rregullin e përsosur në gjithësi dhe tërhiqet vëmendja tek krijimi i njeriut, kafshëve, bimëve, tokës, qiellit, diellit, hënës dhe shumë krijesave të tjera. Theksohet se në krijimin e çdo krijese në gjithësi, gjenden provat e ekzistencës dhe njëshmërisë së Allahut. Për këtë arsye kërkohet që këto hollësi të konkretizuara të studiohen me vëmendje, me qëllim që të kuptojmë më mirë fuqinë dhe mëshirën e pafundme të Allahut të Madhëruar.

Duaja (Lutja)

Lutja është thelbi i adhurimit. Me lutjet që bëjmë, falenderojmë Zotin tonë duke shprehur kështoj mirënjohje ndaj Tij. Kur ndihemi në vështirësi, kur zemra jonë ngushtohet dhe shpirti ynë hidhërohet, vrapojmë tek dera e mëshirës dhe faljes së Tij. Ngremë duart dhe kërkojmë ndihmë prej Tij. Strehohemi në mëshirën e pafundme dhe faljen e Zotit tonë të Madhëruar.

Shembujt e lutjeve të profetëve dhe lutjeve të sinqerta të dala nga zemra, zënë një vend të rëndësishëm në Kuranin Famëlartë.

Zoti ynë, në Kuranin Fisnik na mëson edhe se si duhet t'i lutemi Atij. Gjithashtu, na njofton se vetëm Atij duhet t'i lutemi dhe se vetëm Ai i pranon lutjet tona.

Hallalli dhe harami

Në Islam, veprimet e lejuara quhen “hallall”, ndërsa veprimet e ndaluara quhen “haram”. Kurani Fisnik e sqaron mirë hallallin dhe haramin. Ai bën të ditur se gjërat e dobishme, të mira dhe të pastra janë hallall dhe këto i mjaftojnë njeriut. Gjithashtu bën të ditur se ato që Allahu i ka bërë hallall, askush nuk mund t'i bëjë haram. Kurani ndalon gjakun, mishin e dërrit, cofëtinën (mishin e kafshës së ngordhur), pijet alkoolike dhe ushqime të tjera të dëmshme për njeriun. Gjithashtu ndalon edhe vepra që prishin qetësinë dhe lumturinë e njerëzve si, mashtrimi, vjedhja, kamata, kumari, ryshfeti dhe punë të tjera që sigurojnë fitime në rrugë të padrejta. Këto konsiderohen si gjynahet më të mëdha që kryhen kundër dëshirës së Allahut dhe në dëm të shoqërisë. Kurani Fisnik paralajmëron gjithë njerëzimin, duke dhënë si shembull fundin e keq të atyre që “hanin” padrejtësisht të drejtat e njerëzve duke bërë hile e duke mos u treguar të sinqertë në matje dhe peshim.

Marrëdhëniet shoqërore

Qëllimi kryesor i Kuranit Famëlartë është të edukojë individë me besim të fortë, zotërues të dijeve të larta dhe të moralit të bukur. Gjithashtu siç e thamë më sipër, Kurani përcakton normat dhe principet që rregullojnë marrëdhëniet midis njerëzve. Për këtë arsye, në Kuran gjenden shumë ajete që trajtojnë tema të marrëdhënieve shoqërore si; martesat, divorci, tregtia, trashëgimia, menaxhimi dhe edukimi. Përveç ajeteve që përcaktojnë rregullat shoqërore, në Kuran gjenden edhe ajete që përcaktojnë dënimet që u jepen atyre që nuk i përfillin të drejtat e shoqërisë. Sepse Kurani i konsideron si krime të rënda vrasjen, vjedhjen, çënimin e nderit dhe shpifjen. Prandaj dhe dënimi që meritohet në të tilla raste është i sqaruar mirë në ajetet e Kuranit Fisnik.

Profetët dhe popujt e vjetër

Historia e njerëzimit e cila fillon me Ademin (a.s.), është e mbushur plot me shembuj prej nga mund të marrim mësim. Kurani Fisnik jep shembuj të shumë profetëve dhe popujve të vjetër të mëparshëm me qëllim që brezat e ardhshëm të marrin mësim nga jeta dhe sjelljet e tyre. Ai flet rreth gjendjeve të mira e të këqija të shoqërive të mëparshme duke dëshiruar që njerëzit të marrin mësim nga e kaluara e tyre dhe të mos bien në të njëjtat gabime.

PROFETI YNË (A.S.), DHE KURANI FISNIK

Profetit tonë të dashur i pëlqente shumë të këndonte Kuran. Ai këndonte ngadalë dhe i shqiptonte gërmat një nga një. Zëri i Profetit tonë të dashur kishte një bukuri dhe ëmbëlsi të veçantë. Kur këndonte Kuran, ata që e dëgjonin prekeshin menjëherë prej këndimit të tij. Një herë, në namazin e jacisë këndoi suren et – Tin. Një sahabë që u prek shumë nga këndimi i tij, tha se nuk kishte dëgjuar kurrë më parë një zë kaq të bukur.

Ndonjëherë, Profeti ynë (a.s.), këndonte Kuran me zë duke qenë i hipur në ndonjë kafshë. Në ditën kur u çlirua qyteti i Mekes, Profeti (a.s.), ishte mbi devenë e tij duke kënduar ajetet e para të sures el-Feth. Sahabët që e dëgjuan këtë këndim të bukur, tha-

në se zëri i tij i bukur ende nuk është fshirë nga veshët dhe zemrat e tyre.

Profeti ynë i dashur, meditonte mbi ajetet që këndonte dhe lutej e përgjerohej. Gjatë këndimit të Kuranit, kur kalonin ajete që flasin për përmendjen e Allahut, e përmendte Atë. Kur kalonin ajete në lidhje me lutjen, e luste Atë. Ndonjëherë, mbi një ajet meditonte deri në mëngjes. Një natë, ajetin *“Nëse Ti i dënon ata, robërit e Tujanë e, nëse i fal me të vërtetë, vetëm Ti je i Plotfuqishmi e i Urti.”* (Surja el-Maide, ajeti 118), e përsëriti shumë herë. Më pas, prej dashurisë që kishte për popullin dhe nga frika se mos populli i tij dënohej, iu lut dhe iu përgjërua Allahut që ta falte popullin e tij.

Profeti ynë (a.s), kur këndonte Kuran, trishtohej dhe nga faqet e tij të bekuara rridhnin lotë. Ai i këshillonte edhe shokët e tij që Kuranin ta lexonin duke e përjetuar.

Një ditë, Aishen (r.a.), e pyetën:

- A na tregon për gjendjen më të veçantë që ke parë tek Profeti (a.s)?

Aishe (r.a.), tha:

- Cila gjendje e tij nuk ishte e veçantë? Dhe vazhdoi kështu:

Një natë, Resulullahu (a.s), erdhi në krevatin e tij për t'u çlodhur. Pak më vonë, mori leje nga unë dhe u ngrit. Mori abdest dhe qëndroi në namaz. Teksa falej, filloi të qante. Qau aq shumë, saqë lotët i rrodhën mbi kraharor. Pastaj u përkul në ruku dhe qau përsëri. Qau edhe kur u ul në sexhde. Kur ngriti kokën nga sexhdja, përsëri qau. Kjo gjendje vazhdoi derisa erdhi Bilali dhe thirri ezanin e sabahut. Kur Bilali (r.a.), e pa Profetin tonë (a.s) duke qarë, e pyeti:

- O i Dërguari i Allahut! Ty të janë falur gjynahet e shkuara dhe të ardhme. Ç'të bën të qash?

Profeti ynë (a.s) udhëroi e tha:

- A të mos jem një rob falënderues?!

Profeti transmetoi se gjatë natës i erdhi shpallje dhe se këto ajete të zbritura duheshin lexuar me kujdes dhe mbi to duhej medituar shumë. Pastaj këndoi ajetet e mëposhtme:

“Me të vërtetë, në krijimin e qiejve dhe të Tokës dhe në ndërrimin e natës e të ditës ka shenja për mendarët, për ata që e përmendin Allahun duke qëndruar në këmbë, ndenjor ose shtrirë dhe që mëditojnë për krijimin e qiejve dhe të Tokës

(duke thënë): “O Zoti Ynë! Ti nuk i ke krijuar kot këto, lartësuar qofsh (nga çdo e metë)! Prandaj ruajna nga ndëshkimi i zjarrit.” (Surja Ali Imran, ajetet 190-191)

Profeti ynë (a.s), gjatë muajit të Ramazanit, këndonte më shumë Kuran se çdo herë tjetër. Në këtë muaj, Xhebraili (a.s) vinte më shpesh tek Profeti dhe këndonin së bashku të gjitha ajetet që ishin zbritur deri në atë moment.

Profeti ynë (a.s), pëlqente shumë edhe dëgjimin e Kuranit. Ai kërkonte prej sahabëve që kishin zë të bukur të këndonin Kuran për të. Një herë i thotë Abdullah ibën Mes'udit (r.a.),:

- Të lutem këndo Kuran për mua!

Abdullah ibën Mes'udi tha:

- O i Dërguar i Allahut! E si mund të lexoj Kuran për ju, kur ai ju është zbritur juve?

Për këtë arsye, Profeti ynë i dashur (a.s) urdhëroi e tha:

- Unë kënaqem shumë të dëgjoj këndimin e Kuranit prej dikujt tjetër që ka zë të bukur.

Abdullah ibën Mes'udi (r.a.), filloi të këndonte prej sures en-Nisa. Kur erdhi tek ajeti i 41-të i kësaj sureje: *“Si do të bëhet kur prej çdo populli të sjellin dëshmitarë dhe të sjellin ty (o Muhamed!) për dëshmitar mbi të gjithë ata?!”,* Profeti (a.s) e ndërpreu duke i thënë:

- Për tani mjafton!

Ibën Mes'udi, duke iu bindur urdhrit të tij, ndaloi së kënduari Kuranin.

Abdullah ibën Mes'udi, i cili na e transmeton këtë ngjarje, thotë se: “Në atë mo-

ment pashë fytyrën e Profetit (a.s) dhe vura re se nga sytë e tij po rridhnin lotë.”

Profeti ynë i dashur (a.s), në çdo moment të jetës së tij, merrte për bazë Kuranin dhe jetonte një jetë në përputhje me udhëzimet e tij. Kurani Fisnik ishte formësuesi i të gjitha sjelljeve, moralit dhe mendimeve të tij. Atyre që pyesnin për moralin e Profetit tonë të dashur, nëna e besimtarëve, Aishja (r.a.), u përgjigjej duke u shprehur kështu:

- Ju, a lexoni Kuran? Morali i tij ishte Kurani.

Me këtë përgjigje, Aishja (r.a.), theksoi

se çdo gjendje dhe vepër e Profetit tonë (a.s) ishte në përputhje me Kuranin dhe se ai ishte një Kuran i gjallë. Për këtë cilësi të tij, Allahu i Madhëruar e ka bërë shembull për gjithë njerëzimin.

Kurani nuk i dha formë vetëm jetës së Profetit (a.s), por edhe jetës së të gjithë myslimanëve që ndodheshin pranë tij. Brezi i parë i myslimanëve, vepruan në përputhje me Kuranin si në jetën e tyre personale, ashtu edhe në jetën shoqërore. Duke marrë shembull Profetin (a.s), ata u bënë praktikuesit e parë të Kuranit Fisnik.

Një natë, pas namazit të jacistë, Aisheja (r.a.), erdhi me vonesë në shtëpi. Profeti ynë (a.s.), e pyeti se përse u vonua aq shumë. Aisheja (r.a.), i tha:

- O i Dërguari i Allahut ! Në xhami ishte një burrë i cili këndoi Kuran dhe unë nuk kisha dëgjuar më parë një këndim kaq të bukur të Kuranit.

Profeti ynë (a.s.), duke u bërë kurioz për këtë njeri që lexonte bukur Kuranin, shkoi menjëherë në xhami. Ndërsa Aisheja (r.a.), e ndoqi nga pas. Pasi dëgjoji sahaben që këndonte Kuran, Profeti ynë (a.s.), i tha Aishes (r.a.),;

- Ky është Salimi, rob i liri Ebu Hudhejfja. Falënderimi i takon Allahut që ka sjellë në mesin e popullit tim një njeri të tillë. (Ibën Maxhe, Ikamet, 176)

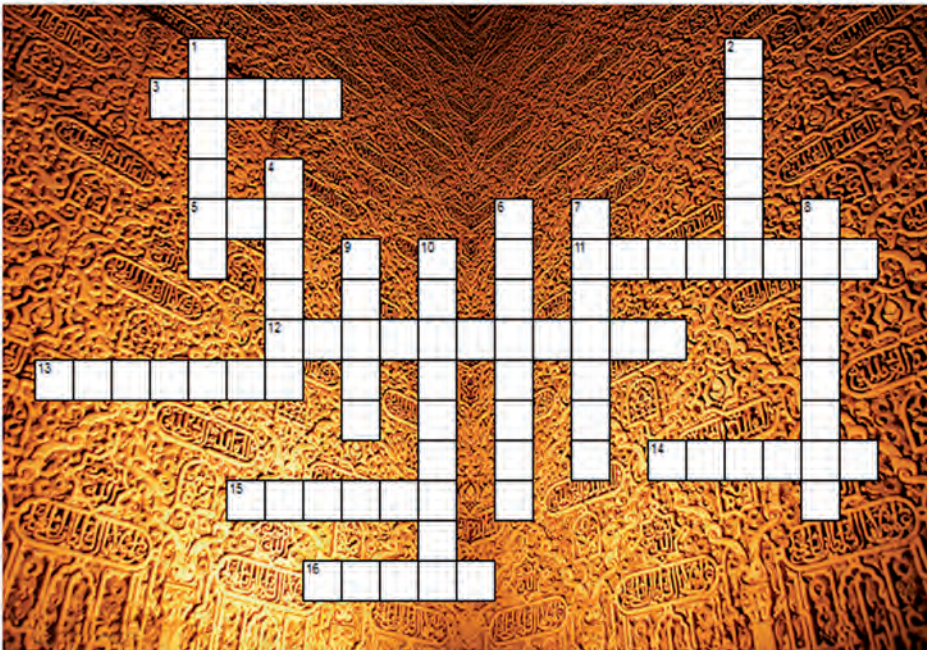

PYETJE

?

Fjalëkryqi

1. Libri i fundit që Allahu shpalli për njerzimin.
2. Surja më e gjatë e Kuranit Kerim.
3. Një nga temat kryesore që trajtohen në Kuranin Kerim.
4. Ai që urdhëroi shumimin e Kuranit në shumë kopje.
5. Surja e fundit e Kuranit Kerim.
6. Mesazhi që Allahu ua dërgoi njerzve me anë të profetëve.
7. Libri i shenjtë që iu shpall Musait (a.s.).
8. Gjuha e Kuranit Kerim.
9. Leximi i plotë i Kuranit Kerim.
10. Engjëlli i cili me lejen e Allahut solli shpalljet tek profetët.
11. Ai që urdhëroi mbledhjen e Kuranit në një libër të vetëm.
12. Nata në të cilën filloi zbritja e Kuranit.
13. Libri i shenjtë që iu shpall Isait (a.s.).
14. Surja e parë e Kuranit Kerim.
15. Libri i shenjtë i cili iu shpall Daudit (a.s.).
16. Ai që e mëson të gjithë Kuranin përmendsh.

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur !

1	Nëse Allahu dëshiron t'u dërgojë profetëve mesazhe,	ka ardhur deri në ditët tona i paprishur dhe i pandryshuar.
2	Profetët, shpalljet që u vijnë nga Allahu i Madhëruar,	urdhrat dhe ndalesat e Allahut të Madhëruar.
3	Urdhërat që i mësojmë në librat hyjnorë, i zbatojmë	përmbajnë drejtësi dhe mirësi.
4	Librat hyjnorë që ka dërguar Allahu,	i çon njerëzit në rrugë të gabuar dhe në humbje.
5	Ne besojmë se Kurani Kerim,	e bën drejpërdrejt ose me anë të engjëjve.
6	Librat hyjnorë na mësojnë,	dhe mundohemi të fitojmë kënaqësinë e Allahut.
7	Nëse origjinali i librave hyjnorë prishet dhe deformohet,	ua transmetojnë njerëzve.
8	Ne i pranojmë të gjithë librat hyjnorë,	që janë shpallur para Kuranit Kerim.

Të provojmë veten

1. Si quhen njerëzit të cilët shkruan Kuranin në kohën e Profetit (a.s)?

- A) Sahabë
- B) Muhaxhirë
- C) Shkruesit e vahjit
- Ç) Ensarë

2. Cila nga shprehjet e mëposhtme nuk mund të thuhet për Kuranin?

- A) Është shpallur me anë të Xhebrailit.
- B) Është zbritur në gjuhën arabe.
- C) Filloi të zbritej në natën e Miraxhit.
- Ç) Ka ardhur deri në ditët tona i paprishur.

3. Lukmani e këshilloi kështu djalin e tij;

“O djali im, kryeje namazin, urdhëroje të mirën, pengoje të keqen dhe bëhu i durueshëm për çfarëdo që të godet! Me të vërtetë, ky është thelbi i patundur i të gjitha punëve! Mos i trajto njerëzit me nënçmim dhe mos ec në tokë me mendjemadhësi, se Allahu nuk i do mendjemëdhenjtë e mburracakët! Ec me kujdes e i përmbajtur dhe fol me zë të ulët...”! (Surja Lukman, ajetet 17-19)

Cilat nga sjelljet e mëposhtme janë në kundërshtim me ajetin e mësipërme?

- A) Të mos bësh durim përballë vështirësive.
- B) Të këshillosh me drejtësi atë që gënjen.
- C) Të falësh namazin në kohën e vet.
- Ç) Të mos adhurosh asnjë zot përveç Allahut.

4. Cilat nga shprehjet e mëposhtme nuk janë të vërteta?
- A) Kurani është zbritur pjesë pjesë.
  - B) Njeriu nuk ka nevojë për shpalljen hyjnore.
  - C) Kurani i është shpallur Daudit (a.s.).
  - Ç) Kurani ka 114 sure.
  - D) Teurati i është shpallur Musait (a.s.).
  - E) Zeburi, Teurati dhe Inxhili janë libra hyjnorë të cilët kanë ardhur të paprishur deri në ditët tona.
5. Cili është shkaku kryesor i zbritjes së Kuranit Kerim?
- A) Të këndohet në namaz.
  - B) Të bashkojë besimtarët.
  - C) T'u lexohet të vdekurve.
  - Ç) Të rregulloj jetën e njeriut në tokë dhe ta bëjë atë të lumtur.
6. Cila nga pohimet e mëposhtme nuk shpreh qëllimin e zbritjes së librave hyjnorë?
- A) Të vendosë urdhra dhe ndalesa.
  - B) T'i ndajë njerëzit në fe të ndryshme.
  - C) Të vendosë ligje morale.
  - Ç) Të na tregojë rreth botës tjetër.

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

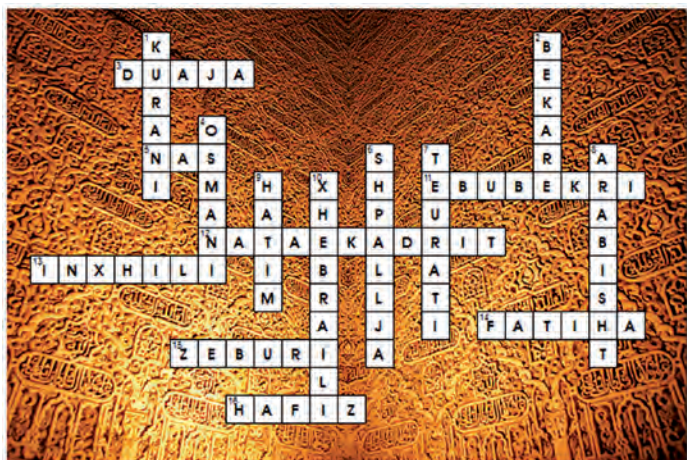
(Isain / pjesë-pjesë / rëndësishme / zbritur / kurorave / ruajmë / Librin / kapet / shpallur / Kuran / Ungjillin / lexon)

1. "Ne dërguam ....., të birin e Merjemes, si vërtetues të Teuratit që kishte ardhur para tij. Dhe i dhamë atij ....., në të cilin ka udhëzim dhe dritë." (Surja el-Maide, ajeti 46.)
2. "Sigurisht, Ne e kemi ..... Kuranin dhe, sigurisht, Ne do ta ..... atë" (Surja el-Hixhr, ajeti 9.)
3. "Ai të ka shpallur ty ....., me të vërtetën e saktë, duke vërtetuar shpalljet e mëparshme. Ai i ka ..... Teuratin dhe Ungjillin" (Surja Al-i İmran, ajeti 3.)
4. "Ky është një ....., që Ne e kemi ndarë ....., që ti t'ua mësosh njerëzve pak nga pak." (Surja el-İsrâ, ajeti 106.)
5. "Po ju lë dy gjëra të ..... Njëra nga këto është libri i Allahut. Ai është litari i Allahut. Ai që ..... prej këtij litari, gjen rrugën e drejtë. Ndërsa ai që e lëshon atë, humbet rrugën." (Muslim, Fedailu's-sahâbe 37)
6. "Nënës dhe babait të atij që e ..... Kuranin dhe vepron sipas mësimëve të tij, në ditën e kiametit do t'i vendosen kurora. Drita e atyre ..... është më e bukur se drita e diellit që shkëlqen mbi shtëpitë e kësaj bote. Pra, mendojeni vetë shpërblimin e atij që vepron sipas mësimëve të Kuranit..." (Sunen-i Ebu Daud, I, 355).

PËRGJIGJET

Fjalëkryqi

T'i vendosim në rendin e duhur

1	Nëse Allahu dëshiron t'u dërgojë profetëve mesazhe,	5	ka ardhur deri në ditët tona i paprishur dhe i pandryshuar.
2	Profetët, shpalljet që u vijnë nga Allahu i Madhëruar,	6	urdhrat dhe ndalesat e Allahut të Madhëruar.
3	Urdhërat që i mësojmë në librat hyjnorë, i zbatojmë	4	përmbajnë drejtësi dhe mirësi.
4	Librat hyjnorë që ka dërguar Allahu,	7	i çon njerëzit në rrugë të gabuar dhe në humbje.
5	Ne besojmë se Kurani Kerim,	1	e bën drejtpërdrejt ose me anë të engjëjve.
6	Librat hyjnorë na mësojnë,	3	dhe mundohemi të fitojmë kënaqësinë e Allahut.
7	Nëse origjinali i librave hyjnorë prishet dhe deformohet,	2	ua transmetojnë njerëzve.
8	Ne i pranojmë të gjithë librat hyjnorë,	8	që janë shpallur para Kuranit Kerim.

Të provojmë veten

- 1) C
- 2) C
- 3) A
- 4) B-C-E
- 5) Ç
- 6) B

Plotësoni vendet bosh...

- 1) Isain - Ungjillin
- 2) Shpallur - ruajmë.
- 3) Librin - zbritur
- 4) Kuran - pjesë-pjesë
- 5) Rëndësishme - kapet
- 6) Lexon - kurorave

PERSONALITETE SHEMBULLORE BESIMI NË PROFETËT

- *Profetët dhe atributet e tyre*
- *Mesazhet e përbashkëta të profetëve*
- *Ato që përfitojmë nga besimi në profetët*
- *Në jetën e profetëve gjejmë shembujt më të bukur për ne*
- *Profeti ynë dhe profetët e tjerë*

Profetët (TË DËRGUARIT E ALLAHUT)

Në lëndën e Besimit, Muhamedi kish-te një detyrë shtëpie me temë: Profetësia. Duke shikuar nëpër libra të ndryshëm, Muhamedi do të përgatitej që këtë temë ta shpjegonte përpara klasës, ku shokët do ta pyesnin për çfarë të donin. Kur filloi mësimi, pyetjen e parë e bëri mësuesi:

- Pa na thuaj Muhamed! Çdo të thotë profet?

Muhamedi u pëgjigj kështu:

- Profet quhet ai njeri i zgjedhur e i dërguar prej Allahut që t'u transmetojë njerëzve urdhërat e Tij.

Mësuesi e pëlqeu këtë shpjegim dhe u kthye nga nxënësit duke thënë:

- Tani është radha juaj fëmijë! Mund ta pyesni shokun tuaj. Kështu do të kuptojmë

më mirë se sa të interesuar jeni për këtë temë të rëndësishme.

Fjalën e mori Arbeni:

- A mund të bëhet profet kushdo që dëshiron?

Muhamedi ju përgjigj kështu pyetjes së shokut;

- Profetësia nuk është një profesion që fitohet duke punuar shumë ose duke kryer shumë adhurime. Allahu zgjedh si profet midis robëve të Tij atë që është më i përshtatshëm, për arsye se profetësia është një detyrë shumë e vështirë, Zoti ynë i Madhëruar ua ka dhënë këtë detyrë atyre që mund ta kryejnë më së miri. Ai është Gjykuesi më i mirë e ne duhet veçse të bindemi.

Enesi ngriti dorën duke thënë;

- A mund të trashëgohet profetësia nga babai tek biri, si mbretëria?

- Një rregull të tillë nuk ka! Mirëpo, ka profetë, bijtë e të cilëve janë ngarkuar me këtë detyrë pas tyre. Për shembull, mbas Profetit Ibrahim (a.s.), janë ngarkuar me detyrën e profetësisë dy bijtë e tij, Ismaili (a.s.), dhe Is'haku (a.s.). Mbas Profetit Jakub (a.s.), u bë Profet djali i tij Jusufi (a.s.), dhe mbas Profetit Daud (a.s.), është bërë Profet djali i tij Sulejmani (a.s.). Por kjo nuk është për shkak se profetësia trashëgohet nga babai tek i biri, por sepse kështu e ka parë të përshtatshme Allahu i Madhëruar.

Merjemja u hodh e tha;

- Kjo do të thotë që fëmijët e profetëve u bëkan njerëz të mirë si baballarët e tyre?

- Kjo nuk ka ndodhur gjithmonë kështu, u përgjigj Muhamedi. Ka pasur profetë,

fëmijët e të cileve nuk i kanë besuar ashtu sikur nuk i ka besuar as populli i vet. Për shembull, djali i Nuhut (a.s.), nuk e pranoi profetësinë e babait të tij dhe u mbyt në tufanin e madh bashkë me njerëzit e tjerë të cilët nuk e besuan Allahun.

Ermira tha:

- Profetët duhet të kenë qenë njerëz të pasur dhe me autoritet, se përndryshe nuk do t'ua vinte veshin askush, apo jo?

Muhamedi i tha Ermirës:

- Përgjigjen e kësaj pyetjeje e gjejmë në jetën e Profetit tonë (a.s.). Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), vinte nga një familje e ndëruar, por nuk ishte i pasur. Disa prej atyre që nuk i besonin, duke nxjerrë si pretext varfërinë e tij thoshin: "Nëse do të kishim nevojë për profet, do të bëhej ndonjë i pasur nga mesi ynë!" Ata nuk mund ta mendonin se engjëlli që sjell urdhrat e Allahut do t'i shfaqej një të varfëri. Por ç'vlerë ka pasuria para një detyre kaq të lartë si profetësia?!

Abdurrahmani pyeti:

- Sa është numri i profetëve?

- Në Kuranin Fisnik gjenden emrat e 25 profetëve, pohoi Muhamedi.

Mësuesi, duke dashur të ndihmonte Muhamedin, shtoi;

- Gjatë gjithë historisë njerëzore, kanë ardhur shumë profetë. Shumica e atyre që gjenden në Kuran janë të afërm me njëritjetrin. Kështu që, këta janë profetë të ardhur në Gadishullin Arabik në kohë të caktuara. Por padyshim që edhe popujve që jetonin në kontinente të tjera u janë dërguar profetë. Profeti ynë (a.s.), ka thënë se numri i të gjithë profetëve të dërguar nga Allahu

është njëqind e njëzet e katër mijë.

Aishja pyeti:

- A u është dhënë të gjithë profetëve Kurani Fisnik si udhërrëfyes?

Muhamedi buzëqeshi dhe tha:

- Pyetja është e gabuar. Kuran është emri i librit që i është dhënë Profetit tonë (a.s.). Prandaj, pyetja duhet të jetë: "A u është dhënë të gjithë profetëve libër si Kurani Fisnik?" Përgjigjja e kësaj pyetjeje është: "Jo!". Profetëve që u janë dhënë libëra dhe emrat e këtyre librave, i mësuam më parë në mësimin me temë: "Besimi në librat".

Nga bankat e fundit u dëgjua zëri i Aliut që pyeti:

- **Të krishterët dhe hebrenjtë nuk e besojnë Profetin tonë. A bën që edhe ne të mos i besojmë profetët e tyre?** Muhamedi nuk u përgjigj menjëherë. Prandaj mësuesi i erdhi në ndihmë;

- Kjo është një nga ndryshimet e mëdha midis nesh dhe atyre. Ne i besojmë profetët e tyre, sepse në Kuranin Fisnik, bashkë me profetët e tjerë gjenden edhe emrat dhe historitë e profetëve Musa (a.s.), dhe Isa (a.s.). Prandaj nuk është e drejtë që në këtë çështje të arsyetojmë në këtë mënyrë. Ne i besojmë të gjithë profetët pa bërë dallim midis tyre.

Një pyetje vjen edhe prej Enkelejdës;

- **Kush është Profeti më i rëndësishëm?**

Muhamedi përgjigjet menjëherë;

- Profeti ynë, Muhamedi (a.s.).

Mirëpo, Enkelejda kërkoi të dinte arsyen e kësaj, prandaj pyeti përsëri;

- **Dua të di përse Muhamedi (a.s.), është Profeti më i rëndësishëm?**

Muhamedi e kuptoi se nuk i përgjigjej dot kësaj pyetjeje dhe iu drejtua mësuesit;

- Mësues ! Ju lutem kësaj pyetje përgjigjuni ju!

Mësuesi mori fjalën duke thënë:

- Rëndësia e profetëve matet sipas punëve, luftës dhe mundimeve të mëdha që kanë kaluar.

Për shembull, sipas asaj që tregohet në Kuran, Nuhu (a.s.), ka jetuar 950 vjet në mesin e popullit të tij. Në atë kohë njerëzit jetonin shumë gjatë. Profeti Nuh (a.s.), e lajmëroi popullin e tij për urdhrat e Allahut dhe u mundua shumë për t'i sjellë ata në rrugë të drejtë. Mirëpo, shumë pak prej tyre e besuan. Më në fund, siç e dimë, ata që nuk i besuan Allahut u zhdukën nga faqja e dheut nga një tufan i fuqishëm.

Kujtoni pak Profetin Ibrahim (a.s.)... Njerëzit të cilët i ftoi në rrugë të Allahut, deshën ta dënonin atë duke e djegur në turren e druve. Mirëpo, Allahu nuk lejoi që të ndodhte një gjë e tillë dhe e shpëtoi duke e kthyer atë zjarr të frikshëm në një kopsht me trëndafila.

Ndërsa vuajtjet dhe mundimet që kanë kaluar Musai (a.s.), Isai (a.s.), dhe Profeti ynë, Muhamedi (a.s.), as që mund të tregohen. Mirëpo ata, i përballuan me sukses vuajtjet dhe torturat që hoqën në rrugën e Allahut. Përballuan me durim të madh rrahjet, sharjet dhe dëbimet nga vendi i tyre.

Por fakti se Muhamedi (a.s.), është Profeti më i rëndësishëm ka edhe arsye të tjera:

Ai është Profeti i fundit.

Profetësia e tij vazhdon që 14 shekuj me radhë dhe do të vazhdojë deri në ditën e kiametit. Ai është një Profet i dërguar për të gjithë njerëzimin. Ndërsa profetët para tij, i ishin dërguar vetëm një populli të caktuar.

Ashtu siç ka thënë edhe vetë Profeti, ai është robi më i dashur i Allahut.

Lejla u hodh dhe tha:

- Mësues, po sot ka me miliona të krishterë. Prandaj mendoj se edhe Profeti Isa (a.s.), ka qenë i rëndësishëm si Profeti ynë.

Mësuesi u përgjigj:

- Kur vjen një Profet i ri, detyra e Profetit para tij merr fund. Kështu ka ndodhur gjatë gjithë historisë. Madje edhe vetë Profeti Isa (a.s.), ka thënë se pas tij do të vinte një Profet tjetër. Prandaj, të ndjekësh ende Profetin Isa (a.s.), është sikur të thuash se do të qëndroj me qiri pasi ka ardhur energjia elektrike. Gjithashtu, kjo gjendje e mërzit shumë edhe vetë Profetin Isa (a.s.).

Adnani ngriti dorën dhe bëri një pyetje disi më të veçantë:

- Në të vërtetë, a kemi nevojë për profetët? Vallë, po të mos ishin profetët, a do ta gjenin njerëzit rrugën e drejtë?

Mësuesi bëri me shenjë për nga Muhamedi. Prandaj Muhamedi tha kështu:

- Edhe po të mos ishin profetët, njerëzit

do të mund t'i gjenin disa të vërteta. Megjithëse mund të mos e quanin Allah, do të mund të kuptonin se ekziston një Krijues. Mirëpo, nuk do të dinin se si ta adhuronin Atë. Ata nuk mund ta dinin ekzistencën e melekëve, ekzistencën e botës tjetër dhe faktin që njerëzit do të japin llogari për veprat e kryera në këtë botë. Në të vërtetë, disa vepra të këqija mund t'i kuptonin, por nuk mund t'i kuptonin me mendjen e tyre të gjitha të këqijat për të cilat na ka lajmëruar Profeti ynë.

Për arsye se Allahu na do shumë, i dërgoi profetët të cilët na i mësuan më së miri këto gjëra. Në të njëjtën kohë, profetët, me sjelljet dhe moralin e tyre të lartë u bënë shembull për të gjithë njerëzit.

Rukija tha:

- Po sikur Allahu të mos i dërgonte urdhrat e Tij me anë të profetëve, por me ndonjë melek...Vallë a do t'i besonin të gjithë?

Muhamedi u mendua pak se si do t'i jepte përgjigje kësaj pyetjeje të çuditshme dhe më pas tha:

- Këtë nuk mund ta dimë. Nëse kjo mënyrë do të ishte më e përshtatshme, Allahu me siguri do të vepronte ashtu.

Mësuesi e kuptoi se kjo temë kërkonte pak më shumë shpjegim dhe shtoi:

- Ajo që tha Muhamedi është e drejtë.

Mirëpo, kësaj pyetje mund t'i përgjigjemi edhe kështu:

Nëse Allahu do t'i kishte dërguar urdhrat e Tij me anë të ndonjë meleku, këtë herë do të dilte ndokush që mund të thoshte: "Ne nuk mund ta shohim gjithmonë melekun, kështu që nuk mund ta pyesim lirisht për çfarë të duam. Nga frika prej tij nuk do të mund të flisnim lirisht. Është e thjeshtë për një melek të thotë: "Mos bëni gjynahe!", sepse melekët nuk bëjnë gjynahe. Të paktën ai që do të na i thoshte këto, të ishte njeri si ne. Pastaj të shihnim nëse dhe ai vetë do t'i zbatonte apo jo këto urdhëra."

Ata që do t'i thoshin këto, do të kishin të drejtë, sepse është e lehtë të thuash, bëje ose mos e bëj një gjë, por t'i zbatosh edhe vetë, është më e vështirë. Ja pra, Allahu ka dërguar profetët që t'i zbatonin urdhrat e Tij para syve të të gjithëve, të largoheshin prej të ndaluarave dhe të ishin shembull për të gjithë njerëzit.

Më pas, mësuesi pa Albanin që ngrinte dhe ulte dorën sikur kishte turp të pyeste, dhe i tha:

- Me sa

duket edhe ti dëshiron të pyesësh diçka, Alban.

Albani tha:

- Po, por... - dhe heshti përsëri.

- Pyet, mos ki turp! - i tha mësuesi.

- A paguheshin profetët për punën që bënin? Dhe nëse paguheshin, prej kujt e merrnin pagesën?

Mësuesi buzëqeshi. Albani ishte ende i shqetësuar. Rrinte i ndrojtur dhe i turpëruar se mos kishte bërë një pyetje të panevojshme. Ndërsa nxënësit e tjerë prisnin me padurim përgjigjen e mësuesit:

- Të lumtë Alban! Bëre një pyetje të bukur. Përgjigja e kësaj pyetjeje jepet disa herë në Kuranin Fisnik. Të gjithë profetët u thoshin atyre që i ftonin për në fenë e vërtetë se: "Unë nuk kërkoj prej jush ndonjë pagesë për këtë punë. Shpërblimin tim do të ma japë Allahu." Ndërsa shpërblimi i Allahut është të qënët i kënaqur prej robit të Tij, pra kënaqësia dhe pëlqimi i Tij.

Në atë moment ra zilja.

Mësuesi e falënderoi Muhamedin për përgatitjen dhe përgjigjet e bukura që dha.

Kurse Muhamedi tha:

- Në të vërtetë jam unë që duhet t'ju falënderoj mësues. Gjithçka që di, e mësova prej jush. Nëse nuk do të më kishit ndihmuar, nuk do të kisha mundur ta përgatisja detyrën time.

M. Jashar Kandemir

UDHËRRËFYESIT TANË

Ngushtica e Bosforit në Stamboll, që lidh kontinentin e Azisë me atë të Evropës, ka një bukuri të pashoqe. Nga kjo ngushticë që lidh detin Marmara me detin e Zi, çdo ditë kalojnë me qindra anije. Por për fat të keq, për arsye se thellësia e kësaj ngushtice të bukur nuk është e njëjtë në çdo vend, në disa zona, kalimi i anijeve është i rrezikshëm. Veçanërisht, anijet çisternë naftë, anijet e ngarkesave të mëdha dhe anijet turistike janë të detyruara të jenë të kujdesshme gjatë kalimit të ngushticës. Prandaj kapitenët e anijeve, për t'u ruajtur nga aksidentet dhe përplasjet nëpër shkëmbinj gjatë kalimit, kërkojnë kapiten udhërrëfyes. Nën drejtimin e kapitenëve udhërrëfyes që e njohin mirë trafikun detar, thellësinë e ngushticës dhe gjendjen e brigjeve, e kalojnë Ngushticën e Bosforit në mënyrë të sigurtë.

Jeta e kësaj bote është si një anije. Ndërsa ne njerëzit, në këtë anije jemi udhëtarë që vijmë nga bota e shpirtrave dhe udhëtojmë për në botën e amshueshme. Nëse ne do të ishim kapitenë anijesh që dëshirojnë të kalojnë Ngushticën e Bosforit, do të kërkonim një për ta kaluar në mënyrën më të sigurtë këtë ngushticë. Prandaj, edhe për të jetuar një jetë të bukur në këtë botë, për të fituar xhenetin dhe për

të shpëtuar prej xhehenemit, kemi nevojë për kapitenë udhërrëfyes. Këta udhërrëfyes, që janë dërguar prej Allahut, janë profetët.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne i bëmë ata udhëheqës që udhëzonin sipas urdhrit Tonë...”

(Surja el-Enbija, ajeti 73.)

Qëllimi i krijimit të njeriut është adhurimi i Allahut dhe fitimi i kënaqësisë së Tij. Biri i njeriut, i cili sprovohet në këtë botë, është i detyruar të luftojë me shejtanin dhe me ndjenjat që e orientojnë në vepra të këqija si: gënjeshtria, koprracia, grindja etj. Por Zoti ynë i Madhëruar nuk e ka lënë njeriun pa udhërrëfyes në këtë luftë të vështirë. Ai i ka treguar rrugën e drejtë dhe i ka dhënë mendje për të gjetur të vërtetën. Gjithashtu, duke u dërguar udhërrëfyes nga mesi i tyre, u ka treguar me shembuj se si mund të jetojnë një jetë të bukur.

PROFETËT DHE ATRIBUTET E TYRE

Besimi në profetët është një nga gjashtë bazat e besimit. Të besosh profetët, do të thotë që ke pranuar se ata janë të dërguarit e zgjedhur nga Allahu i Madhëruar dhe se çdo gjë që kanë sjellë është e drejtë. Por t'i mohosh ata, ke mohuar edhe fenë. Sepse profetët janë ata që na sjellin fenë, na mësojnë librat hyjnorë dhe na sjellin dituritë e marra prej Allahut.

Të dërguarit, të cilët Allahu i ka ngarkuar për t'u transmetuar njerëzve urdhrat dhe ndalesat e Tij, quhen profetë. Njeriu i parë, Ademi (a.s.), në të njëjtën kohë është edhe Profeti i parë i ngarkuar me këtë detyrë nga Zoti ynë i Madhëruar. Ademi (a.s.), ua ka transmetuar njerëzve të tjerë urdhrat e Allahut. Por me kalimin e kohës, njerëzit devijuan në rrugë të gabuara që i bënë të harrojnë Allahun dhe botën tjetër. Zoti ynë i Madhëruar, për t'i paralajmëruar sërish ata, dërgoi profetë të rinj. Që prej Profetit të parë, Adem (a.s.), e deri tek Profeti i fundit, Muhamedi (a.s.), kanë ardhur shumë profetë. Në një hadith, thuhet se janë dërguar 124 mijë profetë. Por në Kuranin Fisnik, kalojnë vetëm emrat e 25 profetëve dhe Allahu na ka treguar histori mësimdhënëse në lidhje me jetën e këtyre profetëve.

Emrat e profetëve të cilët kalojnë në Kuran, janë këto:

Adem, Idris, Nuh, Hud, Salih, Lut, Ibrahim, Ismail, Is'hak, Jakub, Jusuf, Shuajb, Musa, Harun, Daud, Sulejman, Ejub, Junus, Iljas, Eljesa, Dhulkifl, Zekerija, Jahja, Isa dhe Muhamed (Paqja e Allahut qoftë mbi të gjithë.)

Allahu i Madhëruar i zgjodhi nga mesi i njerëzve të dërguarit e Tij. Edhe ata, hanë dhe pinë si ne. Punojnë në zanate të ndryshme. Martohen dhe bëhen me fëmijë. Sëmuren dhe vdesin. Mirëpo, nga ana tjetër, profetët ndryshojnë nga ne në çështjen e marrjes së vahjit (shpalljes) prej Allahut. Ata janë njerëz të bekuar që janë zgjedhur nga Allahu për detyrën e profetësisë. Kanë për detyrë të jetojnë fenë e Allahut dhe tua transmetojnë atë njerëzve.

Allahu i Madhëruar, kur zgjedh profetët e Vet, i pajis ata me cilësi të larta. Në sajë të këtyre cilësive, profetët e kanë plotësuar detyrën e tyre dhe i kanë përballuar me sukses të gjitha vështirësitë që u kanë dalë përpara në rrugëtimin e tyre. Të gjithë profetët zotërojnë disa cilësi të përbashkëta të ashtuquajtura "Atributet e profetëve", të cilat janë dhënë në tabelën në krah:

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"(Këta janë) të dërguar që kanë sjellë lajme të mira dhe kanë paralajmëruar, në mënyrë që njerëzit të mos kenë ndonjë justifikim ndaj Allahut, pas ardhjes së të dërguarve...."

(Surja en-Nisa, ajeti 165.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"...Nuk ka pasur asnjë pull që të mos i ketë ardhur paralajmërues.."

(Fātir sūresi, 24. āyet)

<p>Sidk (Drejtësia)</p>	<p>Çdo profet është i drejtë në fjalë dhe veprime.</p>	<p>Profetët janë njerëz që nuk kanë gënjer kurrë gjatë gjithë jetës së tyre. Drejtësia është një cilësi e lartë e moralit, të cilën e ka pranuar gjithë njerëzimi. Nëse një shoku ynë do të na gënjenjte, ne nuk do t'i besonim më atij. Ne u besojmë njerëzve të drejtë dhe i respektojmë ata. Prandaj nuk mund të mendohet që profetët, të cilët u transmetojnë njerëzve urdhrat e Allahut, të mos e zotërojnë këtë cilësi dhe të jenë gënjeshtarë, sepse njerëzit nuk u besojnë dhe nuk i marrin shembull ata që gënjejnë dhe nuk u përputhen fjalët me veprat.</p>
<p>Emanet (Besnikëria)</p>	<p>Të gjithë profetët kanë qenë besnikë.</p>	<p>Profetët janë njerëz të besueshëm. Për shkak të këtyre cilësive të bukura, njerëzit u besojnë atyre edhe për çështje të kësaj bote edhe për çështje të fesë. Për arsye se u besojnë fjalëve dhe veprave të tyre, i dëgjojnë e u binden dhe mundohen që të veprojnë bukur si ata.</p>
<p>Fet Janet (Zgjuarsia)</p>	<p>Profetët janë të pajisur me një zgjuarësi të veçantë.</p>	<p>Në sajë të zgjuarsisë që kanë, profetët arrijnë ta kuptojnë shumë shpejt vahjin (shpalljen) që u dërgohet. Gjithashtu, arrijnë të jenë bindës në përgjigjet dhe shpjegimet që u japin njerëzve.</p>
<p>Ismet (Pafajësia)</p>	<p>Profetët janë të ruajtur nga gjynahet.</p>	<p>Profetët, nuk bëjnë gjynahe në asnjë moment të jetës së tyre. Për ata nuk mund të mendohen gjynahe të tilla si: shirk, vjedhja, pirja e alkoolit, zinaja etj, sepse njerëzit i nënçmojnë ata që bëjnë gjynahe të tilla dhe kurrë nuk i marrin shembull.</p>
<p>Tebliğ (Kumtesa)</p>	<p>Profetët ua kumtojnë njerëzve pa asnjë mangësi urdhrat e marra nga Allahu.</p>	<p>Çdo profet, ua ka kumtuar njerëzve urdhrat e Zotit një për një pa bërë as edhe ndryshimin më të vogël. Profetët, edhe nëse përballohen me vështirësi, nuk tërhiqen kurrë nga detyra që kanë marrë përsipër. Në të vërtetë, shumica e profetëve janë kërcënuar me vdekje vetëm e vetëm se kanë çuar në vend detyrën e tyre. Madje Zekerijja (a.s.), dhe Jahjaja (a.s.), për këtë arsye kanë rënë dëshmorë.</p>

MESAZHET E PËRBASHKËTA TË PROFETËVE

Të gjithë profetët kanë parime të përbashkëta dhe të pandryshueshme në mesazhet që kanë sjellë, që prej Profetit të parë Ademit (a.s.), e deri tek Profeti i fundit Muhamedi (a.s.).

Ata këshilluan besimin në Allahun, melekët, librat, profetët, botën tjetër dhe në kaderin (caktimin) vetëm nga Allahu i Madhëruar. E drejta, ndihma dhe mirësia janë

virtute të larta dhe të përbashkëta që janë pranuar nga çdo popull që nga ekzistenca e njerëzimit. Gënjeshtra, mashtrimi, kumari, vjedhja, vrasja dhe dëmtimi i njerëzve janë sjellje të cilat çdo popull i ka pranuar si të ulëta e të këqija.

Parimet e përbashkëta të të gjithë profetëve mund t'i paraqesim në këtë mënyrë:

Mbrojtja e fesë.

Feja, është elementi më i rëndësishëm që mbron ekzistencën e një shoqërie. Ndërsa kushti më i rëndësishëm për një shoqëri të shëndoshë, është besimi i drejtë në Zotin e vërtetë. Për këtë arsye, të gjithë profetët i kanë ftuar popujt e tyre të besojnë një Zot dhe vetëm Atë të adhurojnë. Teuhidi (njëshmëria e Allahut), është mesazhi i përbashkët i të gjithë profetëve.

Mbrojtja e jetës.

Jeta e njeriut është e shenjtë. Vrasja e një njeriu pa të drejtë, është një krim i madh. Kurani shprehet kështu: "...kush vret ndokënd, që s'ka vrarë njeri ose që nuk ka bërë çrregullime në Tokë, është sikur të ketë vrarë të gjithë njerëzimin." (el-Maide, 32)

Mbrojtja e mendjes.

Çdo pije dhe ushqim që do ta pengonte njeriun të përdorte mendjen në mënyrë të shëndoshë, është i ndaluar. Për këtë arsye, alkooli dhe drogat janë haram.

Mbrojtja e brezit të ri.

Edukimi i brezave me besim dhe moral të shëndoshë, realizohet duke mbrojtur familjen. Për këtë arsye, në fenë tonë janë bërë haram zinaja, prostitucioni dhe çdo lloj veprë imorale.

Mbrojtja e pasurisë.

Në mesazhet që kanë sjellë profetët, puna dhe djersa e ballit janë pranuar si të shenjta. Pasuria dhe malli që dikush ka fituar me punë, është marrë nën mbrojtje. Vjedhja, grabitja, ryshfeti dhe vepra të tjera të dëmshme si këto, janë të ndaluara e sakaq të dënueshme.

ATO QË PËRFITJMË NGA BESIMI NË PROFETËT

PROFETËT

- Na njohin me Allahun Teala
- Na mësojnë se si duhet ta adhurojmë Allahun.
- Na japin informacione në lidhje me botën tjetër.
- Kanë qenë prijës në themelimin e civilizimit.
- Me veprat dhe moralin e bukur të tyre, janë bërë shembulli më i mirë për ne.

Nëse e studiojmë gjithësinë, shohim se ajo është krijuar nën ecurinë e një rregulli të përsosur. Dhe natyrisht kuptojmë se një rregull i tillë nuk është e mundur të krijohet vetvetiu. Prej kësaj dalim në përfundimin se gjithësia dhe gjithçka ka në të, janë krijuar nga një Krijues. Mirëpo ne nuk mund të dimë vetvetiu se kush është ky Krijues dhe çfarë cilësish ka. Zoti ynë i Madhëruar edhe në këtë çështje nuk na ka lënë pa ndihmë. Ai zgjodhi disa nga njerëzit e Tij të mirë dhe i dërgoi si profetë. Ja pra, të dërguarit që zgjodhi midis njerëzve, janë udhëzuesit hyjnorë për ne. Ata na ndihmojnë të njohim Allahun e Madhëruar.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ibrahimi i tha babait dhe popullit të vet:

“Në të vërtetë, ato (që adhuroni ju) janë armiq të mi, përveç Zotit të botëve, i Cili më ka krijuar dhe më udhëzon (në rrugë të drejtë); i Cili më ushqen dhe më jep të pi; i Cili, kur sëmurem, më shëron; i Cili do të bëjë që të vdes e pastaj do të më ringjallë.”

(Surja esh-Shuara, ajetet 77-81.)

Si njerëz që jemi, dëshirojmë të dimë se përse kemi ardhur në këtë botë, të njohim veten tonë dhe krijesat e tjera që ka krijuar Allahu i Madhëruar. Ne ndjejmë nevojën që t'i lutemi, t'i përgjehemi dhe ta adhurojmë Zotin tonë, mirëpo nuk mund të vendosim vetë për mënyrën se si duhet ta adhurojmë Atë. Për këtë arsye, Zoti ynë i Madhëruar ka dërguar profetët. Ata janë shembujt e gjallë që tregojnë rrugët e adhurimit të Allahut. Ata na mësojnë detajet e adhurimit të Krijuesit tonë.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Faleni namazin ashtu sikur më shihni duke u falur.”

(Buhari, Ahad, 1)

Burimet tona të vetme të informacionit në lidhje me jetën pas vdekjes janë librat e shenjtë dhe profetët. Allahu i Madhëruar, me anë të profetëve na ka dërguar informacione në lidhje me botën tjetër. Profetët na japin informacione rreth gjendjeve me të cilat do të përballemi në botën tjetër. Ata japin myzhde shpërblimet që do të jepen për ata që besojnë dhe kryejnë punë të mira dhe paralajmërojnë me dënim të dhembshëm ata që nuk besojnë Allahun dhe botën tjetër. Profetët janë udhërrëfyesit tanë në këtë botë dhe na japin informacione në lidhje me botën tjetër.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

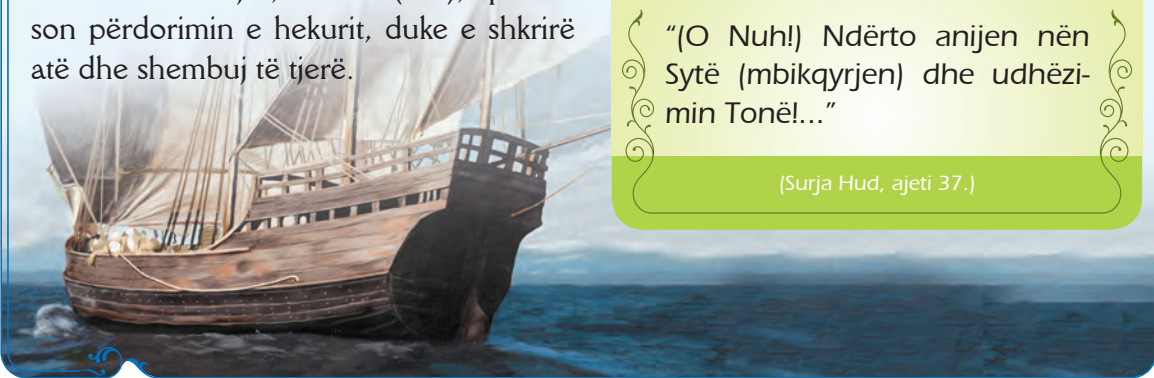
“Zoti do të flasë me çdo njërin prej jush, pa pasur nevojë për përkthyes. Njeriu shikon në të djathtë dhe sheh veprat e mira që ka dërguar më parë; shikon në të majtë dhe sheh veprat e këqija që ka dërguar më parë. Pastaj shikon përballë dhe sheh vetëm xhehenemin. Ruajuni prej xhehenemit qoftë edhe me një hurmë.”

(Buhari, Zekat 9)

Profetët janë prijës të të gjithë njerëzve të tjerë dhe ky fakt është i mbështetur bindshëm në shpalljet e zbritura. Edhe ata, ashtu si njerëzit e tjerë, janë marrë me zanate të ndryshme si: bujqësi, tregëti, përpunim hekuri etj, duke dhënë kontributin e tyre si pjesëtarë të barabartë për nga detyrimet ndaj shoqërisë në tërësi. Ata kanë qenë prijës në themelimin e një civilizimi ku njerëzit do të jetonin në qetësi dhe siguri. Janë mundur që me udhëzimet e shembullin e tyre të mirë, ta bëjnë popullin e tyre të lumtur edhe në këtë botë edhe në botën tjetër. Në Kuranin Fisnik jepen shembujt e Nuhut (a.s.), që mëson ndërtimin e anijes, Daudit (a.s.), që mëson përdorimin e hekurit, duke e shkruar atë dhe shembuj të tjerë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne i dhamë Daudit mirësi prej Nesh... Ne ia zbutëm atij hekurin, (dhe i thamë): “Puno parzmore të gjera!”

(Surja es-Sebe, ajetet 10-11.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“(O Nuh!) Ndërto anijen nën Sytë (mbikqyrjen) dhe udhëzimin Tonë!...”

(Surja Hud, ajeti 37.)

Në formimin e moralit dhe të sjelljeve tona, kanë ndikim të madh familja dhe shoqëria ku jetojmë. Që në fëmijëri marrim si shembull prindërit, mësuesit dhe njerëzit që i duam dhe i respektojmë. Ndikohemi prej veprimeve të tyre dhe instinktivisht veprojmë si ata. Zoti ynë i Madhëruar i ka dërguar profetët si model dhe shembull i njeriut të mirë.

Profetët na mësojnë të vërtetën, drejtësinë, mirësinë, tolerancën, faljen, mëshirën etj. Me veprat dhe moralin e tyre të bukur janë bërë shembulli më i mirë për ne.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Vërtet, ata njerëz (profetët) janë një shembull i mirë për ju e për këdo që shpreson në Allahun dhe në Ditën e Fundit...”

(Surja el-Mumtehine, ajeti 6. äyet)

NË JETËN E PROFETËVE GJEJMË SHEMBUJT MË TË BUKUR PËR NE

Allahu i Madhëruar, e ka bërë shembull për gjithë njerëzimin jetën e profetëve dhe moralin e tyre të bukur. Tregimet rreth profetëve, që zënë vend në Kuranin Fisnik, në të njëjtën kohë janë edhe provat që mbështesin profetësinë e Muhamedit (a.s.), sepse ai ishte një Profet ummi (që nuk dinte shkrim dhe lexim). Prandaj nuk është e mundur që një njeri, i cili nuk di shkrim dhe lexim, të tregojë në mënyrë të saktë jetën e profetëve përpara tij. Këto informacione, ose i ka mësuar nga ndonjë burim i besueshëm, ose ia ka mësuar dikush. Ja pra, ky burim, është Allahu i Madhëruar dhe shpallja që Ai i dërgoi. Ky fakt, në Kuranin Fisnik tregohet në këtë mënyrë:

“Edhe para teje (o Muhamed) Ne kemi nisur të Dërguar, për disa prej të cilëve të kemi treguar ty e për disa të tjerë nuk të kemi treguar...” (Surja el-Gafir, ajeti 78)

Tani le të shohim shkurtimisht jetën e disa prej profetëve që tregohen në Kuranin Fisnik:

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Në tregimet e atyre (të dërguarve) ka këshilla për ata që janë me mend...”

(Surja Jusuf, ajeti 111.)

Ademi (alejhis-selam)

Ai është njeriu dhe Profeti i parë. Allahu i Madhëruar e mësoi të flasë dhe i mësoi emrin e çdo gjëje. Allahu i Madhëruar i urdhëroi melekët që të binin në sexhde përpara Ademit (a.s.), në formë respekti. Prandaj, të gjithë engjëjt u përkulën para tij me respekt. Mirëpo, Iblisi (shejtani) nuk iu bind këtij urdhri të Allahut dhe u betua sakaq se do t'i largonte njerëzit nga rruga e drejtë. Allahu i Madhëruar e lejoi Iblisin të jetonte deri në ditën e kiametit dhe i paralajmëroi njerëzit të ishin të kujdesshëm ndaj kurtheve të tij. Ademi (a.s.), dhe gruaja e tij Havaja, të cilët banonin në xhenet, u mashtruan nga shejtani dhe thyen urdhrin e Allahut duke ngrënë nga pema e ndaluar. Për këtë arsye, u dëbuan nga xheneti. Ademi (a.s.), dhe gruaja e tij e kuptuan se gabuan kur thyen urdhrin e Allahut dhe, menjëherë u penduan. Me vite të tëra derdhën lot, ranë në sexhde dhe kërkuan falje prej Allahut. Allahu i Madhëruar e pranoi pendimin e Ademit (a.s.), dhe gras së tij dhe i fali ata.

Jeta e Ademit (a.s.), është shumë e rëndësishme për gjithë njerëzimin, sepse na bën të kuptojmë më mirë krijesën më të bukur ndër krijesat e Zotit dhe vlerën e saj para Allahut. Falja e Ademit, pasi hëngri prej pemës së ndaluar, është konkretizimi i parë i mëshirës së Allahut ndaj robërve të Tij. Me këtë, Ai u mësoi të gjithë njerëzve që do të vijnë deri në ditën e kiametit “pendimin” dhe rëndësinë e tij.

Ademi (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e pendimit dhe kërkimit të faljes prej Allahut për gjynahet tona.

Nuhu (alejhis-selam)

Një nga profetët, të cilët Allahu i dërgoi për të udhëzuar njerëzimin, është edhe Nuhu (a.s.). Populli i Nuhut (a.s.), kishte devijuar nga rruga e drejtë që i kishin treguar profetët e mëparshëm dhe ishte zhytur në punë të këqija. Të fortët shtypnin të dobëtit dhe njerëzit adhuronin idhuj, të cilët i bënë me duart e tyre. Profeti Nuh (a.s.), i ftoi njerëzit të besonin në një Zot të Vetëm. Ai u mundua shumë që t'i udhëzonte në rrugë të drejtë dhe t'i bënte që të adhuronin vetëm Allahun e Madhëruar. Ndërsa populli i tij e ofendoi e u tall me të, ashtu siç edhe pritej. Mirëpo Nuhu (a.s.), nuk dorëzua dhe vazhdoi t'ua mësonte njerëzve fenë e Allahut për 950 vjet me radhë. Ditë e natë u tregoi të vëtetat e mëdha e të vetme. Për ta realizuar qëllimin e tij, provoi çdo mënyrë. Mirëpo numri i atyre që e besuan nuk arriti as në njëqind vetë.

Ata që e mohuan, debatuan shumë me Nuhun (a.s.), dhe nuk lanë të keqe pa i bërë. Kur Nuhu (a.s.), i paralajmëroi për dënimin e Allahut, ata thanë duke u tallur, "O Nuh! Na e sill këtë dënim, ta shohim nga afër ç'dënim na qenka!"

Nuhu (a.s.), hidhërohej shumë për ato që vepronte populli i tij. Më në fund, Allahu i Madhëruar e urdhëroi Nuhun (a.s.), të ndërtonte një anije dhe të merrte me vete të gjithë ata që e besuan dhe nga një çift të çdo kafshe ekzistuese. Pas kësaj filloi të binte shi me muaj të tërë dhe tokën e mbuluan ujërat. Nuhu (a.s.), dhe ata që e besuan, hipën në anije dhe shpëtuan. Ata që nuk besuan dhe u tallën duke thënë: "Pa të shohim dënimin!" u mbytën të gjithë në ujë. Pasi pushoi shiu, anija e Nuhut (a.s.), qëndroi në malin Xhudi. Të gjithë ata që kishin hipur në anije bashkë me udhëzuesin e tyre, zbritën nga anija shëndosh e mirë. Këta njerëz që shpëtuan prej tufanit, u shpërndanë nëpër tokë dhe u shtuan përsëri. Për këtë arsye, Nuhu (a.s.), quhet edhe "babai i dytë i njerëzimit".

Nuhu (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e mundit dhe durimit në rrugën e Allahut të Madhëruar.

Ibrahimi (alejhis-selam)

Profeti Ibrahim (a.s.), është një profet i madh, i rëndësishëm e i veçantë, të cilin Allahu i Madhëruar e ka quajtur “Halil (mik)”. Qëkur ishte i ri, Ibrahimi (a.s.), filloi t’u tregonte njerëzve që kishte përreth mbi ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Mirëpo, populli i Babilut, madje edhe babai i tij Azeri, nuk e besuan. Babai i tij e ofendoi dhe e dëboi, por Profeti Ibrahim (a.s.), u suall mirë deri në fund me babain e tij.

Ibrahimi (a.s.), u mundua shumë që ta bindte mbretin e asaj kohe, Nemrudin për të vërtetat mbi ekzistencën dhe njëshmërinë e Allahut. Nemrudi, duke i besuar pasurisë dhe pushtetit që zotëronte, e kishte shpallur veten zot. Ata që nuk e pranonin këtë, i torturonte në mënyra të ndryshme. Ibrahimi (a.s.), e ftoi Nemrudin në fenë e vërtetë dhe u mundua që ta bënte të hiqte dorë nga pretendimi se ishte zot. Ai kërkoi

prej tij që të besonte në Allahun që krijoi gjithçka nga asgjëja, që jep vdekje dhe ringjall. Por Nemrudi tha i bindur se edhe ai vetë kishte fuqi të bënte një gjë të tillë. Për ta vërtetuar këtë, solli dy persona njërin prej të cilëve e vrau dhe tjetrin e la gjallë. Pastaj tha: “Shiko! Edhe unë vras dhe jap jetë.” Këtë herë Ibrahimi (a.s.), tha:

–“Allahu e sjell diellin nga lindja. Ti sille nga perëndimi!” Nemrudi u shtang.

Ishte një ditë feste dhe njerëzit kishin shkuar të gjithë në vendin ku zhvillohej ceremonia. Ibrahimi (a.s.), përfitoi nga ky rast dhe shkoi tek vendi ku populli adhuronte idhujt. Hyri brenda dhe i theu të gjithë idhujt, përveç atij më të madhit të cilit i la të varur në sup edhe sëpatën e tij.

Kur njerëzit u kthyen nga festa dhe panë që idhujt ishin shkatërruar, u nxehën shumë. Menjëherë në mendje u erdhi Ibrahimi

(a.s.), dhe e thirrën duke i thënë:

- "O Ibrahim! Ti i ke poshtëruar kështu idhujt tanë?"

Ibrahimi (a.s.), u përgjigj:

- "Mbase e ka bërë ky më i madhi prej tyre. Nëse mund të flasë, pyeteni atë!"

Populli e pranoi se idhujt nuk kanë shpirt dhe nuk mund të flasin. Pastaj, Ibrahimi (a.s.), duke ua kujtuar përsëri besimin në një Zot u tha:

- Atëherë, përse e mohoni Allahun dhe adhuroni idhuj që nuk ju bëjnë as dobi e as dëm? Mjerë për ju dhe idhujt që i adhuroni në vend të Allahut! Ende nuk po e kuptoni?

Idhujtarët nuk gjetën se ç'të thoshin përpara kësaj përgjigjeje. Mirëpo, përsëri nuk hoqën dorë nga mendimet e gabuara dhe vendosën që ta dënonin Ibrahimin (a.s.), duke e hedhur në zjarr.

Zjarri u ndez dhe Ibrahimin (a.s.), e hodhën në mes të flakëve me katapultë. Mirëpo, Zoti i gjithçkaje, Allahu i Madhëruar, e urdhëroi kështu zjarrin: "O zjarr, bëhu i ftohtë dhe shpëtim për Ibrahimin!" (Surja el-Enbija, ajeti 69). Zjarri u bind. Kur idhujtarët e panë se ai nuk e dogji Ibrahimin (a.s.), ngelën të shtangur.

Pas kësaj ngjarjeje, Ibrahimi (a.s.), u largua nga Babili dhe shkoi në Egjipt e më pas në Kuds. Aty qëndroi me gruan e tij Saren, ndërsa gruan tjetër, Haxherin dhe djalin e tij Ismailin i vendosi në luginën e Mekes. Më vonë, bashkë me Ismailin, ndërtuan Qaben në Meke. Themeli i fesë që solli Ibrahimi (a.s.), mbështetej në teuhid, pra në njëshmërinë e Allahut.

Ibrahimi (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e meditimit të ekzistencës së Allahut duke studiuar krijimin dhe rregullin e përsosur të Universit.

Jusufi (alejhis-selam)

Jusufi (a.s.), ishte një nga bijtë e Profetit Jakub (a.s.). Ai ishte shumë i zgjuar dhe i dashur. Kur ishte i vogël, vëllezërit, nga zilia e madhe që kishin ndaj tij, e hodhën në një pus në shkretëtirë. Ndërsa babain e tyre e gënjyen duke i thënë se Jusufin e paskësh ngënë ujku ndërsa ata luanin të çoroditur. Një karvan që kaloi pranë pusit dhe deshi të marrë ujë, e gjeti Jusufin dhe e mori me vete në Egjipt. Atje e çuan në pallatin e një drejtuesi të lartë dhe e shitën si skllav. Në pallat ra pre e shpifjeve dhe për këtë arsye u burgos. Jusufi (a.s.), një pjesë të rinisë së tij e kaloi në burg.

Allahu i Madhëruar, i kishte dhënë

Jusufit (a.s.), dhuntinë e shpjegimit të ëndrrave. Gjatë kohës që ishte në burg, shpjegonte ëndrrat e shokëve që kishte aty dhe ndërkohë i ftonte ata në besimin e një Zoti të vetëm dhe të botës tjetër. Një natë, mbreti i Egjiptit pa një ëndërr të çuditshme. Askush nuk mundi ta shpjegonte ëndërrën e tij. Një shok, që Jusufi (a.s.), dikur e kishte pasur në burg, tha se këtë ëndërr mund ta komentonte vetëm Jusufi (a.s.). E sollën përpara mbretit dhe ai komentoi ëndërrën e tij. Jusufi i tha se në të ardhmen pritej të gjendeshin në një zi të madhe buke, por nëse merreshin masat e duhura, do të kalonte lehtësisht. Mbretit i pëlqeu shpjegimi dhe e falënderoi Jusufin. Më pas, mbreti mori vesh se Jusufi (a.s.), ishte burgosur pa asnjë faj. Me t'u bindur e nxori nga burgu dhe e bëri ministër të thesarit të Egjiptit.

Gjatë kohës së zisë, Jusufi u takua me vëllezërit e tij që kishin ardhur të blinin grurë. Ai i fali vëllezërit, të cilët para disa vitesh i kishin bërë keq duke u treguar se falja është një virtyt i madh. Më vonë i ftoi prindërit bashkë me vëllezërit e tij të jetonin të gjithë në Egjipt.

Historia e jetës së Jusufit (a.s.), është historia më e bukur në Kuranin Fisnik. Në suren Jusuf, flitet për ngjarjet prekëse që mund t'i jetojë çdo njeri si, ndarja dhe ribashkimi. Aty flitet për të keqen në të cilën të shpie zilia dhe pasojat e këqija që lindin nga shpifja.

Jusufi (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e faljes dhe të kthimit të së keqes me të mirë.

Musai (Alejhislam)

Njëri nga profetët që Allahu ua ka dërguar bijëve të Izraelit, është edhe Musai (a.s.). Bijtë e Izraelit, të cilët rrjedhin nga Jakubi (a.s.), në kohën e Jusufit (a.s.), u vendosën në Egjipt. Me kalimin e kohës e humbën respektin dhe filluan të trajtoheshin si skllevër.

Në atë kohë, mbreti i Egjiptit thirrej "Faraon". Në kohën kur lindi Musai (a.s.), Faraoni që sundonte vendin, dha një urdhër shumë të frikshëm. Ai kërkoi që të vriteshin të gjithë të sapolindurit meshkuj të bijve të Izraelit që jetonin në Egjipt. Allahu i Mardhëruar e frymëzoi nënën e Musait (a.s.), që ta lëshonte Musain (a.s.), në ujë brenda një senduku. Gjithashtu Allahu e njoftoi se djali i saj do të rritej në pallatin e Faraonit dhe në të ardhmen do të bëhej profet. Për këtë arsye, nëna e Musait e futi djalin e saj në një senduk dhe e lëshoi në ujë. Senduku që po lundronte nëpër lumë, u gjet nga gruaja e Faraonit dhe u dërgua në pallat. Kështu që, Faraoni do ta edukonte në pallatin e tij njeriun që në të ardhmen do t'i tregonte për ekzistencën e Allahut dhe do t'i dilte kundër mendimeve të tij të gabuara.

Fëmijëria e Musait (a.s.), kaloi në pallatin e Faraonit. Gjatë kohës së rinisë u largua prej Egjiptit dhe për një farë kohe jetoj në Medjen pranë profetit Shuajb (a.s.). Kur po kthehej bashkë me familjen e tij nga Medjeni për në Egjipt, i erdhi shpallja nga Allahu në malin Tur. Atij iu dha detyra e profetësisë dhe zotërimi i disa mrekullive. Gjithashtu iu urdhërua të falte namazin dhe të ftonte Faraonin në rrugën e drejtë. Edhe vëllai i tij Haruni (a.s.), u ngarkua si ndihmës i tij.

Musai (a.s.), bashkë me Harunin (a.s.), dolën përballë Faraonit zullumqar, i tre-

guan Allahun dhe i bënë të qarta urdhrat e Tij. Faraoni ishte një njeri shumë mendjemadh.

Ai kujtonte se ishte i plotfuqishëm dhe kësisoj kishte ngritur krye ndaj Allahut. Musai (a.s.), për ta bindur dhe për ta bërë që të besonte, i tregoi disa mrekulli. Mirëpo, Faraoni duke thënë se këto janë vetëm magji, i kërkoi që të garonte me magjistarët e tjerë. Musai (a.s.), e pranoi këtë propozim. Magjistarët e Faraonit, i hodhën përtokë shkopinjtë dhe litarët e tyre e me anë të magjisë që zotëronin i bënë njerëzit të besonin se ata ishin gjarpërinj. Por kur Musai (a.s.), me lejen e Allahut, e hodhi përtokë bastunin e tij, ai u kthye në një gjarpër të madh duke i gëlltitur të gjithë shkopinjtë dhe litarët e magjistarëve që ishin në garë. Magjistarët, duke e parë këtë mrekulli, menjëherë ranë në sexhde dhe e besuan Allahun. Faraoni i kërcënoi, por ata nuk hoqën dorë nga besimi i tyre. Për këtë arsye, Faraoni ua preu duart dhe këmbët tërthor dhe ata dhanë jetën si dëshmorë.

Kur u kuptua se Faraoni donte ta zhdukte Musain (a.s.), dhe të gjithë njerëzit e tij, bijtë e Izraelit me në krye Musain (a.s.), u larguan nga Egjipti. Mirëpo bijtë e Izraelit dhe Musai (a.s.), ngelën midis detit që u doli përpara dhe ushtrisë së Faraonit që i ndiqte nga mbrapa. Në këto momente të këqija, Allahu duke u treguar një mrekulli, e çau detin më dysh, duke hapur një rrugë kalimi për besimtarët. Kur të gjithë besimtarët kaluan, deti u mbyll sërisht. Ndërsa ushtria e Faraonit që i ndiqte nga pas, ngeli në mes të detit dhe u mbyt e gjitha.

Musai (a.s.), luftoi me Faraonin dhe i shpëtoi bijtë e Izraelit nga torturat e tij. Që nga ajo kohë, e kaloi jetën duke u treguar e transmetuar bijve të Izraelit Teuratin dhe ligjet e tij.

Për të mësuar se si duhet të luftojmë me zullumçarët dhe mosmirënjohësit, duhet të marrim shembull jetën e Musait (a.s.).

Isai (Alejhis-selam)

Nëna e Isait (a.s.), Merjemja, ishte prej familjes së Imranit, të cilën Allahu i Madhëruar e kishte bërë shembull për njerëzimin. Gruaja e Imranit, Hanne, fëmijën që do të lindte, do t'ia kushtonte Allahut. Kur e lindi, ia vuri emrin Merjeme. Pastaj duke e mbajtur fjalën e dhënë Allahut, e la Merjemen në shërbim të Mesxhidit Aksa. Merjemja u edukua nën mbikëqyrjen e burrit të tezes së saj, Zekerijjas (a.s.), larg nga të këqijat dhe me një moral shumë të pastër.

Gjatë qëndrimit në Mesxhidin Aksa, Merjemja kryente adhurime në dhomën që i ishte caktuar dhe pastronte mesxhidin. Një ditë, pranë saj erdhi Xhebraili (a.s.), dhe e përgëzoi se Allahu do t'i falte një fëmijë mashkull. Merjemja tha se ishte e ndershme dhe e pyeti se si mund të realizohej një gjë e tillë, meqenëse ajo nuk ishte e martuar. Xhebraili (a.s.), tha se, kur Allahu dëshiron, çdo gjë bëhet në moment. Kështu që, Isai (a.s.), erdhi në jetë pa baba si një mrekulli prej Allahut.

Bijtë e Izraelit nuk e besuan se i biri i Merjemes erdhi në jetë pa baba dhe e fyer Merjemen duke i thënë: "Bëre një punë të turpshme!". Për këtë arsye, Merjemja e ndershme, duke bërë me shenjë për nga fëmija, kërkoi që të flisnin me atë (fëmijën). Kur bijtë e Izraelit thanë me tallje se nuk mund të flitet me një fëmijë në djep, Isai (a.s.), me lejen e Allahut filloi të flasë dhe tha kështu:

"Unë jam rob i Allahut. Ai më ka dhënë Librin (Ungjillin), më ka bërë profet dhe më ka bërë të bekuar kudo që të jem. Ai më ka porositur që të falem e të jap zekat sa të jem gjallë dhe, që të jem i mirë ndaj nënës sime e nuk më ka bërë të ashpër dhe të padëgjueshëm. Le të jetë paqja e shpëtimit mbi mua në ditën që kam lindur, në ditën që do të vdes dhe në ditën që do të ringjallem!" Ky është Isai, i biri i Merjemes. Kjo është fjala e vërtetë, për të cilën ata dyshojnë dhe diskutojnë. Allahu nuk ka mbetur të marrë dikë për

bir. Qoftë i lavdëruar Ai! Kur vendos diçka, Ai vetëm thotë "Bëhu!" dhe ajo bëhet. (Isai tha): "Vërtet Allahu është Zoti im dhe Zoti juaj; ndaj adhurojeni vetëm Atë! Kjo është udha e drejtë". (Surja Merjem, ajetet 30-36)

Allahu i Madhëruar, ashtu siç krijoi Ademin (a.s.), nga toka e nga dheu, pa nënë e pa baba, ashtu e krijoi edhe Isain (a.s.), vetëm me nënë e pa baba. Kur Isai (a.s.), u rrit dhe erdhi në moshën 30 vjeç, deklaroi se ishte ngarkuar me detyrën e profetësisë nga ana e Allahut dhe se i ishin dhënë mrekulli të ndryshme. Megjithatë, pësëri shumë pak njerëz e besuan.

Hebrenjtë, donin ta pengonin punën e Isait (a.s.), dhe huarive (shokëve të tij). Prandaj vendosën që ta vrisnin. Mirëpo Allahu i Madhëruar e shpëtoi Isain (a.s.), nga duart e tyre. Ndërsa hebrenjtë, duke kapur një person tjetër që i ngjante Isait (a.s.), e kryqëzuan. Pastaj thanë të bindur e fitimtarë: "E vramë Isain, birin e Merjemes". Por në të vërtetë, ata nuk vranë Isain, sepse atë Allahu i Madhëruar e ngriti pranë vetes.

Isai (a.s.), është shembulli më i mirë për ne në çështjen e moralit të mirë, mëshirës, vëllazërisë dhe largimit prej punëve të këqija.

Muhamedi (Alejhis-selam)

I fundit i profetëve është Muhamedi (a.s.). Zoti ynë e ka theksuar këtë në mënyrë të prerë, në ajetin 40-të të sures Ahzab duke urdhëruar kështu “...*(Muhamedi) është i Dërguari i Allahut dhe vula e profetëve...*”

Përpara se Muhamedit (a.s.), t'i jepej profetësia, njerëzit ishin larguar shumë nga rruga e drejtë. Morali ishte prishur dhe padrejtësia ishte përhapur kudo. Të fortët shtypnin të dobëtit. Përhapja e alkoolit dhe kumarit kishte arritur përmasa të mëdha. Vjedhja dhe grabitja e të drejtës së tjetrit ishin bërë gjëra të së përditshmes e të së zakonshmes. Njerëzimi kërkonte një prijës që t'i tregonte të mirën dhe të drejtën dhe që do ta nxirrte nga errësira ku kishte rënë, në dritën e së vërtetës. Ja pra, në një kohë të tillë, Muhamedi (paqja dhe shpëtimi i Allahut qofshin mbi të), u dërgua si Profet për gjithë njerëzimin.

Muhamedi (a.s.), lindi në Meke, në vitin 571. Nëna e tij quhej Amine, ndërsa babai Abdullah. Babai i tij ndërroi jetë para se Profeti të lindte. Pak kohë pas lindjes, Muhamedi (a.s.), iu dha për mbikqyrje një nëne qumështi të quajtur Halime. Muhamedi (a.s.), jetoi ditë të lumtura pranë nënës së tij të qumështit. Kur ishte në moshën gjashtë vjeçare, ndërroi jetë edhe nëna e tij Amine. Pas vdekjes së të ëmës, Muhamedi (a.s.), qëndroi pranë gjyshit të tij Abdulmuttalibit. Pas dy vjetësh, kur edhe gjyshi i tij ndërroi jetë, Muhamedi (a.s.), filloi të qëndronte pranë xhaxhait të tij Ebu Talbit. Pjesën më të madhe të fëmijërisë Profeti ynë (a.s.), e kaloi pranë xhaxhait të tij. Ai e ndihmonte shumë xhaxhain, madje herë-herë shkonte edhe si çoban. Muha-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ne të kemi dërguar ty, (o Muhamed), vetëm si sjellës të lajmit të mirë dhe paralajmërues për të gjithë njerëzimin...”

(Surja Sebe, ajeti 28.)

medi (a.s.), ndryshonte shumë nga fëmijët e tjerë. Nuk largohej nga e drejta, nuk adhuronte idhuj dhe u shkonte në ndihmë të gjithëve. Ai arriti të fitonte besimin e të gjithëve shumë herët. Për këtë arsye, banorët e Mekes e thërrisnin "Muhamedu'l Emin" (Muhamedi i besueshëm, i sigurtë).

Kur ishte i ri, shkonte për tregëti bashkë me xhaxhain e tij, Ebu Talibin. Në moshën 25 vjeç, u martua me Hatixhen.

Kur mbushi të dyzetat, Muhamedi (a.s.), filloi të shkonte shpesh në shpellën Hira që ndodhej pranë Mekes. Gjatë qëndrimit në shpellë, në një natë të muajit Ramazan, i erdhi pranë Xhebraili (a.s.). Ai e njoftoi se ishte ngarkuar me detyrën e profetësisë. Profeti ynë (a.s.), këtë ndodhi ia tregoi gruas së tij Hatixhes dhe ajo e besoi menjëherë. Më pas, edhe Aliu (r.a.), Zejdi (r.a.), dhe Ebu Bekri (r.a.), u bënë myslimanët e parë.

Më vonë Profeti ynë (a.s.), ftoi në Islam edhe banorët e tjerë të Mekes. Edhe pse disa prej tyre u bënë myslimanë, shumica nuk e besuan atë. Mbi të gjitha, ata që nuk besuan, filluan t'i keqtrajtonin besimtarët. Brenda një kohe të shkurtër, Profeti ynë (a.s.), dhe myslimanët e tjerë, u përballën me shumë tortura dhe vështirësi. Puna dhe mundi i Profetit tonë (a.s.), në Meke, zgjati 13 vjet.

Profeti ynë (a.s.), dhe ata që e besuan, për ta jetuar dhe për ta përhapur më mirë Islamin, në vitin 622 emigruan për në Medine. Profeti ynë (a.s.), në Medine qëndroi dhjetë vjet. Gjatë qëndrimit në Medine, u ndërtua një mexhdit. Midis myslimanëve të Medines (Ensarëve) dhe myslimanëve të Mekes (Muhaxhirëve) u krijua një lidhje vëllazërore. Në këtë periudhë zbritën edhe ajetet e Kuranit në lidhje me jetën shoqërore. Ndërsa zekati, agjërimi dhe haxhi u bënë farz (të detyrueshme).

Profeti ynë (a.s.), duke dërguar njerëzit e tij nëpër mbretëritë e vendeve fqinje, i ftoi në Islam mbretërit e këtyre vendeve. Në vitin 630, çliroi Meken dhe e pastroi atë nga idhujt. Kështu Islami u përhap në të gjithë gadishullin Arabik. Ndërsa në vitin 632, Profeti ynë (a.s.), kreu haxhin e lamtumirës. Aty mbajti edhe fjalimin e tij të lamtumirës, ku i dha mesazhe të rëndësishme gjithë njerëzimit. Po atë vit, kur ishte në moshën 63 vjeçare, ndërroi jetë në qytetin e Medines.

Profeti ynë i dashur është njeriu më i zgjedhur i Allahut. Zoti ynë, duke kërkuar prej nesh që ta marrim si shembull në çdo fushë të jetës sonë, e ka lavdëruar moralin e tij të bukur me këto fjalë: "Në të Dërguarin e Allahut ka një shembull të një morali të lartë..." (Surja el-Ahzab, ajeti 21)

Profeti ynë i dashur është një personalitet shembullor tek i cili janë mbledhur të gjitha cilësitë e mira të të gjithë profetëve të Allahut.

O Zoti ynë,
krijuesi i qiejve, i
tokës dhe i gjith-
çkaje!

Ti me Mëshirën
Tënde zgjidhe
profetë midis
njerëzve dhe i
dërgove ata si
shembull për ne.

Ne po hapim
dhe po ngremë
duart duke t'u
përgjëruar me
gjithë zemër:

O Zoti ynë !

Na bëj prej
robërve...

që bëjnë pendim të sinqertë si	Ademi
që do të ngrihen në një gradë të lartë pranë Teje si	Idrisi
që mundohen me çdo mënyrë për të përhapur fenë Tënde si	Nuhu
që luftojnë kundër zullumqarëve dhe mbrojnë të dobëtit si	Hudi
që vizitojnë të sëmurët dhe kujdesen për të varfërit si	Salihu
që luftojnë kundër amoralitetit si	Luti
që u dorëzohen urdhrave të Tua me gjithë zemër si	Ibrahimi
që e flijojnë veten për hatrin Tënd, pa nguruar aspak si	Ismaili
që udhëzojnë njerëzit në rrugë të drejtë si	Ishaku
që nuk e humbin shpresën prej Teje si	Jakubi
me moral të pastër si	Jusufi
të drejtë si	Shuajbi
që nuk kanë frikë të thonë të vërtetën përpara zullumqarëve dhe keqbërësve si	Musai
që ndihmojnë të drejtët si	Haruni
të apasionuar në adhurimin Tënd si	Daudi
që e përdorin të gjithë pasurinë në rrugën Tënde si	Sulejmani
durimtarë si	Ejubi
që pranë Teje përmenden si robërit e Tu të mirë si	Dhulkifli
që të përmendin në kamje dhe skamje si	Junusi
që përmenden veç për të mirë si	Iljasi
të sinqertë si	Eljesa
që të luten me gjithë shpirt si	Zekerijja
që bien shehid në rrugën Tënde si	Jahja
që e ruajnë nefsin prej të këqijave si	Isai
që morali i tyre është Kurani si	Muhamedi

Alejhis-selam

PROFETI YNË (A.S.) DHE PROFETËT E TJERË

Muhamed Mustafai, Allahu qoftë i kënaqur me të, siç e kemi thënë është profeti i fundit. Profetët e tjerë, janë dërguar në një kohë të caktuar për një popull të caktuar. Ndërsa Profeti ynë (a.s.), është dërguar për gjithë njerëzimin deri në ditën e kiametit. Për këtë arsye, sa ishte gjallë, Profeti ynë (a.s.), për të përhapur fenë Islame, dërgoi letra dhe njerëzit e tij në vende dhe krahina të ndryshme. Ai i ftoi në Islam edhe mbretërit e dy fuqive më të mëdha të asaj kohe, të Iranit dhe Bizantit, duke kërkuar prej tyre të bëhen myslimanë bashkë me popullin e vet. Ndërsa sot, është detyra e myslimanë-

ve që ta përhapin thirrjen e tij të shenjtë në të gjithë botën.

Profetët që zgjodhi Allahu, u munduan dhe punuan shumë për lumturinë e njerëzimit. Me moton: “Shpërblimin e punës sonë e jep vetëm Allahu.”, nuk kërkuan asgjë nga askush për shërbimet që kryen. Edhe Profeti ynë i dashur (a.s.), e realizoi me sukses detyrën e profetësisë dhe jetoi një jetë në përputhje me librin tonë të shenjtë, Kuranin Famëlartë. Ai sakrifikoji dhe u mundua shumë në këtë rrugë, duke formuar një shoqëri shembullore dhe të qëndrueshme nën dritën e ajeteve të Kuranit Fisnik.

Detyra e profetëve është t'i thërrasin njerëzit duke i drejtuar tek Allahu dhe t'u tregojnë atyre rrugën e drejtë. Jetën e profetëve dhe ato që ata kanë realizuar për njerëzimin, i gjejmë të rrëfyera në Kuranin Fisnik. Shekuj me radhë, jemi duke lexuar dhe mësuar të vërtetat e pandryshueshme dhe veprat e tyre të bukura. Të gjithë profetët, janë të dërguar që vijnë nga një burim i vetëm dhe ftojnë në të njëjtin qëllim. Profeti ynë i dashur (a.s.), ka theksuar se: "të gjithë profetët rrjedhin nga një burim, fetë e tyre janë të njëjta dhe afërsia ndërmjet tyre është si vëllezërit prej një nëne". Prandaj të gjithë profetët, që prej Adem (a.s.), e deri tek Muhamedi (a.s.), kanë ardhur duke vërtetuar dhe mbështetur njëri-tjetrin. Profetët nuk e kanë përgënjeshtuar njëri-tjetrin. Profeti ynë i dashur (a.s.), vërtetimin dhe mbështetjen e profetëve me njëri-tjetrin e shpjegon me anë të këtij shembulli:

"Çështja ime dhe e profetëve të tjerë i ngjan rastit të dikujt që ndërton një shtëpi shumë të bukur. Shtëpia përfundon së ndërtoari, por në një nga qoshet e saj lihet bosh një vend sa për një tullë. Më vonë, njerëzit që e vizitojnë, mbeten të mahnitur, por sapo shohin vendin bosh në qoshe të shtëpisë thonë: "Ah sikur ai vendi të mos kishte ngelur bosh! Ja pra, ajo tulla që mungon jam unë. Unë erdha dhe u bëra i fundit i profetëve." (Buhari, Menakib, 18)

Profeti ynë i dashur i përmendte me dashuri dhe respekt profetët që kishin ardhur para tij. Kur thoshte emrat e tyre, shtonte shprehjet "Profeti i Allahut" ose "vëllai im". P.sh, kur fliste në lidhje me Profetin Musa (a.s.), fillonte duke thënë: "vëllai im Musa". Njëherë e pyeti një skllav të krishterë, Ad-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Thuaj: "Bindjuni Allahut dhe bindjuni të Dërguarit!" Nëse shmangeni, (ta dini se) ai është përgjegjës për detyrën e tij, ndërsa ju për atë që jeni ngarkuar. E, nëse i bindeni atij, do të jeni në rrugën e drejtë, kurse i Dërguari është i detyruar vetëm që të përcjellë qartë (Mesazhin Hyjnor)."

(Surja en-Nur, ajeti 54.)

dasin, që e njohu gjatë kthimit nga Taifi se prej nga ishte. Kur Addasi iu përgjigj se ishte prej qytetit të Ninovës (Musullit), Profeti (a.s.), e pyeti duke thënë, "Je nga qyteti i vëllait tim Junusit?". Më pas e përgëzoi Addasin dhe e ftoi në besimin e teuhidit të cilin e kishte sjellë edhe Junusi (a.s.). Addasi e pranoi ftesën e Profetit tonë (a.s.), dhe u bë mysliman.

Profeti ynë i dashur (a.s.), jepte shembuj nga profetët para tij. Ai e këshillonte popullin e tij që të merrte shembull nga morali i tyre i bukur dhe të jetonte një jetë të pastër si ata. Duke ju dhënë si shembull Daudin (a.s.), që e siguronte jetën me punën e krahut, theksonte se "fitimi që njeriu siguron me punën e krahut është fitimi më i mirë". Ata që dëshironin të agjëronin jashtë muajit Ramazan, i këshillonte të agjëronin si Daudi (a.s.), sepse, Daudi (a.s.), një ditë agjëronte dhe një ditë jo.

Profeti ynë (a.s.), u tregonte shokëve të

tij ngjarje interesante të cilat u kishin ndodhur profetëve të mëparshëm. Me këtë, kërkonte që shokët e tij të merrnin mësim nga jeta e profetëve dhe sjelljet e njerëzve që profetët i ftonin në besim. Ai tregonte mundimet dhe vështirësitë që hasën profetët gjatë kryerjes së detyrës së tyre dhe jepte si shembull durimin që knë treguar. Ngushëllonte myslimanët që torturoheshin për shkak të fesë së tyre. Ndërsa për vështirësitë dhe torturat që hiqte vetë, gjente ngushëllim, duke kujtuar vështirësitë dhe torturat që kishin kaluar profetët e mëparshëm. Kur po ndahej preja mbas luftës së Hunejnit, pati nga ata që përgojnin Profetin tonë të dashur dhe thoshin që ai (Profeti) duhej të vepronte me drejtësi. Profeti ynë, i cili u lëndua shumë nga këto fjalë, tha: “Nëse unë nuk jam i drejtë, e kush do të jetë?”. Pastaj u ngushëllua duke thënë: “Allahu e mëshiroftë Musain. Ai kaloi vështirësi më të mëdha dhe duroi.”

Profeti ynë i dashur (a.s.), shpjegonte se detyra e profetëve është të punojnë për shpëtimin e njerëzimit. Ai fliste për rëndësinë e bindjes ndaj profetëve dhe urdhrave hyjnorë që ata sollën. Duke i krahasuar profetët me një njeri që i sjell një lajm të rëndësishëm një populli, urdhëroi kështu:

“Çështja ime dhe e Islamit që Allahu e dërgoi me mua, i ngjan një njeriu i cili vjen

tek një popull dhe i thotë kështu:

- O populli im, me të vërtetë unë pashë me sytë e mi një ushtri që po vjen kundra jush. Unë jam një lajmëtar i besueshëm që po ju njoftoj për këtë rrezik. Prandaj, shpëtoni jetët tuaja!

Pas këtyre fjalëve, një pjesë e njerëzve iu bindën atij dhe që në mbrëmje dolën për udhë dhe me hap normal u larguan prej vendit ku gjendeshin. Kështu që i shpëtuan jetët e tyre. Ndërsa një pjesë e përgënjeshtroi atë dhe qëndroi aty ku ishte. Ushtria erdhi në mëngjes herët dhe i zhduku nga faqja e dheut. Ja pra, e tillë është edhe çështja e atyre që m'u bindën mua dhe e atyre që nuk m'u bindën e që përgënjeshtroan ato që solla nga Allahu.” (Buhari, l'tisam 2)

Profeti ynë (a.s.), për të treguar se ai vetë dhe të gjithë profetët punuan për të mirën e popullit të tyre, ka dhënë këtë shembull:

“Çështja ime dhe e juaja i ngjan njeriut që ndez një zjarr dhe, kur karkalecat dhe fluturat e natës fillojnë të bien në të, ai mundohet t'i pengojë. Unë ju kap prej brezi që t'ju ruaj prej zjarrit. Ndërsa ju mundoheni të shpëtoni nga dora ime dhe të hyni me këmbët tuaja aty.” (Muslim, Fezail 19)

PYETJE

?

Fjalëkryqi

1. Pafajësia e profetëve.
2. Nëna e Profetit Isa (a.s.).
3. Mali mbi të cilin ndaloi anija e Nuhut (a.s.), pas tufanit të madh.
4. Mbreti që u mundua ta digjte Profetin Ibrahim (a.s.), në turrën e druve.
5. Emri i përbashkët i mbretërve të Egjiptit të lashtë.
6. Emri me të cilën u quajt Profeti Muhamed (a.s.), prej banorëve të Mekes për shkak të besnikërisë dhe drejtësisë së tij.
7. Personat që janë ngarkuar me detyrën e transmetimit të urdhrave dhe ndalesave të Allahut tek njerëzit.
8. Besnikëria e profetëve.
9. Mesazhi i përbashkët i të gjithë profetëve që shpreh edhe njëshmërinë e Allahut.
10. Profeti të cilin Allahu Teala e quajti Halil (mik).
11. Profeti që shpëtoi besimtarët prej tufanit të madh dhe që njihet edhe si babai i dytë i njerëzimit.
12. Zgjuarsia e profetëve.
13. Myslimanët e Medinës që i ndihmuan Myslimanët e Mekes pas Hixhretit (Emigrit).
14. Shpella në të cilën Profetit i erdhi shpallja për herë të parë.
15. Krijesa që u dëbua nga xheneti dhe Mëshira e Allahut për shkak se nuk i bëri sexhde Ademit (a.s.).
16. Shokët e Profetit Isa (a.s.).
17. Njeriu dhe Profeti i parë.
18. Profeti që me durimin e tij u bë shembull për të gjithë njerëzimin.
19. Detyra e profetëve për të kumtuar të gjitha urdhrat dhe ndalesat e Allahut.

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur !

1	Të mohosh profetët,	dhe të adhurojnë vetëm Allahun.
2	Profetët kanë për detyrë,	dashuri dhe respekt të gjithë profetët e kaluar.
3	Edhe nëse mundohen dhe torturohen, profetët	tregon mëshirën e Allahut për robërit e Tij.
4	Profetët e ftojnë popullin e tyre të besojnë	në çështjen e faljes dhe të kthimit të të keqes me të mirë.
5	Allahu i Madhëruar ka dërguar profetët	ta jetojnë fenë dhe t'ia transmetojnë atë njerëzve.
6	Falja nga Allahu e Ademit (a.s.), pasi hëngri frutin e ndaluar,	si shembujt njerëzorë më të mirë për ne.
7	Profeti ynë i dashur, i kujtonte me	nuk kanë frikë dhe nuk ngurojnë të kryejnë detyrën e tyre.
8	Profeti Jusuf (a.s.), është shembulli më i mirë për ne,	do të thotë të mohosh fenë.

Të provojmë veten

202

- Si e quajnë personin që i vijnë shpallje prej Allahut dhe ua transmeton njerëzve urdhrat dhe ndalesat e Tij?
  - Hoxhë
  - Dijetar
  - Profet
  - Evlija
- Cili është kuptimi i atributit “Sidk” që zotërojnë profetët?
  - Të qënë gjithmonë të drejtë.
  - Të qënë të pafajshëm.
  - Të qënë të zgjuar.
  - Të qënë besnikë dhe të sigurtë.

3. Cila është mrekullia më e madhe që i është dhënë Profetit tonë, Muhamedit (a.s.)?
- A) Ngjarja e Israsë.
  - B) Kurani Kerim
  - C) Ndarja e hënë më dysh.
  - Ç) Ngjarja e Miraxhit.
4. Cili është atributi që nënkupton zgjuarsinë e profetëve?
- A) Emanet
  - B) Fetanet
  - C) Ismet
  - Ç) Sidk
5. Si quhen ngjarjet e mbinatyrshme që shfaqin profetët me ndihmën e Allahut për të provuar se janë profetët e dërguar prej Zotit?
- A) Mrekulli
  - B) Magji
  - C) Iluzionizëm
  - Ç) Asnjëra

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

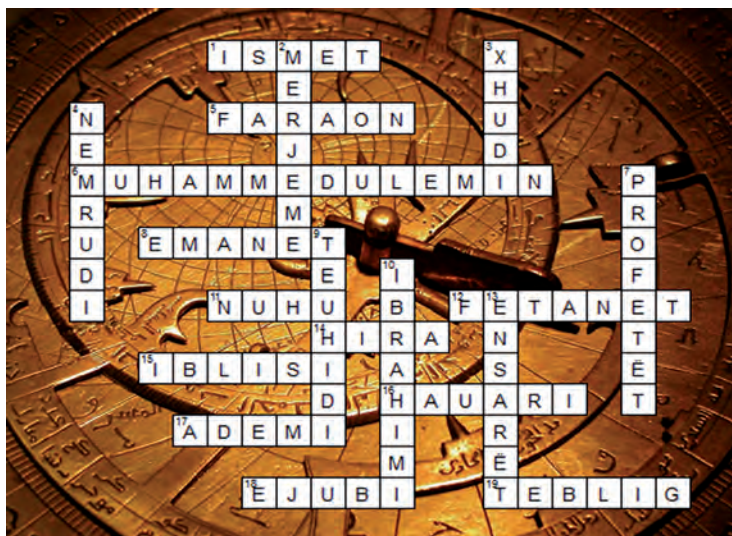
(Iajme / shembull / dërguarve / tregimet / Allahun / mend / namazin / udhëheqës / falur / urdhrit)

1. “Ne i bëmë ata ..... që udhëzonin sipas ..... Tonë.” (Surja Enbija, ajeti 73.)
2. “(Ata janë) të dërguar që kanë sjellë ..... të mira e kanë paralajmëruar, në mënyrë që njerëzit të mos kenë ndonjë justifikim ndaj Allahut, pas ardhjes së të .....” (Surja en-Nisa, ajeti 165.)
3. “Vërtet, ata njerëz janë një ..... i mirë për ju e për këdo që shpreson në ..... dhe në Ditën e Fundit.” (Surja el-Mumtehine, ajeti 6.)
4. “Në ..... e atyre (të dërguarve) ka këshilla për ata që kanë .....” (Surja Jusuf, ajeti 111.)
5. “Faleni ..... ashtu sikur më shihni duke u .....” (Buhârî, Âhâd, 1)

PËRGGJIGJET

Fjalëkryqi

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur !

1	Të mohosh profetët,	4	dhe të adhurojnë vetëm Allahun.
2	Profetët kanë për detyrë,	7	dashuri dhe respekt të gjithë profetët e kaluar.
3	Edhe nëse mundohen dhe torturohen, profetët	6	tregon mëshirën e Allahut për robërit e Tij.
4	Profetët e ftojnë popullin e tyre të besojë	8	në çështjen e faljes dhe të kthimit të së keqes me të mirë.
5	Allahu i Madhëruar ka dërguar profetët	2	ta jetojnë fenë dhe t'ua transmetojnë atë njerëzve.
6	Falja nga Allahu e Ademit (a.s.), pasi hëngri frutin e ndaluar,	5	si shembujt njerëzorë më të mirë për ne.
7	Profeti ynë i dashur, i kujtonte me	3	nuk kanë frikë dhe nuk ngurojnë të kryejnë detyrën e tyre.
8	Profeti Jusuf (a.s.), është shembulli më i mirë për ne,	1	do të thotë të mohosh fenë.

Të provojmë veten

- 1) C
- 2) A
- 3) B
- 4) B
- 5) A

Të plotësojmë vendet bosh...

- 1) Udhëheqës - urdhërit
- 2) Lajme - dërguarve
- 3) Shembull - Allahun
- 4) Tregimet - mend
- 5) Namazin - falur

JETA E VËRTETË BESIMI NË BOTËN TJETËR

- *E vërteta e kësaj bote*
  - *Vdekja dhe varri*
- *Ardhja e Xiametit dhe Ringjallja*
  - *Jeta në botën tjetër*
- *Ato që përfitojmë nga besimi në botën tjetër*
- *Ekuilibri mes kësaj bote dhe botës tjetër në jetën e Profetit tonë (a.s.)*

JETA E PAFUNDME

Ishte një ditë vjeshte... Pemët i kishin lënë gjethet e zverdhura në dorë të erërave të stinës dhe kishin ngelur gjysmë lakuriq. Duke dëgjuar zërin kërcitës të gjetheve që shtypeshin poshtë këmbëve të tij, Muhamedi ecte drejt vendit të quajtur Pesë Pishat. Ai i kujtonte me hidhërim ditët që kishte kaluar përgjatë kësaj rruge duke luajtur e duke qeshur me shokun e tij Enesin, i cili kishte ndërruar jetë një javë më parë. Një dhembje e fortë e theri në zemër. Sytë iu mbushën me lotë hidhërimi. E ndjeu veten shumë të vetmuar poshtë Pesë Pishave. Sytë e Muhamedit u fokusuan drejt qiellit të kaltër dhe nga buzët e tij rrodhën këto lutje:

“Zoti im i Madhëruar! Shoku im Enesi besonte në jetën tjetër; Ai e dinte se me vdekjen do të fillonte jeta e varrit, e dinte se më parë do të merrej në pyetje nga dy engjëjt e quajtur Munker dhe Nekir dhe e dinte se ata do ta pyesnin: “Kush është Zoti yt?”, “Cila është feja jote?” dhe “Kush është Profeti yt?”. Përgjigjet që do t’u jepnim melekëve, i përsëritnim së bashku duke thënë: “Zoti im është Allahu, feja ime Islami dhe Profeti im Muhamedi a.s”.

Ai besonte se me fryrjen e surit nga ana e engjëlli të quajtur Israfil, do të vinte kiameti dhe sakaq çdo gjë do të shkatërrohej.

Ai besonte edhe se kur t'i fryhej surit për herë të dytë me lejen Tënde, të gjithë njerëzit do të ngriheshin nga varret sikur çelin lulet në pranverë. Ai e dinte se të gjithë njerëzit do të mblidheshin në vendin e quajtur Mahsher për të dhënë llogari përpara Teje.

Ai besonte se gjatë jetës sonë në këtë botë, engjëjt e quajtur Kiramen Katibin shkruajnë gjynahet dhe të mirat tona në librin e punëve dhe se në Mahsher çdokujt do t'i jepet libri i punëve të veta. Kushedi sa herë jemi lutur së bashku me Enesin kështu: "Allahu im! Na bëj prej robëve të mirë që do t'u jepet libri i punëve nga e djathta! Të përgjërohemi me sinqeritet e pendesë për çdo vepër të papëlqyeshme që kemi kryer, të mos na e sjellësh librin e punëve nga e majta!"

Ai e pranonte se të mirat dhe të këqijat tona do të peshoheshin në Mizan, të cilën vetëm Ti e di se çfarë është. Ai besonte se do të kalohej nga një urë e quajtur Sirat, ku të mirët do të kalonin me shpejtësi dhe do të arrinin xhenetin, ndërsa të këqinjët nuk do të mund ta kalonin këtë urë dhe do të rrokulliseshin për në xhehenem.

Shoku im Enesi, ngaqë e dinte se vdekja është thjesht fillimi i jetës së pafundme, nuk i frikësohej asaj (vdekjes). Atë e merrte malli për xhenetin dhe dëshironte të shijonte të mirat që do të jepen atje. Ki dhembshuri për atë dhe mëshiroje Zoti im! Bëja varrin një kopsht nga ata të xhenetit o Allahu im!

Pastaj, duke thënë "Amin!", Muhamedi i fërkoj duart në fytyrë dhe ndjeu se dhimbja që i shtypte zemrën dhe i shtrëngonte kraharorin u zhduk. Gjatë kthimit për nga kishte ardhur, mendoj: "Sa bukur do të jetë kur të bashkohemi në xhenet me shokët të cilët janë ndarë nga mesi ynë"...

M. Yashar Kandemir

AVENTURA E JETËS

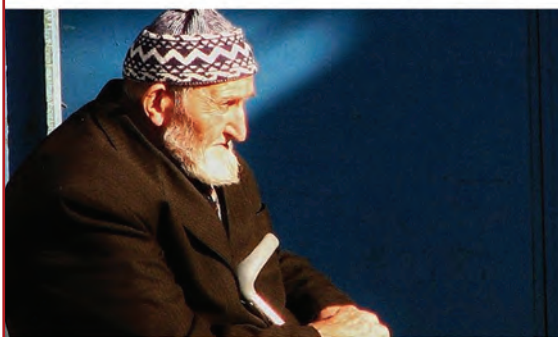

Asgjëja

Në barkun e nënës

Kjo botë

Bota tjetër

JETA E KËSAJ BOTE: E MIRA MË E MADHE QË NA KA FALUR ALLAHU

Jeta e kësaj bote është veç një udhëtim

Në këtë moment, të gjithë ne po vazhdojmë një udhëtim që ka filluar në ditën kur lindëm. Ky udhëtim, për disa nga ne do të jetë i gjatë dhe për disa më i shkurtër. Mirëpo, ka një të vërtetë absolute e cila ka të bëjë me faktin se jeta e kësaj bote nuk do të zgjasë deri në pafundësi, sepse asnjëri prej nesh nuk ka adhur në këtë botë për të qëndruar përgjithmonë.

Jeta e kësaj bote i ngjan pushimit që bën një udhëtar gjatë rrugës së tij. Profeti ynë i dashur (a.s.), për të treguar këtë të vërtetë, preku supin e njërit prej të rinjve që e donte më shumë, Abudullah bin Omerit dhe

urdhëroi; “Jeto në këtë botë sikur je një udhëtar (kalimtar) i huaj!” Kurse Abdullah bin Omeri, i cili po e dëgjonte me vëmendje Profetin (a.s.), dha një këshillë të bukur që duhet ta mbajmë vath në vesh: “...Kur të jesh i shëndetshëm merr masat për kohën që do të jesh i sëmurë, ndërsa gjatë gjithë jetës merr masat për vdekjen.” (Buhar i, Rikak, 3)

Bukuritë e kësaj bote, janë të përkohshme dhe kalimtare.

Zoti ynë i Madhëruar, në këtë botë, na ka dhënë mirësi të panumërta. E ka pajisur tokën në mënyrën më të përshtatshme për ne dhe e ka vënë atë krejtësisht në shër-

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Me të vërtetë, jeta e kësaj bote i shëmbëllen shiut që Ne e lëshojmë nga qielli e me të përziehet toka dhe bën bimë, me të cilat ushqehen njerëzit dhe kafshët. E, kur Toka vishet dhe zbukurohet dhe, kur banorët e saj mendojnë se janë zotërues të saj (për ta vjelur a korrur), u vjen urdhri ynë, natën ose ditën dhe Ne e bëjmë atë si të ishte e korrur, thujse nuk kishte lulëzuar të djeshmen. Kështu, Ne ua shpjegojmë shpalljet Tona njerëzve që mendojnë.”

(Surja Junus, ajeti 24.)

bimin tonë. Porse ka kërkuar prej nesh që të përfitojmë nga të mirat e lejueshme e të pastra dhe të jemi mirënjohës ndaj Atij që na i ka dhënë këto të mira.

Të mirat e kësaj bote, janë amanete që na janë dhënë për një përdorim të përkohshëm. Allahu i Madhëruar po na sprovon se si dhe ku do t'i harxhojmë të mirat si pasuria, shëndeti etj. Nëse nuk e harrojmë Dhënësin e këtyre të mirave dhe i përdorim ato sipas qëllimit për të cilat janë dhënë, bëhemi falënderues. Por nëse e harrojmë Dhënësin dhe i përdorim ato në vende që nuk i pëlqen Allahu e në mënyra të cilat çenojnë njerëzit dhe krijesat e tjera, bëhemi mosmirënjohës.

Jeta e kësaj bote është një provë

Kjo botë është një vend sprove për ne, ndërsa jeta e kësaj bote, është vetë sprovë. Në provime, aq sa është e rëndësishme dija, po aq është edhe koha. Por në këtë botë, përdorimi i mirë i kohës është edhe më i rëndësishëm, sepse kur të vijë exheli (koha e vdekjes), i cili na lajmëron mbarimin e sprovimit, nuk do të ketë kthim mbrapa. Ata që nuk e dinë vlerën e jetës dhe i harxhojnë në mënyrë të pakujdesshme frymën, ditët dhe vitet që u janë dhënë në këtë botë, do të pendohen, paçka se tepër vonë. Këtë të vërtetë, Allahu i Madhëruar e shpreh kështu:

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Ai i ka krijuar jetën dhe vdekjen, për t'ju provuar se kush prej jush do të veprojë më mirë..."

(Surja el-Mulk, ajeti 2.)

"Kur i vjen vdekja ndonjërit prej tyre (jobesimtarëve), ai thotë: "O Zoti im, më kthe, që të bëj vepra të mira në botën që kam lënë pas!"...." (Surja el-Mu'minun, ajetet 99-100)

Por pendimi pas vdekjes nuk do t'u sjellë dobi atyre njerëzve që nuk e përdorën mirë kohën që u ishte dhënë në këtë botë. Allahu i Madhëruar, duke u kujtuar mundësitë dhe kohën që u ishte dhënë në jetën e kësaj bote, do t'u thotë:

"Vallë, a nuk jua zgjatëm jetën aq sa të mund të mendohej ai që donte të kujtonte (Allahun)?! Madje juve ju erdhi edhe paralajmëruesi..." (Suraj el-Fatir, ajeti 37)

Bota tjetër, është vendi ku vilen frytet e punës së bërë në këtë botë.

Kjo botë është një vend mbushur me mundësi për të fituar xhenetin. Në të vërtetë, në këtë botë, ose e fitojmë ose e humbim xhenetin. Shpërblimin e çdo pune të mirë që kemi kryer në këtë botë, do ta marrim në botën tjetër. Nëse mbjellim mirësi këtu, në botën tjetër do gjejmë edhe më shumë. Allahu i Madhëruar, do të na shpërblejë shumëfish për të mirat tona dhe sigurisht, për të këqijat do të na japë dënimin që meritojmë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Kush bën një vepër të mirë, do të shpërblehet dhjetëfish. Kush bën një vepër të keqe, do të dënohet vetëm sipas gjynahut që ka bërë dhe nuk do t'i bëhet kurrfarë padrejtësie."

(Surja el-En'am, ajeti 160.)

RROBA E GJELBËR

Kur u takuam në rrugë, po këndohej tha:
ezani.

- Eja bashkë me mua në xhami - i thashë. Ti e di që sot është e xhuma apo jo?!

Ngase edhe më parë më kishte refuzuar,

- Ti e di që unë nuk shkoj në xhami.

- Po, por jam kureshtar të di shkakun e kësaj, - i thashë.

- E ku ta di unë, nuk më bëhet pra, -u përgjigj ai. Mbase është ndikimi i opinionit. Mbi të gjitha kam frikë se më zhubrosen pantallonat dhe më zbardhen tek gjunjët.

Qesha pa dashje dhe thashë:

- Më duket se po bën shaka. A braktiset xhamia për këtë arsye, për këtë vogëlimë?

- E kam seriozisht - më tha. Ti e di se unë jam i kujdesshëm ndaj veshjeve e veçanërisht ndaj rrobave me ngjyrë të gjelbër.

Dhe me të vërtetë ashtu ishte. Rrobat e bukura që vishte, i zgjidhte me tone të ndryshme të ngjyrës së gjelbër dhe i mbante gjithmonë të hekurosura.

- Po mirë, -i thashë, - në jetën tënde asnjëherë nuk ke qenë në xhami?

- Kur kam qenë i vogël, kam shkuar disa herë me gjyshin, - u përgjigj ai. Mirëpo tashmë nuk besoj se do të shkoj më.

Fjalët që tha më habitën tepër dhe më bënë të pendohesha që e hapa këtë muhabet. Më pas i dhashë dorën dhe u ndamë. Dy muaj pas këtij takimi, më thanë se ishte në xhami. Shkova menjëherë atje. Ai qëndronte në oborrin e xhamisë përballë safeve (rreshtave) të para dhe mbi të kishte një rrobe të gjelbër që e mbulonte. Lu afrova me ngadalë dhe duke pëshpëritur i thashë:

- Po hë, ti sikur nuk do të vije më në xhami, apo jo?

Por ai nuk nxori zë sepse ishte në vendin ku falej namazi i xhenazes (për të vdekurit) brenda një arkivoli të mbuluar me rrobe të gjelbër.

Xhunejd Suavi

VDEKJA: KOHA E NDARJES SONË NGA KJO BOTË

Në këtë botë, njeriut i është dhënë një kohë e caktuar për të jetuar. Kjo kohë plotësohet me vdekjen dhe më pas shkojmë në një botë tjetër. Pra kësaj, vdekja është fundi i jetës së kësaj bote dhe fillimi i jetës në botën tjetër.

Në të vërtetë, për ne edhe vdekja është një mirësi ashtu sikur jeta. Veçanërisht për të sëmurët që nuk kanë shpresë shërimi dhe për të moshuarit. P.sh. të mendojmë për një çast se gjyshi i gjyshit tonë dhe gjyshërit e tyre ende jetojnë. E kush do të interesohej për ta në atë gjendje? Do të ishin të detyruar të kalonin një jetë të vështirë e të hidhur. Nëse do t'i shikonim do të kuptonim se sa mirësi e madhe është vdekja dhe sa e vështirë dhe e hidhur është jeta për ta. Prandaj, nuk duhet të kemi frikë nga vdekja, por e vetmja arsye për të cilën duhet pasur frikë është nëse nuk veprojmë punë të mira në këtë botë.

Mbi të gjitha, të mohosh botën tjetër apo të kesh frikë nga vdekja, nuk e pengon vdekjen. Mosbesimi i botës tjetër, nuk pengon shkuarjen në atë botë, por pengon hyrjen në Xhenet.

Për ne, edhe vdekja është njësoj si lindja. Njerëzit ndahen prej barkut të nënës dhe lindin ose ndryshe "vijnë në këtë botë".

Pastaj ndahen nga kjo botë dhe rilindin në botën tjetër. Ardhja jonë këtu është bërë me urdhër të Allahut. Edhe ndarja nga kjo botë do të bëhet po me urdhër të Allahut. Vdekja i ngjan gjumit. Njeriu që zhytet në gjumin e vdekjes, i mbyll sytë kësaj bote dhe i hap në një jetë të re.

Vdekja nuk është mosekzistence, por fundi i një ekzistence dhe fillimi i një ekzistence të re. Është një emigrim nga një jetë në një tjetër jetë. Varri është porta e parë që hapet për në atdheun tonë të përjetshëm.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Çdo shpirt do ta shijojë vdekjen dhe pastaj të gjithë do të ktheheni tek Ne."

(Surja el-Ankebut, ajeti 57.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Kudo që të gjendeni, do t'ju arrijë vdekja, madje, qofshi edhe në kështjellat më të forta!.."

(Surja en-Nisa, ajeti 78.)

VDEKJA NË VJESHTË

Në fillim ra vetëm një gjethë nga një pemë. Pastaj atë e ndoqën të tjera dhe kështu të gjitha gjethet ranë njëra pas tjetrës. Asaj që i kishte ardhur koha, ose hyri nën tokë ose iku e zhytur në ndonjë rrjedhë uji...

Bashkë me gjethet ikën dhe shumë të tjerë. Trëndafilat u fishkën, zogjtë pushuan së kënduari dhe fluturat u zhdukën. Pemët u kthyen në skelete, ndërsa pyjet u bënë varre. Në këto vende, ku para disa muajsh nga çdo pëllëmbë buronte jetë, tani shëtisnin vetëm varrimësit. Ata që ikën prej këtu, dikur kishin ardhur duke qeshur. Të gjithë ishin të lumtur në këtë vend. Po përse ikën atëherë? Ikën sepse ishin të detyruar. Nuk ishte në dorën e tyre të qëndronin, ashtu sikur nuk ishte në dorën e tyre ardhja në këtë vend. Ishte dikush që i thirri dhe i dërgoi. Kur erdhën me urdhrin e Tij, toka u zbukurua me mijëra bukuri. Ndërsa tani u zhvesh nga zbukurimet dhe u mbështoll me qefinin e saj të bardhë.

Ymit Shimshek

VARRI: PORTA E KËSAJ BOTE QË TË SHPIE NË BOTËN TJETËR

Stacioni i parë i jetës së përtejme që fillon me vdekjen, është varri. Jeta që do të kalojmë deri në kohën kur të ringjallemi, quhet “jeta e varrit”. Edhe në qoftë se varroset, edhe në qoftë se nuk varroset, çdo njeri do ta jetojë jetën e varrit. Ajo lloj jete, për shkak se nënkupton një perde që pengon kthimin në këtë botë, quhet edhe “bota e berzahut”.

Në varr njerëzit do të trajtohen sipas veprave që kanë kryer në këtë botë. Njeriut që vdes, i vijnë dy melekët Munker dhe Nekir që i drejtojnë tri pyetje të cilat janë: “Kush është Zoti yt?, Kush është Profeti yt? Dhe cila është feja jote?”. Ata që në këtë botë kanë besuar dhe kanë kryer vepra të

mira, do t’i përgjigjen saktësisht këtyre pyetjeve dhe në varrin e tyre do t’u hapet një dritare prej ku shihet Xheneti. Ndërsa varri do t’u zgjerohet për aq të mira sa kanë bërë në këtë botë. Mohuesit, idhujtarët dhe dyfytreshit nuk do të mund t’i përgjigjen këtyre pyetjeve. Atyre do t’u hapet një dritare prej ku shihet Xhehenemi. Ndërsa varri do t’u ngushtohet. Shpirtrat e mohuesve, idhujtarëve dhe dyfytreshve do të dënohen edhe në varrin e tyre. Ndërsa shpirtrat e besimtarëve do të shijojnë një jetë të lumtur në mirësi e rehati.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Varri është stacioni i parë i botës tjetër. Nëse dikush shpëton prej këtij stacioni, stacionet e tjerë do të kalojnë më lehtë. Nëse nuk shpëton, do ta ketë të vështirë t’i kalojë të tjerët.”

(Tirmidhi, Zuhd, 5)

A jemi gati për botën tjetër?

Ajo që duhet të kemi më shumë kujdes në jetën tonë, është përgatitja për botën tjetër, duke e përdorur mirë kohën që na është dhënë. Gjithçka mund të blihet, përveç kohës. Pas kësaj jete të përkohshme, të gjithë ne do të emigrojmë për në botën tjetër duke marrë me vete vetëm të mirat dhe gynahet tona. Vdekja me besim duhet të jetë qëllimi ynë kryesor. Zoti ynë i Madhërisëm, në Kuranin Fisnik na urdhëron kështu: “O besimtarë! Kijeni frikë Allahun ashtu si i takon Atij dhe vdisni vetëm duke qenë myslimanë!” (Surja Al’ Imran, ajeti 102) Për këtë arsye, duhet të jetojmë në atë mënyrë që frymën e fundit ta japim duke qenë me iman (besim).

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Si të jetoni, ashtu do të vdisni. Si të vdisni, ashtu do të dilni përpara Allahut.”

(Fejdu'l-Kadir, V, 663)

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“I mençur është ai që e llogarit veten para vdekjes dhe përgatitet për jetën tjetër.”

(Tirmidhi, Kiamet 25)

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Varri është ose një kopsht prej kopshteve të xhenetit, ose një gropë prej gropave të xhehenimit.”

(Tirmidhi, Kiamet 26)

ANKTHI (ËNDRRA E KEQE)

Kur isha i vogël kisha frikë nga vendet e ngushta dhe ndonjëherë largohesha duke bër-titur. Kur u rrita, e kuptova se kjo ishte një lloj sëmundjeje, por, për fat të keq, nuk munda t'i shpëtoja dot, sepse me dëshirë apo pa dëshirë, në fund do të hyja në atë vend të ngushtë. Më kishin lidhur, më kishin mbështjellë dhe më ki-shin vendosur në një arkivol. Zërat e atyre që sillëshin rrotull meje i dëgjoja shumë mirë dhe nuk e di se si ishte e mundur por megjithëse sytë i kisha të mbyllur, mundja edhe t'i shihja.

- I shkreti, vdiq në moshë të re. Dhe sa punë kishte për të bërë!

Me të vërtetë, më kishin mbetur shumë punë përgjysmë. P.sh. djalit tim nuk munda t'i hapja një vend pune. Këstet e makinës dhe te-levizorit ende nuk kishin mbaruar. Ideja për të formuar një firmë të madhe që t'i mblihdhja të gjithë shokët, tashmë ishte veç një ëndërr. Mbi të gjitha tani që edhe dimri ishte afruar shu- m ë , d r u -

të dhe qymyri ngelën pa u marrë dhe vendet ku pikonte çatia ngelën pa u rregulluar. Duke llogaritur punët që kisha lënë përgjysmë, një zë që më shpoi veshët më bëri të tkurresha. Ky zë, i cili dukej sikur thirrste me mikrofon, jehoi deri në qoshtet më të largëta të trurit tim duke thënë:

- Kalo! tashmë!

Në vetvete thosha: "Ah sikur të mos kishte kaluar edhe pak!". Nuk e kuptova se si ndo-dhi ai aksident. Unë e përdorja shumë mirë makinën.

Kur po kujtoja ato që kishin ndodhur, vura re se miqtë e mi më rrethuan dhe po mundo-heshin të mbyllnin kapakun e arkivolit në të cilin gjendesha unë. Për t'i ndaluar ata që ta bënin atë veprim, u mundova të bërtisja me sa fuqi kisha, por megjithëse doja të bërtisja dhe të lëvizja, nuk munda as të lëviz e as të nxjerr zë. Pak më vonë e gjeta veten në errësirë dhe sytë i kisha kthyer nga rrezet e dritës që hynin prej dërrasave të arkivolit. I tmerruar thashë: "O Zot! Çdo të bëhet me mua tani?" Nga fri-ka e madhe nuk mund të mendoja asnjë gjë. Ndërkohë, më kishin ngritur mbi supe dhe ki-shin filluar të më mbartnin duke u lëkundur.

Prej zërave që vinin nga jashtë, dukej se po binte shi dhe zëri i pikave të shiut ngatë-rruhej me tingujt që nxirrnin dërrasat e arkivolit tim. Më dukej se po më dërgo-nin në xhami për të më falur namazin e xhenazes.

Meqë ra fjala tek xhamia, megjithëse e kisha afër dhe më ftonin pesë herë në ditë, asnjëherë nuk munda të gjeja kohë për të shkuar. Por gjithmonë thosha se, kur të bëhem pesëdhjetë vjeç do të filloja namazin dhe do të braktisja veset e këqija prej të cilave të gjithë ankoheshin.

Pra, nëse nuk do të kishte ndodhur ky aksident, do të isha bërë njeri shumë i mirë në të ardhmen. Një zë që e kisha dëgjuar më parë, por nuk munda të dalloja se nga vinte, vazhonte të përsëriste:

- Kalo tashmë! Mori fund!

Ndërkohë, namazi ishte falur dhe më kishin ngritur përsëri mbi supe. Kur po kalonim përpara kafenesë së lagjes, dëgjova zërat e hareshëm të shokëve të mi me të cilët çdo ditë luanim kumar dhe po mendoja se “me sa duket nuk e paskan marrë vesh vdekjen time!”. Ne kohën kur zërat filluan të humbinin, ndjeva se po më mbartnin në mënyrë të pjerrët dhe në atë çast kuptova se ishin duke ngjitur pjerrinën që të çon tek varrezat. Ndjeja se shiu i cili po binte me rrebesh, kishte hyrë në arkivol dhe kishte lagur qefinin me të cilin isha mbështjellë. Por megjithatë vazhdova të dëgjoja ato që fliteshin jashtë. Disa shokë po flisnin për gjendjen ekonomike të vendit, kurse disa të tjerë po komentonin lojën e fundit të kombëtares së futbollit. Njëri nga ata që po mbartte arkivolin po i pëshpëriste atij që kishte pranë duke i thënë:

- Mbrapshtia e të ndjerit duket nga dita në të cilën vdiq. U bëmë qull nga shiu mor vëlla.

Më duket se dëgjova gabim... Këta a nuk janë shokët e mi për të cilët sakrifikova edhe gjumin?! Pas pak erdhëm në fund të udhës dhe arkivoli u zbrit në tokë. U hap përsëri kapaku dhe krahët që ngritën trupin tim të pajetë më zbritën drejt një grope, fundi i së cilës kishte

mbledhur ujë. Pashë rreth e rrotull vendit ku më kishin shtrirë. O Zot! A mos është varri ky? Si nuk e mendova më parë që do të hyja këtu? Vajin tim nuk e dëgjonte askush, ndërsa ndjeja shokët e mi që po garonin për të më mbuluar me dhé. Ngela përsëri në errësirë të plotë dhe fillova të lutesha me gjithë gjendjen e pashpresë duke thënë:

- O Zot! Më jep edhe një mundësi tjetër që të bëhem prej njerëzve që dëshiron Ti. Ta kthej varrin në kopsht prej kopshteve të xhennetit.

I njëjti zë i mëparshëm, por tashmë edhe më i fortë tha përsëri:

- Kalo Tashmë ! Tashmë çdo gjë ka mbaruar!

Varri ishte mbuluar me dërrasa dhe zëri i dheut që hidhej sipër më kujtonte gjësimet e qiellit kur bie shi dhe më trondiste të gjithin. Duke u munduar për herë të fundit, hapa sytë. Isha duke fjetur në dhomën time, në krevatin tim të butë dhe sapo kisha parë një ëndërr të keqe. Shoku im që është mjek e që banon në hyrjen përballë, po mendohej të më sillte në vete duke bërëtitur:

- Kalo tashmë. E shikon, nuk ke gjë!”

U ngrita me ngadalë nga vendi ku isha shtrirë. Isha bërë ujë në djersë dhe më dukej sikur kisha rënë njëzet kile përnjëherë. Jashtë binte shi me rrebesh dhe shtëpia dridhej nga rrufetë e gjësimet. Në mes të shikimeve të habitura të atyre që ishin përreth meje, po mendohej të vija në vete duke menduar:

- O Zot, të falënderoj mijëra herë. Po sikur të mos më kishe dhënë edhe një mundësi tjetër për t’u bërë prej njerëzve që fitojnë kënaqësinë Tënde?!

Xhunejd Suavi

BOTA TJETËR: JETA JONË E VËRTETË DHE E PAFUNDME

Bota tjetër nënkupton fundin e gjithçkaje dhe jetën pas vdekjes. Besimi në botën tjetër është një nga kushtet e besimit, i cili në Kuranin Fisnik përmendet shumë herë krahas besimit në Allahun. Ai që nuk beson në ringjalljen pas vdekjes, në ditën e llogarisë dhe që mohon Xhenetin dhe Xhehenemin, për arsye se nuk e beson botën tjetër, del nga feja dhe bëhet kafir (mohues). Bota tjetër dhe ngjarjet që do të ndodhin atje, janë çështje të

fshehta. Ato nuk mund t'i ndiejmë me shqisat tona dhe nuk mund t'i provojmë në asnjë lloj mënyre. Burimi i diturive që kemi në lidhje me jetën e botës tjetër është Kurani Fisnik dhe hadithet e Profetit tonë të dashur (a.s.). Ndërsa detyra jonë, është t'i besojmë, të pranojmë të vërtetat për të cilat na ka lajmëruar Allahu dhe të mos harrojmë që një ditë do të japim llogari para Tij.

Jeta dhe rregulli në Gjithësi përfundon

Ashtu siç ka kohën e saj të jetesës çdo gjallesë që jeton mbi tokë, ashtu edhe toka mbi të cilën jetojmë ka afatin e saj të ekzistencës. Gjallesave që u vjen exheli (koha e vdekjes) vdesin. Kur tokës (planetit ku ka jetë) t'i vijë exheli, do të ndodhë kiameti. Ardhja e Kiametit shënon përfundimin e jetës dhe rregullit në gjithësi. Kur njëri nga katër engjëjt e mëdhenj Israfil, t'i

Ardhja e Kiametit

fryjë "surit", i cili është diçka për të cilën nuk kemi dije të pastër, do të ndodhë kiameti. Kjo ndodh pas fryrjes së parë të "surit". Kur të bëhet kiameti, çdo gjallesë do të vdesë dhe rregulli i qiejve e i tokës do të prishet. Dielli do të shuhet, yjet do të bien, detet do të ziejnë dhe malet do të përplasen me njëri-tjetrin. Atë ditë çdo gjë do të përmbysset dhe ekuilibri i gjithësisë do të prishet përgjithmonë.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Kur qielli të çahet dhe yjet të derdhen, kur detet të përzihen dhe varret të rrotullohen, atëherë çdokush do të mësojë për veprat që ka bërë dhe që ka lënë pa bërë."

(Surja el-Infitar, ajeti 1-5. âyetler)

Kohën e saktë të kiametit nuk e di askush tjetër përveç Allahut të Madhëruar. Këtë e ka shprehur në mënyrë të qartë edhe Kurani Fisnik, por edhe Profeti ynë i dashur (a.s.). Mirëpo, Profeti ynë (a.s.), na ka lajmëruar për disa

shenja që tregojnë afrimin e ditës së kiametit. Në fakt, për ne nuk ka rëndësi se kur do të bëhet kiameti, por ka rëndësi të bëjmë përgatitjet e duhura për ditën e vdekjes, kur do të hapen dyert e jetës për në botën tjetër. Pra, të përgatitemi për botën tjetër sikur do të vdesim nesër.

Do të ringjallemi si fara që hidhet në tokë.

Shprehja “ue’l-ba’thu ba’del-meut (ringjallja pas vdekjes;),” që ndodhet në “Lutjen amentu bil-lah”, është edhe thelbi i besimit në botën tjetër. Pas kiametit, në kohën kur të dëshirojë e të vendosë Allahu, Israfil do t’i fryjë “surit” për herë të dytë. Pas kësaj, do të ringjallen të gjitha gjallesat të cilat kanë jetuar që nga krijimi i tokës e deri në ditën e kiametit.

Pyetjet e ngjashme me: “Çdo të bëhet pas vdekjes? A është e mundur ringjallja?” etj, gjithmonë e kanë lodhur mendjen njerëzore. Mirëpo, në vjeshtë, pemët që e humbin gjelbërimin kur u bien gjeteth, rigjallërohen përsëri në pranverë. Farat e vdekura, që hidhen në tokë, bëhen filiza, fillojnë të rriten dhe transformohen në pemë gjigante. Në trupin tonë, çdo ditë vdesin me mijëra qeliza dhe në vend të tyre lindin të tjera. Nëse e shikojmë dhe e studiojmë me kujdes veten tonë dhe gjithësinë, do të gjejmë shumë shembuj që dëshmojnë për mundësinë e ringjalljes pas vdekjes.

Zoti ynë, i cili jep vdekje dhe ringjall, këto të vërteta i ka shprehur me shembuj të bukur në ajetet e Kuranit Fisnik duke e bërë më të qartë në sytë tanë çështjen e ringjalljes:

“O njerëz, nëse ju dyshoni në ringjalljen, mendoni si ju kemi krijuar Ne prej dheut, pastaj prej pikës së farës, pastaj prej droçkave

Ringjallja

të gjakut, pastaj prej një cope mishi me trajtë të plotë a jo të plotë, për më qartë! Dhe Ne e mbajmë në mitër atë që duam, deri në kohën e caktuar. Pastaj ju nxjerrim si fëmijë e pas kësaj do të arrini moshën e pjekurisë. Disa nga ju vdesin e disa ngelin deri në pleqëri të thellë, që të mos dinë asgjë nga ajo që kanë ditur më parë. Dhe ti e sheh tokën të tharë, por, kur Ne lëshojmë ujë mbi të, ajo trazohet dhe gufon dhe prej saj mbijnë gjithfarë lloj bimësh të mrekullueshme në çift. Kjo ndodh (që ta dini) se Allahu është e Vërteta, se Ai i ringjall të vdekurit, se Ai është i Fuqishëm për çdo gjë, se Ora (e Kiametit) do të vijë, gjë për të cilën s’ka dyshim dhe se Allahu do t’i ringjallë ata që janë në varre.” (Surja el-Haxh, ajetet 5-7)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

Ai na sjell shembull, duke harruar krijimin e vet dhe thotë: “Kush do t’i ngjallë eshtrat kur të kalben?” Thuaj: “Do t’i ngjallë Ai që i krijoi ato për herë të parë; Ai ka njohuri të plotë për çdo krijesë.”

(Surja Jasin, ajeti 78-79.)

RINGJALLJA NË PRANVERË

Mbi tokë nuk kishte asnjë shenjë jete. Gjallesa e fundit që strehohej në këto vende u bë dhé muaj më parë. Nuk kishte ngeluar shenjë as prej gjetheve të rëna. Përqark kishte vetëm pemë të thara si skelete pa jetë.

Më pas një myzhde (lajm) ringjalljeje arriti mbi tokë. Qiejt jehuan dhe dielli buzëqeshi. Ndërsa toka filloi të zhvishej ngadalë prej qefinit.

Ata që shkuan nuk lanë asnjë gjurmë. Ndërsa ata që erdhën nuk u kup-tua se nga erdhën. Sikur u shfaqën prej asgjësë njëri pas tjetrit. Andaj, o njeri, shiko gjurmët e mëshirës së Allahut se si i ngjall të vdekurit nga hiçgjë!

Skeletet u ringjallën një nga një. Prej trunjeve të thata gjelbëruan gjethe, çelën lule dhe dolën fruta. Çdonjëri prej tyre filloi të përmendte në mijëra gjuhë Atë që i dha jetë. Andaj, o njeri, shiko gjurmët e mëshirës së Allahut se si i ngjall të vdekurit, se si i zbukuron dhe i bën të flasin!

Çdo lule ishte një thirrje dashurie për fluturat. Secila prej tyre, çdo ditë,

priti me qindra mysafirë e çdonjërin prej tyre e gostiti me sherbete prej thesareve të mëshirës së Zotit. Ndërsa fluturat mbartën me vete të ardhmen e luleve që i pritën me qëllim që toka të buzëqeshi me lule të reja në ringjalljen tjetër.

Kur ju jeni duke shijuar bukurinë e luleve të reja, lulet e para dhe fluturat kanë kohë që kanë vdekur. Të gjitha krijesat, pra ato që kanë ikur më parë dhe ato që vijnë pas, gjithmonë do të thonë me një gojë “ne jemi të përkohshme!” dhe do t’u tregojnë atyre që shohin me zemër, Allahun, i Cili është i Përhjetshëm. Dhe bashkë me çdo ringjallje të tokës, zëri i Kuranit do të jehojë në të gjitha dimensionet:

“Andaj, shikoj gjurmët e mëshirës së Allahut, si e gjallëron tokën pas shkretimit të saj. Vërtet, Ai do t’i ringjallë edhe të vdekurit, se Ai është i Fuqishëm për çdo gjë.” (Surja er-Rum, ajeti 50)

Tubimi përpara Allahut për të dhënë llogari.

Kur të ringjallemi, do të ngrihemi nga varri e do të mblidhemi përpara Allahut për të dhënë llogarinë e veprave që kemi kryer në këtë botë. Ky tubim quhet “**hashr**”, ndërsa vendi ku do të tubohemi quhet “mahsher”.

Ditën kur do të shkojmë në mahsher, do të fillojmë të presim përpara Allahut në një fushë të pafundme dhe nën një nxehtësi që pjek lëkurat. Zoti ynë, atë ditë e tregon kështu:

“Ditën, kur Ne do t’i shkulim malet, do ta shohësh tokën të zhveshur dhe do t’i tubojmë të gjithë njerëzit, pa lënë askënd prapa. Ata do të sillen të radhitur para Zotit tënd (e do t’u thuhet): “Tashmë Na erdhët, ashtu siç ju krijuam herën e parë, ndonëse ju (o jobesimtarë) pretonit se nuk do t’jua caktonim një takim (ri-

Mahsheri (Vendi i tubimit)

ngjalljen)”. (Surja el-Kehf, ajetet 47-48)

Në mahsher, çdokush do shikojë hallin e vet, sepse ajo ditë është shumë e vështirë për të gjithë njerëzit. Një ditë e hidhur, e frikshme dhe e ashpër. Atë ditë nuk do të kemi mundësi të merremi as edhe me të afërmit, as ti pyesim e as t’i ndihmojmë:

“Atë Ditë njeriu do të ikë nga i vëllai, nga e ëma e nga i ati, nga e shoqja(i shoqi) dhe nga fëmijët e vet. Atë Ditë, secili prej tyre do të ketë aq shqetësim për veten, sa do t’i mjaftojë. Atë Ditë do të ketë fytyra rrëzëllore, të qeshura e të gëzuara. Atë Ditë do të ketë (edhe) fytyra të pluhurosura, që do t’i mbulojë errësira. Këta janë jobesimtarët, gjynahqarët.” (Surja Abese, ajetet 34-42)

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Në ditën e kiametit, kur nuk do të ketë hije tjetër (përveç hijes së Allahut), Allahu i Madhëruar do t’i strehojë nën hijen e arshit të Tij këto shtatë kategori njerëzish:

- ☀ Kryetari i drejtë i një shteti.
- ☀ I riu që rritet dhe e kalon jetën duke adhuruar Allahun.
- ☀ Myslimani, zemra e të cilit është e lidhur mbas xhamisë.
- ☀ Dy persona të cilët duhen për hir të Allahut e që bashkimin dhe ndarjen e bëjnë po për hir të Allahut.
- ☀ Trimi, i cili nuk i afrohet propozimit për të kryer zina me një grua të bukur e me pozitë, duke thënë: “Unë i frikësohem Allahut!”.
- ☀ Ai që jep sadaka me dorën e djathtë pa e ditur e majta.
- ☀ Ai që e përmend Allahun dhe derdh lot kur është i vetmuar. (Buhari, Ezan, 36)

NJERIU QË MOHOI ALLAHUN DHE BOTËN TJETËR

Na ishin njëherë dy shkokë. Njëri nga këta kishte familje të shëndetshme dhe ishte shumë i pasur. Ai kishte nën zotërim edhe dy vreshta të mëdha me rrush. Ato ishin të rrethuara me pemë hurmash të mbushura plot. Në mes të dy vreshtave kishte një hapësirë të gjerë, pranë së cilës rridhnin vazhdimisht përrenj që e vaditnin tokën.

Kishte ardhur stina e verës. Rrushi ish-

te pjekur ndërsa bistaqet e hurmave kishin filluar të shkëlqenin nën rrezet e diellit si perla. Një ditë, njeriu i pasur thirri shokun e tij për t'i treguar vreshtat dhe tokën. Do të shëtisnin përmes tyre dhe do ta prezantonin me pasurinë që zotëronte.

Gjatë shëtitjes ai i tregoi shokut një nga një të gjitha pemët frutore dhe cilësitë që ato mbartnin. Kur tregonte pasurinë e tij, ndjente një kënaqësi të pashoqe. Pasuria që zotëronte ia kishte marrë mendjen aq shumë, sa që nuk mendonte kurrë për Allahun e Madhëruar, i Cili i kishte dhënë gjithçka kishte. Nga krenaria që ndjente si zotërues i gjithë asaj pasurie, i tha shokut të tij:

- Unë zotëroj mall e pasuri më shumë se ti. Gjithashtu edhe fëmijë kam më shumë!

Pastaj hynë tek vreshta tjetër. Frutat e pjekura të magjepsnin sytë. Sapo e pa këtë pamje, i pasuri filloi të krenohet e të mburrej me këto fjalë:

- Nuk mendoj se kjo vreshtë do të përmbytet apo do të zhduket ndonjëherë. Tashmë nuk besoj as se do të bëhet kiameti. Por edhe nëse do të bëhet, Allahu do të më japë vreshta edhe më të mira se këto. Unë jam njeri i pasur dhe me pozitë. Kjo arsye është e mjaftueshme që Allahu të më japë përsëri pasuri.

Shoku i tij, i cili i besonte Allahut dhe botës tjetër, duke u nxehur, e paralajmëroi kështu:

- Ti po mohon Allahun e Madhëruar, i

Cili të krijoi nga balta dhe të formësoi pastaj në trajtë njeriu që në barkun e nënës?! Dije se unë i besoj Allahut me gjithë shpirt dhe nuk i shoqëroj Atij asnjë shok. Në vend që ta kujtosh dhe falënderosh Allahun për vreshtat dhe bukuritë që ka në to, ti e mohon Atë. Sikur të kishe thënë "MashAllah!" (Ajo që do Allahu bëhet), kur hyre në vreshta, do të ishte më mirë. Në fakt është e vërtetë ajo që the pak më parë! Në këtë moment kam më pak pasuri dhe fëmijë se sa ti. Mirëpo, unë kam shpresë se Allahu do të më japë vreshta dhe pasuri shumë më tepër se ty. Nëse vazhdon të sillesh në këtë mënyrë dhe këmbëngul në mosfalënderimin e Allahut për mirësitë që të ka dhënë, Ai do të të marrë gjithçka ke. Do të dërgojë ndonjë fatkeqësi, e cila do të t'i rrafshojë vreshtat ose do ta thajë ujin që rrjedh në përrua e ti s'do të kesh nga ta sjellësh më. Më në fund, këto vreshta dhe pemë të bukura do të zhduken krejtësisht.

Pa kaluar shumë kohë, fjalët që tha shoku i tij besimtar u realizuan. Uji i përroit u tha papritur, ndërsa bimët dhe toka u thanë nga mungesa e ujit. Një fatkeqësi kjo, që i shkatërroi vreshtat, i rrëzoi të gjitha frutat dhe pemët u kthyen në trunje të thata e të padobishme. Njeriu i pasur, i cili e harroi Allahun duke u zhytur në krenarinë e tij, erdhi përsëri për të parë tokën dhe vreshtat që zotëronte. Sa i pa si ishin katandisur, gati u çmend nga hidhërimi dhe filloi të rrihte e të gjuante veten. E gjithë puna i kishte shkuar dëm dhe i gjithë malli i ishte shkatërruar. I penduar për ato që kishte bërë dhe kishte thënë, nga goja e tij nxorri këto fjalë:

- Ah sikur të mos i kisha bërë Zotit tim asnjë shok! Ah sikur të mos isha treguar

mosmirënjohës ndaj të mirave që më kishte dhënë Ai. (Shih. Surja el-Kehf, ajetet 32-44)

Dhënia e librit të punëve ku janë shënuar të gjitha veprat tona në këtë botë.

Pasi të tubohemi në mahsher, do të na jepet libri i punëve ku janë shënuar të gjitha veprat që kemi kryer në këtë botë. Ky libër, i cili është mbajtur shënim nga melekët Kiramen Katibin, përmban edhe detajet më të vogla të të gjitha punëve të mira dhe atyre të këqija që kemi kryer në këtë botë. Allahu i Madhëruar në një ajet kuranor, e përshkruan kështu habinë dhe tmerrin e gjynahqarëve kur të marrin në dorë librin e punëve të tyre:

“Dhe Libri (i veprave të tyre) do t’u vihet përpara, e do t’i shohësh gjynahqarët se si do të tmerrohen nga ato që gjenden në të e do të thonë: “Të mjerët ne! Çfarë është ky libër që nuk paska lënë asnjë vepër të madhe apo të vogël pa e shënuar”. Aty do të gjejnë të shënuar gjithçka që kanë bërë. Zoti yt nuk i

Dhënia e librit të punëve

bën padrejtësi askujt.” (Surja el-Kehf, ajeti 49)

Atë ditë, dhënia e librit nga krahu i djathtë është shenjë e mirë, por nëse të jepet nga e majta apo nga mbrapa, është shenjë e një dënimi të ashpër. Merituesve të xhenetit do t’u jepet nga ana e djathtë, ndërsa atyre të xhehenimit nga e majta ose nga mbrapa.

Askush nuk do të mund t’i mohojë ato që janë shënuar në librin e punëve. Në atë vend (mahsher) të gjithë do t’i shohin veprat që kanë kryer në këtë botë dhe do të dëshmojnë vetë për to.

“Çdo njeriu ia kemi varur në qafë llogarinë për punën e tij dhe Ne, do t’ia paraqesim Ditën e Kiametit librin, që do ta gjejë të hapur (e do t’i themi): “Lexoje librin tënd! Ti mjafton sot si llogaritar kundër vetvetes!” (Surja el-Isra, ajetet 13-14)

Do të japim llogari për punët e kryera në këtë botë.

Në mahsher, do të presim me padurim, me frikë dhe me emocione të mëdha, fillimin e llogarisë nën një të nxehtë pjekës. Më në fund do të qëndrojmë përpara Zotit tonë me librin e punëve ndër duar. Ashtu sikur dielli që ndriçon në të njëjtin moment shumë krijesa, në të njëjtën mënyrë të gjithë do të merremi në llogari prej Allahut të Madhëruar, në të njëjtin moment dhe njëherësh. Do të na kërkohet llogari për gjithçka, që nga koha kur fillon përgjegjësia (mosha e pubertetit) e deri në momentin e vdekjes.

Profeti ynë i dashur (a.s.), na ka lajmëruar se, pa u pyetur për pesë çështjet e mëposhtme, askush nuk do të lëvizë qoftë edhe një hap prej vendit ku do të ndodhet. Sipas këtij transmetimi njerëzit do të pyeten:

- 1. Ku dhe si e ke shpenzuar jetën?**
- 2. Si e ke kaluar rininë?**
- 3. Si e ke fituar pasurinë (qoftë ajo e pakët apo e shumtë)?**
- 4. Ku e ke harxhuar pasurinë?**
- 5. A ke qënë dashës dhe praktikues i dijes?**
(Tirmidhi, Kiamet, I)

“Llogariteni vetveten para se t’ju kërkohet llogari. Përgatituni për gjyqin e madh. Llogaria në botën tjetër do të jetë e lehtë vetëm për ata që e llogaritin vetveten në këtë botë.”
(Omeri (radijall-llahu anh)

Llogaridhënia

Në kërkimin e llogarisë dhe marrjes në pyetje askujt nuk do t’i bëhet padrejtësi. Të gjithë do të marrin të drejtën e tyre dhe i dëmtuari do të ballafaqohet me dëmtuesin. Llogaria e atyre që sillen me padrejtësi ndaj të tjerëve në këtë botë, do të jetë shumë e rëndë. Ai, të cilit i është bërë padrejtësi do të marrë të drejtën e tij, ndërsa ata që kanë bërë padrejtësi, do të shijojnë dënimin për padrejtësitë e kryera.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Puna e parë për të cilën njeriu do të japi llogari, është namazi.”

(Ebu Daud, Salat, 145)

Të mirat dhe gjynahet tona do të peshohen në peshoren e drejtësisë së Allahut.

Mizan quhet peshorja e drejtësisë, që vetëm Allahu e di tamam se si është. Ajo është një lloj matëseje që do të masë të mirat dhe gjynahet tona pasi të jemi marrë në pyetje dhe pasi të kemi “larë hesapet” me të tjerët. Kur punët tona të vihen në mizan, nëse veprat tona të mira do peshojnë më rëndë, do të jemi nga të shpëtuarit. Ndërsa atyre që do t’u peshojnë më rëndë veprat e tyre të këqija, do të jenë prej të humburve. Allahu i Madhëruar na e tregon kështu këtë moment në Kuranin Famëlartë:

“Dhe në Ditën e Kiametit, Ne do të vendosim peshore të sakta e askush nuk do të pësojë asnjë padrejtësi. Ne do të sjellim (për gjykim) çdo vepër, qoftë kjo edhe sa pesha e një kokrrë sinapi (misri, elbi, gruri??). Ne jemi të mjaftueshëm për llogaritje.” (Surja el-Enbija, ajeti 47)

Asnjë peshore nuk është më e saktë se mizani. Aty do të shohim se do të vendosen edhe të mirat, të cilat

Mizani (Peshorja)

veçse kemi dëshiruar t’i bëjmë.

Pra aty do të peshohen edhe fjalët “Elhamdulillah”, “Subhanallah” e të tjera të ngjashme, që i kemi shqiptuar me gjuhët tona. Në atë peshore do të vihen edhe mundimet dhe lodhja që kemi ndjerë në rrugë të Allahut duke u munduar të përhapim këtë fe të bukur. Aty do të llogaritet edhe pluhuri që ka mbuluar këmbët tona gjatë ecjes për të kryer një vepër të mirë. Edhe buzëqeshja që kemi treguar ndaj dikujt, edhe një çokollatë e dhuruar, edhe një gotë ujë që u kemi dhënë të moshuarve, edhe një copë bukë që kemi vënë përpara një koteleje, të gjitha do të vendosen në anën e punëve tona të mira.

Kush e di, mbase edhe një e mirë që e kemi konsideruar të vogël mund të vijë e rëndë në atë peshore. Prandaj, sa të jemi gjallë, të mundohemi t’i shtojmë veprat e mira që do të rëndojnë në atë peshore të pagabueshme.

Të mos i heqim nga gojët tona kelime-i teuhidin (La ilahe il-Allah), istigfarin (lutjen për falje), dua-të dhe dhikrin (lutjet dhe përmendjen e Allahut). Asnjë të mirë të mos e konsiderojmë të vogël. Në çdo rast të bëjmë punë me të cilat do mund të fitojmë kënaqësinë e Allahut.

“Bëj mirë, se patjetër do ta gjesh atë, në mos tek krijesat, tek Krijuesi.”

Kalimi mbi urën e Siratit që ndodhet mbi xhehenem.

Sirat është emri i urës që ndodhet mbi xhehenem dhe nga ku do kalojnë të gjithë njerëzit pa përjashtim. Kjo urë është më e hollë se fija e flokut dhe më e mprehtë se tehu i shpatës. Kalimi mbi këtë urë do të bëhet sipas veprave dhe besimit tonë në këtë botë. Një pjesë e besimtarëve do të kalojnë me shpejtësinë e dritës, një pjesë tjetër me shpejtësi më të vogël, një pjesë tjetër duke vrapuar dhe një pjesë tjetër duke ecur. Madje do të ketë edhe nga ata që do të kalojnë

Ura e Siratit

duke ecur këmba dorazi e duke u zvarritur. Ndërsa kriminelët dhe ata të cilëve gjyqet u rëndojnë shumë në peshore, nuk do ta kalojnë dot urën, këmbët e tyre do të pengohen dhe do të bien në xhehenem.

Për punët e mira që kemi vepruar në këtë botë do të marrim shpërblimin më të bukur.

Xheneti është shpërblimi i madh që Allahu i Madhëruar u ka premtuar besimtarëve. Ai është atdheu i lumturisë ku do të jetojnë përgjithmonë ata që besuan dhe bënë vepra të mira. Në xhenet jeta është e pafundme dhe nuk ka vdekje. Ai që hyn në xhenet, do të gjejë aty çdo gjë që dëshiron. Do të shijojë deri në ngopje çdo gjë që i do shpirti.

Në xhenet do të ketë shumë fruta, perime, ushqime të ndryshme, veshje, vila nga poshtë të cilave do të rrjedhin lumenj, saraje dhe shumë të mira të tjera që ngajnë me të mirat e kësaj bote, por që nuk do të jenë të njëjtat. Përveç këtyre do të ketë edhe shumë të mira që askush nuk mund t'i imagjinojë dot dhe që nuk kanë ekzistuar më parë.

Allahu i Madhëruar, për xhenetin dhe bukuritë e tij na ka treguar në shumë ajete të Kuranit Fisnik. Ja disa prej këtyre ajeteve:

Xheneti

(Allahu do t'u thotë): *“O robërit e Mi, për ju sot nuk ka frikë dhe as që do të pikëlloheni. Ju që keni besuar shpalljet Tona dhe keni qenë myslimanë, hyni në Xhenet të gëzuar me bashkëshortet tuaja, ku do t'ju shërbehet me pjata dhe gota prej ari. Aty do të ketë çfarë t'ju dojë shpirti, gjithçka që ju kënaq syrin dhe atje do të qëndroni përgjithmonë. Ja, ky është Xheneti që ju është dhënë në trashëgim për atë që keni bërë. Aty do të keni fruta të shumëllojshme, prej të cilave do të hani.”*

(Surja ez-Zuhruf, ajetet 68-73)

Në xhenet nuk do të ketë urrejtje dhe armiqësi. Të gjithë do të ushqejnë dashuri dhe respekt për njëri-tjetrin. Njerëzit do t'i bëjnë vizita njëri-tjetrit dhe do të bisedojnë e do t'flafosen duke u mbështetur nëpër kolltuqe të bukura e të rehatshme. Ashtu siç thotë edhe Profeti ynë i dashur (a.s.): *“Zemrat e banorëve të xhenetit janë si një zemër e vetme dhe për këtë arsye midis tyre nuk do të ketë mosmarrëveshje e ngatërresa.”*

(Muslim, xhenet, 17)

Profeti ynë i dashur (a.s.), na rrëfen kështu për jetën e xhenetit:

“Kur merituesit e xhenetit të hyjnë aty, një zë do thërrasë kështu: Ju do të jetoni përgjithmonë në xhenet dhe nuk do të vdisni kurrë. Gjithmonë do të jeni të shëndetshëm e të rinj dhe do jetoni të lumtur në mesin e të mirave. Nuk do të ekzistojnë më plakja, sëmundjet, mërzia e hidhërimi.” (Muslim, xhenet, 22)

Vendi ku do të shkojnë kriminelët dhe kafirët (mohuesit).

Xhehenemi është vendi i dënimeve dhe vuajtjeve. Aty do të përjetojnë dënimin kafirët (mohuesit), mushrikët (idhujtarët), munafikët (dyfytyrëshit), keqbërësit dhe të gjithë gynahqarët.

Ata që nuk i besuan Allahut dhe botës tje-

Xhehenemi

tër, do të jetojnë aty përgjithmonë. Për shkak të mohimit të tyre do të privohen nga mëshira dhe kënaqësia e Allahut. Ndërsa besimtarët që kanë bërë gynahe do të dënohen në xhehenem, por nuk do të qëndrojnë aty përgjithmonë si kafirët. Mbas të kenë vuajtur dënimin, do të hyjnë për të qëndruar përgjithmonë në xhenet.

Kur keqbërësit të arrijnë në xhehenem, aty do t'i spërkatën shkëdija zjarri, ndërsa ulërima e tij (xhehenemit) do të dëgjohet që nga larg. Merituesit e xhehenemit, të cilët i ka marrë etja, në vend të ujit do t'u jepet gjak, qelb dhe ujë i valuar që ua copëton zorrët.

Në xhehenem nuk do të ketë freski. Hija nën të cilën dëshirojnë të strehohen banorët e xhehenemit, nuk do të jetë tjetër veçse zjarr. Atje do të ketë të ftohtë ngrirës ose të nxehtë djegës e përvëlues. Në xhehenem, atyre që u digjet trupi, do t'u rigjenerohet përsëri lëkura dhe do të vazhdojnë ta shijojnë dënimin e zjarrit pambarimisht.

Ata që ndodhen në xhehenem, do të shikojnë gjendjen e mirë të atyre që janë në xhenet dhe do kërkojnë ndihmë prej tyre. Mirëpo, kjo kërkesë do u refuzohet kështu:

“Banorët e zjarrit do t'u thërrasin bano-rëve të Xhenetit: “Derdhni pak ujë te ne ose diçka nga ajo që ju ka dhuruar Allahu!” Ata thonë: “Në të vërtetë, Allahu këto i ka ndaluar për mohuesit.” (Surja el-A'raf, ajeti 50)

Xhehenemlinjtë do të pendohen shumë për ato që kanë vepruar. Dëshira e tyre më e

madhe do të jetë ose vdekja ose rikthimi në këtë botë që të besojnë, të kryejnë adhurimet dhe të bëjnë një jetë të moralshme për të fituar xhenetin. Mirëpo, një gjë e tillë nuk do të jetë më e mundur. Tashmë, ata as nuk do të mund të vdesin dhe as nuk do të mund të rikthehen më në këtë botë.

Si besimtarë që jemi, kemi mjaftueshëm njohuri mbi xhenetin dhe xhehenemin, kështu që qëllimi kryesor i jetës sonë duhet të jetë fitimi i dashurisë dhe kënaqësisë së Allahut, që të mund të meritojmë më pas mëshirën e Tij. Përmeshja e këtij qëllimi është e mundur vetëm duke jetuar me besim dhe duke vepruar punë të mira. Prandaj, le ta jetojmë këtë jetë si besimtarë të devotshëm duke iu bindur urdhrave dhe ndalesave të Allahut. T'i kryejmë adhurimet, të sillemi me moral të bukur dhe t'i respektojmë të drejtat e Allahut, njerëzve dhe krijesave të tjera. Të pendohemi menjëherë dhe pa humbur kohë për gjynahet që bëjmë, të kërkojmë falje prej Allahut që ta ruajmë veten prej dënimin të xhehenemit dhe të mos privohemi prej mëshirës së pafundme të Allahut në botën tjetër.

MËSHIRA E ALLAHUT ËSHTË E PAFUNDME

Kur themi: “Bismil-lahi Rrahmani Rrahim”, e përmendim emrin e Allahut bashkë me dy nga cilësitë e Tij, Rrahman dhe Rrahim (Mëshirues dhe i Gjithmëshirshëm).

Allahu vërtet është Rrahman. Me këtë cilësi Ai i mëshiron të gjitha krijesat pa bërë dallim nëse ato janë besimtarë apo mohues. Mëshira e Allahut mbizotëron gjithçka. Për arsye të kësaj mëshire të madhe, Allahu i furnizon njerëzit me mirësi të pafundme, megjithëse ata bëjnë shumë gjynahe.

Allahu është Rrahim dhe në ditën e kiametit mëshira e Tij për besimtarët do të jetë e pafundme. Mbi të gjitha, mëshira e Allahut në botën tjetër do të jetë shumë herë më e madhe se në këtë botë. Prej mëshirës së Allahut do të përfitojë e do të hyjë në xhenet edhe ai që ka qoftë edhe një grimcë besimi në zemrën e tij. Profeti ynë i dashur (a.s.), na e tregon kështu gjerësinë e mëshirës së Allahut:

“Mëshira e Allahut të Madhëruar është e ndarë në njëqind pjesë. Njëren prej këtyre pjesëve e ka zbritur midis njerëzve, xhinëve, kafshëve dhe insekteve. Për këtë arsye, ata e duan dhe mëshirojnë njëri-tjetrin. Edhe kafsha e egër, për këtë arsye tregon dashuri ndaj të voglit të vet. Ndërsa

Allahu i Madhëruar urdhëron:

Thuaj:

“O robërit e Mi, që i keni bërë keq vetes me gjynahe, mos e humbni shpresën në mëshirën e Allahut! Allahu, me siguri, i fal të gjitha gjynahet. Vërtet, Ai është Falësi i madh dhe Mëshirëploti.”

(Surja ez-Zumer, ajeti 53.)

nëntëdhjetë e nëntë mëshirat e tjera, Allahu i ka mbajtur pranë vetes, me qëllim që t'i mëshirojë robërit e Tij në ditën e kiametit. (Buhari, Edeb, 19; Muslim, Teube, 17)

Nëse burimi i Dashurisë dhe Mëshirës që ekziston në këtë botë është vetëm një pjesë e vogël e mëshirës së Allahut, kush e di se sa e madhe do të jetë mëshira e Tij në ditën e kiametit. Por ky lajm i mirë në lidhje me mëshirën e madhe të Allahut, nuk duhet të na çojë në gabime. Nuk duhet të harrojmë se vdekja me iman (besim), është e mundur vetëm duke jetuar me iman. Përndryshe, shejtani dhe nefsi (egoja) ynë do të na pengojnë nga adhurimet dhe veprat e bukura duke na mashtruar me mendime të kota të tipit: "Ti je besimtar dhe sido që të shkojë puna, Allahu do të të falë. Do të digjesh pak në xhehenem, por në fund do të shpëtosh." Këto mendime, mund të bëhen shkak gjynahesh të shumta.

Madje, Allahu na ruajt, por pa e kuptuar mund të bëhen edhe shkak i daljes jashtë kufinjve të imanit (besimit).

Nga ana tjetër, nuk duhet të harrojmë edhe se ne jemi njerëz dhe mund të bëjmë edhe gjynahe. Por sidoqoftë, në asnjë moment nuk duhet ta humbim shpresën nga mëshira e Allahut për shkak të gjynahëve që kemi kryer. Sido që të jetë, duhet të kthehemi nga Zoti ynë dhe të kërkojmë falje prej Tij.

Si besimtarë që jemi, duhet të jetojmë midis frikës dhe shpresës. Të kemi gjithmonë parasysh që nuk duhet ta humbim dashurinë e Allahut dhe frikën prej dënimit të Tij. Duhet gjithashtu, të mos harrojmë se Ai edhe pse i dënon ashpër gjynahet, në të njëjtën kohë është Mëshirues dhe Falës i Madh.

SHQETËSIMI I IBRAHIMIT

Teksa Ibrahim i dilte nga mësimi, vuri re se Shpëtimin i ranë paratë nga xhepi. Mirëpo, nuk mundi t'ia thoshte menjëherë, kështu që priti të dilnin që të gjithë nxënësit. Kur klasa u boshatis, i mori paratë dhe i futi në xhep me shpejtësi që mos ta shikonte askush. Por prej atij momen-

ti në shpirtin e tij zuri vend një shqetësim dhe një ankth që nuk po e linin rehat. Pak më vonë ra përsëri zilja dhe të gjithë hynë në mësim sërish. Ora e mësimit filloi me të ardhur mësuesi. Por Ibrahimimi e kishte mendjen vetëm tek paratë e Shpëtimit. Megjithatë mësuesi kishte filluar të shpjegonte, ai nuk arrinte të përqëndrohej për ta dëgjuar. Tërë kohës mendonte: “Po sikur ta marrin vesh se paratë i kam marrë unë?” Duke menduar kështu ndjente një shtrëngim të fortë në krahëror.

Për një moment, vëmendjen e Ibrahimimit e tërhoqën fjalët e mësuesit, i cili po shpjegonte diçka në lidhje me botën tjetër. Ai po tregonte se, në botën tjetër, të gjithë njerëzit do të jepnin llogari për punët e kësaj bote dhe sipas punëve do të merrnin edhe shpërblimin. Sapo dëgjoji këto fjalë, Ibrahimimi iu shtua edhe më tepër shqetësimi. Tashmë nuk po e mbante më vendi.

Mezi po priste që të mbaronte mësimi, t’ia jepte paratë Shpëtimit dhe të mund të

shpëtonte prej kësaj ndjesie të keqe e mbytëse. Pas minutave të vështira që kaloi, më në fund ra zilja. Shqetësimi i madh që kishte ndjerë gjatë gjithë orës së mësimit për atë që kishte vepruar, e kishte vlarë jashtë mase.

Kur të gjithë po dilni jashtë, Ibrahimimi me një zë të ulët dhe të dridhur iu drejtua shokut duke i thënë:

- Shpëtim! Këto para të ranë nga xhepi gjatë pushimit të orës së kaluar. “Unë i mora, por nuk arrita të t’i jepja në kohë. Prandaj të lutem të më falësh!”

Shpëtimi e falënderoi Ibrahimimin që ia ktheu paratë, ndërsa Ibrahimimi falënderoi Allahun që e shpëtoi prej një shqetësimi të tillë. Në të njëjtën kohë, ai kuptoi shumë mirë se sa kishte ndikuar bindja se në botën tjetër do të jepet llogari për çdo punë të kryer në këtë botë, kështu që u betua se nuk do të vepronte në të tillë mënyrë.

M. Jashar Kandemir

ATO QË PËRFITOJMË NGA BESIMI NË BOTËN TJETËR

BESIMI NË BOTËN TJETËR:

- Na bën të fitojmë ndjenja përgjegjësie.
- Siguron mbizotërimin e botëkuptimit të drejtësisë në shoqëri.
- Na shpëton nga egoizmi.
- Na largon prej haramit dhe na drejton për nga hallalli dhe risku i pastër.

236

Të besosh në botën tjetër, do të thotë të besosh se pas vdekjes do të japim llogari për çdo gjë që kemi kryer në këtë botë. Pra, me këtë besojmë se do të kalojmë një sprovë shumë të madhe. Kjo na bën të vetëdijshëm për detyrat dhe përgjegjësitë që kemi karshi Allahut, i Cili na krijoi nga asgjëja, shoqërisë në të cilën jetojmë dhe krijesave të tjera. Besojmë se ata që bëjnë mirë do të shpërblehen dhe ata që bëjnë keq do të dënohen. Një besim i tillë, **na bën të fitojmë ndjenja përgjegjësie** dhe të kemi në dorë kontrollin e ndjenjave, mendimeve dhe veprimeve tona.

Kur veprojmë me ndjenja përgjegjësie, arrijmë të përgatitemi më mirë për provimin e madh në ditën e kiametit. Punët tona i kryejmë në mënyrën më të kujdesshme dhe jemi më të matur ndaj fjalëve dhe veprimeve tona. Adhurimet i kryejmë me përpikëri, sillemi mirë me familjen, shoqërinë dhe mundohemi që askujt të mos i bëjmë padrejtësi.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Allahut i përket gjithçka që gjendet në qiej dhe gjithçka që gjendet në Tokë. Edhe nëse e tregoni apo e fshihni çfarë keni në shpirtin tuaj, Allahu do t’ju kërkojë llogari për të...”

(Surja el-Bekare, ajeti 284.)

Është shumë e rëndësishme që njerëzit e një shoqërie t'i besojnë njëri-tjetrit. Ky besim midis njerëzve, sigurohet me anë të drejtësisë, e cila arrihet shumë lehtë në shoqërinë që përbëhet nga besimtarë të devotshëm me besim të palëkundur në botën tjetër. Bindja se për veprat tona do të japim llogari në botën tjetër, ndikon thellë në botëkuptimin tonë ndaj të drejtave të njerëzve dhe krijesave të tjera. Ky besim rregullon marrëdhëniet tona me to dhe **siguron mbizotërimin e drejtësisë në shoqërinë në tërësi.**

Nëse kemi besim të palëkundur në botën tjetër, nuk i hyjmë në hak askujt. Ruhemi nga fjalët fyese dhe të shëmtuara. Sillemi mirë me jetimët dhe të varfërit. Kujdesemi dhe i respektojmë të drejtat e të tjerëve, ashtu siç kujdesemi dhe respektojmë të drejtat tona. Nuk marrim gjërat që nuk na përkasin dhe nuk dëmtojmë pasurinë, jetën, nderin, të drejtën, lirinë e të tjerëve dhe nuk e tradhëtojmë amanetin. Pra, bëhemi njerëz të besueshëm prej dorës dhe gjuhës së të cilëve nuk dëmtohet dhe nuk frikësohet askush.

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem,

Resulullahu, Paqja dhe Mëshira e Allahut qofshin mbi të, ka urdhëruar:

“A e dini se kush është i falimentuar?”- pyeti.

Sahabet u përgjigjën:

- I falimentuari që dimë ne, është ai që nuk ka para ose mall dhe ai që e humb të gjithë fitimin dhe pasurinë e tij.

Atëherë Resulullahu (s.a.s) urdhëroi e tha:

“Dikush vjen në ditën e kiametit me namaz, agjërime dhe zekat, mirëpo, ka ofenduar dikë ose ka përgojuar për zina dikë tjetër. Ka grabitur pasurinë e njërit, ka derdhur gjakun e tjetrit, ndërsa dikë tjetër e ka rrahur me patëdrejtë. Vetëm për këto arsye, shpërblimi i veprave të mira që kishte bërë, i është marrë dhe u është dhënë atyre që u ishte bërë padrejtësi. Nëse shpërblimet që do të meritonte ky person mbarojnë “pa u larë haku” i të tjerëve, atëherë këtij njeriu i ngarkohen gjynahet e atyre që u është bërë padrejtësi. Pastaj ky njeri hidhet në xhehenem. Ja, pikërisht ky është i falimentuari i popullit tim.”

(Muslim, Birr 59)

Një nga elementet kryesore që siguron qetësinë dhe paqen e një shoqërie është solidariteti. Duke ndihmuar të tjerët, duke i ushqyer dhe duke ua shmangur vështirësitë, krijohen ura dashurie mes njerëzve. Nëse besojmë në botën tjetër, nuk mendojmë vetëm për veten, por mendojmë edhe për të tjerët. Pra besimi në botën tjetër **na shpëton prej egoizmit** dhe na bën të duhemi dhe të ndihmojmë njëri-tjetrin. Me zekatin dhe sadakatë tona, u vijmë në ndihmë të varfërve dhe nevojtarëve.

Myslimanët, nën ndikimin e besimit në botën tjetër, formuan një civilizim vakëfesh (fondacionesh) dhe kanë lënë vepra të pavdekshme. Përdorimin e këtyre ua kanë falur të tjerëve për hir të Allahut. Ata kanë ndërtuar mensa ushqimi, spitale, çezma etj. prej të cilave do të përfitonin të varfërit, gratë e veja, jetimët dhe të gjithë nevojtarët. Madje ata formuan edhe vakëfe për kurimin dhe mirëmbajtjen e kafshëve. Ata menduan kështu për jetën pas vdekjes, ndërkohë që ishin gjallë dhe për këtë arsye bënë punë me të cilat do të fitonin shpërblim në botën tjetër.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Kur njeriu vdes, ndërpritet shpërblimi i të gjitha punëve, përveç tre të tillave. Këto tre punë janë: sadaka-i xharije, dituria prej së cilës përfitohet në vazhdimësi dhe fëmijët e mirë, të cilët luten për prindin pas vdekjes së tij.”

* (Sadaka-i xharije është një e mirë prej së cilës përfitohet vazhdimisht. P.sh, ndërtimi i një xhamie, shkolle, rruge, çezme ose mbjellja e një peme apo dhurimi i pasurisë në formë vakëfi për hir të Allahut.)

(Muslim, Vasijjet 14)

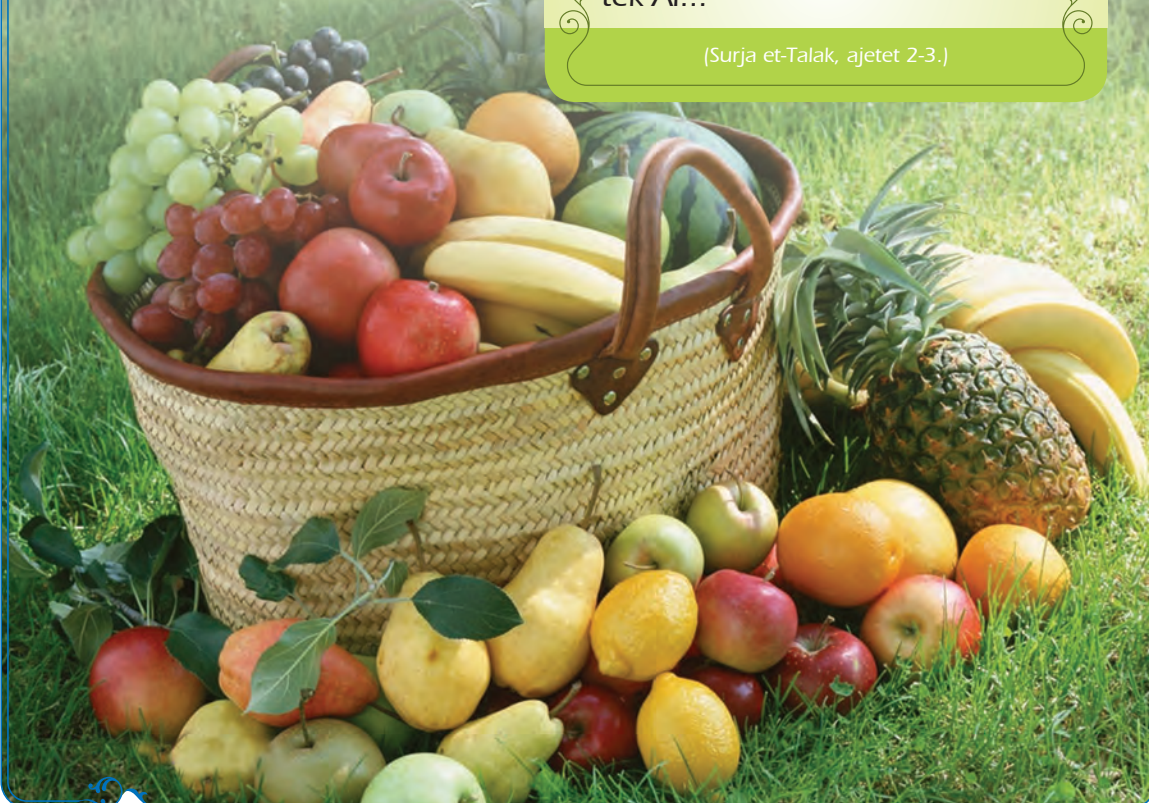
Njerëzit që harrojnë vdekjen dhe që mohojnë llogarinë pas vdekjes, nuk druhen nga veprimi i harameve, sepse të tillë njerëz, kujtojnë se jeta është vetëm ushqim, shëtitje, dhe argëtim. Ata tregohen të pangopur dhe nuk mjaftohen kurrë me atë që kanë. Për të fituar para, post dhe famë, mund të bëjnë çdo lloj gjëje pa u menduar fare se është hallall apo haram. Ata mund të vjedhin dhe mund të vrasin njerëz vetëm për pak para.

Besimi në botën tjetër, na mëson të jemi të kënaqur me atë që kemi dhe sjell në jetën tonë begatinë e fitimit të pastër dhe hallall. Gjithashtu, na jep forcë për të duruar vështirësitë që hasim në rrugën e punëve tona hallall. Ky besim, vulos në zemrat tona bindjen se shpërblimin e këtyre vështirësive do ta marrim në botën tjetër. **Na largon prej haramit dhe na drejton për nga hallalli dhe risku i pastër.** Na pastron prej ndjenjave negative si pangopësia dhe pakënaqësia ndaj atyre që kemi dhe bën që tek ne të zhvillohen ndjenjat e mirësjerjes dhe ndihmëdhënies.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“... Atij që i frikësohet Allahut, Ai do t’i gjejë rrugëdalje (nga çdo vështirësi) dhe do t’i japë risk prej nga nuk e pret. Allahu i mjafton kujt do që mbështetet tek Ai...”

(Surja et-Talak, ajetet 2-3.)

EKUILIBRI MES KËSAJ BOTE DHE BOTËS TJETËR NË JETËN E PROFETIT TONË (A.S.)

Profeti ynë i dashur (a.s.), në çështjen e kuptimit të kësaj bote dhe të përgatitjes për botën tjetër, është shembulli më i mirë e më i përkryer për ne. Botëkuptimi i tij mbi këtë jetë e mbi tjetrën ishte ky:

Profeti ynë i dashur (a.s.), përfitonte nga mirësitë dhe bukuritë e pastra të kësaj bote. Mirëpo nuk ua jepte krejt zemrën gjërave të kësaj bote. Duke vepruar me vetëdijen se: *“Jeta e vërtetë, është veçse jeta e botës tjetër.”* (Buhari, Rikak, 1), e rregullonte jetën e tij

sipas saj. Nuk harronte kurrë se do t’i jepte llogari Allahut dhe për këtë nuk bënte kurrë punë për të cilat nuk do të mund të jepte llogari. Ai i dinte përgjegjësitë që kishte përpara Allahut dhe nuk linte mangut as edhe një adhurim të vetëm. Me veprimet dhe sjelljet e tij u bë shembull i pashoq për të gjithë ne.

Profeti ynë i dashur, nuk cënonte e nuk i bënte padrejtësi askujt dhe gjithashtu nuk kënaqej kur bëhej ndonjë padrejtësi. Ai ishte shumë i kujdesshëm ndaj të drejtave të nje-

riut, sepse frikësohej të dilte përpara Allahut në ditën e gjykimit me hakun e të tjerëve mbi supe. Duke këshilluar që hakun ndaj të tjerëve ta shlyejmë sa të jemi gjallë, urdhëron kështu: *“Ai i cili ka mbi supe një padrejtësi në lidhje me nderin dhe pasurinë e një vëllai mysliman, le t’ia shlyejë përpara se të vijë dita e kiametit ku nuk do të ketë ku të gjejë flori dhe argjend. Përndryshe, nëse ka vepra të mira, do të merren prej tij në atë masë sa ka bërë padrejtësi dhe do t’i jepen atij që i është bërë padrejtësia. Nëse nuk ka vepra të mira, do t’i ngarkohen gjynahet e vëllait të tij të cilit i ka bërë padrejtësinë.”* (Buhari, Mezalim, 10, Rikak, 48)

Profeti ynë i dashur (a.s.), jetoi gjithmonë në përputhje me ajetet e Kuranit Fisnik. Urdhri i Allahut: *“Dhe adhuroje Zotin tënd derisa të të vijë vdekja!”* (Surja el-Hixhr, ajeti 99) ishte një nga principet kryesore të jetës së tij. Deri në frymën e fundit, e adhuroi Allahun dhe i plotësoi të gjitha detyrat që kishte ndaj Tij. Jeta e tij në këtë botë ishte formësuar sipas ajetit; *“Thuaj: Në të vërtetë, namazi im, kurhani im, jeta ime dhe vdekja ime, i përkasin vetëm Allahut, Zotit të botëve.”* (Surja el-En’am, ajeti 162). Madje edhe gjatë sëmundjes së fundit, vazhdoi të kryente adhurimet, të plotësonte detyrën Profetike dhe të edukonte shokët e tij.

Resulullahu (a.s.), na ka mësuar se jeta dhe vdekja janë vetëm në dorë të Allahut. Ai kurrë nuk e humbte shpresën dhe guximin sepse besonte se, askush nuk të bënte mirë apo keq pa lejen e Allahut. Për arsye të këtij besimi, ai nuk frikësohej kurrë nga vdekja dhe gjithmonë luftonte në rreshtat e parë të ushtrisë, në momentet më të vështira të luftës.

Profeti ynë i dashur (a.s.), gjithmonë e ruante ekuilibrin midis kësaj bote dhe botës tjetër. Nuk drejtohej i gjithi nga kjo botë duke neglizhuar botën tjetër dhe nuk drejtohej i gjithi nga bota tjetër duke lënë pas dore këtë

botë. Ai nuk e aprovonte largimin e plotë nga të mirat e kësaj bote dhe i këshillonte sahabët që të ruanin gjithmonë ekuilibrin midis të dyjave. Një herë, tre sahabë ranë dakord midis tyre se do të jetonin duke bërë adhurime pa ndërprerje. Njëri nga këta do të agjëronte çdo ditë, tjetri do të falte namaz vazhdimisht, ndërsa i treti nuk do të martohej kurrë. Pasi Profeti dëgjoi për vendimin e këtyre sahabëve, u tha duke i paralajmëruar:

“Ju jeni ata që kanë thënë kështu e ashtu? Po ju paralajmëroj: Beto hem në Allahun se, unë i frikësohem Allahut më shumë se të gjithë ju dhe kam më tepër respekt për Të se të gjithë ju. Mirëpo, unë ndonjëherë agjëroj dhe ndonjëherë nuk agjëroj. Natën edhe ngrihem fal namaz, por edhe fle. Edhe me gra marto hem. Ai që lë sunetin (rrugën) tim, nuk është prej meje.” (Buhari, Nikah, 1)

Profeti ynë nuk e konsideronte të vogël asnjë të mirë që mund të bënte në këtë botë. Ai na ka lajmëruar se veprat e mira e ruajnë njeriun nga xhehenemi dhe se në botën tjetër edhe e mira më e vogël do të shpërblehet. Ai ka thënë për këtë: *“Ruajeni veten tuaj prej zjarrit qoftë edhe me një gjysëm hurme.”* (Buhari, Zekat, 9). I Dërguari i Allahut (a.s.), jepte shembuj të ndryshëm dhe mbresëlënës në lidhje me faktin se punët e mira që bëheshin me gjithë shpirt dhe për hir të Allahut, qofshin të vogla apo të mëdha, do të bëheshin shkak për hyrjen e njeriut në xhenet. Një nga këta shembuj të bukur është edhe ky: *“Një njeri pa në rrugë një degë peme dhe tha: Beto hem në Allahun se do ta heq këtë degë peme nga rruga me qëllim që të mos shqetësohen myslimanët. Kështu ai e hoqi degën e pemës nga rruga dhe për këtë arsye u vendos në xhenet.”* (Buhari, Ezan 32, Mezalim 28)

Resulullahu (a.s.), kurrë nuk qëndronte larg nga puna dhe veprat e mira. Ai gjithmonë këshillonte punën, shpresën dhe veprat e mira. Hadithi “Nëse keni në dorë një fidan në kohën që po bëhet kiameti dhe keni mundësi ta mbillni, bëjeni para se të ndodh ai (kiameti).” (Ahmed bin Hanbel, Musned, III, 191) është një shembull i bukur e i qartë për ne.

Profeti ynë i dashur (a.s.), gjithmonë kërkonte shëndet prej Allahut dhe jetonte i pastër dhe i rregullt. Mirëpo, nëse e kapte ndonjë sëmundje, ai nuk bëhej mosmirënjohës. Gjithashtu, ai na ka dhënë lajmin e mirë se, durimi gjatë sëmundjeve e ka shpërblimin tek Allahu dhe se vështirësitë e vuajtjet e hequra gjatë sëmundjeve apo fatkeqësive, bëhen shkak për faljen e gjynaheve. Ai na ka mësuar edhe se vizita e të sëmurëve dhe falja e namazit të xhenazes kur vdes një mysliman, janë nga detyrat më të rëndësishme që kanë myslimanët ndaj njëri-tjetrit. Këto detyra, ai i kryente vetë. I vizitonte personalisht të sëmurët dhe lutej për ta. Ai i këshillonte për durim, i përgëzonte për shpërblimin në botën tjetër dhe u jepte moral me fjalë të bukura.

Profeti ynë i dashur (a.s.), me anë të këtij hadithi: “Kujtojeni shpesh atë (vdekjen) që i ndërpret gëzimet” (Tirmidhi, Zuhd, 4) na këshillon që të jetojmë pa e harruar vdekjen dhe botën tjetër. Ai edhe vetë e kujtonte shpesh realitetin e vdekjes dhe jetonte gjithmonë i përgatitur për të. Të sëmurëve që ishin në shtratin e vdekjes, u kujtonte njëshmërinë e Allahut, mëshirën e Tij të gjerë dhe me

një mënyrë të ëmbël i frymëzonte të thoshin kelime-i teuhidin (shehadetin). Kështu që, i ndihmonte ata që të ndaheshin nga kjo botë si besimtarë. Ndërsa sahabët i urdhëronte: “Frymëzoni ata që janë në prag të vdekjes, të thonë: “La il-lahe il-lallah” ! (Muslim, Xhe-naiz, 1)

I Dërguari i Allahut (a.s.), tregohej shumë i përmbajtur e i duruar, kur ndahej nga jeta ndonjë i afërm apo i dashur i tij. Ai e dinte se këto vinnin prej Allahut dhe shpërblimin e durimit e priste vetëm prej Tij. Ai jetoj dhe përballoi shumë hidhërime vdekjesh duke filluar prej nënës së tij Amine, gjithë gruas së tij të parë Hatixhes (r.a.), xhaxhait që e donte shumë, tre djemve dhe

tri vajzave që vdiqën kur ai ishte ende gjallë, Hamzait (r.a.), Xhafer Tajarit (r.a.), dhe shumë të afërmeve dhe shokëve të tjerë. Kur ata u ndanë nga jeta, ai u hidhërua dhe derdhi lotë për ta. Mirëpo, megjithë ato dhimbje dhe hidhërime që jetoj, nuk e humbi kurrë forcën e durimit. Ai u bë shembulli i gjallë se si duhet të veprojnë myslimanët përballë vdekjes. U tregua i kënaqur me caktimin e Allahut dhe nuk harroi kurrë se edhe dhënësi edhe marrësi i jetës është Allahu i Madhëruar. Nuk tregoi mosmirënjohje ndaj Allahut duke bërë tatur dhe duke u çjerrë. Në kohën kur Resulullahu (a.s.), hyri pranë djalit të tij Ibrahimit, i cili po ia dorëzonte shpirtin Allahut, filloi të mbytej në lot. Abdurrahman bin Auf, i cili u habit me këtë gjendje, e pyeti:

- O i Dërguar i Allahut! Edhe ju po qani?

Profeti i nderuar (a.s.), ju përgjigj:

“O Ibën Auf! Këto lot që po sheh, janë vepër e mëshirës dhe dhembshurisë.” Pastaj vazhdoi duke thënë:

“Syri loton, zemra hidhërohet. Por ne flasim vetëm fjalë me të cilat kënaqet Allahu. O Ibrahim! Jemi me të vërtetë të hidhëruar që po të humbasim.” (Buhari, Xhenaiz, 43)

Profeti ynë i dashur (a.s.), na ka njoftuar se disa veprime si thashethemet, dhe moskujdesja për pastërtinë e trupit dhe të rrobave kur hyjmë në tualet, bëhen shkak për dënimin në varr. Ai kërkonte strehim tek Allahu prej dënimit të varrit. Duke na kujtuar se në varr do të jemi vetëm për vetëm me punët tona, ka urdhëruar kështu: *“Tri gjëra e ndjekin të vdekurin deri në varr: Familja, pasuria dhe veprat. Dy nga këto kthehen dhe njëra qëndron. Familja dhe pasuria kthehet, ndërsa veprat i ngelin atij.” (Buhari, Rikak, 42)*

Profeti ynë (a.s.), i cili shkonte shpesh për të vizituar varrezat, ka urdhëruar kështu: *“Ai që dëshiron t’i vizitojë varrezat le t’i vizitojë, sepse vizita e varrezave na kujton botën tjetër.” (Tirmidhi, Xhenaiz, 60).* Ai e shihte vizitën e varrezave si kujtues të vdekjes dhe botës tjetër. Ai shkonte tek varrezat e Xhenetu’l-Baki dhe bënte lutje për besimtarët që preheshin aty. Kur hynte në varreza, jepte selam duke thënë; *“Selam o ju që preheni në këto varreza!”*, pastaj vazhdonte duke u lutur, *“Allahu na faltë ne dhe ju”*. E pastaj thoshte: *“Ju ikët para nesh, por ne do t’ju vijmë pas.” (Tirmidhi, Xhenaiz, 59)* Me këto fjalë kujtonte vdekjen dhe meditonte mbi jetën e botës tjetër.

Profeti ynë i dashur (a.s.), kërkonte prej Allahut mirësi edhe në këtë botë edhe në botën tjetër. Në lutjet e tij, nuk mendonte vetëm për veten, por lutej për të gjithë umetin (popullin) e tij. Ai lutej dhe dëshironte që në botën tjetër llogaria të ishte e lehtë, të shpëtonte gjithë umeti prej xhehenemit dhe të hynte në xhenet. Kërkonte dhe shpresonte për faljen e Allahut të Madhëruar. Mirëpo, megjithë se kishte shpresa

në mëshirën e Allahut, nuk e linte pas dore përgatitjen për momentin e vdekjes . Ai thoshte gjithmonë se, njerëzit e mençur janë ata që e llogarisin veten përpara se t'u vijë vdekja dhe të bëhet Llogaridhënia e Madhe.

Një ditë, një prej ensarëve (banorët e Medines) erdhi pranë Resulullahut (a.s.), dhe pasi i dha selam, pyeti:

- "O Resulullah! Kush është më i miri prej besimtarëve?"

Profeti ynë (a.s.), u përgjigj:

- "Ai besimtar që ka moralin më të mirë."

Ensari pyeti përsëri:

- "O Resulullah! Cili prej besimtarëve është më i mençur?"

Profeti (a.s.), u përgjigj përsëri:

- "Më të mençur janë ata që e kujtojnë shpesh vdekjen dhe që përgatiten më së miri për jetën pas saj." (Ibni Maxhe, Zuhd 31)

Profeti ynë i dashur (a.s.), e dinte mirë se Allahu do të kënaqej me të gjitha punët e dobishme që do të bënte në këtë botë dhe gjithmonë vepronte sipas kësaj. Ai e konsideronte këtë si një rrugë për të fituar mëshirën dhe faljen e Tij. U tregonte shokëve të tij për bukuritë e xhenetit dhe vuajtjet e xhehemit. Jepte shembuj në lidhje me rëndësinë e punëve të kësaj bote për të arritur kënaqësinë e Allahut dhe tërhiqte vëmendjen në marrëdhëniet e kësaj bote me botën tjetër. Një nga këta shembuj është edhe ky:

"Allahu i Madhëruar, në ditën e kiametit do të urdhërojë kështu:

- O biri i Ademit (njeriu)! U sëmura, por nuk më vizitove.

Biri i Ademit:

Profeti ynë i dashur urdhëron:

☞ "Allahu im!

Më ruaj nga gabimet në fenë time që është edhe pjesa kryesore e çdo pune!

Bëj që punët e kësaj bote ku jetoj të shkojnë mbarë!

Më ndihmo që ta fitoj botën tjetër ku do të jetë kthimi im!

Më jep mundësi që të bëj sa më shumë të mira gjatë jetës!

Më bëj të mundur një vdekje që do të më shpëtojë prej çdo të keqe!"

(Muslim, Dhikr, 71)

- O Zoti im! Si të të vizitoja unë, kur Ti je Zoti i të gjitha botërave?

Allahu i Madhëruar urdhëron:

- Një robi Im u sëmur, por ti nuk i shkove për vizitë. A e di se, nëse do ta kishe vizituar atë, Mua do të më gjeje pranë tij?

Pastaj vazhdoi:

- O biri i Ademit ! Kërkova që të më ushqeje por nuk më ushqeve.

Biri i Ademit:

- O Zoti im! Si të të ushqeja unë, kur Ti je Zoti i të gjitha botërave?

Allahu i Madhëruar urdhëron:

- Një robi Im kërkoi ushqim prej teje, por ti nuk i dhe. A nuk e dije se, nëse do t'i kishe dhënë ushqim, do ta gjeje atë (ushqimin) pranë Meje (si shpërblim)?

Pastaj thotë:

- O biri i Ademit! Kërkova ujë prej teje,

por nuk më dhe.

Biri i Ademit thotë:

- O Zoti im! Si të të jepja ujë unë, kur Ti je Zoti i të gjitha botërave?

Allahu i Madhëruar urdhëron përsëri:

- Një robi Im kërkoi ujë prej teje, por nuk i dhe. A nuk e dije se, nëse do t'i jepje atij atë që kërkonte, shpërblimin e asaj (që dhe) do ta gjeje pranë Meje?" (Muslim, Birr, 43)

Si përfundim, mund të themi se, Profeti ynë i dashur (a.s.), arriti të formonte një ekuilibër të përsosur midis kësaj bote dhe botës tjetër. Ky ekuilibër i dha formë jetës së tij dhe kjo u pasqyrua në adhurimet dhe sjelljet e tij. Përgjegjësitë që kishte ndaj Allahut, arriti t'i plotësonte me sukses. Ai është sjellë me mëshirë dhe dhembshuri ndaj njerëzve dhe të gjitha krijesave të tjera. E ka ledhatuar me dhembshuri kokën e jetimit dhe i ka dashur shumë fëmijët. Të varfërit i ka ndihmuar, ndërsa të dobtëve u ka qëndruar pranë. Ku-

rrë nuk i mungoi buzëqeshja me ata që e rrethonin. U tregua i mëshirshëm me familjen, fëmijët dhe shokët e tij. Asnjëherë nuk e nxori nga mendja se burimi i mëshirës, qoftë në këtë botë, qoftë në botën tjetër, është vetëm Allahu i Madhëruar.

Profeti ynë i dashur urdhëron:

"Nëse dikush to t'i lehtësonte një vështirësi të kësaj bote një myslimani, Allahu do t'i lehtësojë një vështirësi në ditën e kiametit. Nëse dikush lehtëson dikë që është në vështirësi, Allahu do ta lehtësojë atë edhe në këtë botë edhe në tjetrën. Nëse dikush mbulon të metën e një myslimani, Allahu do t'i mbulojë të metat e tij edhe në këtë botë edhe në tjetrën. Allahu do t'i gjendet në ndihmë një besimtari, përderisa ai i gjendet në ndihmë një besimtari tjetër."

(Muslim, Dhikir, 38)

Djali i Zejnebes, vajzës së Resulullahut, ishte shumë i sëmurë. Nëna e tij Zejnebja, lajmëroi Resulullahun (a.s.), se djali i saj ishte duke vdekur. Profeti (a.s.), i tha personit që i solli lajmin: “Kthehu tek ajo dhe i thuaj se Allahu është Ai që jep dhe merr. Tek Ai (Allahu), çdo gjë ka një afat të caktuar. Të bëjë durim dhe të presë shpërblimin prej Allahut.” Pasi e mori fjalën e Profetit tonë të dashur (a.s.), vajza e tij e dërgoi prap lajmëtarin duke i thënë:

- Të lutem thuaji që duhet të vijë pa-tjetër!

Këtë herë, Profeti ynë (a.s.), mori me vete disa sahabë dhe shkoi tek vaj-

za e tij. Sapo hyri në shtëpi, fëmijën i cili ishte duke vdekur ia dhanë Profeti në krahë. Ndërsa vogëlushi mezi merrte frymë, prej syve të Profetit tonë të dashur rrodhën lotë. Sa’d Ibni Ubade, i cili e vuri re këtë gjendje të Profetit, i tha:

- O i Dërguar i Allahut! Ç’është kjo (gjendje)?

Profeti ynë i dashur urdhëroi:

- “Kjo është ndjenja e mëshirës të cilen Allahu e ka vendosur në zemrën e robërve të Tij. Padyshim që Allahu mëshiron vetëm ata robër që dinë të jenë të dhembshur.” (Buhari, Xhenaiz, 33)

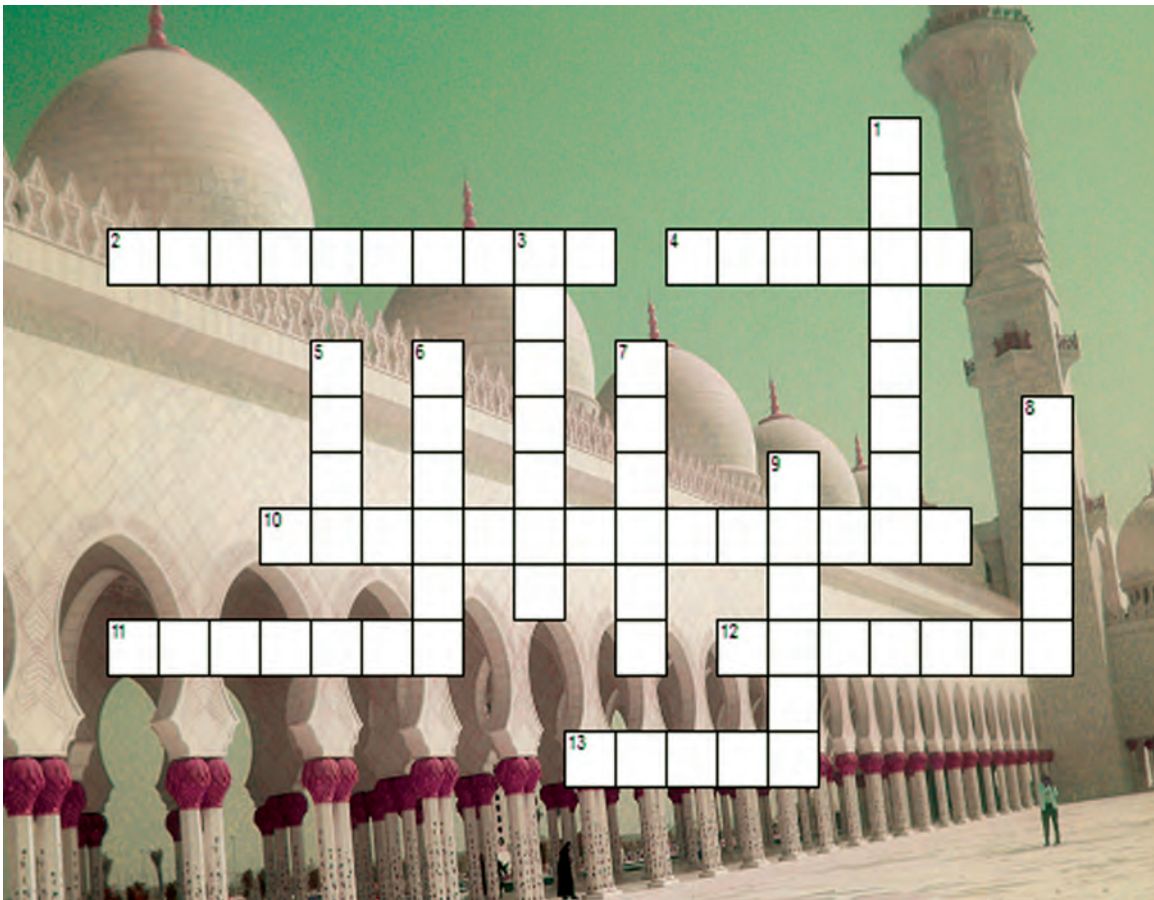

PYETJE

?

Fjalëkryq

1. Shpërblimi që ka përgatitur Allahu në botën tjetër për besimtarët.
2. Vendi ku do të përfundojnë të gjithë kriminelët, keqbërësit, mohuesit, dyfyturshit dhe zullumçarët.
3. Vendi ku do të tubohen të gjithë njerëzit pas ringjalljes.
4. Një nga engjëjt që do t'i marri në pyetje njerëzit e vdekur.
5. Vegla së cilës do t'i fryjë Israfilu për të filluar ardhjen e kiametit.
6. Mjeti ku do të peshohen veprat e mira dhe të këqija.
7. Përfundimi i jetës së njeriut në këtë botë.
8. Ringjallja pas vdekjes.
9. Një urë që gjendet mbi xhehenem dhe nga ku do të kalojnë të gjithë njerëzit.
10. Engjëjt që shkruajnë punët e mira dhe të këqija.
11. Prishja dhe shkatërrimi i rregullit të Gjithësisë.
12. Vendi ku do të mblidhen njerëzit për t'u gjykuar.
13. Porta e kësaj bote që të shpie në botën tjetër.

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur !

1	Të mirat e kësaj bote, janë amanete	në mos tek krijesat, tek Krijuesi.
2	Ata që nuk e përdorin si duhet kohën që u është dhënë në këtë botë,	mohojnë ditën e gjykimit, nuk ngurojnë të kryejnë gjynahe.
3	Vdekja nuk është një fund,	dhe na nxit për të fituar në rrugë të ndershme dhe hallall.
4	Në ditën e gjykimit, ardhja e librit të punëve nga e djatha është përgëzim,	të cilat na janë dhënë për përdorim të përkohshëm.
5	Bëj mirë se patjetër do ta gjesh atë,	të mbizotërojë drjetësia dhe mirësia.
6	Besimi në botën tjetër, na largon prej harmit	nuk do t' u bëjë dobi pendimi pas vdekjes.
7	Besimi në botën tjetër, bën që në shoqëri,	por fillimi i një jete të re.
8	Njerëzit që harrojnë vdekjen dhe	ndërsa ardhja nga e majta ose nga mbrapa, lajmëron për një dënim të hidhur.

Të provojmë veten.

- Cila nga fjalitë e mëposhtme nuk shpreh dobinë e besimit në botën tjetër?**
  - Largon nga veprat e këqija.
  - Nxit për punë të mira.
  - Thyen ndjenjën e egoizmit.
  - Bën që njerëzit ta duan më shumë këtë botë
- Cili nga emrat e mëposhtëm nuk shpreh ditën e gjykimit?**
  - Dita e llogarisë
  - Dita e ashures
  - Dita e tubimit
  - Dita e ringjalljes
- Cila nga shprehjet e mëposhtme nuk është e saktë?**
  - Ngjarja e madhe, e cila do t' i japë fund jetës së kësaj bote, është kiameti.
  - Fjala "Mizan" mizan përdoret në lidhje me peshimin e veprave.
  - Periudha prej vdekjes e deri në ringjallje quhet jeta e varrit.
  - Shpirti i cili i jep jetë njeriut, pas vdekjes kalon në një krijesë tjetër..

4. Ç'kuptim ka shprehja "ue'l-ba'thu ba'del-meut" në lidhje me botën tjetër?
- A) Nuk ka zot tjetër përveç Allahut.
  - B) Me emrin e Allahut Mëshiruesit, Mëshirëbërësit.
  - C) Pas vdekjes ka ringjallje.
  - Ç) Vetëm Allahut i takojnë adhurimet.
5. Cila nga shprehjet e mëposhtme në lidhje me botën tjetër nuk është e saktë?
- A) Besimtarët gjynahqarë, do të qëndrojnë në përgjithmonë në xhehenem.
  - B) Ura që ndodhet mbi xhehenem, quhet ura e siratit.
  - C) Me fryrjen e surit për herë të dytë, të gjithë njerëzit do të ringjallen.
  - Ç) Me fryrjen e surit për herë të parë, do të bëhet kiameti.
6. Cila nga mendimet e mëposhtme në lidhje me këtë botë dhe botën tjetër janë të gabuara sipas Islamit?
- A) Kjo botë dhe bota tjetër janë si një e vetme dhe nuk duhen neglizhuar.
  - B) Kjo botë është vendi i vetëm ku jetohej dhe vdekja është fundi.
  - C) Suksesi në botën tjetër varet nga përgatitja në këtë botë.
  - Ç) Vdekja është pika fillestare e jetës së pafundme.

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

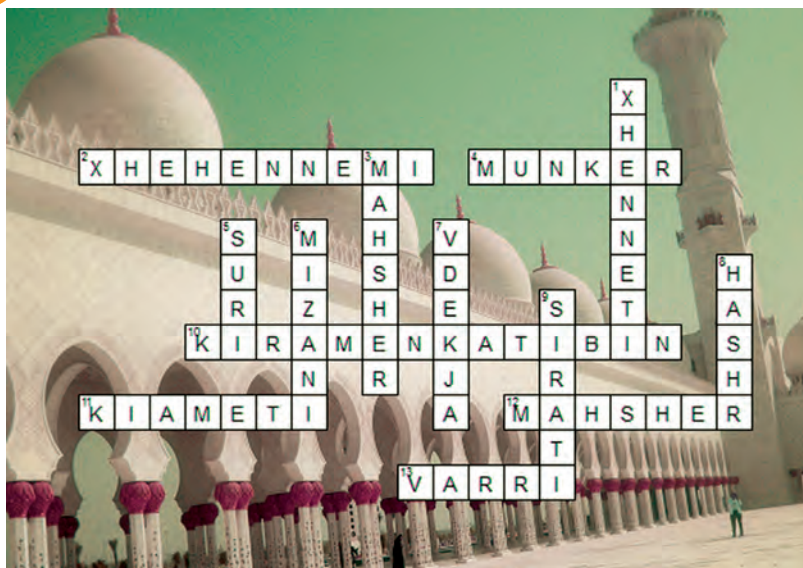
(Falësi / shpresën / shpirt / dituria / harruar / shpërblimi / Ai / veprojë / fal / krijuar / ngjallë / ktheheni)

1. "Ai i ka ..... jetën dhe vdekjen, për t'ju provuar se kush prej jush do të ..... më mirë" (Surja el-Mulk, ajeti 2.)
2. "Çdo ..... do ta shijojë vdekjen dhe pastaj të gjithë do të .....tek Ne." (Surja el-Ankebut, ajeti 57.)
3. "Ai na sjell shembull, duke ..... krijimin e vet dhe thotë: "Kush do t'i ..... eshtrat kur të kalben?" Thuaj: "Do t'i ngjallë ..... që i krijoi ato për herë të parë" (Surja Ja Sin, ajetet 78-79.)
4. "mos e humbni ..... në mëshirën e Allahut! Allahu, me siguri, i ..... të gjitha gjynahet. Vërtet, Ai është ..... i madh dhe Mëshirëploti." (Surja ez-Zumer, ajeti 53.)
5. "Kur njeriu vdes, ndërpritet ..... i të gjitha punëve, përveç tri të tillave. Këto tri punë janë: sadaka-i xharije, ... prej së cilës përfitohet në vazhdimësi dhe fëmijët e mirë, të cilët luten për prindin pas vdekjes së tij." (Muslim, Vasijjet 14.)

PËRGJIGJET

Fjalëkryqi

Të vendosim fjalët në rendin e duhur.

1	Të mirat e kësaj bote, janë amanete	5	në mos tek krijesat, tek Krijuesi.
2	Ata që nuk e përdorin si duhet kohën që u është dhënë në këtë botë,	8	mohojnë ditën e gjykimit, nuk ngurojnë të kryejnë gjynahe.
3	Vdekja nuk është një fund,	6	dhe na nxit për të fituar në rrugë të ndershme dhe hallall.
4	Në ditën e gjykimit, ardhja e librit të punëve nga e djathta është përgëzim,	1	të cilat na janë dhënë për përdorim të përkohshëm.
5	Bëj mirë se patjetër do ta gjesh atë,	7	të mbizotërojnë drjetësia dhe mirësia.
6	Besimi në botën tjetër, na largon prej haramit	2	nuk do t'u bëjë dobi pendimi pas vdekjes.
7	Besimi në botën tjetër, bën që në shoqëri,	3	por fillimi i një jete të re.
8	Njerëzit që harrojnë vdekjen dhe	4	ndërsa ardhja nga e majta ose nga mbrapa, lajmëron për një dënim të hidhur.

250

Të provojmë veten

- 1) Ç   4) C
2) B   5) A
3) Ç   6) B

Të plotësojmë vendet bosh...

- 1) Krijuar - veprojë
2) Shpirt - ktheheni
3) Harruar - ngjallë - Ai
4) Shpresën - fal - Falësi
5) Shpërblimi - dituria

PROGRAMI HYJNOR KADERI

- *Kaderi dhe Kadaja*
  - *Vullneti*
- *Duna, Risku dhe Terekuli*
  - *Sëmundja dhe vdekja*
- *Ato që përfitojmë nga besimi në Kader*
- *Profeti e shihte të bukur çdo gjë që vinte nga Allahu*

JA, PO E SHKRUAJ KËTU !

Elifi ishte një vajzë shumë kureshtare. Për çdo gjë që e kishte merak, pyeste gjyshin e saj Ahmedin dhe e dëgjonte me vëmendje. Pyetjet kureshtare dhe vëmendja që i jepte Elifi përgjigjeve të tyre, e kënaqnin shumë gjyshin e saj. Gjyshi i përgjigjej me aq sa kishte lexuar, mësuar dhe nga përvoja e tij jetësore. Ndonjëherë e ndihmonin kujtimet e vjetra.

Një ditë, Elifi me gjyshin e saj ishin zhytur

në një bisedë të ngrohtë. Këtë herë, pyetja e Elifit ishte në lidhje me Kaderin (çaktimin e Allahut). Kjo pyetje e çoi gjysh Ahmedin shumë mbrapa në kohët e fëmijërisë. Ai filloi të tregonte duke buzëqeshur me një zë të butë dhe të ëmbël:

“Mbesa ime kureshtare! Edhe unë kam qenë një fëmijë shumë kureshtar, njësoj si ti. Le të mbetet midis nesh, por kam qenë edhe pak mistrec. Vrapoja në çdo kodër

dhe çdo përrua. Ndonjëherë vrapoja pas zogjve, ndonjëherë peshkoja. Më pëlqente shumë të vrapoja nëpër lëndina, pyje dhe kodra. Por kënaqësia e shikimit të bukuri-ve së natyrës nga maja e malit ishte diçka e mrekullueshme. Mirëpo, për arsye se isha në moshë të vogël, nuk më jepnin leje të shkoja i vetëm. Mund të shkoja vetëm i shoqëruar me një të rritur.

Husejni, djali i dajës sim, ishte një gjahtar i zoti. Prandaj, kur dilte për gjah, shëtiste nëpër pyll dhe ngjitej në mal. Një ditë, i kërkova Husejnit të më merrte edhe mua me vete. Husejni tha:

- Mirë Ahmed. Nesër në mëngjes herët bëhu gati të nisemi!

Këtë ia thashë edhe nënës dhe iu luta që t'i merrte leje babait për mua.

Nëna më tha:

- Është pak e vështirë mor bir, por po e provoj njëherë.

Ishte hera e parë që do të shkoja në vende, të cilat nuk i kisha parë kurrë dhe do të ngjitja male, të cilat nuk i kisha ngjitur më parë. Prandaj isha shumë i emocionuar.

Nëna shkoi pranë babait. Ndërsa unë fillova të prisja me padurim mbrapa derës. Nga brenda u dëgjua zëri i ashpërsuar i babait që tha:

- Nuk bëhet! Një fëmijë që nuk luan siç duhet në rrugë, si do të rrijë rehat në majë të malit? Sapo të shohë ndonjë gjarpër do mundohet ta kapë, sapo të shohë ndonjë ujë do mundohet t'i hipë në shpinë...

Nëna ime e shkretë, - Allahu e mëshiroftë atje ku është!- me zërin e saj të butë

po mundohej shumë që të merrte leje për mua.

Mendo pak për mua që ndodhesha jash-të. I ndiqja me vëmendje të gjitha ato që thuheshin dhe prisja i mërzhitur e i shqetësuar nëse do të më jepte leje babai vallë! Më në fund babai tha:

- Mirë atëherë, meqenëse po këmbëngul kaq shumë, le të shkojë. Por shiko. Ato që do të ndodhin nesër, po t'i them që tani, që të mos thuash pastaj se nuk të thashë! Djali nuk do lërë vend pa u kacavjerrë dhe vrimë pa futur dorën. Më në fund do vijë i gjakosur dhe i rraskapitur.

Nëna, me zërin e saj të butë, përsëri u mundua që ta qetësonte babain duke i thënë:

- S'ka për të bërë gjë nga këto! Pse, aq mistrec është Ahmedi?

- E bën!" - bërtiti babai. "Ja, po e shkruaj këtu!

Rahmet pastë, babai im kështu vepronte gjithmonë. Ato që thoshte bënte sikur i shkruante në mur duke bërë vija me gisht.

Nejse, të mos e zgjatim shumë. Babai më dha leje, ndërsa unë fluturova nga gëzimi. Duke menduar për aventurat e ditës së nesërme, nuk vura gjumë në sy. Mezi e gdhiva natën. U ngrita herët në mëngjes dhe bashkë me Husejnin dhe shokët e tij të gjahut dolëm për udhë. Duke luajtur dhe bërë shaka me njëri-tjetrin, ecëm për shumë kilometra dhe hymë në thellësi të pyllit. Kaluam male, kodra dhe as që e ndjeja që isha lodhur nga të vrapuarit midis pemësh e shkurresh. Kjo ishte dita ime. Isha çjerrur kokë e këmbë, por as që doja t'ia dija. Mad-

je as fjalët e babait nuk më kujtoheshin.

A e di Elif se kur m'u kujtuan fjalët e babait? Në mbrëmje, kur po kthehesha, isha në një gjendje të ngjashme me atë që përshkroi babai një ditë më parë. Madje edhe më keq... Po tani çdo t'i thosha babait? Çfarë preteksti do të gjeja që të më falte? Kur dola përpara babait dhe nënës, ndihesha i shushatur dhe i rraskapitur. Nëna, ndihej edhe më keq se unë. Ndërsa babai, u kthye nga ajo duke i thënë:

- Pa shikoje djalin! A nuk të thashë një ditë më parë se çdo të ndodhte?

Në atë moment më erdhi një mendim djallëzor. Por nuk guxova t'ia thosha babait.

- Çdo t'i thoshe gjysh? - pyeti me kureshtje Elifi.

- Do t'i thosha që: O baba! Unë nuk kam asnjë faj! Këto që unë do të bëja sot, ti i dije më parë. Dje ia the nënës. Madje bërë sikur i shkrove edhe në mur. Ndërsa unë dëgjova ato që the ti. Nëse kam ndonjë faj, ai lidhet me faktin që unë dogjova ato që u folën dje.

Elifi qeshi dhe tha:

- Mirë që nuk ia paske thënë gjysh! Do të ishte diçka pa mend, sepse babai yt nuk i tha ato që t'i bëje! Madje, as nuk të erdhi dhe të detyroi që të bëje ashtu.

Gjysh Ahmedi u gëzua shumë me fjalët e Elifit dhe i tha:

- Të lumtë moj mbesa ime e zgjuar! Kjo është ajo që desha të të tregoja në lidhje me kaderin (caktimin e Allahut). E shikon, kujtimet e vjetra na zgjodhën edhe një problem

tjetër.

- Mbesë e dashur! Dija e Allahut është shumë e gjerë, e pafund. Kjo Dije në lidhje me veprat tona, ashtu siç the edhe ti, nuk na detyron që t'i veprojmë ato gjëra, sepse Ai na ka dhënë mendjen dhe na e ka treguar të mirën dhe të keqen. Gjithashtu, Ai na ka falur edhe lirinë për të zgjedhur dhe forcën për të vepruar atë që duam. Na ka bërë edhe një të mirë tjetër: Na ka paralajmëruar "Mos bëni keq! Mua nuk më pëlqejnë ato. Nëse i veproni, do të përfundoni keq!

- Pas të gjithë këtyre, a është e drejtë që ne t'ia hedhim fajin Allahut nëse bëjmë një punë të gabuar? Nëse themi: "E ç'të bëj unë? Unë veprova kështu sepse Allahu e dinte se do të ndodhte ashtu. Kështu ishte e caktuar!" - kush na beson ne? Para së gjithash, kësaj duhet t'i besojmë vetë. Apo s'është ashtu?

- Po, ashtu është! - tha Elifi me një besim të patundur. Por kësaj here, mendjen ia ngacmoi diçka tjetër. - O gjysh, nëse do Allahu, shumë mirë mund të na pengojë nga punët e këqija, por nuk e bën. Përse Allahu, i Cili na do aq shumë, nuk na e bën këtë të mirë?

Gjysh Ahmedit i pëlqeu pyetja e Elifit dhe mendoi duke buzëqeshur "O Zot, çfarë nuk mendon kjo vajzë!" Pastaj vazhdoi t'i fliste Elifit:

- Mirësia më e madhe që na ka dhënë Allahu është liria. Nëse nuk do të na kishte dhënë forcë për të vepruar keq, ose do të na kishte penguar në kohën kur do të bënim keq, atëherë çfarë kuptimi do të kishite xheneti me të gjitha të mirat e tij dhe xhehenemi nga ana tjetër? Po profetët dhe

librat hyjnorë ç'kuptim do të kishin? Ja pra, të gjitha këto, janë gjëra të lidhura fort me njëra-tjetrën.

Nëse Allahu do të na pengonte nga veprat e këqia, këtë herë ne do të ankoheshim duke thënë: "A mos jemi pengje? Përse na janë lidhur duart e këmbët kështu? Përse nuk mund të bëjmë atë që dëshirojmë?"

Pra, lidhja e ngushtë që i ka bërë Allahu punës e përfundimit dhe shpagimi që Allahu i bën çdo veprë të mirë apo të keqe, përbëjnë atë që quhet kaderi jonë".

Elifi thotë:

- O gjysh! E di që sot të lodha ca, por kam edhe një pyetje. Nëse i përgjigjesh edhe kësaj, nuk do të të shqetësoj më.

Ndonjëherë, nëna thotë se edhe e keqja dhe e mira janë prej Allahut. A është e vërtetë kjo? Nëse është e vërtetë, a nuk është padrejtësi që Allahu të na dënojë kur bëjmë keq?

- Kjo është e vërtetë moj bijë, por ndonjëherë njerëzit e kuptojnë gabim - tha gjyshi. Pastaj vazhdoi:

- Shiko, tani do të të tregoj se ku e kanë gabimin: Krijuesi i gjithçkaje është vetëm një dhe ky është Allahu. Këtë e dimë apo jo?

- Sigurisht - u përgjigj Elifi.

- Meqenëse Allahu është krijuesi i gjith-

çkaje, atëherë çdo gjë Ai do ta krijojë. Pra edhe të keqen edhe të mirën. Mirëpo, ne nuk mund të themi se cili është gjynahu ynë në këtë mes, sepse Allahu e krijon të keqen dhe të mirën sipas kërkesës sonë. Erdhëm përsëri në të njëjtën pikë. Pra, Allahu na ka dhënë mendjen, pastaj na ka treguar dy rrugë, njëra prej të cilave të çon në xhenet dhe tjetra në xhehenem. Në këto dy rrugë ka vendosur sprovë dhe na ka thënë: "Nëse kërkonit të vepronit mirësi, Unë e krijoj këtë (mirësi) dhe kënaqem me ju.

Por nëse kërkonit të bëni keq, Unë e krijoj edhe këtë, sepse Unë jam Krijuesi i Vetëm, por ama nuk kënaqem në këtë rast me ju."

E sheh moj bijë se kush është kuptimi i thënies "e mira dhe e keqja janë vetëm prej Allahut"? Domethënë se, Allahu e krijon të mirën dhe të keqen, por sipas kërkesës sonë. Për këtë arsye ne jemi përgjegjës për çdo gjë që bëjmë."

Elifi ngeli e kënaqur nga përgjigjet që mori dhe besimi i saj në Madhësitinë e Allahut dhe

Fuqinë e Tij të pakufishme u shtua edhe më tepër.

M. Jashar Kandemir

KADERI (CAKTIMI) DHE KADAJA (REALIZIMI I CAKTIMIT)

Uji zien në 100 gradë.

Çdo bimë jeton sipas rregullit që i është caktuar.

Në vendet ku mbizotëron imoraliteti dhe padrejtësia, nuk ka paqe.

Një send i lëshuar prej së larti, bie poshtë si pasojë e tërheqjes gravitacionale të tokës.

Çdo kafshë vepron sipas natyrës që ka.

Në vendet ku të ardhurat nuk ndahen me drejtësi, ndodhin probleme.

Uji ka fuqi mbajtëse.

Çdo gjallesë vdes.

Vendet që nuk i japin rëndësi diturisë dhe edukimit janë të prapambetura.

Shembujt e mësipërm, të cilët mund të pasohen edhe nga shumë të tjerë, na tregojnë se në gjithësi, gjithçka është krijuar sipas një plani dhe programi të mirëpërcaktuar. Çdo krijesë kryen detyrën dhe vazhdon ekzistencën e saj sipas planit dhe programit me të cilin dhe për të cilin është krijuar.

Allahu, i Cili ka krijuar çdo gjë në mënyrën më të përsosur, i ka falur çdo krijesë aftësitë dhe cilësitë në përshtatje me qëllimin e krijimit të saj. Në këtë botë, asgjë nuk është krijuar kot dhe gjithashtu nuk është lënë të vazhdojë rrugëtimin në kokë të vet, por çdo gjë është krijuar me dijen dhe dëshirën e Allahut. Ja pra, dija e Allahut për ato që do të ndodhin në gjithësi, plani dhe programi që ka caktuar Ai për gjithçka që ka krijuar quhet “kader”. Ndërsa realizimi i gjërave që më parë janë në dijen dhe caktimin e Allahut, quhet “kada”.

Le ta konkretizojmë këtë me shiun. Allahu ka caktuar disa ligje në lidhje me shiun dhe e ka lidhur rënien e tij me këto shkaqe:

- Ujërat që ndodhen në tokë, avullojnë nën ndikimin e diellit dhe ngjiten në atmosferë.

- Kur ngjiten në atmosferë, molekulat e ujit hasin në shtresën e ftohtë të saj dhe duke u kapur pas grimcave të pluhurit, kthehen në pika uji.

- Këto pika uji bashkohen dhe formojnë retë.

- Në kohën kur arrijnë madhësinë e mjaftueshme, si pasojë e tërheqjes gravitacionale të tokës pikat e ujit fillojnë të bien në tokë në formë shiu.

Ky rregull apo ligj që ka caktuar Allahu i Madhëruar në lidhje me shiun, është kaderi i tij (i shiut). Që prej kohës kur është krijuar toka, shiu bie sipas këtyre rregullave. Gjithashtu, Allahu, i Cili krijoi këto rregulla në lidhje me shiun, e di më së miri se ku dhe në cilin vend do të bjerë ai.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Vërtet, Ne çdo gjë e kemi krijuar me masë të paracaktuar.”

(Surja el-Kamer, ajeti 49.)

KADERI I ENESIT

Një ditë, teksa Enesi ishte duke studiuar në shtëpi, babai dhe nëna e tij po flisnin me njëri-tjetrin. Në fakt Enesi as që e kishite mendjen tek biseda e tyre, por për një moment dëgjoji babain të thoshte: “Ç’të bësh moj grua, kader!!! Ky është caktimi hyjnor!”

Fjalët e babait, tërhoqën vëmendjen e Enesit dhe u kthye menjëherë nga ai duke

e pyetur:

- Baba, ç’ishte ajo që the në fund?
- Cila, caktimi hyjnor?
- Po, pra ajo!
- Po ta tregoj, por për ty mund të jetë pak e vështirë ta kuptosh tamam.
- O ba, unë atë po lexoj në libër dhe po

mundohem ta mësoj, por çështja e kaderit më duket paksa më e vështirë se të tjerat për ta kuptuar si duhet...!

- Pa ma jep pak librin ta lexoj edhe unë njëherë.

Enesi ia dha librin babait, i cili i lexoi me kujdes përkufizimet e kaderit dhe kadasë. Pasi mendoi pak, tha:

- Biri im, në fakt nuk ka përkufizim të kaderit dhe kadasë më të qartë se ky, por problemi yt nuk qëndron tek moskuptimi i këtyre përkufizimeve, por në faktin se tema e kaderit është e vështirë dhe jolehtësisht e kuptueshme për të gjithë.

- Po mirë o ba, si do ta kuptoj unë këtë gjë? Në pjesën "Punë parapërgatitore" të librit thuhet që termin "Kader" mësojeni duke pyetur të mëdhenjtë. Mësuesi na tha që ta mësojmë mirë dhe të vijmë të përgatitur. Unë e lexova në libër këtë temë, por nuk arrita ta kuptoj si duhet.

Babai i Enesit u mendua pak dhe pastaj tha:

- Enes ma sill pak atë kalendarin e murit të lutem!.. Pa më thuaj, çfarë dite është sot?

- E diel.

- Mirë... Pse nuk shkove në shkollë sot?

- Sepse është e diel dhe e diela është ditë pushimi, apo jo?

- Nesër çfarë dite është?

- E hënë. Unë do të shkoj në shkollë, kurse ti në punë.

- Mirë... po përse sot ti nuk shkove në shkollë dhe unë në punë, ndërsa nesër do të shkojmë?

Enesi u hutua pak dhe e pa babain sikur donte të thoshte: "E ç'pyetje është kjo?". Pastaj tha:

- Eëë... o baba por...

Babi e ndërpreu dhe i tha:

- Enes ! Do të të bëj edhe një pyetje. Ti sot nuk shkove në shkollë për arsye se në kalendar shkruan E diel , apo s'është kështu?

- Po.

- Po mirë, ata që kanë përgatitur kalendarin, nga e kanë ditur se sot është e diel që e kanë shkruar kështu?

- Sigurisht që e kanë përllogaritur më parë.

- Po mirë, si e kanë llogaritur këtë gjë? Me diturinë e tyre apo jo?

- Sigurisht baba. A bëhet kjo pa ditur gjë mbi këto tema?

- Tani edhe një pyetje tjetër: Nëse në kalendar do të kishin shkruar një javë rresht: "e diel, e diel, e diel.." çdo të ndodhte? A do të bënim gjithmonë pushim?

- Jo baba, kjo është punë që s'bëhet! Sigurisht që nuk do të bënim pushim çdo ditë të javës.

- E përse jo, biri im?

- Sepse kurrë nuk është e mundur që të jetë e diel çdo ditë. A nuk e dinë këtë ata që e kanë përgatitur këtë kalendar?

- Të lumtë Enes! Ato që the janë krejt të sakta! Ata e dinë shumë mirë se nuk mund të jetë e diel vazhdimisht e përgjithnjë. Tani më dëgjo me kujdes: Ne nuk bëjmë pushim për arsye se në kalendar është shkruar "e diel". Ata duke e llogaritur që sot do të jetë e diel, e kanë shkruar këtu që një vit më parë. Sot erdhi kjo ditë dhe ti nuk shkove në shkollë. Gjithashtu edhe e nesërmja është llogaritur që më parë se do të jetë e hënë dhe e kanë shkruar këtu. Shkurtimisht, ato që do të na ndodhin në jetën e kësaj bote, dihen shumë mirë nga Allahu dhe ashtu sikur janë shënuar ditët në kalendar, ashtu caktohen edhe ato që do të ndodhin në jetët tona. Pra, ky është ai që quhet kader. Ndërsa realizimi i ndodhive që janë shkruar, pra përmbushja e kaderit quhet kada.

- Nëse dëshiron, po të jap edhe një shembull?

- Po baba, ma thuaj!

- Në kalendarin që kemi në duar, shkruhet edhe ora e lindjes së diellit. Dhe me të vërtetë që dielli lind në atë orë që është shkruar edhe në kalendar. Dielli nuk lind sepse ashtu është shkruar në kalendar, por sepse ashtu duhet. Edhe jeta e njerëzve i ngjan gjithë kësaj. Duke jetuar, njerëzit luaj-

në një rol të rëndësishëm në formimin e kaderit të tyre. U bë pak lëmsh më duket, por inshAllah e ke kuptuar sadopak...

- Pak e vështirë ishte, por më duket se e kuptova. Do të mendoj rreth atyre shembujve që më dhe. Nëse do të ketë ndonjë gjë që nuk e kuptoj përsëri, do të të pyes prapë. Faleminderit baba.

- Allahu të shtoftë diturinë mor bir!

Enesi filloi të studionte përsëri. Ndërsa nëna dhe babai u hodhën përsëri në bisedën e lënë përgjysmë.

Mustafa Oxhal

Dituria e Allahut dhe kaderi

Allahu i Madhëruar, ashtu siç di çdo gjë që ka ndodhur në të kaluarën dhe që ndodh në këtë moment, di edhe atë që do të ndodhë në të ardhmen. Dituria e Tij përfshin çdo gjë dhe asgjë nuk ndodh pa dijeninë dhe dëshirën e Tij.

Të mos harrojmë që, dituria e Allahut nuk është e njëjtë me diturinë tonë. Dijet tona janë të kufizuara me anë të kohës. Prej të shkuarës dhe të tashmes dimë vetëm atë pjesë e cila ka mbërritur tek ne. Ato që do të ndodhin në të ardhmen nuk mund t'i dimë, por mund të nxjerrim thjesht hamendje e hipoteza. Ndërsa dituria e Allahut është ezeli (pa fillim) dhe nuk është e kufizuar me kohën. Dituria ezeli (pa fillim) përfshin kohën e shkuar, të tashmen dhe të ardhmen. Kështu që, Allahu i Madhëruar, sheh dhe di në të njëjtën kohë të djeshmen, të sotmen, të nesërmen, kiametin dhe jetën tjetër, sepse të gjitha këto Ai vetë i ka dëshiruar dhe krijuar.

Njeriu është një pjesë e vogël e Gjithësisë që ka krijuar Allahu. Ashtu si të gjitha krijesat e tjera, edhe ai ekziston dhe jeton vetëm me dëshirën e Zotit të Madhëruar. Allahu, i Cili di gjithçka, ka dëshiruar që

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Ai i ka çelësat e së padukshmes dhe vetëm Ai i njih ato. Ai e di ç'ka në tokë dhe në det; asnjë gjeth nuk bie, pa e ditur Ai dhe nuk ekziston asnjë kokërr në errësirën e tokës, as e njomë, as ethatë, që të mos jetë shënuar në Librin e qartë”

(Surja el-En'am, ajeti 59.)

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Vërtet, kushdo që e pastron shpirtin, do të shpëtojë, ndërsa kushdo që e shtyp atë (me punë të këqija), do të dështojë.”

(Surja esh-Shems, ajetet 9-10.)

njeriu të jetë një krijesë që ka vullnet. Ai e ka krijuar atë të lirë në mënyrë që të mund të zgjedhë vetë veprat e tij. Në fakt, këtë e ka bërë si sprovë për njeriun.

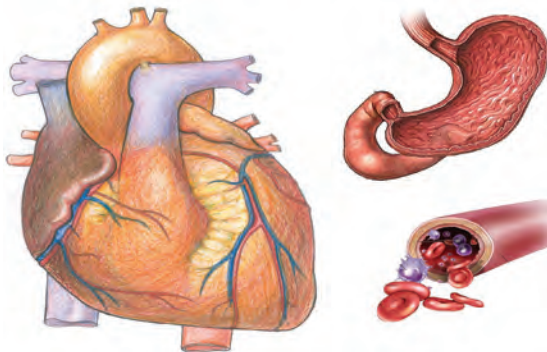
Vullneti: Lira e njeriut për të zgjedhur:

Veprat dhe sjelljet tona mund t'i ndajmë në dy grupe:

1. Vepra dhe sjellje që bëhen jashtë vullnetit tonë.
2. Vepra dhe sjellje që bëhen me vullnetin tonë.

Allahu i Madhëruar ka krijuar organet tona dhe ka caktuar kështu një rregull pune për to. Punët si:

- Puna e zemrës,
- Puna e stomakut,
- Rrjedhja e gjakut nëpër damarë ndodhin jashë vullnetit tonë. Çdonjëri

prej organeve tona, kryen detyrën për të cilën e ka caktuar Allahu.

Edhe një pjesë ngjarjesh si;

- Zgjedhja e prindërve,
- Koha e lindjes,
- Ngjyra e lëkurës,

ndodhin jashtë vullnetit tonë. Ne nuk kemi mundësi t'i zgjedhim këto. **Për gjërat që nuk mund t'i zgjedhim, nuk mbajmë përgjegjësi.**

Kemi edhe ngjarje të cilat ndodhin si pasojë e vullnetit tonë. Këto pra, i bëjmë me vullnet të lirë. Punët si, të ngrënët, të pirët, ecja, ulja, puna, adhurimi etj., janë të lidhura me vullnetin tonë. Ne hamë dhe pimë kur të duam. Jemi ne ata që vendosim se çfarë do të hamë dhe çfarë do të pimë. Gjithashtu, e folura apo heshtja është në dorën tonë. Ne mund të zgjedhim gjithashtu që kur të flasim, të themi të drejtën apo të gënjejmë. Shkurtimisht, si njerëz që jemi, zotërojmë lirinë e zgjedhjes së përdorimit të vullnetit tonë për mirë ose për keq. Por duhet ta kemi të qartë që në të njëjtën kohë **jemi përgjegjës për të gjitha veprat në të cilat kemi liri zgjedhjeje.**

Lidhjen e vullnetit me përgjegjësinë le ta shpjegojmë me një shembull:

Të mendojmë për një çast se kemi gjetur

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Allahu nuk e ngarkon askënd përtej fuqisë që ka: në dobi të tij është e mira që bën, kurse në dëm të tij është e keqja që punon..."

(Surja el-Bekare, ajeti 286.)

kuletën e një shoku. Në këtë rast mund të zgjedhim një nga veprimet e mëposhtme:

1. Duke menduar se, "Këto para nuk më takojnë mua dhe nuk është e drejtë që të harxhoj paratë e dikujt tjetër pa lejen e tij", ia dorëzojmë paratë shokut tonë.

2. Paratë i fusim në xhep dhe i harxhojmë si të kemi dëshirë.

Zgjedhja e njëres prej këtyre dy mundësive, është në dorën tonë dhe gjithashtu edhe përgjegjësia është jona. Nëse do të zgjidhnim mundësinë e parë, do të veprojmë drejt dhe për këtë do të fitonim sevape. Pra, Allahu do të na shpërblente për këtë vepër të mirë. Por nëse do të zgjidhnim mundësinë e dytë, do të shkelnim ligjet e Allahut dhe për rrjedhojë do të bënim gjynah. Pastaj do të detyroheshim që në botën tjetër të jepnim llogarinë e këtij gjynahu të kryer.

Allahu na ka bërë përgjegjës për besimin, veprat dhe sjelljet që kryejmë me vullnetin tonë të lirë.

PO LARGOHEM NGA KADERI I ALLAHUT PËR TEK KADERI I ALLAHUT

Në kohën kur ishte halife, Omeri (r.a.), bëri një udhëtim drejt Shamit (Damasku i sotëm). Në rrethinat e Shamit e priti komandanti i ushtrisë Islame, Ebu Ubejde dhe shokët e tij. Ata e lajmëruan Omerin (r.a.), se në Sham ka rënë sëmundja e murtajës.

Omeri (r.a.), e bisedoi këtë çështje me disa prej sahabeve më të respektuar. Disa prej tyre thanë se tashmë kemi dalë për udhë dhe nuk është me vend të kthehemi. Ndërsa ca të tjerë thanë se nuk është mirë që të shkojmë në një vend ku ndodhet një sëmundje ngjitëse dhe se do të ishte më me vend të kthehemi. Në fund Omeri (r.a.), i tha atyre që kishte pranë:

- Në mëngjes do t'i hipi kafshës sime (kalit apo deve të qe kishte) dhe do të kthehem. Edhe ju kthehuni bashkë me mua.

Sapo dëgjoi këto fjalë, Ebu Ubejde tha:

- O halife! A po ikën prej kaderit të Allahut? Nëse Allahu e ka caktuar se do të vdisni prej kësaj sëmundjeje, do të vdisni. Nëse nuk është e caktuar, nuk do t'ju ndodhë asgjë.

Omeri (r.a.), tha:

- Ah sikur këto fjalë t'i kishte thënë dikush tjetër dhe jo ti o Ebu Ubejde!

Omeri (r.a.), e donte shumë Ebu Ubejden dhe nuk dëshironte që ta kundërshtonte për

asgjë. Pastaj vazhdoi duke thënë:

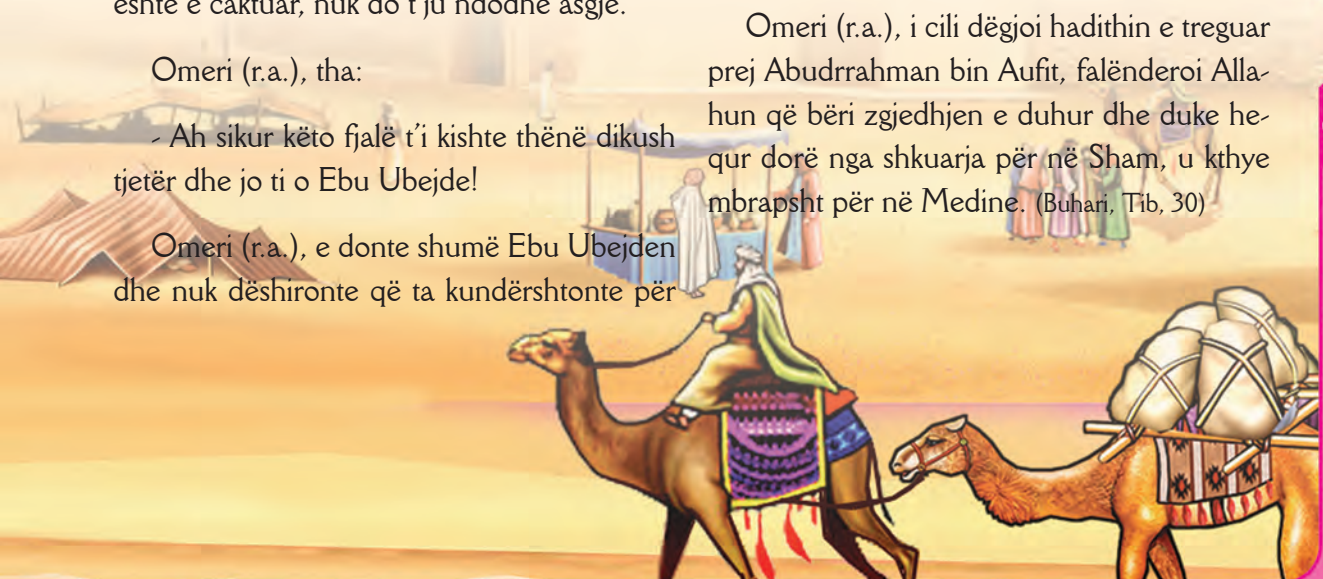
- Po, po largohem prej kaderit të Allahut, për tek kaderi i Allahut. Si thua, o Ebu Ubejde, nëse do të kishe dy deve dhe ato do të zbrisnin në një luginë me dy anë, njëra prej të cilave pjellore dhe tjetra shkretëtirë?! Nëse do t'i kullosje devetë në vendin pjellor, kjo do të ndodhte me caktimin e Allahut. Por nëse do t'i kullosje në vendin e shkretëtirë, a nuk do të ishte edhe kjo me caktimin e Allahut?

Fjalët e Omerit (r.a.), e bindën Ebu Ubejden. Në atë moment erdhi Abdurrahman Ibën Auf (r.a.), i cili kishte qënë diku tjetër për punët e veta dhe tha:

- Në lidhje me këtë çështje di një hadith. Pastaj vazhdoi duke thënë se Profeti ynë i dashur ka urdhëruar kështu:

“Nëse dëgjoni se në një vend ka rënë sëmundje ngjitëse, mos hyni atje. Por nëse në vendin ku ndodheni bie ndonjë sëmundje ngjitëse mos dilni prej atje.”

Omeri (r.a.), i cili dëgjoi hadithin e treguar prej Abudrrahman bin Aufit, falënderoi Allahun që bëri zgjedhjen e duhur dhe duke hequr dorë nga shkuarja për në Sham, u kthye mbrapsht për në Medine. (Buhari, Tib, 30)

PUNA, RISKU (FURNIZIMI) DHE TEVEKULI (MËSHTETJA TEK ALLAHU)

Puna dhe risku

Të gjitha gjallesat veprojnë sipas programit që u ka planifikuar Allahu i Madhëruar. Ato kryejnë detyrat sipas qëllimit të krijimit të tyre. Punojnë dhe kërkojnë rriskun që u ka caktuar Allahu i Madhëruar. Zogitë, çdo mëngjes dalin nga foletë e tyre me barkun bosh për të kërkuar ushqim, ndërsa në mbrëmje kthehen në foletë e tyre me barkun plot. Të gjitha gjallesat, që nga kafshët në pyje e deri tek peshqit në dete, jetojnë sipas një plani të përcaktuar për ta. Bletët shëtitin nëpër lule dhe bëjnë mjaltin. Milingona punon dhe mbledh ushqim. Luani del në gjueti për të siguruar gjahun e tij. Breshka, me hapat e saj të ngadaltë e pa u mërzhitur, kërkon ushqimin e saj. Peshku noton vazhdimisht për të gjetur të tijin. Shkurtimisht, të gjithë kryejnë një punë dhe mundohen për diçka.

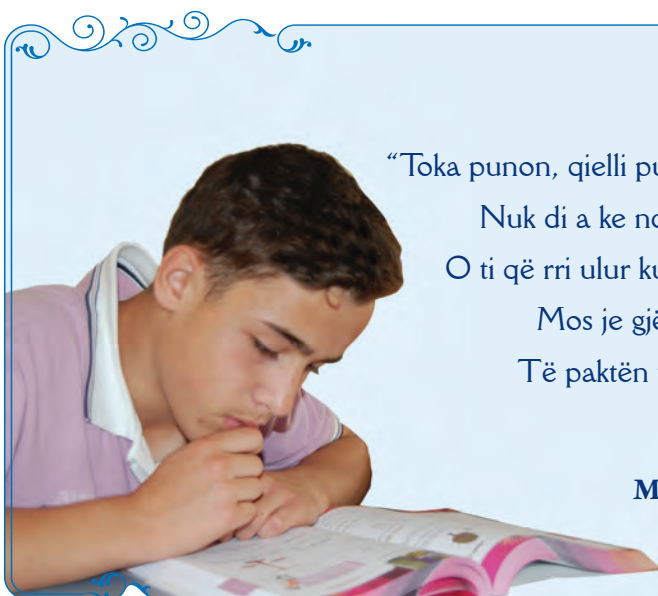
Në një kohë kur të gjitha gjallesat punojnë dhe përpiqen të kryejnë detyrën e tyre, a i ka hije njeriut të jetë dembel? Sigurisht që nuk

Profeti ynë i dashur urdhëron:

“Askush, s’ka ngrënë ndonjëherë risk më të mirë se ai që ka fituar vetë. Edhe profeti i Allahut, Daudi (a.s.), hante prej asaj që fitonte me punën e tij.”

(Buhari, Enbija, 37)

i ka hije, sepse Allahu i Madhëruar na ka lajmëruar se do t’ia japë rriskun çdo gjallese dhe që kjo gjallesë ta arrijë e ta meritojë këtë rrisk, ka vendosur disa rregulla. Sipas planit hyjnor që është përcaktuar për njeriun, Allahu do t’i japë rriskun atij që kërkon dhe punon. Ai na e ka bërë të qartë në Kuranin Fisnik se; **“...Njeriu do të ketë vetëm atë për të cilën ka punuar.”** (Surja en-Nexhm, ajeti 39) Prandaj, puna, mundi, kërkimi dhe gjetja e rriskut që ka caktuar Allahu, është detyrë e vetë njeriut.

PUNO

“Toka punon, qielli punon, ti qëndro ulur nëse s’mërzitesh!

Nuk di a ke ndonjë arsye për këtë? Qëndro!

O ti që rri ulur kur bota dhe gjithçka në të punon!

Mos je gjë cofëtinë që nuk reagon?

Të paktën të të vijë turp prej Allahut!”

Mehmed Akif Ersoj

FIDANI QË JEP FRUTA DY HERË

Halifja Abbasit, Harun Rashidi, pa një burrë të moshuar që po mbillte një fidan fruti dhe e pyeti:

- O Xhaxha! Je shumë i moshuar dhe nuk ke për ta parë frytin e atij fidani që po mbjell. Përse e mundon kaq shumë veten?

Burri i moshuar iu përgjigj:

- Mor bir! Ata që ishin para nesh mbollën pemë dhe i hëngrëm ne. Tani edhe ne duhet të mbjellim pemë që të hanë brezat që vijnë pas nesh, apo jo?

Harun Rashidit i pëlqeu shumë kjo përgjigje dhe i dha një qese me florinj burrit të moshuar. Pas kësaj burri i moshuar tha:

- E sheh mor bir? Fidani që mbolla filloi t'i japë frutat e veta që tani.

Sulltanit Harun Rashid, i pëlqeu aq shumë ajo që tha burri i moshuar sa që i dha edhe një qese tjetër me florinj. Nga ky gjest, burri i moshuar filloi të qeshë. Harun Rashidi u bë kureshtar dhe e pyeti të moshuarin se përse po qeshte. Burri iu përgjigj kështu:

- A nuk e kupton biri im? Edhe pse të gjithë fidanët japin fruta njëherë në vit, fidani im dha dy herë.

Allahu i Madhëruar, çdo gjë në këtë botë e ka lidhur me disa shkaqe dhe ka përcaktuar një marrëdhënie shkak-pasojë në funksionimin e së tërës. Sipas kësaj, për të marrë prodhim duhet të mbjellësh farë dhe për të marrë fruta duhet të mbjellësh pemë. Për të pasur sukses në atë çka do, duhet të punosh. Ndërsa për të hyrë në xhenet, duhet të besosh, të kryesh adhurime dhe t'u bindesh urdhërave dhe ndalesave të Allahut.

Allahu i Madhëruar, i Cili ka caktuar punën si shkak i suksesit të njeriut në këtë botë, ka dëshiruar që ta përdorim vullnetin tonë për të punuar. Njerëzit që e përdorin vullnetin e lirë për të punuar dhe për të kryer adhurime, sigurisht që do të shpërblehen. Atëherë, ne që besojmë kaderin, pra që besojmë se çdo gjë ndodh me caktimin e Allahut, veprojmë dhe punojmë brenda rregullave dhe ligjeve që Ai ka vënë në Gjithësi dhe mundohemi që të kryejmë sa më mirë detyrën tonë. E ndërsa suksesin e saj e presim vetëm prej Allahut. Për të pasur sukses në një punë, pasi t'i kemi provuar të gjitha mundësitë materiale dhe shpirtërore, mbështetemi përfundimisht tek Allahu dhe çështjen tonë ia besojmë krejtësisht dhe vetëm Atij. Ne lutemi dhe kërkojmë ndihmë prej Allahut me qëllim që të realizohet ajo që kemi kërkuar. E besojmë Atë dhe fuqinë e Tij e i mbështetemi me gjithë shpirt.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Thuaj: “Me të vërtetë, Zoti im i jep begati të bollshme kujt të dojë nga robërit e Tij dhe ia pakëson kujt të dojë. Ai ua zëvendëson atë që e ndani ju; Ai është Dhuruesi më i mirë.”

(Surja es-Sebe, ajeti 39.)

Puna dhe tevekuli

Tevekul, do të thotë besim dhe mbështetje tek Allahu pasi t'i kemi plotësuar të gjitha përgjegjësitë dhe detyrat që na takojnë ne si njerëz e si tokësorë. Gjatë punës dhe mundit, të mos harrojmë kurrë se Allahu është me ne dhe përfundimin e të gjitha punëve t'ia lëmë Atij. Por duhet ta kemi të qartë që nuk quhet tevekul lënia e punëve dhe çështjeve në dorë të Allahut për shkak të dembelizmit. Një njeriu, i cili e la devenë

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Në sajë të mëshirës së Allahut, u solle butësisht me ta (o Muhammed). Sikur të ishe i ashpër dhe i vrazhdë, ata do të largoheshin prej teje. Prandaj falua atyre gabimin, kërkoji falje Allahut për ta dhe këshillohu me ta për çështje të ndryshme. Kur të vendosësh për diçka, mbështetu tek Allahu. Vërtet, Allahu i do ata që mbështeten tek Ai.”

(Surja Al-i Imran, ajeti 159.)

pa lidhur dhe tha u mbështeta tek Allahu (e la amanet tek Allahu), Profeti ynë i dashur (a.s.), i tha; *“Më parë lidhe devenë pastaj për ruajtjen e saj mbështetu tek Allahu.”* (Tirmidhi, Kiamet, 60). Me këtë kuptojmë se një tevekul i tillë është i kotë dhe i gabuar.

Sipas kësaj, nëse do të ishim bujq me tevekul (që i mbështetemi Allahut), më parë e

punojmë dhe e përgatisim tokën për mbjellje në kohën e duhur. Pastaj hedhim farën në kohën e përshtatshme dhe plotësojmë nevojat e tokës dhe farës me ilaçe dhe pleh. Dhe pastaj në fund të mundit tonë i lutemi Allahut që të na japë prodhim të mbarë e të bollshëm. Ia besojmë Atij dhe çdo gjë e presim po prej Tij.

Në kohën kur Omeri (r.a.), ishte halife, një grup njerëzish ishin ulur në xhami dhe po bisedonin me njëri-tjetrin. Në një moment Omeri (r.a.), hyri në xhami dhe i pyeti se përse po rrini ulur (pa bërë asgjë).

- O halife..! -thanë ata. Ne jemi njerëz që i mbështetemi totalisht Allahut dhe besojmë se Ai do të na e sjellë riskun në këmbët tona.

Omeri (r.a.), u zemërua shumë nga këto fjalë dhe i nxori nga xhamia këta njerëz dembelë që nuk përpiqeshin ta fitonin e ta meritonin riskun e tyre. Pastaj u tha kështu:

- Ju nuk jeni njerëz që i mbështeteni Allahut, por jeni dembelë nga ata që e duan gjithçka gati pa bërë asnjë mund!

Jusufi studionte në një shkollë me konvikt. Një ditë u tha kështu shokëve të tij:

Allahu i Madhëruar, në Kuranin Fisnik ka thënë: “Risku i të gjitha gjallesave në tokë është prej Allahut.” Kur puna qenka kështu, përse të lodhemi për të fituar rris-kun? Çfarë të jetë rrisiku im, do të vijë vetë tek unë. Mjafton që unë t’i mbështetem Atij.

Megjithëse shokët e tij e paralajmëruan se ky është një mendim i gabuar, ai nuk ua vuri veshin.

Kur erdhi koha e mëngjesit, shokët e Jusufit morën pjatat dhe hyn në radhë për të marrë ushqimin. Por Jusufi nuk kishte hyrë në radhë. “Sido që të jetë, kuzhinieri do vijë të ma sjellë ushqimin” - thoshte ai me vete. Kur ua shpërndau ushqimin të gjithë atyre që ishin në radhë, kuzhinieri thirri; “A ka ndonjë që nuk ka marrë ushqimi?”. Pasi nuk mori asnjë përgjigje, e hoqi ushqimin që kishte ngelur. Kështu Jusufi ngeli pa ngrënë.

Edhe në vaktin e drekës ndodhi po e njëjta gjë. Jusufi, i cili ngeli përsëri pa ngrënë, mendoi se rrisiku i tij do të vinte në mbrëmje. Kur erdhi mbrëmja, kuzhinieri e shpërndau si gjithnjë ushqimin dhe në fund thirri përsëri; “A ka dikush që nuk ka marrë ushqim?”. Jusufi përsëri nuk u përgjigj, por kur pa se kuzhinieri po e ngrinte ushqimin, e kuptoi se do të ngelte pa bukë dhe filloi të kollitej. Kuzhinieri e dëgjoi dhe tha; “Përse kollitesh? Nëse do të hash, zgjate pjatën të të jap ushqim.” Jusufi mori ushqimin dhe u ngop për bukuri. Pastaj u tha shokëve; “Allahu na ka thënë se do të na japi rrisikun, por për të arritur tek rrisiku, të paktën duhet të kollitesh!”

LUANI DHE DHELPRA

Një njeri u largua nga fshati i vet për të punuar dhe fituar rriskun e tij. Kur mbërriti në pyll e zuri nata, kështu që vendosi ta kalonte natën aty. Nga frika e kafshëve të egra u ngjiti në një pemë dhe në mes të degëve përgatiti një vend për të qëndruar. Pastaj filloi të priste mëngjesin në qetësinë

e natës. Papritur dëgjoji një rënkim. Me kurreshtje të madhe shikoi përçark. Poshtë pemës arriti të shquante një dhelpër që mezi ecte. Ndërkohë njeriu filloi të pyeste veten se çfarë hante dhe çfarë pinte kjo dhelpër.

Në atë moment vërejti një luan me një dre në gojë që po vinte nga larg. Duke e tër-

hequr zvarrë prenë e tij, luani u afrua deri tek pema ku gjendej njeriu. E copëtoi prenë dhe hëngri sa u ngop. Pasi luani iku, dhelpira që mezi ecte u afrua duke u zvarritur dhe filloi të hante prej asaj që kishte ngelur nga preja e luanit. Njeriu, i cili e pa të gjithë ndodhinë, u habit shumë dhe tha me vete:

- Shiko mëshirën e Allahut! Pra, Ai i dërgon riskun e vet dhe nuk e lë me barkun bosh as një kafshë sakate e të paaftë. Po atëherë, unë përse të punoj dhe të lodhem? A ia vlen të punoj mëngjes e mbrëmje? Ashtu sikur erdhi rrisku tek këmbët e kësaj dhelpre, ashtu do të vijë edhe rrisku im tek këmbët e mia. Domethënë që kuptimin e tevekulit duhej ta mësoja prej kësaj ngjarjeje kuptimplote! Tani e tutje edhe unë do të qëndroj në një qoshe dhe do të pres.

Njeriu e gdhiu natën i zhytur në këto mendime. Ditën tjetër shkoi në një shpe-

llë në buzë të rrugës dhe filloi të priste për riskun e tij. Priti tre ditë rresht buzë kësaj shpelle në majë të malit, mirëpo as nuk erdhi dhe as nuk iku njeri. Për pasojë askush nuk i solli ndonjë ushqim dhe njeriut i ra të fikët nga uria. Duke qënë në një gjendje të trullësuar erdhi në vete nga një zë që vinte nga thellësia:

- Ngrihu o njeri dembel! Përse qëndron i shtrirë? Ç'është ky dembelizëm, kur ti nuk je as sakat e as i sëmurë? Përse kërkon të bëhesh si një dhelpër sakate? Shko puno si luani që ushqesh edhe veten edhe të tjerët.

Pasi dëgjoji këto fjalë, njeriu e kuptoi të vërtetën. Doli nga shpella dhe vazhdoi rrugën e tij për të punuar dhe fituar me mund riskun e vet.

Sa'di Shirazi

SËMUNDJA DHE VDEKJA

Allahu i Madhëruar u ka dhënë dhunti të ndryshme të gjitha gjallesave. Njeriu, si një qenie e gjallë, lind, rritet dhe, kur t'i vijë koha vdes njësoj si gjallesat e tjera. Gjatë gjithë jetës përballet me sëmundje të ndryshme. Një pjesë e këtyre sëmundjeve ndodhin për shkaqe të cilat nuk varen nga njeriu, ndërsa një pjesë tjetër ndodhin si shkak i moskokëçarjes dhe moskujdesit të tij.

Sëmundja është diçka e cila mund të na ndodhë të gjithëve. Profeti ynë i dashur (a.s.), ka urdhëruar kështu; *“Allahu i Madhëruar, për çdo sëmundje që ka dhënë, ka krijuar edhe shërimin e saj.”* (Muslim, Selam, 26) Ai, në këtë hadith na ka mësuar rregullin hyjnor që ka vënë Allahu për këtë çështje dhe na ka lajmëruar se edhe shërimi i sëmundjes vjen prej Tij. Shërimin mund ta japë vetëm Allahu. Këtë të vërtetë na e kujton edhe lutja që na ka mësuar Allahu prej gojës së Ibrahimit (a.s.), *“Ai i Cili, kur sëmurem, më shëron.”* (Surja esh-Shuara, ajeti 80)

Është urdhër fetar që kur sëmuremi, të shkojmë tek mjeku, të përdorim ilaçe dhe të kurohemi. Pasi të jemi kuruar, duhet të bëjmë lutje dhe duke u mbështetur tek Allahu të presim shërimin prej Tij. Këto janë shkaqet

Profeti ynë i dashur urdhëron:

Një sahabë e pyeti Profetin (a.s.):

- O Resulullah! Ne ruhemi prej sëmundjeve. Bëjmë dua dhe kurohemi. A e ndryshojnë kaderin (caktimin e Allahut) këto?

Përgjigja e Profetit ishte shumë kuptimplote:

- Edhe ruajtja prej sëmundjeve, duatë dhe kurimi janë prej kaderit.

(Tirmidhi, Tib, 21)

materiale dhe shpirtërore që do të ndikojnë në shërimin e sëmundjes sonë. Por nëse e harrojmë Allahun dhe mendojmë se do të shërohemi prej doktorit dhe ilaçeve, është një gabim i madh. Detyra jonë nuk është të mos sëmuremi fare, por të marrim masat kundër sëmundjeve. Nëse jemi të sëmurë duhet të kërkojmë kurimin e duhur e pastaj t'i lutemi Allahut dhe t'i mbështetemi totalisht Atij.

Një tjetër çështje e rëndësishme është edhe rebelimi ndaj Allahut, për shkak të sëmundjeve që na bien. Besimi në kaderin është ndihmësi jonë më i fuqishëm në luftën për parandalimin e këtij rebelimi. Gjatë kohës së sëmundjes, mendimi se çdo gjë vjen prej Allahut dhe pritja e shërimit vetëm prej Tij, na shton optimizmin dhe na forcon durimin. Gjithashtu, durimi që tregojmë gjatë kohës së sëmundjes, do të bëhet shkak për fitimin e dashurisë së Allahut dhe shpërblimit të Tij.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“(Ata) të cilët, kur i godet ndonjë fatkeqësi thonë: “Të Allahut jemi dhe vetëm tek Ai do të kthehemi!”

(Surja el-Bekare, ajeti 156.)

Një prej rregullave që ka vënë Allahu i Madhëruar për gjallesat, është fakti i pandryshueshëm që çdo gjallesë një ditë do të vdesë. Këtë të vërtetë, Kuranin Fisnik e shpreh kështu: **“Çdo shpirt do ta shijojë vdekjen...”** (Surja Al'imran, ajeti 185)

Për çdo njeri ka një exhel (kohë vdekjeje) të caktuar. Kur të vijë ajo kohë, çdokush do të vdesë. Edhe jeta edhe vdekja janë në dorë të Allahut. Është Ai që jep jetë dhe vdekje. Kështu, durimi që do të tregojmë në vdekjen e të afërmve tanë, për shkak të sëmundjeve, aksidenteve etj, është pasqyrimi i besimit në zemrën tonë. Durimi që tregohet në raste të tilla dhe largimi nga rebelimi, janë sjelljet që e kënaqin më shumë Allahun.

LOTI

Loti po të kaplon
E zemra gjak të pikon
Gjithçka të duket e kotë
Pse vallë je në këtë botë?
Nëse përgjigje kërkon
E të vertetën e do
Pse o mysliman
Nuk lexon KURAN?
Loti mbi Kuran
Zemra u hap për Islam
Duart u ngritën për duanë
Gjuha shqiptoi ngadalë Fatihanë.
Lotët u grumbulluan në duar të Muhamedit
Që me to të fikë zjarret e xhehenemit
E kur të hapen dyert e xhenetit...
Besimtari do të shohë fytyrën e Zotit.
E lot i hidhërimit zhduket
E lot i pendimit vlen
Që lot i gëzimit në xhenet
Të rrojë përherë.

Grisilda URUÇI

Nxënëse në Medresenë H.SH.SH

ATO QË PËRFITOJMË NGA BESIMI NË KADER

BESIMI NË KADER

- Na bën të kuptojmë se pas çdo ngjarjeje fshihet një urtësi.
- Na kujton të vërtetën se në gjithësi, çdo gjë ndodh me diturinë, vullnetin dhe fuqinë e Allahut.
- Duke pranuar çdo gjë që vjen prej Allahut, na bën të fitojmë kënaqësinë e Tij.
- Na shpëton nga shpresat, iluzionet dhe shqetësimet e kota në lidhje me të ardhmen.

Ngjarjet që na ndodhin në këtë botë, mundohemi t'i kuptojmë me dijen tonë të kufizuar dhe brenda kuadrit të fuqisë sonë. Mirëpo, ngjarjet që jetojmë, nuk përbëhen vetëm prej gjërave që ne arrijmë të shohim. Ato kanë edhe anë të cilat ne nuk kemi mundur t'i shohim dhe t'i kuptojmë dot. Brendësinë e tyre e di vetëm Allahu. Nëse besojmë në kader, besojmë edhe se çdo gjë në këtë gjithësi është krijuar nga Allahu i Madhëruar që di dhe ka fuqi për çdo gjë. Një besim i tillë **na bën të kuptojmë se pas çdo ngjarjeje fshihet një urtësi**. Si rrjedhojë, ndryshon edhe botëkuptimi ynë mbi jetën. Tashmë fillojmë t'i vlerësojmë ndryshe ngjarjet.

P.sh posti dhe fama të cilat i lakmojmë mund të jenë një mundësi për të fituar sevape, por mund të bëhen gjithashtu shkak i mendjemadhësisë sonë. Për këtë arsye kërkojmë prej Allahut që të na japë atë që është më e mira për ne. Një dhimbje koke ose temperaturë ndonjëherë mund të duken gjendje të rënda, por mundet që ajo të ketë parandaluar një sëmundje edhe më të keqe. Një aksident që kemi kaluar, mund t'i ketë prerë rrugën një aksidenti edhe më të madh. Duke jetuar me këtë vetëdije, jemi në gjendje të falenderojmë Allahun në çdo çast dhe të kërkojmë prej Tij të na ruajë nga probleme dhe gjendje më të këqija.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

"Por mund ta urreni një gjë, ndërkohë që ajo është e mirë për ju e mund ta doni një gjë, ndërkohë që ajo është e dëmshme për ju. Allahu di, kurse ju nuk dini.

(Surja el-Bekare, ajeti 216. ayat)

Allahu i Madhëruar, me diturinë e pafundme dhe fuqinë e pakufishme, ka vendosur në gjithësi një rregull dhe një ekuilibër të mahnishëm. Çdo gjë që ndodh në gjithësi, është në dijeninë e Allahut. Çdo gjë ndodh me dëshirën, fuqinë dhe krijimin e Tij. Që kur është krijuar toka, dielli lind nga lindja dhe perëndon nga perëndimi. Tërheqja gravitacionale dhe forca e mbajtjes së ujit është gjithmonë e njëjta. Të gjitha ligjet e pandryshueshme që ka vënë Allahu në gjithësi, janë një mirësi e madhe për ne. Në sajë të ligjeve fizike, biologjike dhe sociale që ka përcaktuar Allahu, kjo botë është kthyer në një planet në të cilin njeriu mund të jetojë rehat. Të pranosh këtë dhe të kesh një besim të tillë për kaderin na bën të kuptojmë më mirë rregullin e përsosur që ekziston në gjithësi. **Gjithashtu na kujton të vërtetën se çdo gjë ndodh me diturinë, vullnetin dhe fuqinë e Allahut.**

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Thuaju (o Muhamed): “Pa mendoni, nëse Allahu jua bën natën të përhershme deri në Ditën e Kiametit, cili zot, përveç Tij, do t’jua sillte dritën? Vallë, a nuk dëgjoni?” Thuaju (o Muhamed): “Pa mendoni, nëse Allahu jua bën ditën të përhershme deri në Ditën e Kiametit, cili zot, përveç Tij, do t’jua sillte natën, në të cilën qetësoheni? Vallë, a nuk shihni? Prej mëshirës së Vet, Ai ka bërë për ju natën dhe ditën, që të qetësoheni, të kërkoni nga mirësia e Tij dhe të jeni mirënjohës.”

(Surja el-Kasas, ajetet 71-73.)

Kur takojmë dikë që e duam, ndjehemi të lumtur. Por kur e humbasim atë, hidhërohemi. Allahu i Madhëruar, ndonjëherë na sprovon me gëzim dhe ndonjëherë me hidhërim, sepse, siç e dimë, kjo botë është vendi i sprovave. Nëse jetojmë pa e harruar këtë të vërtetë, lumturia dhe hidhërimi ynë kthehen në një mundësi për fitimin e kënaqësisë së Allahut. Falenderojmë Atë për mirësitë që na jep, bëjmë durim në çaste të vështira dhe pranojmë me përulje caktimin e Tij. Të pranojmë atë që na jep Allahu i Madhëruar, na bën njerëz syngopur dhe na shpëton nga ndjenja e zilisë, lakmisë dhe padurimit. Kështu që, **duke pranuar çdo gjë që vjen prej Allahut, jemi më afër të fituarit të kënaqësinë e Tij.**

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“S’ka fatkeqësi që godet tokën dhe ju, që të mos jetë e shënuar në Libër (Leuhi Mahfûdh) më parë se ta krijojmë atë. Kjo për Allahun është vërtet e lehtë! (Këtë paracaktim e kemi bërë) që ju të mos dëshpëroheni për atë që ju ka kaluar, por edhe për të mos u gëzuar së tepërmi për atë që Ai ju ka dhënë. Allahu nuk i do kryelartët mburravecë”

(Surja et-Hadid, ajetet 22-23.)

Njeriu që nuk ka siguri tek Allahu, shqetësohet për të ardhmen e tij. Për këtë arsye, jeton me frikën se do të humbasë çdo gjë që ka. Harron ato që zotëron dhe jeton me frikën e varfërisë. Harron shëndetin dhe shqetësohet se mos sëmuret. Mendjen e tij e zë arritja e dëshirave dhe përmbushja e ambicieve. Shqetësimi që kanë për të ardhmen, ndonjëherë u merr gjumin dhe ndonjëherë edhe shëndetin.

Allahu i Madhëruar urdhëron:

“Thuaj: “Do të na godasë vetëm ajo që na ka caktuar Allahu; Ai është Mbrojtësi ynë dhe vetëm tek Allahu le të mbështeten besimtarët!”

(Surja et-Tevbe, ajeti 51.)

Të kemi besim tek Allahu dhe në kaderin që ka caktuar Ai, **na shpëton nga shpresat dhe shqetësimet e kota në lidhje me të ardhmen.** Kur besojmë në kader, e dimë se nuk ka për të ndodhur asgjë përveç asaj që ka caktuar Allahu i Madhëruar. Pa lejen e Tij nuk na ndodh asgjë e keqe, por edhe atë që do të na ndodhë, nuk mund ta kthejë askush përveç Allahut. Pengesat dhe vështirësitë që do të hasim, do t’i kalojmë me ndihmën e Tij. Si rob të Allahut, kemi për detyrë të punojmë dhe të kemi besim të plotë tek Ai. Të mbështetemi dhe të kërkojmë ndihmë vetëm prej Tij.

PROFETI (A.S.), E SHIHTE TË BUKUR ÇDO GJË QË VINTE NGA ALLAHU

Profeti ynë i dashur ishte një njeri që e shihte jetën me optimizëm dhe arrinte të shih-te gjithmonë bukuritë e saj. Në çdo ngjarje që jetonte, arrinte të gjente një rrugë pozitive dhe falënderonte Allahun. **Ai besonte se në Gjithësi çdo gjë ndodhte vetëm me dëshirën dhe lejen e Allahut** dhe besimin e përkufizon-te si: *“Besimi në Allahun, engjëjt, librat dhe profetët e Tij, botën tjetër, kaderin e se e keqja dhe e mira janë vetëm prej Allahut, Zottit të botëve.”* (Muslim, Iman, 1)

Profeti ynë i dashur (a.s.), e dinte shumë mirë se Allahu ishte çdo çast pranë tij dhe kishte besim tek Ai. Shembulli më i bukur i kësaj ka ndodhur gjatë hixhretit (emigrimit) nga Mekka për në Medine, kur Profeti ynë i dashur (a.s.), bashkë me Ebu Bekrin (r.a.), ishin fshehur në shpellën Seur. Mushrikët erdhën aq afër shpellës, saqë, po të ishin përkulur, do t'i shihnin. Ebu Bekri (r.a.), u frikësua shumë për Profetin se mos i ndodhte ndonjë gjë e keqe prej mushrikëve. Në një gjendje kaq të vështirë, Profeti e qetësoi Ebu Bekrin (r.a.), me këto fjalë: *“Mos ki frikë! Allahu është me ne.”*

Profeti ynë i dashur (a.s.), e dinte mirë se të gjitha krijesat dhe çdo ngjarje ishin në dijeninë e Allahut. Në çdo punë që bënte, shpre-sonte kënaqësinë e Allahut të Madhëruar. **Ai besonte se pa lejen e Tij asgjë nuk mund t'i bënte dëm apo dobi.** Edhe shokët e popullin e tij i këshillonte të vepronin në këtë mënyrë. Një herë, Abdullah bin Abbasit, i cili ishte ende i vogël, i tha: *“Vogëlush, a t'i mësoj disa parime?”*

Pastaj vazhdoi kështu:

- *Ki kujdes urdhrat e Allahut që edhe Ai*

të ketë kujdes për ty.

- Në çdo punë, më parë kërko Allahun (kënaqësinë e Tij) që ta gjesh gjithmonë pranë.

- Nëse dëshiron diçka, dëshiroje vetëm prej Tij. Nëse kërkon ndihmë, kërkoje prej Allahut.

- Dije se, nëse të gjithë njerëzit mblidhen dhe mundohen të të ndihmojnë, mund të ndihmojnë vetëm aq sa e ka caktuar Allahu.

- Përsëri, nëse të gjithë njerëzit mblidhen dhe mundohen të të bëjnë dëm, mund të bëjnë dëm vetëm aq sa e ka caktuar Allahu." (Tirmidhi, Kiamet, 59)

Besimi që kishte Profeti ynë i dashur (a.s.), tek Allahu i Madhëruar, e shtynte të punonte dhe të kryente edhe më shumë adhurime. Ky besim, nuk e bëri as dembel dhe as të papërgjegjshëm. Ai shpesh lutej në këtë mënyrë: "Allahu im! Strehohem tek Ti ndaj dembelizmit dhe frikës." Për atë, dembelizmi dhe moskokëçarja, nuk ishin sjellje që i kishin hije një myslimani.

Profeti ynë i dashur (a.s.), vepronte gjithmonë me vetëdijen se çdo punë realizohej vetëm me fuqinë dhe vullnetin e Allahut të Madhëruar. Kur bënte ndonjë punë, më parë bënte gjithçka që kishte mundësi vetë dhe pastaj kërkonte ndihmë prej Allahut. **Ai ka bërë të ditur se është gabim që njerëzit ta lidhin moskokëçarjen dhe dembelizmin e tyre me kaderin (caktimin) e Allahut.** Një herë, Profeti (a.s.), e këshilloi një sahabë që të ngrihej në namazin e natës, por sahabiu u përgjigj kështu: "O i Dërguar i Allahut! Jeta jonë është në dorë të Allahut, nëse do, na e jep, nëse do, na e merr atë. Nëse Allahu dëshiron të na ngrejë prej gjumit, na ngre." (Buhari, Tehe-xhud, 5). Profetit (a.s.), nuk i pëlqeu pëgjigjja e këtij sahabiu, sepse sipas tij (Profetit), edhe

pse zgjimi ynë është në dorë të Allahut, përgjegjësia e marrjes së masave për t'u zgjuar është e jona.

Para se të ndodhte ndonjë ngjarje, Profeti ynë i dashur (a.s.), bënte gjithçka që kishte në dorë. Ndërsa pasi kishte ndodhur, **kënaqej me caktimin e Allahut dhe pranonte me gjithë zemër atë që vinte prej Tij.** Në çdo rast, shprehte besimin e madh që kishte tek Allahu dhe kënaqësinë ndaj caktimit të Tij. Ai kurrë nuk e hiqte nga goja këtë fjali: "**Hasbunallahu ue ni'mel uekil — Allahu na mjafton.** Ai është Mbështetësi më i mirë." Nuk rebelohej ndaj Allahut dhe nuk binte në pesimizëm gjatë asnjë vështirësie që kalonte. Gjithmonë shprehej se, në atë që Allahu i Madhëruar ka caktuar për ne, patjetër ka një mirësi dhe një dobi dhe se detyra jonë është që të falenderojmë për mirësitë që na jepen dhe të durojmë ndaj vështirësive që na vijnë. Çdo gjendje të mirë apo të keqe, e shihte si një rast për të fituar kënaqësinë e Allahut dhe thoshte kështu:

"Gjendja e besimtarit është për t'u pasur zili dhe për t'u mahnitur, sepse çdo gjendje e tij është shkak që të mund të fitojë mirësi. Një veçori e tillë, gjendet vetëm tek besimtari. Kur përballet me diçka që e gëzon, falënderon dhe kjo është një mirësi për të. Ndërsa kur i ndodh diçka e keqe, ai duron. Edhe kjo është një tjetër mirësi për të." (Muslim, Zuhd 64)

I Dërguari i Allahut, qëndronte larg prej fjalëve dhe mendimeve të padobishme e ndjellakeqe. **Ai ruhej prej fjalëve dhe veprimeve negative të cilat nuk mund ta ndryshojnë fundin e ngjarjeve.** Shokët e tij i këshillonte në këtë mënyrë:

"Besimtari i fortë, është më i mirë dhe më i dashur (pranë Allahut) se sa besimtari i dobët. Megjithatë, në të dy ka mirë-

si. Puno të fitosh atë që të bën dobi. Kërko ndihmë prej Allahut dhe kurrë mos u trego i dobët. Nëse të ndodh diçka, mos thuaj: “Sikur të veproja kështu, do të bëhej kështu!”, por thuaj: “Ky është caktimi i Allahut! Ai bën çfarë dëshiron!” sepse thënia e parë i hap derën punëve që e kënaqin shejtanin.” (Muslim, Kader 34)

Profeti ynë i dashur (a.s.), shprehej se **sëmundjet, vdekjet, hallet, vështirësitë dhe fatkeqësitë që na bien, janë shlyerje gjynahesh dhe kësisoj e pastrojnë njeriun prej gjynaheve.** Ai na përgëzon se ata që janë të durueshëm ndaj vështirësive dhe fatkeqësive do të kenë shpërblim të madh prej Allahut dhe se pranë Tij grada e tyre do të jetë e lartë. Në një hadith shprehet kështu:

“Lodhja, sëmundja e vazhdueshme, hidhërimi, vështirësitë, madje edhe gjembi që hyn në këmbën e myslimanit, bëhet shkak që Allahu të falë gabimet e tij.” (Buhari, Merdal, 3)

Botëkuptimi i Profetit tonë të dashur (a.s.), në lidhje me kaderin, tevekulin dhe durimin, nuk ishte një përlulje e thatë dhe një pranim i dëshpëruar. **Ai luftonte me vështirësitë, merrte masat e duhura dhe përfundimin e linte në dorë të Allahut.** Pasi i kishte çuar në vend të gjitha përgjegjësitë që i takonin, i dorëzohej caktimit të Allahut. Njëri nga shembujt më të bukur që e tregon më qartë botëkuptimin e tij mbi kaderin dhe in, është qëndrimi i tij në luftën e Hendekut:

Me të marrë lajmin e sulmit që po organizonin mushrikët, Profeti ynë i dashur (a.s.),

menjëherë u këshillua me sahabët. Ai mori mendimin e tyre në lidhje me rrugën dhe mënyrën që duhej ndjekur. Më në fund, u vendos që të veprohej sipas planit të Selman Fari-siut, i cili propozoi të hapej një hendek (kanal i thellë) rreth Medines. Mbrojtja

e qytetit duke hapur hendeqe, nuk ishte një mënyrë e njohur tek arabët e asaj kohe.

Në të njëjtën kohë, kjo ishte një punë shumë e vështirë. Prandaj Profeti (a.s.), dha ndihmën e vet në hapjen e këtij hendeku dhe punoi me ditë të tëra në një kohë shumë të ftohtë. Madje nga uria e madhe lidhi edhe gurë në pjesën rreth stomakut. Megjithëse e dinte mirë se Medina do të rrethohej nga një ushtri e fuqishme, nuk e humbi shpresën tek Allahu dhe mori të gjitha masat që ishin të mundura.

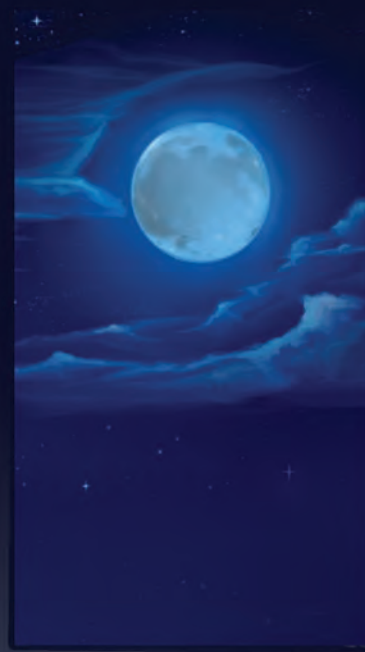
Pastaj, duke u lutur, kërkoi ndihmë dhe fitore prej Allahut. Mushrikët erdhën në Medine me një ushtri të madhe, mirëpo nuk mundën ta kalonin dot hendekun dhe të merrnin qytetin. Pas rrethimit që zgjati shumë ditë, më në fund erdhi ndihma e Allahut. Për shkak të një furtune të fuqishme, çadrat e mushrikëve u bën një me tokën.

Allahu i Madhëruar, asnjëherë nuk e zhgënjeu besimin dhe mundin e Profetit dhe myslimanëve. Qëndresa e Profetit tonë (a.s.), në luftën e Hendekut dhe ndodhi të tjera të ngjashme që lidheshin me besimin, durimin, punën, luftën dhe mbështetjen tek Allahu, u bënë shembull i bukur për të gjithë myslimanët që do të vinin deri në ditën e kiametit.

Njëri prej sahabëve të rinj, Bera bin Azib (r.a.), e donte shumë Profetin (a.s.). Zemra e tij e pastër ishte e mbushur me një ndjenjë dashurie dhe respekti të madh për Profetin e dashur. Profeti ynë (a.s.), i mësoi një lutje që shprehte mbështetjen tek Allahu dhe e këshilloi që ta thoshte gjithmonë para se të flinte:

“Allahu im! Veten time ta dorëzova Ty. Fytyrën time e ktheva nga Ti. Çësh-tjen time ta dorëzova Ty. Shpinën time e mbështeta tek Ti duke shpresuar tek Ti e duke u frikësuar vetëm prej Teje. U stre-hova tek Ti, sepse nuk ka strehim tjetër veç Teje. I besova librit Tënd, të cilin e ke zbritur si udhëzues për ne dhe Profetit Tënd, të cilin e ke dërguar si udhërrëfyes për ne.” (Buhari, Deauat, 6)

PYETJE

?

Fjalëkryqi

1. Mbështetja në Allahun në punët tona, pasi të kemi bërë gjithçka që mundemi .
2. Plani, programi dhe masa të cilat Allahu i ka përcaktuar për të gjitha krijesat.
3. Realizimi ose përmbushja e gjërave të cilat dihen dhe janë përcaktuar më parë nga Allahu.
4. Njëra nga vajzat e Resulullahut (a.s.).
5. Koha e vdekjes.
6. Fuqia për të përballuar dhe duruar dhimbjet, vërshtirësitë dhe çdo fatkeqësi.
7. Çdo gjë që njeriu përfiton prej tyre në këtë botë.
8. Shfaqja e dëshirave dhe nevojave tek Allahu Teala.
9. Liria e njeriut për të zgjedhur.
10. Njëri nga djemtë e Resulullahut (a.s.).

Fjalitë e mëposhtme vendosini në rendin e duhur !

1	Besimi në kader na shpëton nga	të cilën e kryejmë me vullnet të lirë.
2	Në këtë botë, Allahu na sprovon me gëzim dhe hidhërim,	të cilin Allahu e ka caktuar për to.
3	Myslimani beson se çdo gjë që ndodh në gjithësi,	shpresat, iluzionet dhe shqetësimet e kota në lidhje me të ardhmen.
4	Askush, asnjëherë nuk ka ngrënë	bën të kuptojmë se pas çdo ngjarjeje fshihet një urtësi.
5	Njeriu do të marrë	realizohet vetëm me lejen dhe dëshirën e Allahut.
6	Besimi në kader,	sepse kjo botë është vend i provave.
7	Jemi përgjegjës për çdo vepër	rrisk më të mirë se sa prej asaj që ka fituar vetë.
8	Çdo krijesë, vepron sipas programit	vetëm shpërblimin e punës së vet.

Të provojmë veten

1. I- "Vërtet, Ne çdo gjë e kemi krijuar me masë të paracaktuar." (Surja el-Kamer , ajeti 49.)
 II- "Dielli dhe Hëna ndjekin rrugën e caktuar." (Surja er-Rahman, ajeti 5.)
Nëse marrim për bazë ajetet e mësipërme, cilat nga pohimet e mëposhtme nuk janë të sakta?
 A) Çdo gjë është krijuar prej Allahut.
 B) Dielli dhe hëna lëvizin sipas një rregulli të caktuar.
 C) Në krijimin e çdo gjëje ka një rregull të caktuar.
 Ç) Krijimi i gjithësisë ka ndodhur rastësisht.
2. I- Punon me aq sa ka mundësi dhe kënaqet me atë që i jep Allahu.
 II- Beson se çdo gjë është caktuar nga Allahu dhe se vetë nuk mund të bëjë asnjë gjë.
 III- Nuk dorëzohet përballë vështirësive të jetës, por punon dhe lufton me sa mundet.
Cilat nga veprimet e mësipërme tregojnë atë që i beson Kaderit?
 A) I-II   B) I-III
 C) II-III   Ç) I-II-III

3. Cilat prej atyre më poshtë mund t'i zgjedhim vetë?
- A) Kohën e lindjes
  - B) Prindërit
  - C) Shokët
  - Ç) Kohën e vdekjes
4. Cili prej haditheve të mopushtme thekson se njeriu duhet të punojë për të fituar rriskun e vet?
- A) Namazi është shtylla e fesë.
  - B) Pastërtia është gjysma e besimit.
  - C) Ai që fle i ngopur, ndërsa komshiu i tij është i uritur, nuk është prej nesh.
  - Ç) Askush, asnjëherë nuk ka ngrënë rrisk më të mirë se sa prej asaj që ka fituar vetë.
5. Prej cilave nga veprat e mëposhtme njeriu nuk mban përgjegjësi?
- A) Shpifja
  - B) Gënjeshtria
  - C) Urrejtja
  - Ç) Gjumi
6. Tariku nuk vepron siç duhet në asnjë punë që bën dhe çdo gjë e lë në dorë të fatit. Kur pyetet se përse vepron kështu, përgjigjet: "Ç'të jetë shkruar, do të ndodhë".
- Nga kjo sjellje e Tarikut, shihet qartë se ai e ka kuptuar gabim njëren prej bazave të besimit. Cila është ajo?
- A) Besimi në profetët.
  - B) Besimi në melekët.
  - C) Besimi në Kader dhe Kada.
  - Ç) Besimi në librat.

Plotësojini vendet bosh me fjalët në kllapa.

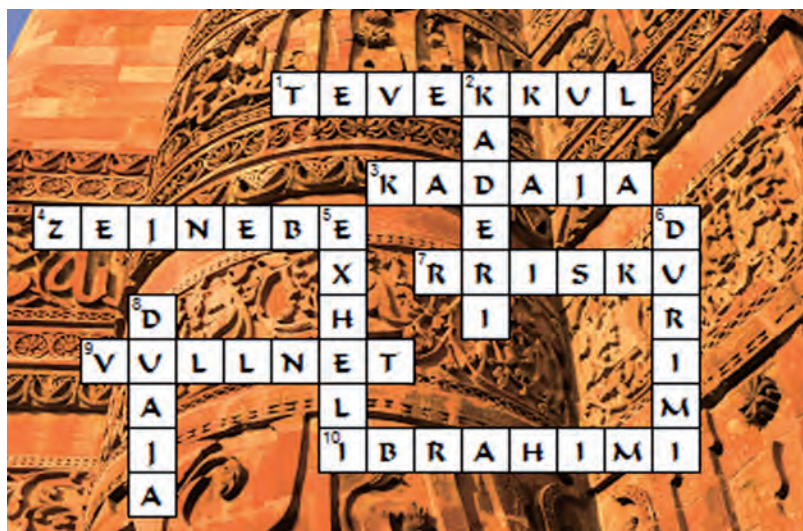
(krijuar / fali / urreni / fuqisë / Myslimanit / kthehemi / ngarkon / doni / godet / paracaktuar)

1. "Vërtet, Ne çdo gjë e kemi ..... me masë të ..... " (Surja el-Kamer , ajeti 49.)
2. "Allahu nuk e ..... askënd përtej ..... që ka" (Surja el-Bekare, ajeti 286.)
3. "(të duruarit) të cilët, kur i ..... ndonjë fatkeqësi thonë: "Të Allahut jemi dhe vetëm tek Ai do të .....!" (Surja el-Bekare, ajeti 156.)
4. "Por mund ta .....një gjë, ndërkohë që ajo është e mirë për ju e mund ta ..... një gjë, ndërkohë që ajo është e dëmshme për ju. Allahu di, kurse ju nuk dini. ((Surja el-Bekare, ajeti 216.)
5. "Çdo gjë e keqe që i ndodh ..... si lodhja, sëmundja e vazhdueshme, hidhërimi, vështirësitë, madje dhe gjëmbi që i futet në këmbë, bëhet shak që Allahu t'i ..... gjynahet e tij." (Buhari, Merda1, 3)

PËRGJIGJET

Fjalëkryqi

Të vendosim fjalët në rendin e duhur.

1	Besimi në kader na shpëton nga	7	të cilën e kryejmë me vullnet të lirë.
2	Në këtë botë, Allahu na sprovon me gëzim dhe hidhërim.	8	të cilin Allahu e ka caktuar për to.
3	Myslimani beson se çdo gjë që ndodh në gjithësi,	1	shpresat, iluzionet dhe shqetësimet e kota në lidhje me të ardhmen.
4	Askush, asnjëherë nuk ka ngrënë	6	bën të kuptojmë se pas çdo ngjarjeje fshihet një urtësi.
5	Njeriu do të marrë	3	realizohet vetëm me lejen dhe dëshirën e Allahut.
6	Besimi në kader,	2	sepse kjo botë është vend i prova-ve.
7	Jemi përgjegjës për çdo vepër	4	rrisk më të mirë se sa prej asaj që ka fituar vetë.
8	Çdo krijesë, vepron sipas programit	5	vetëm shpërblimin e punës së vet.

Të provojmë veten

- 1) Ç   4) Ç
2) B   5) Ç
3) C   6) C

Të plotësojmë vendet bosh...

- 1) Krijuar - paracaktuar
2) Ngarkon - fuqisë
3) Godet - kthehemi
4) Urreni - doni
5) Myslimanit - fali

DISA NGA DUATË QË DUHET TË BËJMË GJATË DITËS

Duaja kur zgjohemi nga gjumi.

الحمد لله الذي أحيانا بعد ما أماتنا وإليه النشور

Elhamdu lil-lahi'l-hedhi ehjana be'ade ma ematena ue
ilejhi'n-nushur.

“Falënderimi i takon vetëm Allahut, i Cili na ktheu sërisht në jetë, pasi ishim (në gjumë) të vdekur. Vërtet, tek Ai do të tubohemi të gjithë (Ditën e Gjykimit).”

Duaja kur dalim nga shtëpia.

بسم الله توكلت على الله. ولا حول ولا قوة إلا بالله

Bismil-lahi, tevekkeltu alall-llah, ue la havle ue la kuvvet
e il-la bi'l-lah.

“Me emrin e Allahut, duke u mbështetur vetëm tek Allahu (po dal nga shtëpia); askush nuk mund ta ndërrojë vendimin e Allahut.”

Duaja kur hyjmë në shtëpi.

بسم الله ولجنا. وبسم الله خرجنا. وعلى ربنا توكلنا

Bismil-lahi uelexhna ue bismil-lahi harexhna ue ala Rab-
bina teuekkelna.

“Me emrin e Allahut, hyra në shtëpi; me emrin e Allahut dola (nga shtëpia); tek Allahu i Plotfuqishëm jam mbështetur.”

Duaja kur hyjmë në xhami.

أعوذ بالله العظيم وبوجهه الكريم وسلطانه القديم من الشيطان الرجيم
بسم الله. والصلاة والسلام على رسول الله اللهم افتح لي أبواب رحمتك

E'udhu bi'l-lahi'l-adhim ue bi vexh'hihi'l-kerim ue
sultanihi'l-kadim mine'sh-shejtani'rr-rрахim. Bismil-lahi
ue's-salatu ue's-selamu ala rasulil-lah. All-llahumme'ftah
li ebuabe rahmetik.

“Kërkoj mbështetje tek Allahu i Madhëruar, te
Fytyrëndrituri, te Sunduesi i përhershëm, që të më ruajë
prej (cytjeve të) shejtanit të mallkuar. Me emrin e Allahu-
hut (po hyj në xhami). Paqja dhe mëshira e Allahut qoftë
mbi të Dërguarin e Tij, Muhamedin (salall-llahu alejhi ue
selem). O Zoti im! M'i hap dyert e mëshirës Sate!”

Duaja kur dalim nga xhamia.

بسم الله والصلاة والسلام على رسول الله. اللهم إني أسألك من
فضلك. اللهم اعصمني من الشيطان الرجيم

Bismil-lahi ue's-salatu ue's-selamu ala rasulil-lah. All-
llahumme inni es'eluke min fadlike, All-llahumme
e'asimni mine'sh-shejtani'rr-rрахim.

“Me emrin e Allahut (po dal nga xhamia). Paqja dhe
mëshira e Allahut qoftë mbi të Dërguarin e Allahut! O
Zoti im! Të lutem vetëm Ty, që të më falësh nga mirë-
sitë e tua të pashtershme. O Zoti im! Më ruaj nga Shej-
tani i mallkuar.”

Duaja pasi dëgjojmë ezanin.

اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلاة القائمة أت محمدًا الوسيلة والفضيلة وابعثه مقامًا محمودًا الذي وعده إنك لا تخلف الميعاد

All-llahumme rabbe hadhihi'da'veti'tammeh ue salati'l-kaimeh, ati Muhammedini'l-uesilete ue'l-fadileh. Ue'b'ath'hu makame'm-mahmudeni'l-ledhi uadteh. In-neke la tuhlifu'l-miad.

“O Allahu ynë! O Zot i kësaj thi-rrjeje të plotë, që na lajmëron për namazin, që do të falim! Nderojë Muhamedin (sala-llahu alejhi ue selem) e jepi mundësi që të jetë ndërmjetës për ne (Ditën e Gjykimit) dhe ringjalle atë në vendin e nderuar që ia ke premtuar. Pa dyshim Ti e mban premtimin e dhënë.”

Duaja kur fillojmë të hamë bukë.

بِسْمِ اللَّهِ

Pejgamberi (salall-llahu alejhi ue selem) ka thënë: “Kur filloni të hani, thoni: “BISMIL-LAH” Në qoftë se harroni ta thoni në fillim, kur t’ju bjerë ndërmend, thoni: بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ (Bismil-lahi fi euelihi ue'l ahirih) “Me emrin e Allahut, në fillim dhe në fund.”

Duaja në fund të ushqimit.

لحمَد لله الذي أطعنا وسقانا وجعلنا من المسلمين

Elhamdulil-lahi e-ledhi et'amena ue sakana ve xhe'alena min'el muslimin.

“Falenderimi i takon Allahut, që na dha për të ngrënë dhe për të pirë dhe na bëri prej myslimanëve.

